

ספר

מסורת המסורת

עם ספר

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י ה"ים תשס"ח

ט ו ב ט ע ם

צלום דפוס באזל רצ"ט

מהדורה מצומצמת בת 250 עותקים

בס"ד

ספר זה נסרק ונעבד ע"י
"יודאיקה אימג' אוצרות התורה בע"מ".
ניתנת רשות ל"היברא בוקס" שע"י חיים רוזנברג"
להכניסו לאתר ולהפיצו לצורך שימוש אישי בלבד.

וזאת למודעי

אין רשות לאף אחד להדפיסו או להעתיקו
בכל אופן שהוא או בכל אמצעי שהוא
בין בחינם בין בשכר בין ליחיד בין לרבים

ניתן להשיג עותק מספר זה ועוד ספרים
וכן התוכנה **אוצרות התורה** המשולבת
(בשילוב **אוצר הפוסקים**)

אצל:

בית ספריית מורגנשטרן

רחוב רבא 14 ת.ד. 3620 אשדוד

טלפון 08-866-0821 פקס 08-866-5059

OTZROT HATORAH

THE MORGENSTERN LIBRARY

14 RAVAH STREET

P.O.B.3620 ASDOD, ISRAEL

Email- kidosheypolin@bezeqint.net

This sefer has been provided by
Judaica Image OTZROT HATORAH for individual use only.
All rights reserved by Judaica Image OTZROT HATORAH.
Permission is only granted to Hebrew Books Org.
No Permission is granted (in any form to distribute these books)
to anyone else even if they don't sell them.

ר' אליה ב"ר אשר הלוי אשכנזי, המכונה ר' אליה בחור,
נולד בשנת רל"ד בניישטאדט ונפטר בשנת ש"ט בויניציאה.
חיבר ספרים הרבה, רובם בחכמת הדקדוק הלשון והמסורה.
ואלו הן:

נמוקים לספר מהלך שבילי הדעת לרבי משה קמחי. פיזארו
רס"ח, ויניציאה ש"ו.

הבחור. כללים בדקדוק. רומי רע"ח.

פרקי אליהו. המשך לספר הנ"ל. פיזארו ר"פ או רפ"ז.

ההרכבה. באור כל מלה זרה ומרכבה. רומי רע"ח.

מפורת המסורת. הספר שלפנינו. נדפס לראשונה בויניציאה
רח"צ וחור ונדפס בבאזל רצ"ט, ממנו צולמה הוצאה זו.
(בסופו נדפסה שם תמציתו בלשון רומי שלא ע"י ר' אליה,
והשמטנוהו).

טוב טעם. הספר שלפנינו. הדפיסו לראשונה בויניציאה רח"צ

ושוב בבאזל רצ"ט, וממנו צולמה הוצאתנו.

תשבי. באורי מלים בתלמוד ובמדרשים. איזנא ש"א. על ספר

זה ועל "מתורגמן" שלהלן כתב הפרמ"ג (אגרת השניה

סד"ה תשובה) "כל שיש יכולת בידו וזיכה ה' אותו בבנים

וכו' ילמוד עמהם בינקותם כל תנ"ך עם הפירושים עם

הספרים אשר אלה שמותם וכו' התורגמן תשבי וכו'.

מתורגמן. באורי שרשי ל' ארמי שבתרגומי התנ"ך, בסדר

א"ב. איזנא ש"א.

נמוקים והגהות לפי מכלול ולפי השרשים לרד"ק. נדפסו בס'
הנ"ל ויניציאה ש"ה ש"ו.
בבא בוך. סיפור בל"א. פיזארו רע"ח.
תהלים בל"א. ויניציאה ש"ה.
זכרונות. פירוש על מלות חמורות בתורה וחמש מגילות
(לפי אוה"ח). נדפס מקצתו בפפא"מ תרל"ה.
שמות דברים. כל השמות וכל הדברים בלה"ק עם תרגום
ל"א. איזנא ש"ב.

★

מן הענין להעתיק מש"כ הרחיד"א (שה"ג מע"ס אות ט')
על הספר שלפנינו:

„ראיתי שאומר שם [בס' טוב טעם] ובמסורת המסורת
שהטעמים והנקודות עשו אותם אחר התלמוד חכמי
טבריא. ועמו הסליחה כי הם הלכה למשה מסיני והוא
בכלל מ"ש בנדריים דל"ז. וכבר ידוע שרשב"י רבו
של רבי מחבר המשנה בתקוני הזהר מדבר נפלאות
על הטעמים והנקודות והאריז"ל בדרושי טנת"א. ועיין
בזהר ח"ב סדר"ה ודוק ואין להאריך”.

★

הספר שלפנינו נדפס לראשונה, כאמור לעיל, בויניציאה
רח"צ ושוב בבאזל רצ"ט. ספר מסורת לבדו נדפס גם
בזולצבאך תקל"א, ספר טוב טעם נדפס לבדו גם בדיהנפורט
תק"ג ובזולקוא תק"ד. .. מאז לא חזרו ונדפסו ספרים אלו.

עב ספר מסורה

חמסורת חברו ר' אליהו המרמורק
יז' בר' אשר הלוי האשכנזי זצ"ל
להבין ולחזרה. לאנשי חרורות ורר
בעלי חמסורות. בקצור לשונם.
זהירותם וסימנם. בראשי היבורת
ובגוטריקון. לכלם עשרת
הקון. גרפט בעיר
נאיל

אֲחֵרָה לְמַעֲיִן

יָצֵאת לְרַעַת לְכָל הָאִמִּי
הַמַּעֲיִן בְּ

בְּסִפְרֵי זֶה בִּי בְּאֲשֶׁר הִסְכִּים רֹאשׁ הַ
הַמִּדְּפִיסִים הַשֵּׁר רִנְיָאֵל פּוֹמְבִירֶגֶי
הַנּוֹצְרֵי לְהַדְפִּיס הַעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעֵרֶת
בְּדִפּוּס גָּדוֹל וְקִטְרוֹן הַדְּפִיסָם עִם הַס
מְסֻבּוֹנִים הַנִּקְרָאִים בְּלִשׁוֹנָם קְאִמִּי
טוֹלֵשׁ עַל סֵדֶר סִפְרֵי הַנּוֹצְרִיִּים
וּבְהִיזָה שֶׁתּוֹעֵלָה גְּדוֹלָה וְיֵשׁ בְּרֵבֶר בְּ
בְּאֲשֶׁר בָּבֶר הָאֲרֻבְתֵי בֹזֵה בְּהַקְדָּמַת
סֵפֶר הַבְּחִיר וּבְמִנְיַח הַקְּפִיטוֹלִי הַגָּל
חֵלֶק סֵפֶר שְׁמוֹנָאֵל וּבְמִלְבִּים וּבְדִבְרֵי
הַיָּמִים כֹּל אֶחָד לֵב חֲלָקִים הוּ
הַיִּצְרָבְתֵי לְלֶבֶת בְּדֶרֶךְ הַזֶּה גַם אֲנִי .
לְבֹן דַּע כִּבֵּל בּוֹקוֹם שֶׁהַמִּצָּא בְּתֵבֶה
בְּגִלְיוֹן בְּמִזְרָה מְסֻבּוֹן שְׁמוֹנָאֵל עִם
אוֹת חֲבִית לְמוֹעֵלָה בֹזֵה שְׁמוֹנָאֵל .
דְּרִצָּה לֹמֵר שְׁמוֹנָאֵל שְׁנֵי . וְהוּא מִן
וְיָהִי

אחרת למעיון

ויהי אחרי מזה שאני והלצח :
 וכן מלבים עם חבית למעלה כור
 מלבים ה כל מלבים שני והוא כן
 ויפגע מוצע והלצח וכן גברי הי
 הימים נראשי תינות זה עם חבית
 למעלה בזה זה . כל זה שני
 והוא מן ניתוסק שלמה והלצה :
 דעו אנדוע שבכל מקום ש
 שאחד ספרי זה איה נהי חש
 גלל איה אשר לל קדמוני ה א
 אדם חמא חבית זה נאעה על ש
 שפתי מלינו מוצע נאנוע למי
 בזה רצון נחש יתש על נהי
 היה לו חצון .
 כהן אשתא חשם ה איה ח .

חקרמות

אָמַר אֱלֹהִים

בְּרַחֲמֵי
הַלֵּוִי הָאֵל
הַשְּׂפִינִי

הִנֵּה אָנֹכִי טָרַם אֶחָל לְדַבֵּר . וְנִי אֲנִי
דַּבְּרֵי הַמְּסֻרָה לְחַפְּרֵי . אֲדַבֵּר נָל
אֲתֵּנֶם אֵת אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה לְסַפְּרֵי זֶה .
וְאֲשֹׁנָה אֶחְלַק עֵקֶר הַסֵּפֶר הַזֶּה לְשֵׁנֵי
הַלְקִים כְּדַמֹּת שְׁנֵי לִוְיֹת אֲבֹנִים
וְנִתְּבַחַי עַל הַלִּוְיֹת הַרְאֲשֹׁנִים אֵת
עֲשֻׂרֹת הַדְּבָרִים וּבְכֹל הַכּוּר וְדַבְּרֵי
אֵתוֹ בְּלָלִים כּוּר עִילֵי בְּעֵנֵי הַחֲסִרִים
וְהַמְּלָאִים : וְהַלְחֹת הַשְּׂנִיֹּת . יִהְיֶה
בְּעֲשֻׂרָה מֵאֲמֹרִים שְׂנִיֹּת וּבְחָם
אֲבֵאֵר בְּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הַסְּבִימָה עַל
עֲלִיחָם אֲנָשִׁי זֹאת הַמְּלָאֵר רַל" ב
בְּעִלֵי הַמְּסֻרָה לְ כֹר בָּם . בְּגֹז
קִרְיִן וּבְחִיבִין . וּבְחִיבִין וּלְאֵל
הַשִּׁיבִין . וְקִמְצִין וּמִתְחִין וּמִקְפִּין
וּזְסִין

חקרמות

וְזָקְפִין וְחִטְפִין וְמוֹקְדֵי מִיּוֹן וְמוֹאֲחֵרִין
וְהַדְּוֹמִים לְאַלְרֵת וְרַפִּים : וְאַחַכְּ
אֶעֱשׂ אֲרוֹן אַחַר וְאֶפְתַּח כּוּ שַׁעַר וְאֶ
וְאֲשִׁים כּוּ שְׂכָרִי לְחַחֹת חֵן הֵם הַ
הַמְּלִיגָה אֲשֶׁר נִחַגְהּ בְּחֵן פְּעָלֵי הַמַּ
הַמִּסְרָה הַקְּטָנָה בְּאֲשֶׁר יִחְפְּאוּ בַּהּ
בְּהַקְּדָמָתוֹ וְטָרָם הַגּוֹלְגוֹ וְקָרָא שֶׁ
שְׁמוֹ שַׁעַר שְׂכָרִי לְחַחֹת וְהִנֵּה יִהְיֶה
הַחֶלֶק הָאַחֲרֹן מִן הַסֵּפֶר וְסִמְנֵהוּ שֶׁ
שְׂכָרִי לְחַחֹת מִנְעֻמִּים מְאֻחֲרֵי :
וְהִנֵּה רָאָה רָאִיתִי כִּי לֹא טוֹב הָיְתָה
סֵפֶר הַזֶּה לְבָנֵי אֶעֱשֶׂה לוֹ עוֹד כְּנֻגֵי
בְּהַקְּדָמָתוֹ וְכַרְמִים . עַד הִנֵּה לֹא
וְאִמְרוּם . וְנִתְּם אִישׁ שְׂאֵלֹת
וְאִתְּרֵז קַדְשֵׁינֵךְ וְאִתְּרֵז סִפְקֹתֵי
אֲשֶׁר יִפְלֹג בְּרַגְשׁ הַזֶּה חֵן פְּרֻבְרֵי
רוֹל וְכַרְמֵי אֲנָשִׁי בְּנִסְתָּ הַגְּדוֹלָה
וְכַרְמֵי בְּעָלֵי הַמְּסוֹרֶת יִדְעִינִי וְזֹאִים
מִחֻנֵּה מִיִּשְׂרָאֵל . כִּי דְבַרֵי אִמְרֵי
א א ז וְכַרְמֵי

אקדמות

צְבָרִים . מוֹצֵרֶת לֹא יִבְאֵי זְבָרִים
וְעֵינַיִם בְּסֵפֶר הַזֶּה שֶׁתִּכְבַּר הַנּוֹתָם
עַל הַאֲנָשִׁים הַמְעֵינִים בּוֹ אִם לֹא
יִקְרָא הַחֵלֶה זְבָרֵי הַחֲקֻמוֹת אֲשֶׁר
הַקְּדָמוֹתֵי וְהֵם שְׁלֹשָׁה הַרְאֻנוֹת
בְּשִׁיר וְחֲשִׁיבִית בְּהַרְוֹזָה וְהַשְׁלִישִׁית
בְּהַלְצָה . וְאֵלֶּה הַיִּיחֵי בְּרָאֵי לְחֲשִׁבִיעַ
אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל הַיִּיחֵי מִשְׁבִּיעַ אֶרֶץ
בַּל חֶבֶא לְלִמּוֹד הַסֵּפֶר הַזֶּה שְׁלֹשָׁה
יִלְמְדוּהוּ עַד שִׁיקְרָא הַחֲקֻמוֹת
הָאֵלֶּה אֵךְ מִפִּיל אֲנִי הַחֲבֵנִי וּמִקְשָׁתִי
לְפָנֵיהֶם עַל בְּבֵה . וְהַעֲשִׂיִם בּוֹ הַבֵּא
עֲלֵיהֶם בְּרֵבָה . וּמִיִּבְטָח אֲנִי כִּי לֹא
אִישׁ יִתְמַרֵּט וַיִּבֶן אֶדָם וַיִּתְנַחֵם בַּאֲ
פְאֻבוֹ זְמַן בְּקִרְיָאֵרְתוֹ אֵךְ יִאֲרֵעַ הַ
פְּעֻנָא גְבוּרָא לְקִרְיָאוֹ בְּאֲשֶׁר יִמְ
יִמְצָאוּ בָּם זְבָרִים טוֹבִים וְחַדוֹשִׁים
אֲשֶׁר לְפָנֵיהֶם לֹא יִדְעוּם . וְיִמְצָאוּ
וּמִקְרָם לֹא שְׂמַעִים . וְלֹא לְבָרֵי
בְּעֵינַי

הקדמה

בְּעֵינַי הַמְּסֻרָת בִּי גַם בְּדַקְדוּק רַב
וּבְדַקְדוּר רֵשֶׁת עֵינַיִם שְׁלֵא נִזְכַּר
בְּסִפְרֵי הַדְּאֻשׁוּנִים וְהַאֲחֻרֻנִים וְאֵ
וְאֵפִילֵה שִׁיחַת חֻלִּין וְהַמִּילֵי דְעֵלְמָא
וְיָאֵה בַּל אֲשֶׁר קִנְיָנִי וְאֲשֶׁר חֻזְתִּי
וְאֵסְפְּרָה . וְגַם דְּבַרִי הַהִנְצוּלְתִי נֶגְדֵי
אֲנָשִׁים רַבִּים קָמוּם עָלַי וְהַרְפִּנֵי
עַל שְׁלִמְדַתִּי תוֹרַתִי לְחַלְמִידִים
שְׁאִינִם הַגִּינִים בַּל אֵלֶּה דְּבָרִים
וְחַמְדִּים לְהַשְׁבִּיל וְהַאֲוָה לְאֲנָשִׁים
בִּי אֲמִנִם לֹא שֶׁקֶר בּוֹלֵי . מִי לִי
אֵלֵי :

שִׁירָה מְשׁוּבַחַת פְּשׁוּטָה

וּמְרוּבְעָרָה .

אֲתָן שְׁבַח גַם תְּפִאֲרָת

לְאֵל תִּקּוּן רוּם בְּזִרְת

לֹא לְהַבֵּל בְּרָא תֵּבֵל

לְשִׁבְתָּ חֵיתָה גְּזַמְרָת

יִסֵּר אֶרֶץ עַל הַמַּיִם

חֲשִׁירָה

פֶּשֶׁט אֹתָהּ בְּאֶרֶת
הַבַּיִט וַיִּתֵּר הַגִּוִּיִּם
לָקַח לָהּ אִימָת גְּבַחֲרָת
וַיּוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ בּוּשׁ
מִחוּץ וּרְכוּשׁ זֹת וַנְּעַרְתָּ
הַגִּיחַ בְּעֵינַיִם יָדוֹ עַל יָם
צָרִים צָלָהּ בְּעוֹפְרָת
לָמוֹ אֵשׁ דַּת גִּתוֹ מִפֶּתַח
אֲנִים לְחַיּוֹתָהּ נִשְׁמֹרֶת
וַיִּנְחִילָהּ אֶרֶץ חֲמֻצָה
וַתִּסְבָּח עַד יָם בְּגֵרָת
יָחַד שְׂמֹנֶה וַיִּבְעֶטוּ
חַיֵּי בְּפִתָּה סוֹרֶרֶת
אִין הַמִּרְיָה וַיִּצְמִירָהּ
אֵל הַפֶּעַל הַלְעִשְׁתֵּרוֹת
שָׁמַע הָאֵל וַיִּתְעַבֵּר
וַיִּשְׁלַח בָּם הַמֹּגְעָרָת
בָּלֵם בְּרִבְרָה וּבְחֶרֶב
אִם בְּרַעַב שֶׁל בְּצוּרָתָהּ

השירה

צִטֵּשׁ הָעִיר סֶחֶר הַדִּיר
הִיְתָה הַצֵּאֵן צֵאֵן וּפְזֹרָה
זָכַס מִעֵבֶר לְגַחַר
בַּיּוֹם אֶל אֶרֶץ אֲהָרָה
וּזְרָרֵי שְׁנַעַר עֲמֹדֵי מִצְעָר
לְמִלּוֹא הָעֵת הַנְּגֹזָה
שְׁבַעִים שָׁנָה אֲבֵן שְׁמֵיחַ
הִיְתָה הַתּוֹרָה נְעֻרָה
וּשְׁמוֹתֵם שְׁנֵי וּלְשׁוֹנִים
לְבָשׁוּ בַגִּידִים אֲהָרָה
אֲדָם הָיָה נוֹשֵׂא גֹיְתָה
אִי וְבִרְיָה אִי מִמְּזֹרָה
וּבְנֵיהֶם לֹא הִנִּירוּ רֶסֶק
לְשׁוֹן שְׂאֵמִים דּוֹבְרָה
וּבָעֵת הַקֵּץ רוּחַ בּוֹרֵשׁ
מִלֶּךְ פָּרַס מִתְעוֹרָה
אָמַר לְאַסְוָרִים הַצֵּאֵה
וּבָנֵי הָעִיר הַמְּעוֹטָרָה
עָלָה עֲזָרָה הִיא מִלְּאֵבֵי

השירה

רוּמָה אֶל מִלְאךְ הַשָּׁרָת
בְּהוֹ וְרַב וּלְסוּפֵי־יָם אֵב
אֵם לְמוֹקְרָא וּלְמוֹטוֹרָת
עֲשֵׂה אִזְ עָבֵל בְּמוֹצֵלָה
שָׁאִין בְּתֵ דָגָה גְשָׁאֲרָת
שׁוּם שָׁבֵל חֲבִין בְּמִקְרָא
גְבַת־יָבֵה זֹו חֲמוֹאֲשֵׁרָת
קוֹצִים פֶּלֶה מִכָּל מִלָּה
הַחֲזִיר אֶל יוֹשְׁנָה הַעֲטָרָת
אֲחֲרָיו לְאַלְפִים וְרַבְבּוֹת
עֲשֵׂה מִשְׁמֵר אֶל מִשְׁמֵרָת
רוֹב בֵּת אֲנָשֵׁי זֹה הַמַּעֲשֵׂה
אִז בְּטַבְרִיָּא מִהַגּוֹרָת
יָרֵם הֵיחָה בְּרֵאשׁוֹנָה
בְּחֻבְמָה זֹו הַמְּפֹאֲרָת
אִם הַמְּצִיָּאָה זֵת הַנִּקְוָה
מִתָּם הִיא לְגַה גְּמִטָּרָת
אִם הַטְּעָמִים הִיָּה שְׁמִים
לְתִיּוֹת בָּם הוֹרָה גְּפִתְרָת

חֲשִׁירָה

כִּי לִגְלוֹ טַעְמֵי חֲפִטָּה
חֲפִנְתָּהּ לֹא זָכַרְתָּ
כִּי הִם יָדְעוּ בְּאֵרֶךְ מִקְרָא
מִכֵּל גִּזְלָה הַנְּשֹׂאֶתָהּ
לִבֵּן פִּירֹשׁ נֶגֶד טַעְמוֹ
נֶחֱשֶׁב בְּסִיג אִו בְּעִוְרָתָהּ
חֹרֶה תִּיבֹה אִיךָ גַּבְתָּבוֹת
הַמְלֵאָה אִו הַמְחַוֶּסֶרָתָהּ
אַתְּ אִם מְלָה טַעְמָה מְעַלְתָּ
אִו מִקְרָא בְּהוֹסֶרָתָהּ
לְבַלְלִים עָשׂוּ סְמָנִים
לְהִיָּוָה עַל לֵב לַמְזַכֶּרָתָהּ
אִךְ שָׁמַי אֶתְחַוֶּסֶם אֶתְחַוֶּת
חִדּוֹת עִם לִשׁוֹן בְּרַבְרָתָהּ
בְּרַבִּים לֹא יִתְבַּמֶּה בָּהּ
אִין מִבִּין מִתָּה הִנָּה אֶזְמַרְתָּ
עַד כִּי נָא יִזַּם אֶמְרֵי אֵלֶי
בְּחִיָּה רַעִי הַמְחַוֶּסֶרָתָהּ
נָא מִתָּה לֵב מִתָּה אֶלֶיָּהּ

חֲשִׁירָה

קוֹם וְעֲשֵׂה לְךָ שֵׁם תְּפִאֲרוֹת
אֶלְמִסְכָּה תֵּאִיר אֲרוֹחַ
בְּפִתּוֹחַ בַּיִת הַמִּסְגָּרוֹת
יֵעָנֶה בְךָ כִּי זֹאת עֲמוּךְ
בְּחַיִּיךָ שֶׁבְלִיךְ הִיא גִבּוֹרֹת
אִי אֲמַרְתִּי שְׁמַעֵי נַפְשִׁי
לְבַיִת זֶה אַתְּ מִהַנְּפִירוֹת
קוֹמִי וְעֲשֵׂה עִת לִי
פֶן תִּהְיֶה תוֹכָה מוֹנִפֹת
מִקוֹם הַנִּיחֵה לְךָ אֲבוֹת
לְהִינַחֵךְ כִּי מִתְגוֹרְרוֹת
אִי אֲמַרְתִּי לִי נַפְשִׁי הֵאֵחָ
כִּי אֲנִי בּוֹחֵרֹת
נִבְנוּ קִמְתִּי לֹא רֹמְמוֹתִי
עַם קוֹמִי עִנִּי אֲשִׁמּוֹרֹת
עַל אֲנִי אֲלֹא הַעֲלִימוֹת
הִיָּתָה עַל הַנֶּה נִסְתָּרוֹת
אֵל כִּי אֲנִי אֲמַחֵס סוֹדִים
אֲמַחֵס בְּךָ עֵינֵי עוֹרֹת

אשירה

קצור מלים המועילים
בשני לוחות אהיה הורח
אתן הלוחות בפומבי
ודלא במלחא נטמרת
לער בניור יחצבון
עם עט פרזל ובעופרת
חלוקת לא יחשב
גנב נמצא במחירת
לבן אל פל בשופר קול
אנים על גפי רום קרת
סוריו יסדים למצוה
בי מצוה מצוה גוררת
לסחרת זאת זרז יאות
פן תהיה בלה נמוכת
בי טוב סחרת מפל מיסחר
מה לך אל דר או סחרת
הא לה אורה למסרת
בי לתורה היא עקרת
על פן אקרא שם הספר

חֲשִׁירָה

זֶה מִסֹּדֶת הַמִּסֹּדֶת
הַשִּׁיר גִּשְׁלֵם אֵל אֵל עוֹלָם
אֲתָן שֶׁבַח גַּם הַפְּאֵרֶת

זוֹאת הַהִקְדָּמָה הַחֲרִיטִית
עַל דֶּרֶךְ הַרְוֵה אֲשַׁכְנִיט .

בָּאֵם אֵלֵי הַחַד חֲלִירִי

הַמִּרְצִיָּה וְהַמְּבִיָּה
עֵצוֹת מִרְחֹק
לְשׁוֹם לְרִקְדֵק חוֹס
וְדֶרֶךְ לְחַיִּי קוֹלוֹת
קִטְנֹת עִם גְּדוֹלוֹת
בְּמַעֲוֵט דְּבָרִים
בְּחַבְרֵי סְפָרִים
פְּרִצִי עֲלֵיהֶם פִּרְץ
אַרְבַּעַת הֵם קִטְנֵי אֶרֶץ
בָּלֵם בְּחֻבְמַת הַלְּשׁוֹן
וְהַסְּפָר תְּרַאשׁוֹן

חקרמות

אֲשֶׁר בָּחַם הַפְּרָתִי
הוּא אֲשֶׁר בְּאֶרְצִי
מִחֶלֶב שְׂבִילֵי הַדָּעַת
הוֹעֵלְתוּ לְבַל מוֹדַעַת
וְאַחֲרָיו סֵפֶר הַבְּחִיר
מִיֹּשֵׁב בְּוַקְרָקִים אַחֲוֹר
וְאַחֲרָיו סֵפֶר הַחֲרֻבָּה
כֹּל מֵלֶה וְרַח בּוֹ וְנִתְּבַחַת
וְאַחֲרָיו פֶּרֶק שִׁירָה
עִם שְׁאֵר פְּרָקִים עַד גְּמִירָא
וְהַיְלָדִים אֵלֶּה אַרְבַּעַת
לְחַבְמֹתָם וְלַדָּעָתָם
בַּמָּה פְּעָמִים נַחֲקִים
וְלִלְשׁוֹן חֲגוּזִים מוֹדַעַתִּים
וּבָהֶם עֲמָלִים
מִיָּלִים וְעֵרְלִים
וּמִרְחֹק גִּשְׁמֵעַ קוֹלָם
וּבְכֹרֶם מֵלֶא עוֹלָם
דְּבִשְׁמֹן חֲטוּב לְוַתְּגִים רִיחַ

הקדמה

תָּבוֹה אֵת עַמִּי אֲשֶׁר
נִהְיָוּ אֲדָמָה
כִּי לֹא הָיָה מִחֲפָז
שׁוֹבֵה אֱלֹהִים אֹתוֹ
שָׂרָה לִפְנֵי מֹרֵהוּ
סִפְּרֵי גִבּוֹרִים וְנֹעֲשִׂים
נִבְּרָה פְעָמִים גְּרַפְסִים
בְּמֹר שׁוֹבֵה אֹתוֹ
פְעוֹר פְּחִים הִיָּתִי
דְעוֹר יָדִי נִטְרָה
לְהַגְדִּיל הַנְּשִׂוָה
נְלֻזְבוֹת אֵת הַרְפִּים
רַעְתָה אֹתוֹ מִסְפִּים
תִּלְמִידֵי הַתְּגִיִּים
נִבֵּל יוֹרְעֵי לִפְנֵים
דְמוֹבִקְשִׁים אֵת פְּנֵי
לְאִמֵּר לְמַעַן יִי
וְלִכְבוֹד קְדוּשַׁת הַתִּירָה
תְּנָאֵר לְגַב הַמִּסְבָּרֵי

הקדמה

בִּי יְדַעְנִי כִּי זֹאת עֲמוֹךְ
בִּי שְׁמַעְנִי מִפֶּה
בִּי יִדְרֶךְ גּוֹבֵרֹת
בְּכָל דְּבָרֵי הַמְּסוּרֹת
מִכָּל אֲנָשֵׁי דוֹרֵינוּ
בְּמֵאֲשֶׁר שְׁמַעְנִי כְּאֲדוֹנֵינוּ
בְּשִׁמְעֵי דְּבָרֵיהֶם בִּי נַעֲמִי
הִטִּיתִי אֶת אָזְנִי אֵלֵינוּ
וְאָמַרְתִּי אֵת קוֹלְכֶם שְׁמַעְתִּי
וְנִאֲמַת בְּנִינְתֶם דַּעְתִּי
וְהִנֵּנִי וְשִׁבַע בִּי
כִּי עָלְתָה בְּמַחְשַׁבְתָּה לִפְנֵי
נַעֲוֵי הַיּוֹהֵי בְּרוֹמֵי
אֲשֶׁר שֵׁם חַיָּה מִקּוֹמֵי
וְחַבְרֹתֵי שֵׁם חֲסִפְרִים
אֲשֶׁר לְמַעַלָּה גּוֹבְרִים
וְלֹא חֲסִפִּיקָה לִי הַשְּׁעָה
כִּי בָאֵי יָמַי חֲרָעָה
וְגִלְבָּתָה תִּעִיר

הקדמה

וְאֶנְכִי הַצֵּעִיר
הֵינִי אֲנִי עַל פִּי תְּרַבֵּר
וְלֹא עָשִׂיתִי הַחֲבֵר
וְעַתָּה אֲחֵרֵי בְּלוֹתִי
שׁוֹבָה אֵלֶיךָ אֲדָתִי
בְּבֹאֲתִי לְבָלֵל וְשׁוֹב
כִּי הַמִּסְקוֹם הַחֲשׂוֹב
וְנִינְיָא הַמְּחַלְלָה
הִיא הַעֵר הַגְּדוֹלָה
הַנִּי לְבַקְשָׁתְכֶם אֲזַל
וְאֶעֱשֶׂה דָבָר פִּי שְׂנֵאֵל
אֲשֶׁר בַּל דִּוְאִי
נִסְפְרֵי פִלְאִי
וְאֲחֵבֵר זֹאת הַמְּחַבֵּרָה
בְּכָל דְּבָרֵי הַמִּסְוֶרָה
אֲזַל וְקִטְנָה
כִּי זֶה לִי עֲשָׂרִים שָׁנָה
אֶנְכִי בְּדָרְךָ
לְמִצָּא לָהּ עֵרָה
לְבֹאֵר עֲנִינָה

וקוצר

אקדמה

וְקָצוֹר לְשׁוֹנָה
 אֲשֶׁר הוּא סֵתוּם
 בְּכַרְי הַסֵּפֶר הַחֲתוּם
 וּבִמְה כְּוֵה טְרַחְתִּי
 וְלֹא שִׁקְטִי
 וְלֹא גִחְתִּי וְעִינֵי בְּסִפְרִים
 מִדְּוִיָּקִים וְיִשְׁוִים
 וְגִחְתִּי עֲלֵיהֶם בְּעֵתִי
 וְהִנֵּנִי וְשִׁבַּעְתִּי
 בְּחֵי הָאֵמֶת וְחִיּוּשׁוֹ
 וְכֵה יִתֵּן לִי אֱלֹהִים עֹשֶׂה
 כִּי לֹא אֶחָת וְלֹא שְׁתַּיִם
 הִלְבַּתִּי דָּרָךְ יוֹם אִזְ וְזִמְנִים
 לְמִקּוֹם שְׁוִדְעִי
 וּמִפִּי הַשְּׁמוּעָה שְׁמַעְתִּי
 שֵׁשׁ מִצִּינִית
 מִסְרָה חֲרָאִית
 לִיסְמֵךְ עֲלֵיהֶ
 וּבִאֲשֶׁר קִרְבִּי אֵלֶיהָ

הקדמה

וְלֹא מוֹצֵאתִי לָהּ פְּסוּלִים
הֵעֵתְקֵתִי בּוֹמֵצֵה מוֹלִים
הַטּוֹבִים וְהַיְכוּחִים
בְּשׁוֹשְׁבֵה בֵּין הַחוּחִים
וּבְאַמּוֹת רֹב הַנּוֹסְחָאוֹת
הַמּוֹגְהוֹת הַנּוֹמְצָאוֹת
הֵם סְפָרִים אַחֲרִים
מִסְפָּרֵי הַסְפָּרִים
וְעֲלֵיהֶם גִּסְמֵנֵתִי
וְזוֹתֵיכֶם בְּרַבֵּתִי
וְעַם בַּל זֹאת
אֲמֹנֵי לְרוּחַ
וּפְשֵׁי לֹא יִבְלֶה
כִּי אִם מִסְפָּר אֲבֵלֶה וְאֲבֵלֶת
וְהַרְבֵּה מִמֵּנִי לְקִטְתִּי
וְכֵל לִי בְּנֵי וְקִטְתִּי
וְהוּא סֵפֶר קֶטֶן הַבְּמוֹת
וּבְמִסְוֶרֶת אֵין לוֹ הַבְּמוֹת
וְנִבְבְּרוֹת בּוֹ מְדוּבָר
וְלֹא גִמְצָא סֵפֶר מִחוּצָר

הקדמה

המונח מחסורת וכללם
רק היא לבדו בעולם
חוז ממה שגורשם
זער שם זער שם
סביב הספרים בגליונות
ובתם חסרון לא וכלל להמונות
בי הספרים חזרה
ועל מחסורת לא הקפידו
רק עיקר השיבותם
ליפות את פתיבתם
ולבון את השורות
שלא ישנה את הצורות
ותהינה שורה בכל הרפיו
ועוד אותן מיפיו
בתמונות וציורים
פסבסוגים וקישורים
ובציצים ובפרחים
ועל כן הם מוכרחים
למימים לקצור

הקדמות

וּלְפַעֲמִים לְבַצֵּר
חֻמּוֹת הַצִּיּוּרִים
בְּדַבָּרִים הָאֲמוּרִים
בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים
וְהֵם סֵת יִתְרִים
וְאֵין בָּאֵן מִקְוֹמִים
וּלְפַעֲמִים רְשׁוּמִים
בְּמִקְוֹם תְּרַאֲוִי לֹא זָכַר
וְלֹא זָכְרוּם בְּלֵל וְעִיקָר
בִּי הַמִּקְוִים לֹא הִסְפִּיק
וְהַיְצִרְבָּה לְהַפְסִיק
בְּאֲמִצֵּעַ הַעֲנִין
וְלֹא גִשְׁלֵם חֲבָנִין
וְחִסּוּרֵי מִחְסָרִים
אֲבֵן הַמִּסּוּרָת מִתְאַרְבֵּעַ יַעֲשֶׂרִים
הַנְּדַפְסוֹת הַנֶּה
לֹא רָאִיתִי בְּחַנּוּת
בְּבֵל סְפָרֵי הַקְּדֻמוֹנִים
מִסְפָּרִים וּמִתְקִנִים
בְּיוֹפֵי וּבְהַדְרָה
וּבְטוֹב

תקדמה

בטוב הסדר
סדרם אחר מתכוונים
היה שמו לפנים
בישראל בקרא ועלם
התי נשמתו צדקה בצדור בקוב
נאח שחברו במאז נאח
הרבה שגה ברואה
ובמקומות אין חסר
העיר ערות שקר
נאין לתמוה על פנה
ני בזאת המלאכה
היה חגור חרשה
נכל התחלה קשה
נאני ברוב השתדלותי
נבמעוט עצלותי
נבעמל שעמלתי
נין אור לחושך הבבלתי
ננתתי לביאונם סדר
נרית שמת' בין עדר ובין עדר
נבין כל מין ומין

4 ה יגעת

הקדמת

יִגְעֵתִי וּמִצָּאתִי הַאֲמִיץ
מִזֶּה שֶׁלֹּא מִצָּא זִילְתִּי
נִיבְנֵי הַזִּבְתִּי יִצָּאתִי
בְּזִבְרִים אֲשֶׁר לֹא קָנִים
אוֹתִי בָהֶם אֲנִים
בְּיָדַי נִי זִבְרֵי הַמְּסוֹרוֹת
מֵאֲנָשֵׁי אֱלֹהֵי הַדּוֹרוֹת
זִסְתָּרָה וְנִעְלָמוּ
וְלֹא רַבִּים יִחַבְמוּ
לְהַבִּין אֶת זִבְרֵיהֶם
זִהְמָה בְּעֵינֵיהֶם
בְּחֵלוֹם פְּלִי פְתָרוֹן
זִאִין בָּהֶם יִתְרוֹן
וְלֹא יָדְעוּ וְלֹא יִבְינֶה
כִּי כִּשְׁבָה יִלְוֶה
זִחֵלֵא הַמְּסָרָה
הִיא סִיג לְהוֹרָה
וּמִיּוֹנָה גְּמִישְׁבוֹת
כְּמִזֶּה גִּפְּי חֲלָבוֹת
וְטַעֲמִים וּפִירוֹשִׁים

וּמִשְׁטִים

הקדמה

גמלושים ומזכרשים
 גמלו החסרים והמלאים
 כמה דברים מוציאים
 פגון ולא תענה על ריב
 היא סדר בתיב
 וכן על מונות פיתב סדמא דענינא
 סדר ירי הנניא
 וכן כמה מינים
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא
 סדמא דענינא

הַקְרָמָה

וְחַמְשָׁפוּלִים יְבִינָה
וְלִבָּם יְבִינָה
לְהַשְׁבִּיל בְּמִקְרָא
וְיִהְיֶה שְׁמִי נִקְרָא
בְּפִי כָּל הַתְּלַמִּידִים
גֵּוִים בֵּיהֶרְדִים
אֲשֶׁר לְחֹרְוֹתָנָה
חֲמֹרָה וּמִמֶּנִּי לְמֹרָה
וְחֲנִנִי וְשִׁבְעַת בְּיֹצְרֵי
בִּי גֵוִי אַחֵר נִרְצָרִי
לְזֶה הַעִירָנִי
וְעַד חֵלֹם חֲבוּאֵנִי
אֲשֶׁר הִנֵּה תְּלַמִּידִי
וּבְעֶשֶׂר שָׁנִים תְּמִידִי
בְּבֵיתוֹ עֲמֹרָתִי
וְעִמּוֹ לְמֹדֵתִי
וְעַל זֶה אֶגְדֹּל עָלַי הַצַּעֲקָה
וְלֹא נֶחְשַׁב לִי לְצַדִּיקָה
וְקִצַּת תְּרַפָּנוּם

הקדמה

אֵינֶם מַסְבִּירִים לִי פְנִים
וְאֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֲדֹ
עַל שְׁלֵמוֹתַי הִוְרַח לְגֹי
מִשׁוֹם הִרְרָשָׁה חֲבֻנָּה

עַל וּמִשְׁפָּטֵי כָּל יוֹעֵזִים הַלְלוּ
וְהִנֵּה לֹא יוֹשִׁי אֲנִי עַצְלוֹתַי
לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת הַחֲבֻצְלוֹתַי
וְאֲגִיד כֹּל הַחֻנָּה

וּמַעֲשֵׂה שְׁחִיָּה בְּכַף הַיָּד
בְּשִׁנָּה מֵאֲתִים וְשִׁשִּׁים וְהַשֵּׁע
הַחֲמִס קָם לְמוֹטָה וְשֵׁע
וְאֲנוּשׁ חָצִי בְּלִי תִשֵּׁע
נִהְיִי בְּחַיֹּתַי

וְאֲנִי בְּעֵינַי פָּרוּחָה רַבְתִּי
בְּאֲשֶׁר הִיא גְלֻבָּה
וּשְׁלָלָה וְנִשְׁבָּרָה
וְאֲזִיבִים אֶת צְרוֹי הַשְּׂמִיָּה
כָּכָל הַמִּזֵּן הִתְחַוְּרִים אֲשֶׁר הַמִּזֵּן
וְהִנֵּה כָּל אֲשֶׁר לִי לְשָׁלָל

באשר

תלים
קמ"ו

חקרמה

בַּאֲשֶׁר יִבְעַר הַגֶּלֶל
וְיֵאָז וַפְּלֵג לִי חֲבָלִים
לְגִלּוֹת בְּרֹאשׁ גּוֹלִים
וְעֹזְבֵתִי אֶת מִקּוֹמִי
וְנִבְאֵתִי עַד רֹמִי
וְשֵׁם שֹׁר גְּדוֹל מֵאֵד
חֲשָׁמוֹ וְשֵׁא הוּא
סִבֵּם כִּי־דִירָה
שִׁמּוֹ סֵאֲרֵי־נֶאֱלֵא אִיגִידִינָה
וְנִשְׁמָעִי מִהַלְלוֹ
בְּקִרְתֵּיךְ בְּהִיבְלוֹ
וְנִבְאֲשֶׁר נִבְאֵנִי
עַל אֲדוֹתַי שְׂאֵלֵנִי
וְאִמְרֵתִי בַע אֲדוֹנֵי
בְּי אֲנִי הַפְּלוֹנֵנִי
חֲמֹד־קֶדֶס הַאֲשֵׁבֵנִי
כִּי לִי רֹזִי
בְּקִרְתֵּיךְ וּבְכַסְתֵּיךְ
בְּי בַל יִמִּי עֶסְתֵּיךְ

הקדמה

אֲנִי נוֹצֵחַ הַמְּלֵאכָה
עַל כֹּהֵן כְּנֵה
אִין אִישׁ נְמִיאֵיכָה
שׁוֹנֵחֵי נְבִיאֵיכָה
נְמִאֵמֹר פֶּעַל הַהֲלֵאָה
שׁוֹנֵשׁוֹ לֹא מִיָּא
מִעוֹלָם מְנִיחָה
נִי אִם מִפֶּעַל מְלֵאכָה אַחַת
אִם הַלְּמִינֵי הַכְּמוּנֵי
וְלִינִיעֵתִי הַנְּוִאֵינִי
נְמִאֵמֹר הִיחֵנִי
אִישׁ הַלְּמוּנֵי
סוֹבֵה לְמִדַּתִּי מִרְבּוֹתִי
וְיִדְתָּ מִעֲמִיתִי
וּמִהַלְּמִינֵי בְּכַלְּפוּלָם
וְיִדְתָּ מִכָּל
בְּשִׁמוֹעַ הַשֵּׁר דְּבִרְתִּי
קָם וַיִּרְץ לְקִרְאָתִי
דִּישְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיחֵי

וְיִאֲמֹר

תְּקוּמָה

וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים זֶה אֲדוּנִי אֱלֹהִים
אֲשֶׁר שָׁמַעַתְּ הוֹלֵךְ כְּבֹל הַמְדוּיגוֹר
בְּסִפְרֵיךָ וְהַפִּשְׁטוּת כְּבֹל פְּנוּת
פְּרוּת אֱלֹהֵי עוֹלָם
אֲשֶׁר הִבְיָאֵךְ עַד הַלּוּם
וְהַקְרָנָה אֶתְּךָ לְיָדֵי
וְאֵתָה פֶה עֲמֹד עֲמֹדֵי
וְהַתְהַיָּת לִי לְרַב
וְאֲנִי אֲהִי לְךָ לְאֵב
וְאֲבִלְכָל אֶתְּךָ וְאֵת פִּיְתְּךָ
וְאֶפֶס וְאֶגֶב הַיָּרֹשֶׁת וְזִיחָתְךָ
וְאֶטִּיל לְבִיטְךָ מִלֵּא
בַּק כֹּל מַחֲסֵרְךָ עָלַי
בְּבִבְנֵי הַמַּתְקֵנִי סוּר וְחַד
בְּרֹזל כְּבִרְזֵל וְחַד
וְרַחֲמֵי עָלַי אֲצַלְתֵּנִי
וְאִם אֲנִי מִמְּנֵה סִפְלֵתִי
בְּרִים טוֹבִים וְנִשְׁמִים
אֲשֶׁר עִם הָאֱמֶת מִסְבִּימִים

וְקוּמָתִי

חקרמה

דְּסִימִתִּי אֵינֶנּוּ חֲכָמִים דְּפִרְדוּ
קָפַל הָאֵמֶת מִמִּי שֶׁאִמְרוּ
וְהָיָה הַכֹּלל הָעוֹלָה
הַגִּי מוֹדָה בְּפֶה מִלֵּא
בְּמוֹדָה בְּפִי בֵּית דִּין הַשֶּׁבַע
דְּבַר וְלֹא יִשְׁוֶב

טִי מִלְמַד לְגוֹיִם הָיִיתִי
וְכֹזֵב וְכֹזֵב עֲשִׂיתִי
אֲבָ דַעֲבִי טִי אֶפְיֹלֵה הַכִּי
הַהִלָּה לֹא לְטַרְי אֲנִי
נִצַּח הָאֱלֹהִים אֲנִי יִנְצֵא
שָׁמַיִם וְאָרֶץ פִּזְנִיל
וְהִלִּילָה לִי מִיִּשְׁע
וְזָב אֲנִי תֵלִי פִשְׁע

טִי תַבְמִיִּים אֵינֶם אֲוִסְרִין
בַּסְּשִׁבְרִי הַנִּזְכָּר לְגוֹי אֵין מוֹסְרִין
וְלֹא אִמְרוּ אֵין מִלְמִדִּין
בַּסְּעִקְרִי וְכִרְיָתָם עוֹמְדִין
עַל זִבְרִין שֶׁשִּׁינֵּי בָהֶן מְסִיבִין

חקרמה

בגון מעשה בראשית ומעשר
מרבנה וספר יצירה
שאין מגליו אלא לצגועים
אנשים הנמים וירועים
אשר מפני ישראל המה
בן בצרה אבן פמרגמה
אשר על תלמיד שאינו חגון דרשורה
בלזרק אבן למרקוליס במורה
באמר כל הלומר תורה לתלמיד ש
יד שאלה פגון (שאינו חגון
ברוח ונשמתו תפה
שאמר האבלהי אש לא נפה
לא רבה אלא נישראלי
ולא באומי או ושמעאלי
דעור מה שאמר בגמרה
אין מוסרין סתרי תורה
אלא מי שיש בו חמשה עינים
וקו נשוא פנים
ובלי כראית נישעיה

ודי לנו

חקר מוח

ישעיה' ג

רָדִי לְגַב בְּזוֹר רֵאִיתָ
 שְׁחַבְמִיּוֹם לֹא גְזֹרָה גְזֹרָה
 שֶׁהַלְמוֹד לְגַב יִחְיֶה עִבְרָה
 בִּי אֲמִילָה לְפִי דְבָרֵיהֶם
 מִיִּתֵר לְלִמּוֹד עֲמִוּתָם
 שֶׁבַע מִיצוּוֹת בְּיָד נָח
 נָחָה לִי לְיוֹמֵי בָח
 בִּי אֵיךְ אֲמַשֵּׁר זֶה לְחֹדוּיָעָם
 נִדְוֶן ז' מִיצוּוֹת לְהַשְׁמִייעָם
 אִם לֹא יִדְעוּ בְרֵאשִׁוֹן
 לְחַבֵּן אֶת חֲלָשׁוֹן
 נֶגַם יֵשׁ לִי לְחַהֲלוֹת
 תְּהַרְבֶּה אֵילָנוֹת גְּדוּלוֹת
 אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ לְפָנַי
 אֲשֶׁר קִטְנִים עָבָה מִמֶּתְנִי
 וְלִזְנוֹר בְּשָׁמַם רָאִיוּ אֵינֶנִּי
 וְלִמְדוּ גוֹיִם יוֹתֵר מִפָּנַי
 מֵהֶם שָׁחַם חַיִּים עֲרוֹן
 דְּמֵתָם וְשָׁמְתָם בְּגוֹן עֲרוֹן

מנחם

חקרמה

מִתָּהֶם לֹמְדִים וְרַבָּנִים
מִתָּהֶם זְקֵנִים וְנִשְׁוֵאֵי פָנִים
מִתָּהֶם חֲבָמִים וְרוֹפְאִים
מִתָּהֶם עֲשִׂירֵי שָׁעַל שְׁמֵרֵיהֶם קוֹפְאֵי.
וְיָמָה גַם אֲנִי
הִגְלַכְתָּ בְּחִבְלֵי עֲוֹנֵי
אִישׁ שָׁפֵל וּמִשְׁוֹפֵל
כְּבָנִים וּבְבִנּוֹת מִטְוֹפֵל
וּמֵאוֹמֵה אֵין בְּנֵי
וְנִסְפַחְתָּה שָׁרֵי
וְאֵין בָּהּ חֶטֶה וְשִׁעוֹנָה
בַּק חֶטֶה וְסִעֲרָה
זֹרְעֵי בָהּ בְּלֵאִים
וַיַּעֲקֹבֵנִי חֹזֵמֵן פְּעָמִים
בְּפִדְוָאָה מִמוֹנֵי לָקַח
וְעַתָּה עֵינָיו פָּקַח
עַל כָּל מַחֲמֵדֵי חֲטוּבִים
וְיִתְנֶנּוּ בְּנֵי שׁוֹבִים
זֶה הָיָה בְּשָׁנָה פְּנֹר'
בְּאֲשֶׁר עַל רוֹמֵי גִגֹר

חסדמות

חרבון גבליה בפשוטה
 לא ושארם כברי פרוטה
 נחיתה עת צרה
 עי אין פסיה בקרה
 גביתו אין להם ואין ענים
 נהאם רובצת על האפרוחים אז על
 נחפנות עומדות על פרקו (חפצים)
 גאיות לבשל ברכו
 נהנה איש שנה עליו פלא מטל
 מיה יעשה ולא יחטא
 פמבשלה וקלה פואר
 ניה להם האיה
 הדיו הפשוט אחי לומר
 שאין גבו פפני פקרה נפש עומר
 נעור להם ארוע
 נה טוב אשר מזה הגיע
 עי חנוי ושבעתי
 עי נל חגנים שירעתי
 אשר למדתי אני באחרים

חסדמה

פֶּלֶם אַנְשִׁים טוֹבִים וְנִשְׁדִּים
וְנִבְל מַה שְּׁחִיתָ יָדָם לְאֵל
הַטִּיבָה לְיִשְׂרָאֵל

חַרִי לְשׁוֹנֵנָה שְׁחִיָּה לְגוֹיִם יִרְעֶה
גַּם הִיא לְנֶגַע לְיִשְׁרָאֵל
זֶה פֶתַח חַוִּי אֵלַי
לְחַרְחִיק תְּלִינָה מִעָלַי
וְעוֹד בִּי עֵקֶד לְמוֹדִי
עִם גֹּיִם בִּיהַרְדִּי

אֵינִי אֶלָּא בְּקִדְוָה לְשׁוֹן חֶסֶד
בְּלִילִים אֲשֶׁר לָהֶם אַחַד־שׁ
וְאִם שָׁנָה לְפָנַי וְקָרָא

סִינִי אֶבֶן שֶׁמִּקְרָא (וְזֶה הִיא
לְמַעַן לֹא אֲבַאֲהֶנּוּ וְיָמָה עֲשִׂיתִי הַלֵּאָו
וְעַד אִם לֹא אֲבַאֲהֶנּוּ אֲנִי
בִּלְאֵי יְהִיָּה עֵלָּא הִנֵּי
מִתְפַּיֵרִי אֲשֶׁר פָּחַת יָנִים
שְׁחִיתָם לְאֵלִים

וְנָתַתִּי

חקרמה

זבֹּחַם יִמְצְאוּ מִרְגּוּעַ הַפְּרִיזוֹם
וְעַדִּין מִיַּדִּי יוֹם יוֹם
אֵלַי גּוֹיִם יִדְרָשׁוּן
וְקִרְבַּת חֶלְשׁוֹן יִבְקֶשׁוּן
וְנִדְרָשְׁתִּי לְאִשֶּׁר שְׂאֵלֵנִי
וְלִמָּה בְּעֵבֶר זֶה תֵּאֱשִׁימוּנִי
וְתַחֲזִיקֵנִי לְנִבְוָה
וְנִי בְנִפְשׁוֹ דַּבַּרְתִּי אֶת הַדְּבָר הַזֶּה
וְכֵן אִם אִם אֲנִי קִבַּלְתִּי
וּפְתַחְתִּי אֶת פִּי וְאֶבְלַתִּי
טוֹב דַּעַת וְטַעַם
זֶה דְבַשׁ אֲמֹרֵי נֹעֵם
אֲשֶׁר נֹטַח מִפִּיהֶם טַפּוֹחַ טַפּוֹחַ
וְאֶבְלַתִּי חֲתוּךְ וְזֶרְקָתִי חֲקִלֵּפוֹת
וְלֹא אֶבְלַתִּי חֲתָפֶל וְרִיר חֶלְמוֹת
וְטַעַמֹתַי מֵעֵט דְבַשׁ חֵזֶה הַגְּנִי אֲמוֹת
לִבִּן קִבְּלוּנָא חֲבָמִים מִלִּי
וְתָבֵל תְּלִינְתְּכֶם מֵעֲלִי
כִּי עֵינֵיכֶם תְּרוֹאוֹת

הקדמה

בִּי בְחוּם לִבִּי עָשִׂיתִי זָאֵר
 וְחָלִילָה לִי לְחַתֹּר הָאִסוּר
 וְחִזְבֹּר חוֹחַ לִלְבַב מוֹסוּר
 וְרַחֲמֵנָא לְבֵא בְעֵי
 וְחַנּוּחַ בְּרִסְאֵי קֵאֵי .

ועתה מני אשיות אל החקדמות הש
 השלושיות .

אחר הדברים והאמת האלה
 ארחיב הדבור בתלצור .
 ללמוד על חבלל בלוי יצא . וקודם
 כל אבאר מהו ענין מסורה ומאיות
 לשון הוא . ואמת כי הלשון הזה לא
 נמצא בכל המקרא רק בפרשת שמי
 פעמים ויפסודו . למסור . ופרש פי
 חרוס' שהיא ענין ותיגורו בכל לב
 והתשומה בנשיגות אהב וכו' עד
 ותרגום

דברים
 א'

הקדמה

וְתִרְגְּמִים וְיִתְנַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִסְכְּרֵיהָ
וְכֹל עֵינֵי בְּשׂוֹרֵשׁ מִסֵּר וְאוֹמֵר אֲנִי
בִּי לְשׁוֹן גְּתִינָה אֵינוֹ מֵהִירָגִים בְּלִשׁוֹן
מִסִּירָה רַק בְּשֶׁהוּא סְמוּךְ אֵצֶל לֵשׁ
לְשׁוֹן פֶּיךָ בְּמִוּ רִחֲמָהּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּי
בְּיָנוּג. אֲתָן פֶּיךָ. וְדוּמִיָּה. וְהַכֵּל
בִּי לְשׁוֹן מִסִּיר נֹפֵל עַל דְּבַר שִׁיתָן
אוֹ יִמְסִיךְ אֲבָם פֶּיךָ אַחֵר שִׁיתָיִקְנֶה
בְּרִשְׁתּוֹ בְּרִצּוֹנוֹ כְּאֵלֶּה הוּא שְׁלִי.
וְכֵן בְּעֵינֵי הַלְמוּד וְתִתְגַּבֵּר שִׁילְמוֹ
אֲבָם אוֹ יִגִּיד לְחֵבְרוֹ אֵיזָה סוּר אִי ע
עֵינֵי שְׁקוֹרֵם זֶה לֹא יִרְעֶה נֹפֵל בּוֹ
לְשׁוֹן מִסִּירָה. בְּמִו שְׁאִמְרֵי בְּמוֹשְׁנָה
מוֹשֶׁה קִבֵּל הוֹרָה מִסִּינַי וּמִסְכְּרָה לִי
לִיהוֹשֻׁעַ וְכוּ' וְכֵן עֵינֵי הַמִּסְכְּרָה הַזֹּאת
לְפִי שְׁנִמְסְכְּרָה לְחֵבְמִיִּם אִישׁ מִפִּי
אִישׁ עַד עוֹרָה וְסִיעֶתוֹ. וּמֵהֶם
לְחֵבְמֵי טְבָרִיא אֲשֶׁר בְּתַבְרִית וְקָרָא
לָהּ מִסְכְּרָה. וְגַם אֲנִי בְּזֶרֶת הַסֵּפֶר
ג 4 אבוסור

חקרמה

אֲמִסֹּר בְּלֵלִים לְחֵבִין אֲמִרִי בִּינֵר
 בְּדַבְרִים הַסְּטוּמִים בְּמִסְכָּה גְדוּלָה
 בְּקִטְנֵה לִבּוֹ נִאִיתִי לִקְרֹא לוֹ סֵפֶר מִ
 מִסְכָּת הַמִּסְכָּת וְשֵׁם זֶה נָאָה לוֹ וְ
 נִהְיָ נָאָה לְשֵׁמוֹ וְעַתָּה אֲבֵאֵר מֵהֵנָּה
 נִאִיבֵתָה וְהוֹעֵלְתָה וְכִי שָׁתֵּבֵר אֹתָהּ
 נִהְיָ אִי רַבִּים וְכִי שְׁהַמְצִיָּה הִג
 הַקְּסִינֹת וְהַסְּעָמִים וְכִי הַיְשָׁמִי
 עִם הַאֲחֵי וְהַבְּתוּבָה וְעַתָּה הַרְאֵנוּ
 נִהְיָ רַבִּים וְהַחֲתוּבָה אֵת אֲנִי וְאֲחֵרִי
 כִּי אֲנִי אֲהַבֵּם כִּי ה' הַטּוֹבָה עָלַי א
 אֵת הַיָּרֵב אֲשֶׁר חֲלַבְתִּי בְּעַלִּי הַמִּסְכָּת
 נִאָה הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשִׂי . וְכִי
 בִּיתָה עֵסֶר בְּנֹתָם וְעַל מֵה דַּבְּרִי וְעַל
 מֵה לֹא הַקְּסִינֹת לְבַר :

וְאֵתְחִיל

גַּחְמִיחַ
ה

וְאֹמֵר הֵנָּה בַּעַת
רַבִּים הַאֲנָשִׁים

שְׁעִירַת הַסּוּפֵר וְסִיעַתוֹ שְׁתֵּם אֲנָשִׁי
 בַּח עֲשׂוֹת הַמִּסְכָּת וְהַקְּסִינֹת וְהַסְּעָמִים
 עַל

הקדמה

על כל המקרא ומביאים ראיה מפורשת
שדורשו רזל" בנדרים ויקראי בספר
הורה אלהים זה מקרא . מפורש .
זה תרגום ושרם שבל . אלה הפסקים .
ויבינו במקרא זה פיסוק טעמים .
באמרי ליה אלה מסודר . עבל .
והנה לפי פשוטו של מקרא אין ה
הפסק מובד מעורה רק הוא שב
על המקרא שלמעלה הימני .
וישועובני ושרבניה וגו' עד והלויים
מבינים את העם להורה . ועליהם
הוא אמר ויקראי בספר הורה א
אלהים וגומר ולא על עורה . אך
יש לי שב המורשה על דרך פשוט
נכתב בנה . ויקרא בסת" אלהים
זה מקרא רל" שאלה האנשים קראי
הפסק בראשונה בלשון עברי .
ואחב" מפורש זה תרגום פי' שהיה
בותרגמי' להם הפסק בלשון ארמי
א ג S לפי

חקרמה

לפי שאותו לשון היה מבינים רב
הכל . ושום שכל אלה הפסיקים
רל"ש היו מפיסיקי בין פסיק לפסיק .
במו שחיתה קבלה בנים ממרע"ו .
במו שאמרה רזל" במסכת מגלת
רזל" כל פסיק שלא פסיקה ליה מי
בושה לא פסיקו ליה . והמפרשין
הפסיק על עזרה הושבים פי ושום
היא לשון נחיד ולא נדעה כי היא
בוקור ונחרי הוא במו וישימה בעבור
מל"ו ויקראה שלפניו ומל"ו וי
ויבונה של אחרי . פי בן פסיקור
מבואר בכל מקום בלשון נחיד או
בנים גובה או גסתר וכו' או נקברה
לפי הפעלים הסמוכים לפניו או לא
לאחריו ואין פאן מקום להאריך .
ומה שאמרה ויבונה במקרא ור"ס
פיסיק טעמי . רל"ש היו קוראין להו
עשו הפסקות באמצע הפסיק לפי
כוננת

כ

הקרבות

בַּזְבֵּחַ הָעֹלֹת בְּמִזְבֵּחַ קֹרְבָּנֵי מִזְבֵּחַ
לְזָבָח. וְהַמִּשְׁכָּן בְּשִׁתְּיָה קֹרְבָּנֵי לֶחֶם הַ
הַלֵּל הַמִּזְבֵּחַ בְּעֵבֶר הַיְרֵדִין אַחֲרָי. הֵיחָד
מִפְּסִיק מִעֵט בְּמִלַּת אַחֲרָי וְאַחֲרָי בֶּן זָבָח
קָרָא דָּוָד מִבְּנֵי הַשְּׁמֹשֵׁת בְּמִזְבֵּחַ שְׁמֵרָשִׁי יָא
עַשׂ וְרוּל קָרָא לְזָבָח מִיִּסְגֵּי טַעֲמִים
לְמִי שֶׁהֵחֵסֵק נִתְּחַן טוֹב טַעַם וְרֵעַת
לְהַפְגִּיתָ הַפְּסִיק לֹא שְׁתִּיבָה לֶחֶם הַט
הַטַּעֲמִים אֲשֶׁר בְּיַדְיָה הַיּוֹם. בִּי
עֲבִידִים לֹא נַעֲשׂוּ בְּמִזְבֵּחַ שְׁאוֹבֵיחַ אַחֲבִי.
וְלִמְאֵן דְּאֲמַר אֵלַי הַמְּסֹרֶת מִי שֶׁ
שְׁתִּיבָה קֹרְבָּנֵי לֶחֶם בְּלִי הַמְּלֹרֶת בְּ
בְּמִזְבֵּחַ שְׁתִּיבָה מְסֹרֶת בְּיָדָם מִמְּזֵלָה
בְּגֹן קָרִיב וְנִתְּחַן בְּמִזְבֵּחַ שְׁתִּיבָה אַחֲבִי
וְאִין לְחֵבִין בְּלִל שְׁתִּיבָה קֹרְבָּנֵי לֶחֶם
הַמְּסֹרֶת עַל פֶּה אוֹ שְׁתִּיבָה בְּתַבֵּיחַ
הַמְּסֹרֶת עַל הַמְּזֹרֶת בִּשׁ" עַל בְּלִי הַמְּ
הַמְּקָרָא בְּמִזְבֵּחַ שְׁתִּיבָה בְּיַדְיָה הַיּוֹם בִּי
בְּלִי סִפֵּק עֲנָה לֹא בְּתַבֵּיחַ זָבָח וְסִפֵּק
בְּתַבֵּיחַ

הקדמה

פתורת מלשה לבר פי בן פתיב הול
 עונה סופר מהיר בתורת מושר
 אשר נתן יי ישראל . בספק אחר
 אגמר עונה הבחן הסופר דברי מצ
 מצולה יי דהקיר . רבן גקרא בלשון
 ארמי ספר נתא דאלה שמיא . גלפי
 זה קשה לי מאי מהו שבתב עונה
 בתורה . מי לא ימנע מהלוקה אם
 נמצאה בניו סת" ויהא נתב בן אה
 אהרת ולא הוסיף ולא גרע אם" לא
 היה אלא בסופר המעתיק ספר מס
 מספר אחר ומה מעלה היתה זאת
 לו והלא כל סופר הדיוט נבול לע
 לעשות בן . ואין להאמין שלא היה
 נבול ישראל סופר אחר מי אם הול
 לתנו גאם גאמר שחטה" שהיה ל
 לפיני לא היתה בתנבה בתקנתו מ
 נמלאים וחסרים נספג שיות פתוחות
 גסתמות האותיות גדולות וקטנות
 ובדומה

עזרא

הקדמה

בדרומה לזה והוא בתב אחת בתקופה.
גם זה קשה להאמין שלא נמצאת
סת' בשנה בכל ישראל. ובאמרו
כמה שנים הוקשה לי זה ואומר א
אל החכמים ואין מגיד לי וכן קשה
לי בעיני קרי ובהיב וזה לפי דעתו
הוא האחרונים שהקרי והפתיב ומ
נמצאים בן פי בגלגה ראשונה אברה
הוא הספרים ונטל טלג והמעשים
הנמצאים השיגם הטלגול ויודעי
המקרא מהו ועזרה וטיעתה החגורה
העטרה ליושנה והקנה הספרי האם
נבאשו מיצא מחלוקה בספרים
הלכה בהם אחר הרוב לפי דעתם
ובמקום שלא השיגה דעתם על אב
הפרוי בתב האחר מופנים והאחר
בהוצ' א בתב האחר ולא נקדחה וב
נכו עיניו בהקדמת הודק ביהושע.
והאפניו נמוק ו מספרו. והאבר
נינאל

חסדמות

כינאל" השיג עליהם בהקדמתו לס
לספר ירמיהו והאריך לשון השב לתקן
עיוותם. התקנתו היא קלקלתו. בירוב
דבריו לא לרצון הבטליו ומבטליו
ולכן אין לי לתאריך פס אג אעור
חלטי את אני ואשיב על דברי הא
האנשים הנזכרים. ואומר אם נר
בדבריהם מן הארל שהקרי והפתיח
בעבור הספקות הנל" מה יאמר על
הקרי והפתיח הנמצאי בספרי האלה
שהם חגי זכוריה מלאכי בניאל .
ועורר כתב ספרו ונה" . ומרדכי
כתב המגלה . והלא הם עצמם היו
מאנשי בה' והמשל בספר עורר
בתיב ולא אנתנה זכותי והם פתחי פתחי
ולו קרי פניו אם עשג זה בעבור
הספק שלא ידעו אם הוא לא א' לו .
יש להקשות והלא עורה היה שם
עמותו וני לא יבוע הוא אם פתח ולא
נאל

עורר

הקרמה

באלת או ולא בנין וכן בשאר קרי
ונתיב שפספריהם ואין לומר שא
שאחרי מות המחברים הם בתבי ש
שיני בנסרות הגדולה הקרי מפני
הספק שהרי לא היה להם טלטהל
ולא אברי הספרים בשנים מועטות
היו פי לא ומשך זמן אנשי בה
רק קרוב למ' שנה ברמיכה בסדר
עולם ובקבלת הראבר . ועוד אם
היה הקרי והנתיב בעבור הספקות
הגל' היה ראוי שיבא הספקות ע
על דרך המקרה בפי מחלוקת
הספרים וההבדל שגמל בהם אחרת
הנרד ואחת הנה זער שם זער שם
לא על מלה אחת הרבה פעמים
בגון כב' פעמים נערה בתורה ב
בתבין נער וקריון נערה . וכן ז'
בתבין עפולים וקריון טחורים .
וכן ה' בתבין עניים וקריון עניים
וב'

חסרמה

זכ' לחפך ורוממה לאלה רפיוס איך
גמל חספס על פל וערה ועל פל
עפולים ועגיוס . ויותר קשה לי מ
מה שאמרו בספר חנל וזל אמר
רפי יצחק קריין ולא בתבן ובתבן ו
לא קריין סלבה למשה מסיני קר
קריין ולא בתבן פרה דבלבתו . איש
דבאשר ושאל וכו' בתבן ולא קריין
גא דיסלח . אל ידוד ידוד זה
הדוד ידוד השני בתבן ולא קרי
זכ' וכו' וכו' שומע לי ויבניני איך
יתבן לומר בתו חלמי והלא על אי
אתם שהביא אין אתר מהו בתורה .
גאפילי אתם שהוסופי עליהן בע
שעלי המסורה . פי רפי יצחק לא
הביא רב ה' בעלי המסורה הביא
ה' וכו' קריין ולא בתבן ו יצחק חפ
הביא ה' וכו' הביא י' ומפל אלה
גאפילי אין גם אתר מהו בתורה .
ואב

הקרבות

הוא איך יאמר השי' הלא' מה שלא
בנה ולא נברא עביו וילא די לבו
לאצה ואת עו שבתבו קצת האחרוני
בל קרו ונתנו שפבל המקרה הל
חלמי' ומתיבן למדו לומר פן וחלא
רפי יצחק לא אמר רק על קרויו
ולא בתבו ונתבו ולא קרויו שהיא
המין הקטן שפבל ו' המינים פמו ש
שאנאן פלוחות שגיות פמאמר
א' . אך אם קבלה היא שאלה הם
ענם הלא' אקבלהני הם אמרת
נתני הם אמרת . ולגלי זה היתה
אומר שלבו הקרו והבתים שבתורה
הם הלא' ואשי בנסרות הגולת
שהם חגי זכריה מלאכי זנואל חג
חגייה מישאל ועוריה עורה וחמיה
מרגבי זרובבל ועוד גלוי עליהם
חבמים מתחרש והמסגר עד הש
משלמת מאה ועשרים איש בתכום
א

הקדמה

על פי הקבלה שהייתה בינו ש
שמישה רבינו עה לא קרא המילה
החיה בכתובתה לסוד אחר מן הס
הסודות הנודע להם שמרעה מסר
ליחושע ויהושע לזקנים וזקנים
לנביאי וכו' וכתבתי בחיץ בקריאתה
רעורה הירי הסופר וזהו מר ש
שבתה היא בתורת משרת . וכן
עשו גם כן פנמיאים וכתובים בכל
המלות שהיתה קבלה בינו מפי
הנביאים וכתבי הנודות איש מפי
איש שלא היה נקראין בכתובתו .
אבל בספרי הגלגל לא היה ארובי
לקבלה בני המחברים עצמם היה ש
שם עמיהם ובשמיאה מלה אחרת
שנראה להם שהיא זרה בני הנודות
הענין ופשט הכתוב אמר להן המ
המחבר הטעם למר כתב כן נו
פורתה או כתב המלך בחיץ נק
בקריאתה .

חקרמה

בְּקִרְיַתְהָ . וְכִזָּה יִחְיֶה מִיּוֹשֵׁב מִיָּה
שֶׁהַקְּשִׁיתִי לְעִיל עַל וְלֹא אֶנְחֶנּוּ אוֹ
זִרְבָּחִים בִּי הִנֵּה אָמַר הַטַּעַם לְמִרְ
בְּהֵן בֵּן . וְכֵן בְּשִׁקְרָא בְּסִפּוֹר חֲגִי ו
וְאֶרְצֵהּ בִּי וְאֶבְנֵה . אָמַר לְהֵם
חֲגִי אֵל הַקְּרָא וְאֶבְנֵה אֵלָּא וְאֶפְנֵה
בְּאֵלֵי הַיְתָרִתְּ הֵא בְּתִפְתֵּרִתְּ כִסּוֹת וְאֵ
וְאָמַר לְהֵן הַטַּעַם מִפְּנֵי הַזְּבָרִים
שֶׁתִּי בְּמִקְרָשׁ וְאֶשְׁוֹן וְלֹא בְּמִ
בְּמִקְרָשׁ שְׁנֵי בְּתִפְתֵּרִתְּ בֵּן אֵז בְּתִפְתֵּרִתְּ
בְּחִיץ וְאֶבְבֵּרָה קְרִי וְכֵן עֲשֵׂה בְּכָל הַ
הָאֲחֵרִים שֶׁבְּסִפְרוֹ הַגּוֹלָרִתְּ . וְחִבְלָל
בִּי אֲנֹשִׁי כְּנִסְרִתְּ הַגּוֹלָלָה עֲשֵׂה הַקְּרִי
שֶׁבְּתוֹרֵתְּ עַל פִּי הַקְּבֵלָה מִמִּרְעוֹרֵת
וְשִׁבְנִיָּאִים וְכִתּוּבִים עִם הַקְּבֵלָרִתְּ
מִנְּבִיָּאִים וְחִבְמֵי חֲדוּרֹת . וְשִׁבְסִפְרֵי
הַגּוֹלָלָה עִם הַמְּחַבְרִים עֲצָמִם וְלֹא
בְּעֵבֶר הַסְּמִקּוֹרֵת כַּאֲשֶׁר הַשְּׁבֵרֵת
זְבִיִּם . וְהִנֵּה בְּאֲשֶׁר נִתְּתִי אֶת לְבִי
לְדַרוֹשׁ

חגי

הקדמה

לְרֹדֵשׁ וְלַחֹרֵר בְּחֻבָּוָה עַל כָּל אִשָּׁה
נַעֲשֶׂה בְעֵינָיו קָרִי וּבְתִיב עוֹר זָרָה
מִצְאָתִי שְׁלֵלָה וּמִצְאָה קָרִי וּבְתִיב
עַל עֵינָיו חֶסֶד וּמִלָּה לְעוֹלָם רַל
שְׁלֵלָה וּמִצְאָה מִלָּה בְּכֵל הַמִּקְרָא
שֶׁהַבְּתִיב הוּא מִלָּה וְהַקָּרִי הוּא חֶסֶד
אוֹ לְחֶסֶד . וְהַטַּעַם לְפִי שְׁלֵלָה
הַשְׁתַּנָּה הוֹרָאת הַמִּלָּה בְעֵינָיו חֶסֶד
וּמִלָּה לְעוֹלָם וְעוֹר זֶה מִצְאָתִי
חֶסֶד נָא וְנָע לְךָ שְׁלֵלָה וּמִצְאָה קָרִי
וּבְתִיב עַל עֵינָיו הַקְּטוֹדָה וְהַטַּעַמִּים
לְעוֹלָם רַל שְׁלֵלָה וּמִצְאָה מִלָּה
שֶׁהַבְּתִיב נִקְרָא בְּאִפְסוֹ חֶסֶד וְהַקָּרִי בְּ
בְאִפְסוֹ אַחֵר . וְכֵן לֹא נִבְּא קָרִי וּבְתִיב
עַל דָּגֵשׁ וְנָתִי וְלֹא עַל מִלְּעִיל וְנָתִי
וּמִלְּרַע וְלֵלָה עַל זְמִין וְשִׁמְאֵל רַל
וְלֹא עַל מִפְּיֹס אוֹ לֹא מִפְּיֹס וְכֵן לֹא
עַל אַחֵר מִהַטַּעַמִּים הַמִּפְּסִיקִים אוֹ
בְּלִתִּי מִפְּסִיקִי וְהַטַּעַם לְפִי שְׁלֵלָה הִיחָה
מִחֲלוּקָת

ש

הקרמה

מוחלוקת בכל ישראל בקריאת המלות
בי חבל היה קוראין בתורה בלי גקור
במו שקבלו ממרעה ובשאר הספרי
במו שקבלו מתנביאים. והקודות
שועשו אתב הם אותות וסימנים ל
לתכונות ולחברות ההם על כן לא ש
שייך בהן קרי וכתוב וכן החלופי וה
הפלוגתות שבין מדינתי למערבתי
אין גם את מהן בקודות וטעמים
ומדינתי הם בני בבל ומערבתי הם
בני ארץ ישנאל אשר מהם אנהג
בבל האנצורת האלו לפיכך אנהג
סימנים על קריאתם וחלבה במוותם.
והחלופין שביניהם הם פתיחות
ואותיות. וכתוב ובקרו ובמלא
ובחסר ולא בקודות וטעמים ו
זה ראיה כי גבתו החלופי הא
האלה קודם שהוסרו הקודות ו
והטעמים אבל הפלוגתות רבין
בן

הקדמה

בן אשר יבין בן נפתלי שאינו אל
בנקודות וטעמים אין ספק שג
שנכתב אחר שהוסרה הנקודות
והטעמים וזה קל להבין והנה שני
האנשים האלה היו שני ראשי
וישבורו במסורת שם האמר ועל
בן נפתלי . ושם השני אחרון בן
אשר וכתב הר"מבם זל" בספר אה
אהבה פרק ח" זול" . וספר שסמכו
עליו פרברים אלה הוא ספר הנודע
במצרים שהיא כולל כל ספרים
שהיה בירושלם מבמה שנים לה
להגנה ממונה הספרים ועליו היה
הכל סומכין לפי שהגנה בן אשר
ודקדק בו שנים הרבה והגנה פעמי
רבות כמו שהעתיקה ועליו סמכות
בספר הנחה שכתבתי בהלכותו וכן
אנחה סומכין על קריאתו בכל הא
האנחות האלה . ראשי מזרח
סומכין

חסרמה

סומכין על קריאת בן נפתלי וח
 והמלוגהו שביניהן בטעמים אינו
 אלא בטעמים הקטנים כגון מתג
 ומקת ומונה ובפשטא אחר וב
 פשטין . וכל זה יהיה מכוון היטב
 בספר טוב טעם אשר יעזתי הב
 חבורו בעת . גם הפלוגתות ש
 שביניהן בנקודות אינו אלא בחולם
 ובקמץ חטית . ובקמץ גדול הפתח
 ובשורא ובחטת פתח . וכן פוגשין
 ורפין המלעיל המלרע : והכלל ה
 העולה מדברי שלא ומיצא ק
 קרי ובתיב על ענין חסר ומלא
 ולא על אחר מהטעמים והנקודות
 לעולם לבן באתי במזחיר ובמזביר
 לכל הקורות בספרי העשרים וא
 וארבעה הגדולים עם הקטנים
 הגדולים פה וויזויה בשורת רעה
 שאל ושערת אל דברי שקר מת
 4 7 מהמלות

חקרמות

מִהַמְלוֹת הַנְּדַפְסוֹת בְּגִלְיוֹן פְּדֻמֹת
קָרִי וּבַחֵיב הַס' רַמ"ל מִלְעִיל וּמִלְרַע
דְּבִשְׁנֵי הַקּוֹדֶרֶת וְהַטְעָמִים אוֹ
מֵאַחֶרֶת מִכָּל אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה
בְּאֲשֶׁר בְּתַבְתִּי לְעִיל . כִּי הַמְנִיחַ
אֹתָם לֹא יָרַע בֵּין יַמִּינוֹ לְשִׁמְאֵל
כִּי לֹא חָיָה יְהִי וְלֹא יָרַע מֵעֵינַי
הַמְסוֹדֶרֶת זָבֹר וְלֹא עָשָׂה זֶה אֵלָּא
מִפְּנֵי שְׂמִינֵי לְפַעְמִים חֲלוּפִין
נִסְפָּרִים שֶׁהֵי לְפָנָיו וְלֹא יָרַע אִי
אֵיזָה יִבְשֶׁר הָיָה אוֹ זֶה לִבֵּן בְּתַבְתִּי
פְּחוּץ וְאֶחָד פְּסָגִים וְלְפַעְמִים חָיָה
הָאֵמֶת כְּפָנָיו וְהַשְּׂקֹר פְּחוּץ וְלְפַעְמִים
לְהַפֵּךְ וְהָיָה מִמִּשְׁשׁ בְּעֵזֶר בְּאֶפְלָרִי
לִבֵּן אֵין לְשׂוֹי עֲלֵיהֶם לִבֵּי חַחֵי הַפּוֹחַ
וְחָנָה טָרָם אֲבֵלָה לְרַבֵּר מֵעֵינַי הַקָּרִי
וְהַבְּתִיב שְׂמֵעֵנוּ וְעַתָּה דַע לִךְ כִּי ב
בְּאֲשֶׁר חִפְצָתִי לְרַעַת מֵיָנוּן כָּל הַקָּרִי
וְבִתְבוֹן שְׂבָבֵל חִמְקָרֵי תַעֲבֹרְתִים
על

חקרמה

על יד מוֹנֶה לֹא אַחַת וְלֹא שְׁתַּיִם
וּמִצְאָתִי מִנִּיגָם תַּחֲמוֹחַ וְנִחְתִּי בְּתוֹן
סִמּוֹן קָרִינִין וְנִתְּכוֹן מִתּוֹן סֵה בְּתוֹרָה .
רַחֲנִי בְּנִבְיָאִים . וְשִׁבְטִי בְּנִתְּכִים .
וְיִשְׁלַחְמוֹת לְמֵה לֹא נִמְצְאוּ בְּתוֹרָה
רַק סֵה קָרִי וְנִתְּכִים אֲשֶׁר מִתּוֹן נִבְּ
רַבְּתִיבִין זַעַר וְקָרִי זַעַרָה . וְסִפְרִי
יְהוֹשֻׁעַ שְׁחָהָה רַק בְּעִשְׂרֵיהֶם בְּכַמּוֹת
הַתּוֹרָה וְנִמְצְאוּ בּוֹ לֵב וְסִפְרִי שְׁמוֹנֶה
שְׁחָהָה כְּמַעַט הַרְבִּיעִית מִן הַתּוֹרָה וְנִ
וְנִמְצְאוּ בּוֹ קִלְג . הֵלֵא הַרְאָה בִּי רוֹב
חֲזוֹגִין וְחֲשִׁיטִין וְאַלְפָּה בִּיתוֹן מִן ק
קָרִינִין וְנִתְּכוֹן שְׁבַמְסִרָה חֲגוֹלָח אִין גַּם
אַחַר מִתּוֹן בְּתוֹרָה . וְהַמְּשִׁלִּים סֵה מְלִין
זְמוּקְרִינִין וְמֵאוֹחְרִין וְיִבְּ מְלִים
חֲחִסְרִין וְיִבְּ פְּדָאֵשׁ הַתִּיבָה וְקָרִינִין וְ
וְיִבְּ מְלִין פְּהֶפֶךְ . וְיִבְּ חֲחִסְרִים וְיִבְּ
פְּסוֹם תִּיבּוֹתָא וְקָרִינִין . וְיִבְּ מְלִין
פְּהֶפֶךְ . וְנִבְּ חֲחִסְרִים הֵם בְּסוֹת הַתִּיבָה
וְקָרִינִין 5 וְ

הקדמות

וְסָרִינוּ דָבָר מִלִּין כְּהַסֵּךְ וְאַלְפָא בִּיתוּן
מִן עַתָּה מִלִּין רַבְתִּיבִי יוֹד פְּאַמְצֵע
הִיבֹוּתָא וְסָרִינוּ נִירו וְאַלְפָא בִּיתוּת מִן שׁ
מִלִּין כְּהַסֵּךְ . אִין אִם אִסְר מִתּוּ
כְּתוּבָה . וְכֹן חֲלֻפִין שְׁפִין מִרְגָמָא
לְמַעַרְבָא אִין חֲלִיבָא אִסְר מִתּוּ כֵת
כְּתוּבָה . וְעַל כֵּל פְּגִים טַעַם יִשׁ
כְּבֵר . וְאַנְבִי לֹא יִרְעָמִי . וְכֵאן נִשְׁלַם
הַפְּצִי מִתּוּ שְׁרָאִיתִי לְבֵאן בְּעִינוּ קֵר
סָרִינוּ וְכֵתֵב . וְעַתָּה אֲבִיר מַעַט
מִעִינוּ הַמְּלֵאֵל וְחֲסִרִי וְאַתְחִיל וְאִ
וְאִמְרוּ בִי הַמְּלֵוֹרִת שׁוֹכְמֵבָה חֵס
חֲסִרִים אִין מְלֵאִים וְרָאִתִּי לֹא הִבְשִׁי
אִנְשֵׁי בְּקִטְרוֹת הַגְּדוּלָה כֵּהֵן זָבֵר מִן
מִרְעַמָּם . וְכֵ עֲרֵת כְּתֵבם כְּתוּבָה .
כְּאִשֶׁר מִיָּצֵאם בְּטוֹפֵס סֵת אִשֶׁר הוּ
הוֹעֲתֵק מִסְפָּר הוֹרֵת מִשְׁרֵי אִשֶׁר
קָבֵל מִסִּינֵי שְׁגִינֵי יִרְמִיָה הַנְּבִיָא ל
לְפִי זַעַת הַאֲוִמְרוּם כְּבֵה וְלֹא הוֹסִית
וְלֹא

חקרמות

ולא ארע וכן החסרנים והמלאים ש
שפתי נביאי ונבתינוי אם נמצאו ביום
גופי הספרי אשר בהם החסרנים ע
עצמם בגין ספר ישעיהו שבתה ה
היא בעצמו וכן תהלי שבתה בזה
ומשלי שבתה שלמה וכן כלן או
מקצתן אשר נמצאו ביום לא היה
צריכים לקבלו אלל הניחום
כמו שמיצאים במקום מלא מלא
ובמקום חסר חסר אבל אם לל
נמצאו כמו שהיא קרוב לנביאי הל
תלבו אחר רוב התעסקות הנמצאות
אחרת הנה ואחת הנה . כי לא היה ה
הנד ספרים מחסרנים יחד והם
חסרנים ועשו מהם ג' חלקים הו
הורה נביאי ונבתינוי וסדרים נביאים
ובתיובים זה אחר זה שלא בסדר ש
שסדרים רזל נבבא בתרל . וזהו
סדרן של רזל . סדרן של נביאים
יהושע

חקר בזה

יחושע שופטים שמואל מלכים
ירמיהו ישעיהו יחזקאל . תרי עשר
וסדרן של בחובין רות תהלים איוב
משלי קהלת שיר השירים קינורת
אסתר דה' ונותנים טעמי' וסברות
זכונות על סדרן זה ואין באן מק
מקומן . ובעלי המסורת סדרה נב
זביאים בסדר הזה רק שהקדימו
ישעיהו לפני ירמיהו ויחזקאל לפי ש
שומנו היה קודם זמנם וכן נמצא
סדרן בכל ספרי ספרי' המכתבים
אבל בספרי האשכנזי' והצרפתים הם
סדרים בסדר של רזל' אכן בכתובים
שנה בעלי המסורת סדרן של רז
רזל' וזהו דה' תהלים איוב משלי
רות שיר השירים קהלת קינורת א
אסתר בניאל עזרה . וכן בספרי
הספרדים . אבל בספרי האשכנזים
סדרן בכת תהלים משלי איוב המ
המש

הקדמה

חַמֵּשׁ מִגְלוֹת דְּבִיאֵל עֵרַת דַּח' .
דַּח' הַמְּגִלוֹת נוֹחָגִים לְבָחוּב סִרְוֹן ל'
לְפִי הַסֵּדֵר שֶׁקִּוְרָאִים אוֹתוֹן בְּבִירַת
הַפְּנֹסֶת פְּזֻמָּים . דְּחִינֵנָה שִׁיר דְּגֵרַת
קִינֹת קַחֵלֶת אֶסְתֵּר . וְעַתָּה הִגַּעְתִּי
עַד הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲמַרְתִּי בְּהַחֲלֹרַת
הַהַקְדָּמָה הַזֹּאת לְחֹוֹת דְּעֵי אַח אֲנִי
בְּעֵינַי הַנְּקִוְדוֹת וְהַטְּעָמִים וְאֶעְרֹךְ
מִלְחָמָה וְגַד הָאוֹמְרִים שְׂנֵהֵנָה מִס'
מִסִּינֵי . וְאוֹדִיעַ מִי וְסָבֵם וּמְתֵי הוֹ
הַיִּסְדֵּר וְהַשְּׂמוֹי עִם הָאוֹתִיוֹת וּמִי
שְׂוֹבִיחֵנִי בְּחֹבְבָה בְּרוּךְ הַשְּׂדַעְתִּי זֹאת
וְגַד דְּעַת רֹזֶל' וְגַד הַקְּבֵלָה הָאֲמִתִּית
שֶׁבִּסְפֵר הַזֶּה יִבְוֹטֵל דְּעַתִּי מִפְּנֵי
דְּעַתִּי אֲבַל עַד הַנֵּחַ לֹא מִצָּאתִי וְלֹא
רְאִיתִי וְלֹא שָׁמַעְתִּי דְּבַר רְאִיָּה אוֹ ס'
הַמֵּד שֶׁרְאִי לְסִמּוֹךְ עֲלָיו שֶׁהַנְּקִוְדוֹת
וְסִטְעָמִים גִּתְּנָה מִסִּינֵי . וְהַנְּנֵי
אֲבָחוּב כָּל מִיָּה שֶׁמִּצָּאתִי בְּחוּב עַל
נְבֵה

הקדמה

כִּנְהַן בְּקִצְרֵי דְבָרֵי הַחֲפִיזוּנִים א
אֲךָ לֹא בְּדַבְרֵי רוּל' . פְּתַח הַדְרֵק'
בְּמַבְלֹל בְּאִשׁוֹ מִבִּינֵי מֵאֲמֹר ו'
רוּל' שִׁצְרִיךְ לִיחַן דְּרוּחַ פִּינָן הַז'
הַדְבָּקִים רוּל' הֵנָּה בְּכַל-לִבְבְּךָ נִקְרָה
בְּקִמְצָן מִפְּנֵי הַמִּקְטָה וְאִם יִסְרָף
אִתּוֹ בְּלֹא מִקְטָה יִהְיֶה נִקְרָה בְּהַ
טְהוּלָם . וְזֶה לֹא אֲמֹר רוּל' לְהַחֲלִיחַ
אֵת הַתּוֹעֵרוֹת בְּאִשׁוֹ גִּתְּנֵה לִמְ
לְמִשָּׁה בְּסִינֵי עֵבֶל . וְהֵנָּה יֵשׁ לְאִמָּגָם
בְּדַבְרֵי הַזֶּה . בְּאִשׁוֹ דְּבָרֵי אֵלֶּה סו'
סוֹחֲרִים מִהַ שְׂאֵמֹר כְּבוֹר כְּהִנְיֹן וּס'
נִפְעַל מִהַשְּׁלֵמוֹם רוּל' . וּמִתְקַנֵּי
הַנִּקְרָה שְׁמוֹ הַפּוֹדֵשׁ פִּינָן הַעֲבֹר וְהַ
וְהַפִּיזוּנֵי הַיְחִיד פִּי קְרִיאתָם אַחַת .
וְנִקְרָה עֵינֵי הַפֶּעַל בְּעֲבֹר פְּתַח וּס'
נִפְסָד . וְהַפִּיזוּנֵי בְּקִמְצָן נִפְסָד עֵבֶל'
בְּקִצְרֵי הַרִי מִשְׁמַע מִדְּבָרֵי אֵלֶּה
כִּי אֵם הֵינָּה סוֹכֵר שְׁחִיבֵי אֲנָשִׁים א'
אֲשֶׁר תִּקְנֶה תִּנְקֶנּוּ . רַל' - וְהַפִּיזוּנֵי וְהַ

הקדמה

אֵל מִה שְׁאֹמֵר בָּאֵן כַּאֲשֶׁר נִתְּנָה לִּי
לְמִשְׁחָה מְסִיבֵי אֵין רְצוֹנִי לֹאמֵר צוֹרֵחַ
מְיֻקָּרֵי נֶס הַמִּשְׁרָה הַקּוֹלֹחַ הַגֵּ
הַגְּדוֹלֹחַ וְחַמֵּשׁ הַקְּטָנוֹת לִבְךָ אֹמֵר
לְהַחֲלִיחַ הַתְּנוּעָה וְאֵינוֹ אֹמֵר הַגֵּ
הַנְּקֻדָּה אִם מִה שְׁאֹמֵר כַּאֲשֶׁר נִתְּנָה
דְּגוֹ וְאֵינוֹ אֹמֵר אֲשֶׁר נִתְּנָה וְשֶׁלְּחֲבִין
דְּבָרָיו כַּאֲשֶׁר בְּתַכְתֵּי . וְלֵאמֹר אֲנִי
לְהַאֲרִיךְ וְנִתְּנָה בְּעַל סֵפֶר הַסְּמִינָר וְ
בְּשֵׁמוֹ לֹא עָרַב יוֹסֵף בְּהַחֲלִיחַ סֵפֶר
סֵפֶר דוֹל' וְאִם יֹאמֵר הַאֹמֵר מֵאֵ
מֵאֵין עֵבֶע בֵּי מִפְּנֵי הַגְּבוּרָה וְאֹמֵר הַגֵּ
הַנְּקֻדָּה וְהַטְּעָמִי וְשֵׁיב הַמִּשְׁיֵב מִקְּרָא
מִלֵּל הַגֵּ . דְּבָרָיו וְנִתְּנָה עַל
הַאֲבָנִים אֵת פֶּל דְּבָרָיו הַחֹרֵחַ הַזָּאֵר
בְּאֵר הַטִּיב וְאֵילֵלִי הַנְּקֻדָּה וְהַטְּעָמִי
שְׁמֵבָאֵרִין הַמִּיבֹרֵחַ אֵין אֲרָם יֵב
יְבֹל לְחֲבִין בִּיאֲרָם . כְּגוֹן שְׁלֵמָה
שְׁלֵמָה שְׁלֵמָה שְׁלֵמָה שְׁלֵמָה .
עַבְל

עַבְל

הקדמה

ענין . דארי נא אס זאה ראה טובת
לסמוך עליה . ועוד מוצאתי בספר
אחר גראה לי שהיא הספר הנקרא
הוריות הקורא ולא ידעתי מי היא
המחבר . וזל ויש מן הנקדנים
אשר לא עלה בידם אמתת הנקד
מקשים ואומרים למה לא געשה
ה' זקנה ממלה אחת כמו שגעשה
ה' פשטיו ואלה ידעו שאין בעולם
אלא זקא אחת ולא היא לו למדעה
אלא זקא אחת ואחרי סגול לא
הקשו על זה ענין והנה כל זה הכל
ושקר ה' ומצאתי זקא לרוב
כמו שאמרו בספר טוב טעם בת
המנהג הזקא . ועוד מוצאתי במ
במה שגופס פה סניב המסר ג
גולה . ואומרים שהיא ספר
השמעוני ואני אומר שהיא של
רבי משה הנקרא כמו שיתבאר בש
בשער

הקדמה

בשער שברו ליהודה וזל" אמרת הוא
שהוקדו גמון מסיני אלא ששבתה
ער שבא עזרה וגלה עבל. ונאמרת
איוני מכוון זה האמת אך אמרת היא
שאין פו ספק שזאת המורה אשר שם
משה לפני בני ישראל היה ספר פשוט
פלי בקור גבלי טעמים גבלי סמני
סופי סטקסים באשר אנוני רואים
היום. גלפי דעת בעלי הקבלה כל
המורה היא בסטקס אחר. ויא" המורה
אחת ויוצאין מהן שמות של הקבה"
גמון שפתם הרמון" זל" פסתחתו
לפירוש המורה ע"ש. ויאני אומר
אם אמרת היא שהוקדו גמון מסיני ל
לא יפוע מהחלוקה אם יאמר שה
שהקבה הראה למרעה צורתה הו
הוקדוהו והטעמים של אש לאמר
פיה ראה היא קמץ - וקבה היל"ם
סתה - וקבה היא צרי. וקבה היא
ה סגול

חקרמה

סגול = וְכֹרֵת הִיא וְרָקָא וְכֹזָה הִיא
פִּזֵּר וְכֵן כָּלֵם וְמוֹרְעֵר " הַנְּזֵחַ הַמֵּ
הַמְוִינְתֵם לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא שֵׁם אֹתָם ע
עִם הַפְּיֹבֹת . אֲבִי מִתְּ הַוְעֵלֶת הַיְתָה
לְהֵם לְיִשְׂרָאֵל פְּרָאֵת זֶה . וְאִם נֶאֱמַר
שֵׁשׁ אֹתָם עִם הַפְּיֹבֹת אֲרִיבִים אֲנִי
אֲנֻחֶה לֹמַר שְׁבַתָּה לְהֵם סֵפֶר זִגְלֵת
סֵפֶר הַתּוֹרָה בְּעֵינֵי הַחַיִּמְשִׁים שֶׁל
שְׁלֵנִי עִם הַנְּקִדֹת וְהַטְּעָמִים וְק
וְקָרָא כִּי עֲמָתָם עַד שִׁוְרְעֵי אֹתָם
נֶאֱחָב " כֵּל מִי שֶׁנֶּזְחָה הַעֲתִיק לֹו הַו
חַיִּמְשֵׁי אַחֵר בְּמֵהֵי . וְאִם כֵּן אֵיךְ שִׁוִּיךְ
כֵּהוּ שְׁבַתָּה אִם לֹא נֶאֱמַר שְׁאֲבָרָה ה
הַסְּפָרִים הֵהֵם כָּלֵם וְזֵדֵת כְּחֹק לֵה
לְהַאֲמִיז . וְאִפְּלוּ לְפִי מִדְּרֹשׁ חַבְמִים
שְׁוֹרְשֵׁי עַל פְּסִיק . וְיִקְרָא כִּסְפֶר
הַזֵּדֵת אֱלֹהִים כִּמְוֵי שְׁבַתָּה לֵע
לְעֵיל לֹא זְכוּי כִּי חֲנֻקֵי כָּלֵל .
וְכֵן זֵעַת וְ אֲנֻחֶם אֵעִי כִּסְפֶר צְחֵת
וְזֵל

אקדמה

דול יש מפרשים רבים מטעים א
 את המפסיק ולא רבירי נבונות ומ
 במהם רבי משה חפון וכו' עד וראי
 אתמה מזה המהון גדול איך טעה
 המפסיק ואת כי אם הגל עזרה ה
 הסופר • והבלל פי המפסיק לגל
 היה אחריי חכם ממה פי הגל ר
 נאיתי בגל המקרא לא המפסיק אלא
 המפסיק הראוי ע"ל ופי' המפסיק
 פי ששם המסקת הטעמים • והמנה
 את עליי איך פנה נאן בלשון זה
 ידני וראי טעם פי חיי אצוים רבים
 פניו שאיתו את רבן פנה איתם מ
 בעצמו בספר מצאתי בלשון רבים •
 נהיה נאן מנהון מנהוני שאינו רע
 רעתי שהטעמים נהוג מסיני •
 רבן מצאתי בספר אחר המקרא את
 שפתים דול יש לנו לדעת פי המקור
 נאן בסניי ולא שוקדי הלכות • את
 אשך ה ה ה

הקדמה

בַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַקְּבָה לְשׁוֹן חֲקָרֵשׁ הַבַּי
הַכִּינֹה הַשׁוֹמְעִים בְּלִי הַתְּנוּעוֹת וְהַ
וְהַקְּוִלּוֹת הַקְּטָנוֹת וְהַגְּדוֹלוֹת בַּאֲשֶׁר
נִבְּיָן הַדְּבָר בְּמוֹצֵא פֶה . הַחֹק הוּא
הַנְּפִי בְּיַד יֵשׁ לַחֲבִיר מִפִּי הַקְּוִדְאִים
בֵּין אֵה קִמִּץ לֵאת פֶּה וְנִבְּיָן אִי אֵב
אִי לֵאִי סָגוּל וְנִבְּיָן אִי הוֹלֵם לֵא
הַקְּ וְנִבְּיָן אִי בְּיָד לֵא בְּלִי וְנִבְּיָן אִי
בְּיָד לֵא בְּלִי יוֹד עֵבֶל : וְגַם בְּתַע
הַחֲבִיר בְּעַל סֵפֶר הַבְּיָד בְּמֵאִמֵּר
ג' מִסְּפָרוֹ וְגַל" אִמֵּר הַחֲבִיר בְּלִי סֵפֶק
שֶׁהִיָּה שְׂמוֹר בְּלִבְבוֹרָת בְּפִתְחָה וְהַ
וְהַקְּמִץ וְהַשְּׁבֵר וְהַשְּׂבָא וְהַטְּעֵמִים
וְכוּ' עַד וְשְׂמוֹ הוּא מִלְּבִי וְהַטְּעֵמִים
אוֹתוֹת לַחֲבִירוֹת הַחֵם אֲשֶׁר הֵעִתִּיקוּם
בְּקִבְלָה מִמִּרְעָה וְיָמָה הַחֲשׁוֹב עַל א
אֲשֶׁר תִּקְנֶה הַמִּקְרָא בְּפִסְטִיקִים תַּח
הַחֲלָה וְאֲחֵב בְּנִקְוֹר וְאֲחֵב" בְּטְעֵמִים
וְאֲחֵב" בְּמִסְוֹרָת עֵס שְׂמִירָת הַמִּלָּא
וְתַחֲסֵר

הקדמה

דחחסר עד אשר מנה אותיותיה עבל'
הרי שאין בעתו שמשנה בתכם רק ש
שחיה שמונה בלבבות איך קרא מ
מושה רל' איך שקרא הפרש בין ק
קמץ לפתח ובין צדי לסגול וד
ודומיותו ומי יתן שפירש לנו הח
התכם על מי שב הבנוי של ושמנה
אם על אנשי כנסת הגדולה או על
בעלי המסורה ועל בעתי שהיה
שב על בעלי המסורה . וזה לב
בעתי בענין הזה אחשוב שהקדמה
והטעמים לא היו קודם עורה . ולא
בזמן עורה ולא אחר עורה עד אחר
התיבת התלמוד . ויש לי להוביח
זה בדאיות פוררות הנבחרות הראיה
הראשונה כי לא נמצא בכל דברי
דזל פהלמוד ובתגרות המדרשות
לא זכר ולא רמז . משום נקיבת
או טעם לעולם כי איך אפשר אם

ל

הקדמה

הַיְי לֶחֶם הַנְּסֻכֹּת וְהַטְּעָמִים שֶׁלֹּא
 הַיְי זִבְחֵי פֶּעַם אַחַת קָמוּץ אִי שֶׁתֵּחַ
 אִי סָגֹל אִי צְרוּ וְכֵן פֶּשְׁטֵא דְרֵגָא ח
 פֶּהֶר וְדִמְיָהוּ וְאֵל תְּשִׁיבֵנוּ מִמֶּה שֶׁ
 שְׁאַמְרוּ עַל קַצַּת הַמְּלֻחָה אֵל הַקְּרִי כֵּ
 כֵּן אֵלֵא כֵּן . כִּמּוֹ וְהֵל כֵּנִיד לְמִוְדֵי
 יֵאֵל הַקְּרִי כֵּנִיד אֵלֵא כֵּנִיד אֵל הַקְּרִי
 וְשֶׁסְּדָר אֵלֵא וְשֶׁסְּדָר וְכֵן מִה שֶׁ
 שְׁאַמְרוּ יֵשׁ אִם לְמִסְנָא אִם לְמִסְנֹרָה
 הֵי לְמִי דְעֵתִי כֵּל אֵלֵא לִי לִישְׁעָה שֶׁ
 שֶׁלֹּא הַיְי לֶחֶם הַנְּסֻכֹּת אֵלֵא הַיְי רֵגִילִין
 לְקַרְנֵי כֵּן פֶּהֶל יֵשׁ לְפִינֵי אֵמְרוּ אֵל
 הַקְּרִי כֵּן אֵלֵא לֵי . הֵי אִם הַיְי לֵי
 הַנְּסֻכֹּת מִסִּינֵי וְהַיְי תְּמַלֵּךְ וְקִוְיָה
 כֵּן הַיְי לֶחֶם וְחֶסֶל לִוְמוֹ אֵל הַקְּרִי
 כֵּן . וְהַיְי שְׁמִיל וְכֵן וְהַיְי שְׁמִיל כֵּן
 הַיְי . וְעַד כֵּן אֵלֵא לְאֵתֵר וְגִזְלֵת
 אֵלֵא אֵלֵא שְׁאַמְרוּ הֵלֵךְ מִמֶּה
 שֶׁתֵּחַ הֵי יֵשׁ אֵלֵא לְשֶׁשֶׁתֵּחַ
 מִלֵּא

יֵשׁ
 יֵשׁ
 מִלֵּא

הקדמה

מלאכתו יי רמיהו . והקרא לו
 חמדה את זבר עמלק היש להאמין
 שאם היה להם הנסודות והיה נס
 נסוד זבר טו וקודות שהיה קודא
 זבר נב קמצין אין זאה חי אני לפי
 געמי ועוד ראיה מופת שומא נ
 נפרס קמא וחגיגה על פסיק ויעלה
 עולות וזבחה זבחים וגומר זוטרא
 אמר לפיסיק טעמים וכו' גם משם
 ראיה שלא היה להם טעמים עיני
 ביה שפירשי שם . ועוד אחרת פי
 השמות מן הנסודות והטעמים ור
 רובן אינן לשון עברית לשון ארמי
 ובבלי בגון צרי וסגול חולם מלא
 פים וכו' מפיס בגש דרגא חביר ור
 רומיהו ואם אמת הו' שנתנה מסיני
 מה עיני לשון ארמי אצל הר סיני ו
 תלאביל המאור ואמר בסיני כלשון
 עברי . לכן אומר אני כי ברור לי

זכרי

נא

שמות

הו

י

חקרמות

שחוקר לא היה ולא זכרא בימי ח
חכמי התלמוד ובש' בימי אנשי בגסת
הגדולה כי לא היה צריכי להם כי היה
בקיאים לקרא בלי גקור וטעמים
וקראי במקום העמדת הענין בה
בהסקה ובמקום סמיכת הענין ב
בהתמדת הדבור באשר שמעו וקבלו
מפי הנביאים כמו שאמר רז"ל רב
הנביאים מסרוהו לאנשי בה וחכמים
שחיה בימיהם בגין סנהדרי גדולה
הקטנה וגם התנאים הנגשים אל יו
קבלו מהם דור אחר דור עד שמבחי
החרגל נדעה לקרא בלי גקור וטעמי .
ורבים ושאלו איך היה אפשר קר
קורם שנמצאו הנקודות ללמד ל
לנער הקריאה הנכונה בחור ספר
שאינו גקור וזו אינה שאלה כי לש
לשון הקדש היה הלשון שרפרה ב
בו בלם נער וזקן טת ונשים . פי
לא

הקדמה

לֹא הָיָה לָהֶם לְשׁוֹן אַחֲרֵי עַד שֶׁאֵל
שָׁגַלָה מֵעַל אֲדָמָתָם וּבֹאֲשֶׁר נֶעַר אֵל
אֶסֶר לְמַד עַד שֶׁחֲבִיר חֲאוּתִיּוֹת הָיָה
נָכוֹן קִוְיָא עִמּוֹ מִחוּץ הַסֵּפֶר פִּסְקֵי אֵל
אֶסֶר ב' א' ג' פְּעָמִים עַד שֶׁהָיָה שֶׁ
שָׁגַר בְּפִי וּלְפִי שֶׁחֲנַעַר הָיָה בְּקִי
בְּלִשׁוֹן הָהֵיא הָיָה וְקָל לוֹ לִזְכוֹר הֵיא
הַמְלִיחַ שֶׁקִּדְאֵיבְבֵל מִקּוֹם שְׁמִיָּצֵאֵם
קִנְאָם בְּלִי מִשְׁגָּה וּבְדִי לְחֲבִינֵיךְ זֵה
יִהְיֶה אַחֲרֵי שֶׁמַּע לִי וְזֵה חֲזִיתִי נֵא
וְאִסְפָּרָה בְּהִיּוֹתִי בְרוּמֵי רֵאִיתִי וְהָיָה
שֶׁלֹּשָׁה אֲנָשִׁים בְּלִבָּאִים כֵּאֵל מִמְדִּינַת
פְּרִיטִי יוֹאֵן אֲשֶׁר אִפְסִינֵיךְ לִיאֹן הֵיא
הַעֲשִׂינִי שְׁלַח אַחֲרֵיהֶם וְהֵם חִיּוֹ יוֹ
יִרְדְּעֵי סֵפֶר וְלִשׁוֹן בְּשָׂדִים לְשׁוֹנֵם הֵיא
הַמְדִּינָה הֵיא לְשׁוֹן עֲרֵבִי אֲבָל הַלִּשׁוֹן
הַמְדִּינָה לָהֶם שְׁבִי נִבְתְּבוּ סִפְרֵיהֶם
רָבֵל הַמְדִּינָה לִיּוֹן הַמְדִּינָה הֵיא לָהֶם
בְּלִשׁוֹן הָיָה וְהֵיא לְשׁוֹן בְּשָׂדִים הֵיא
חֲנַעַר הֵיא

הקדמה

הוֹסֵפֵי אֶל אֲרָמֵי אוֹ תְּבִלֵי אוֹ אֲשֶׁרֵי
 אוֹ בִלְגֵי טַרְסָאֵי אוֹ תַרְגָּם חֲרֵי ש
 שְׁבַע שְׁמוֹת גִּקְרָאֵי לוֹ וְלִבָּה שְׁלַח
 בְּאַסְמִינֵינֵי אַחֲרֵיהֶם לְהַגִּיחַ מִסְפָּרֵיהֶם
 טַרְסֵי אֲנֻגִילִינֵי שְׁלֹו הַפְּתוּבֵי לְשׁוֹן ל
 לְטִין וְצֹו נְאִיתֵי בְּפָדִים טַרְסֵי תַח
 תְּהִלִים כְּתוּבֵי אֲרָמִית וְיִמְתַּרְגֵּם אֵל
 אֲרָמִית דֵּל שְׁתֵּי כְּתוּבֵי בְּאִתְּיִנֵי
 אֲרָמִיתֵי שְׁמוֹתָם וְיִמְתַּרְגֵּם וְצֹו
 בְּצִוְתָם קְרוּבִים מֵאֵל לְשׁוֹן הָעֵבְרִי
 וְנְאִיתֵי שְׁקִרָאֵי בְּאִתְּוֵי תְּהִלִים בֵּל
 בְּלִתֵי גִקְרָוֵי בְּשִׂאֲלֵתִים לְאִמְרֵי הוֹשֵׁל
 לְעַם גִּקְרָדֵי אֵל אִתְּוֵי וְסִימְנֵי ה
 מְפִרְדִים קַל הַתּוֹבְעָה וְיִאֲמֹרֵי לִי ל
 לֵא אֵלֵא שְׁאֲחֵנֵי בְּקִיאוֹם פִּזְרֵי ה
 חֲלִשׁוֹן מִבְּעִרְיִנֵי וְעַד עַתָּה לִבְנֵי יוֹדְעֵי
 אֲנֵחֵי לְקְרוּתוֹ בְּלִי גִקְרָוֵי עַבֵּל חֲרֵי ש
 שְׁאֲמֵשׁוֹ שְׁמֵיחַ חֲחֵרְגֵל וְלְמוֹדֵי הֵא
 פִּזְרֵי לְקְרָא בְּלִי גִקְרָוֵי . וְכֵן חֲזִירֵי
 אֵם

חקרמה

אם לנה קורם שנוסדה הנקודות ונ
ונמשך זה עד זמן החיבות המלמוד
שהגיל שנת ג' אלפין ההספס לי
ליצירה שהיא שנת הל' אחר הר
חרבן בית שני ומאז והלאה הנה
לשון הקדש הלוד והסוד עד זמן
בעלי המסורת והם אנשי סבריה ה
היא מענייה והיו הבמים גדולים ו
תקראים במקרא וצחי לשון מפל
שאר היהודים אשר היו בגזרותיהם
ואחריהם לא קמו כמותם באשר הע
העיר עליהם ה' יונה המבוקס בר
בפרו באותיות פג' כפה ויל הניש
הגאשה והרפניה נקראים פה אנשי
סבריה ולא אנוהגיהם צדי הלשון
מפל היהודים וכן ר' אבהם אע' נת
נתה בספר אחת וז' לפן מנהג הבמי
סבריה והם העקר בני מים הנה א
אנשי המסורת ומהם סגלני נל
הגאשה

הקדמה

מנסיון. אך זה לבד מוצאתי בי בע
בעלי המסורה לא קראו שמות לג
לנקודות רק לקמץ ולפתח ובכללם
הצרי והסגול והיונה שקראו לצ
לצרי גב" קמץ ולסגול גב" פתח.
ובשפאח המבדקדים הראשונים ה
הכדילה מעט ביניהם. בקריאת
השמות והיונה שקראו לנקודה זו
הזאת - קמץ גדול ולזאת. קמץ קטן
ולזאת - פתח גדול ולזאת. פתח קטן
אבל שאר הנקודות לא נזכרו בשמם
בכל המסרה גדולה וקטנה רק קראו
לחירק אי והחולם או ולשונוק אי ו
לקבוץ או ולשוא הלג' חטמין קראו
שמות אחרות באשר יתפאר פליחות
שניות במאמר ג' והמשל באמנם
איות במסורה בא' מלין הר' או ותר' אי
במו' האמור האמר אלהים אני ל
לית. ותר' האמור למלך פליעל.
ולא

ש

איות
לר'

הקדמה

וְלֹא אֲמַרְהֵם חֵד חוֹלָם וְחֵד שׁוֹרֵק וְכֵן
וְכֵן בּוֹ מוֹלִין דְּבִתְיָבִין אִי וְכַל חֵד לִ
לִיִּת דְּבוּחִיָּה בְּגוֹ לְלִין לִיִּת יִפְיִל לִ
לִיִּת וְלֹא אֲמַרְהֵם דְּבִתְיָבִין חֵרֵק וְח
וְהַנּוֹסְחָאוֹת שְׁנִמְצָא בְּהֵן חוֹלָם אִי
חֵרֵק אִי שׁוֹרֵק אִינוּ מִלְּשׁוֹן בְּעַלִּי
הַמִּסְוֶרֶת רַק הַחֲבִמּוֹת הַסּוֹפֵר שְׁבֵתָה
פִּן בְּרִי לְהִרְאוֹת שְׁהֵא הִבִּין הַמִּסְוֶרֶת .
וְעַתָּה אֲדִיעֶנּוּ הַטַּעַם לְמַה לֹּא קִרְאֵי
לְהֵן שְׁמוֹת בְּמִי שְׁקִרְאֵי לְקַמֵּץ וְלִ
וְלִפְתָּח . וְזֶה לְפִי אִנְרָה הַנְּקִיָּדוֹת הַ
הַאֲחֵרוֹת יִשׁ לְהֵן סִימָן אוֹתֵיזוֹת הַמִּ
הַמְּשֻׁבָּ . רַל הַרְיִו וְהַרְיִו אִי אִי אִי
וְהַסְּפִיקוּ בְּשְׁמוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא קִרְאֵי
לְהֵן שְׁמוֹת אֲחֵרִים . אֲבָל הַקַּמֵּץ
וְהַפְּתָח שְׁאִין לְהֵן אוֹרֵת הַמְּשֻׁבָּ הוּ
הַיִּצְרָבִי לְקִרְאֵי לְהֵן שְׁמוֹת מִיִּזְחָרִין
וְכֵן הַקַּמֵּץ קֶטֶן וְיִפְתָּח קֶטֶן . שְׁאִין
לְהֵן אוֹתֵיזוֹת הַמְּשֻׁבָּ עַל הַרְיִו בְּמִי
שְׁבִאוֹתֵי

הקדמה

שפאיתי כמ' שיכח לסיבך קראי לחן
שמות מיוסרי שחן קמץ קטן ופתח
קטן ואחב" קמו מבקדקים אחרים ו
ושנה את שמותו וקראי לקמץ קטן
צרי ולפתח קטון סגול ולדעת אלה
הסבים דעות בלן בשנה אבל שמות
של שאר הנקודות לא הסבי עליהן
דעוד בלן בשנה יש שקורא לנקודות
או תלים ויש שקורא לו מלא פנים
ובן קרא לו רבינה שלמה יצחק במו
במלה ובסימה ופעלו לביצוי עש"ו
ואנחה האשכנזים קוראין לנקודות
אז מלא פנים ולא ידעתי מאין הו
הוציאנה כי אין בכל ספרי המ
המבקדקים והמקבלי שקראי לו בן
אז קראי לו שורק ואנחה קורין ש
שורק לנקודות א והמבקדקים קורין
לו שלשה נקודות או סביז והעיקר
שקראי לו קביז שמתים ויש קורין ל
לו סביז פנים.

הקדמה

הַקְּרִיבָה אֵי קָרָא לֹה הַיִּרְק דִּישׁ שׁ
שְׁקֹרִין לֹה שְׁבֵר וְכֵן קָרָא לֹה רֵאע'
בְּחֻרְבָּה מִקֻּבְּלוֹת וְכֵתֵב שֶׁהוּא גְּקָרָא בֵּן
כִּלְשׁוֹן עֲרָבִי וְחֻכְמָם חֲבוּזֵי קָרָא ל
לְחִירָק שְׁבֵר אֲדוּל וְלִצְרֵי שְׁבֵר קְטוֹן
וְכִרְוֵי לִי בִי חִירָק שֶׁל הַנּוּעָה קֵט
קֵטְנָה רַל" שֶׁהוּא כְּלִי יוֹר הוּא שֶׁק
שְׁקָרָא לֹה שְׁבֵר וְאוֹתוֹ שֶׁהוּא עִם
כִּינּוֹ קָרָא הַיִּרְק סֵתֵם ו

וְהַבְּתָה הַאֲרֻכְתִּי עַד חֲנָה כִּינּוֹתָר
עַד שְׁבֵאֲרָתִי וְכִבְרָתִי שׁ
שֶׁהַקְּרִיבָה וְהַטְּעָמִים לֹא נִתְּנָה מִסִּינֵי
וְגַם אֲנָשִׁי כְּנִסְתָּה הַגְּדוּל" לֹא הַמִּצִּיָּאִים
כִּלְל וְאִינָם אֵלֵא מִעֲשֵׂי יָדַי בְּעֵלֵי הַ
הַמִּסֻּרָה שֶׁקְּמוּ אַחַב" כְּמוֹ שְׁבֵאֲרָתִי
וְהַכִּלְל בִּי הֵם הַעֲמִידָה הַתּוֹרָה ו
וְהַמִּקְרָא עַל עַמּוּרָם וְכִלִּי סֵם
סֵם לִילִי בָּאֵי בְּבֹר בְּלִתָּה חֲחֻרְבָּה
וְנַעֲשִׂית

חקרמה

דַּעֲשִׂיתָ הַתּוֹרָה בְּשֵׁתֵי תוֹרוֹת וְלֹא
הִיָּה שְׁנֵי סִפְרִים בְּבֵל סִפְרֵי הַמִּקְרָא
שֶׁהֵי מִסְבִּימִים יַחַד בְּאִשֶּׁר קָרָה ל
לְשֵׁאֵר סִפְרֵי הַמְּחֻפְּרִים הֲלֹא הִרְאָה
בַּמָּה שְׁנֵינִים וְהַלּוּפִים וּמִצָּאָה בַּת
בְּתַרְגָּם אִנְקְלוֹס וְאֵעִפֹּ שְׁוֹעֶשֶׁה ע
עֲלֵיו סֵפֶר הַמִּקְרָא מִסִּוְרַת הַתְּרַגְּוִם
עַל הַתּוֹרָה אֲבֵל אֵינוֹ הוֹלֵךְ הַמִּסִּוְרַת
שֶׁל הַמִּקְרָא בַּמִּסְפָּר הַתִּיבוֹרֹת וְהַ
וְהַאֲוֹתִיּוֹת וְדוּמִיָּתוֹן בַּק הִיא מוֹנֶה
קִצָּה מִלּוֹחַ מִיִּוְחָרֹת שֶׁהַתְּרַגְּוִם ש
שָׁנָה לְשׁוֹנוֹ בָּם . שְׁלֹא בְּמִנְחָה
בְּשֵׁאֵר הַבְּרִיָּתִים בְּגוֹן יִדְעֵתִי יֵאֵר דַּם
דְּמִתְרַגְּמִי יִדְעֵנָא וְכֵל שֶׁאֵר יִדְעֵתִי .
בְּפִן שְׁבִיג דְּמִתְרַגְּמִין אֲוִרִיבִי . וְעַד
בְּדְּמִתְרַגְּמִים אֵלֶן וּבִן הַרְבֵּה בְּאֵלֶת
וְתַמִּצָּאם בְּחֻקְמִתִּי מִסְפָּר הַשְּׁרִשִׁים
אִשֶּׁר חֲפָרְתִּי עַל כֵּל הַתְּרַגְּוִם דְּהִיבֵל
אִינְקְלוֹס עַל הַתּוֹרָה וְיִוְנָתוֹן עַל גַּב
וּבִיָּאִים

הקדמה

גביאי' ועקילוס על כתובי' ויא' שהיא
הרגמו של רב יוסת וטרם חילרו
עראתי שם הספר הזה מתורגמן
אקנה לאל מהרה אוציא החבורה
ההיא לאונה ברפוס ואראנה בטרם
אמית אג המעשה אשר עשו בעלי
המסורה הוא שהשתדלו בכל מא
מאמצי' בהם ולא נחג ולא שקטה
עד שמוגו כל הפסוקים ותיבות ו
ותאותיות מפל ספר וספר לפיכך ס
קראי להם סופרים . הלא תראו
שהגיע מהשתדלותם עד שידעו כי ויקר'
גיו' דגחון חצי התורה באותיות דר' יא'
זרש זרש משה חצי התורה בתיבות ויקר' ח
זרש מבאן וזרש מבאן . וישם
עליו את החשן . חצי התורה בפסוקים
וכן כל ספר וספר מן כד' ספרים וכן
מנה מספר לפסוקים לתיבות ול
גלאותיות שבכל פרשה שבתורה וג
וגתנו

הקדמה

וְנִתְּנָה בְּהֵן סְמִינִים בְּגוֹן בְּרֵאשִׁית מִס
מִסְתָּקִים קָמוּ סִימָן אֲמִצְיָה . זֶה
מִסְתָּקִים קִנְג' סִימָן בְּצִלְאֵל וְכֵן כָּבֵל
פֶּרֶשׁ זֶהוּ שֵׁם אֲרָם לְסִימָן וְהֵאֱתִיּוֹת
מִפֶּרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית אֵלֶּה וְהִשָּׁע מִוֹאֶת
זֶה מִשָּׁה עֶשֶׂר סִימָן אֵץ "טו" וְהֵנָּה אֵת
זֶה צְרִידָה לְהוֹדִיעַךָ אֵיךְ א' מוֹרָה עַל
אֵלֶּה וְצְרִי הַפְּשׁוּטָה מוֹרָה עַל תַּחֵס".
זֶע בִּי בְּעֵלִי הַקְּבֵלָה וּבְעֵלִי הַמְּסוּרָה
הַבְּנִיטָה ה' אֵת הַיּוֹרֵת הַבְּבִלְוֹרֵת ב'
בְּמִנֵּן הַאֲוִתִּיּוֹת . וְהִי הַאֲוִתִּיּוֹרֵת
בְּלֹן כֹּ" בְּמִסְפָּר רֵנְחֵלְקִים לִג' חֲלָקִים
זֶה יִנְיָ ט' אֲוִתִּיּוֹרֵת לְבָל חֲלָקֵת הַח
חֲחֵלֶק הַרְאִשׁוֹן מִן הָאֵלֶּה עַד הֵט' הוּא
וְחֵלֶק הָאֲחֵרִי הַשְּׁנִי מִן הַיּוֹרֵת עַד הַז'
הַצְרִי חֵלֶק עֶשְׂרִיּוֹת . וְחֵלֶק הַשְּׁלִישִׁי
חֵלֶק הַמְּאִיּוֹת וְהוּא ק' ר' ש' ת' .
ד' ס' נ' ת' ז' . וּבְאִיפֹן זֶה יַעֲלֶה
מִסְפָּר הַאֲוִתִּיּוֹרֵת לְחֶשְׁבוֹן הָאֵלֶּה ב'
בִּי

הקדמה

פני החינוך הוא ר' מואנה רבה פשוט
הק' והם סתומה הר' וכן פשוט
הש' . זה פשוטה הת' וצרי פשוטה
הת' ק' ולמנון אלה הזור הדיו לראש
האלפ' ל' ביהא וכוונתו אלה במ
מלוואה ויש מי שאמר לכה וקראת
אלה ונאשר וצטרח עמה מעין את
אחר כוונתו רק א' לכה וזהו מה ש
שנתנו למעלה איך שהיא אלה ו
השע מואנה וכן פסוקים של ספר
בראשית אלה וחסד מואנה ושל של
וארבעה סימן א' לו וכן מספר ה
הפסוקים של על החוכה בלג המ
המשורר אלפים ושמונה מאות ו
גמ' ומספר אותיות של על החוכה
ששים רבוא וארבעים והמשורר .
ועוד מצאנו שמונה מספר על אזה ו
ואת של על העשרים וארבעה ומ
במצאנו מספר האלפין מב' אלפין שעו
ו 2 ומספר

הקדמה

וּמִסְפָּר הַבִּינְיָן לַח' אֲלֵפִים רִיח' .
וּמִסְפָּר הַגִּימָל בֵּט' אֲלֵפֵי הַקְּלוֹ וְכֵן
בְּל' אֵרֶח וְאֵרֶח וְכֵן בַּעֲשָׂה עַל זֶה הַ
חִינּוּ יִפְתַּח מִתְחִיל אֶהְל מְכוּן בְּנִינֵי
וְכוּ וְקַבְּלֵתִי בֵּי ר' סַעֲדִיָּה גֵאוֹן הַבַּר
אֲחִי וְגַרְאִין הַדְּבָרִים בֵּי וּמִצְאִים כֵּ
כֵן מִלּוֹת זָרֹת וְחַמּוּדוֹת אֲשֶׁר לֹא
מִלְּשׁוֹן מִקְרָא חֲפֹה וּבְמוֹתָם נִמְ
גַּמְצָאִים כִּסְפָּר אֲמוֹנוֹת שְׁחָבֵר .
וְאֵילֵי אֲרִפְיִסְתָּהּ בְּסוֹת הַחֲבוּר הַזֶּה ע
עִם קִצֵּה פִירֵשׁ בֵּי קִשָּׁה חֲבֻתוֹ בְּלֵי
פִירֵשׁ :

וְחִינּוּ הַזֶּה עַל הַרְאֵשׁוֹת וְאוֹמֵר
בֵּי אַחַר הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה בְּעֵלֵי
חַמּוּדוֹת אֵי אֲפִשֶׁר שְׁנַמֵּל אוֹ שִׁיפּוֹל
חֲלֹת אוֹ שִׁינְגִי בְּשׁוֹם צִד בְּכָל סַפְרֵי
חַמּוּקְרָא וְלֹא לְחַפֵּם אֲמֹרֶה רוֹל מִס
מִסוּנָת סִיג לְחֻרָת . וְכֵן בְּרִשָּׁה עַל
כִּסְיֵק אִישׁ חֲרָבוֹ עַל יְרֵבוֹ מִפְּחָד ב
בְּלִילוֹת

חסדמה

בְּלִילוֹת אֵלֶּה הַמְּסוֹרֶת וְהַסְּמוּנִים שֶׁ שִׁירָגֹ
שָׁלֹא תִשָּׁחַבַּח תּוֹרַת בְּגִלוֹת . וְהַאֲמוֹת
בִּי בַעֲלֵי הַמְּסוֹרֶת חִיּוֹת לְמֵאוֹת וְלֵאלֹפִי
דָּוָר אַחֲרֵי דָּוָר בְּפִי שְׁנַיִם וְלֹא נִזְרַע
לְנוֹ זְמַן הַתְּהַלְתָּם . גַּם זְמַן הַתִּימּוֹת
אֵךְ עוֹר הַיּוֹם מִי שֶׁיִּחְפּוּץ לְקַרֵּב אֶל
הַמְּלֶאכֶה וְלַעֲשׂוֹת סְמוּנִים וּבְלָלִים
לְמִצָּא הַשְּׁבוֹן מִפְּלוֹת אִי עֵינַיִם
בַּמְּסוֹרֶת הַרְשֵׁהָ בְּנוֹ אֵךְ בַּהֲנֵאִי
שָׁלֹא יוֹסִיף וְלֹא יִגְרַע עַל מֵה שֶׁהָ
שֶׁהַסְּבוּמוֹ עֲלֵיהֶם אֲנָשִׁי בְּנֶסֶת הַג
הַגְּדוֹלָה בְּמֵלָאִים וְחֲסִרִים וּבְקָרִי וּבִ
וּבְבָתִּיב וּבְאֹתִיוֹת גְּדוֹלוֹת וְקִטְנוֹת
מְתוֹחֹת וְסִתְיֻמוֹת בְּתוֹרַת וּבְדוּמָה
לְאֵלֶּה גַם לֹא יִבְחֹשׁ דְּבָרֵי בַעֲלֵי הַמּוֹ
הַמְּסוֹרֶת בְּעֵינָן הַנְּקֻדָּוֹת וְהַטְּעָמוֹת
וְסִבּוּמֵי הַמְּלוֹת שְׁמוֹנֵה הֵם וְנִתְּנוּ כִּי
בְּהֵן סִימְנִים וְהֵלֵא אֲנֹכִי הַמְּחַפֵּר חַר
חַדְשָׁתִי בְּמֹחַ עֵינַיִם וּבְלָלִים מִעֵינַיִם
ח 3 1

הקדמה

המסורה אשר לא נמצאת בדברי ה
הקדמונים . ובהבתיים בספרי הגדול
אשר עמלתי בו עשרים שנה ומ
צמעה וקראתי שמו ספר חזקוני
אקנה לאל יה במחנה יצא מש
משפט לאורה באשר נתתי לה
להרביסו בעיר הגדולה פארני אשר
במלכות צרפת והנה בע לך בני המ
המסרה הגדולה הנמצאת במעט
אין לה קץ והאמת ששערתני אני ש
שואם הנה כל דברי המסרה הגדולה
אשר ראיתי אני בימי כלם בתנאים
בקשרים יחד על ספר ירמיהו במ
במיתו במהרה כל העשרים וא
וארבע ונבר בהבתי בהקדמתי ה
החזקוני כי לא נמצאת ספר מה
מחבר מופיע רק ספר אבליה ואבליה
הנקרא בו בענין החלתי . אם כל
המסורה הנמצאת בה ריבוי סיני
בעשרים

הקדמה

בעשרים וארבע הצדול רובו אינו
אלא מספר החול . וחלוקה זל
הזבירי בשורש קרב עש' וגם מה ש
שנמצא בחוב בגליונות הספרים א
אינו אלא קצור מהמסכה הצדולה ב
ני ונאי בעלי המסורה לא בתבני ר
זבניהם סביב הגליונות בני קצור ה
מפצע מהשפרע והיריעה קטנה מ
מתביל את כל זבניהם . אך בתבני
זבניהם קונטרס קונטרס ולמודים
ברבים ונתפשטה העתקורת הה
נתם הצדו והנה והסופרים בו
נותני ספרי המוקנא לקטה מה
מהם איש כל הישר בעיניו ובתבנים
סביב הגליונות למועלה ולמטה יש
יש האריך ויש קצור לפי צדול ברג
הספר הקטנותו כמו שבתבתי בת
בהקדמה התרזית עש' אבן בגליונות
שבצדרי הספרי ובין העמודים בתבני
הרמוזים 4 7

הקדמה

תְּרַמְזוּם וְהַסִּימָנִים וְסִבּוּם הַמִּלּוֹת
 וְהַעֲנִינִים בְּקִצּוֹר מוֹפְלֵג בְּרֵאשִׁי ת
 הַבּוֹת וּבְנוֹטְרִיקוֹן וְהוּא הַנִּקְרָא מִ
 מִסְרָח קִטְנָה בְּאֲשֶׁר יוֹתְבָאָר בְּשַׁעַר ש
 שְׁבָרִי לִנְחוּת וְעַל כֵּן מִלָּה אֲשֶׁר נִמְר
 נִמְסָר עֲלֶיהָ אֵיזָה דְבָר עֲשֵׂה עֲגוּל
 אַחַר לְמַעַלְהָ בְּאֲמִיצַע הַמִּלָּה שְׁבַפְנִים
 לְהוֹרוֹת עַל מַת שְׁנִמְסָר עֲלֶיהָ בַּחוּץ
 בְּגוֹן וּבְרֵל הַנִּמְצָא ג' פְּעָמִים בְּמִ
 בְּמִקְרָא הַעֲגוּל מוֹרָח עַל ג' הַנִּרְשָׁם
 בַּחִיץ וְכֵן מִלָּה הַנִּמְצָאָה רַק פְּעַם
 אַחַת עֲשֵׂה עֲלֶיהָ עֲגוּל לְהוֹרוֹת עַל מַת
 שְׁנִרְשָׁם עֲלֶיהָ בְּגִלְיוֹן לִית אִו ל' בְּמִו
 שְׁיִתְבָּאָר בְּשַׁעַר הַנּוֹ וְכִשְׁעֲגוּל אַחַר
 עוֹמֵר בֵּין שְׁתֵּי מִלּוֹת מַת שְׁנִמְסָר
 בַּחוּץ עוֹמֵר עַל ב' הַמִּלּוֹת הַסְּמוּיָבוֹת
 בְּגוֹן פְּרָא° אֱלֹהִים ג' דְּסְמִיבֵי סַג
 פְּנִי° תְּהוּם ב' דְּסְמִיבֵי רֵחַ° אֱלֹהִים
 ח' דְּסְמִיבֵי וּבְנוֹטְרִיקוֹת פְּמִרְוִיקוֹת
 לֹא

ר' אשי
א

ר' אשי
א

חקדמה

לא בתיב דסמיוכי כי יספיק זולתו
באשר יתבאר בלוחות שניות במאמר
ו' ובשיסבוב ג' או ד' או ה' מלות
יתר ונמסר עליהן איזה דבר עשו
עגיל פין קל ה' מלות ג' מלות פגון
את השמים ואת הארץ יג' וכן ויבפר
ל' אל משה ואל אחריהם ולפעמים
עשו על מלה אחת ה' עגילים לה
לחורות על ה' עינים חורשמים ה'
בהפץ בגון מחטו לי ג' והוא חר מז
ה' מליון חסרי אלה פתורה . העגיל
האחר מורה על חג' והשני מורה
על ה' מליון חסרים א' . ובע באשר
הביא סך מגין של מלה אחת לה
להודיע במה פעמים ומצארו במ
במקרא לא בתפ' חברי המלה התיא
מפוש אלא בהנה ראשי הפסיקים א
אשר ומצאה פהם המלה התיא זה
ותמשל לאר' ו' וסמניהן ויקרא א
אלהים

ראשי
א
שמי

ראשי
ו

ו

ראשי
א

חקרמה

ישע
מב

אלהים וחלבותי עוררים . יי צדיק
על בן נחם . זעה יי . לאור יקום .
מגלרז עמוקורז . פל אלה הם
ראשי מסוקים שגמציא בהם לא
לאור ולמעמים עשה עליהן סימן
בלשון ארמי בגון על לאור . ז
וסמנחון בלשון ארמי . צוח סומנא .
וסבר למינס בלילא וקם במ
בצפרא . דוק ותמצא הסימן הזה
מכרון עם ז הפסוקים הנל אבל ב
בשיש רם" מן מלות מורגלורז ב
בגון ויאמר . ויגבר . ותיה . ויהי .
ורומיהן לקחה ב' או ג' מלורז ש
שהן עקרי הפסוק הזה לסימן ולא
לקחה מלת ראש הפסוק במוש .
וזה קל לחביו . ועוד שגו למעמים
סדר הספרים של המקרא כדי לע
לעשות סימן נפה בקשור דברים דבר
דבור על אופניו ותמושל וטוב ה
וסמנחון

הקדמה

וְסַמְנֵהוּ וְאֵל חֶסֶד רִצְוֹ : וְחַצְרוֹ
 שְׁמֵי־אֵל וְשִׁמּוֹ שְׁאֵל בְּחַד .
 חוֹסֶתֶת חֲבֵרוֹ . וְנִמְצְאָה מְרַעֲרָה
 וְסַמְנֵהוּ בְּלִשׁוֹ אֲרָמִי טָלִיָּה בְּהוֹרָא
 דְּהַט וְאַשְׁבַּח הַנְּמִינֵי . וְלִפִּי חֶסֶד
 בְּיַד בְּנֵי הַיָּל . שְׁמֵי־אֵל שְׁמֵי־אֵל
 בְּיַד דֵּה מְלָכִים . וְהַפִּלֵל בְּ
 דוּב וְכִי־הֵם אֵינִם אֵלָא בְּמִלּוּרָה ו
 דְּעִנְיִים דְּאִיבָא לְמִיחַשׁ דְּלִמָּא אֵתִי
 לְמִטְעִי בְּגִזּוֹ וְדוּב אֵלֵהִים ה' שֵׁ
 בֵּל שְׂאֵר רִיבֵי י' . וְכֵן וְיִהִי לֵב שֵׁ
 בֵּל שְׂאֵר וְיִהִי וְנִבְאֵלָה נְסוּת מְאֵב .
 וְכֵן לֹא בְּהַבֵּי לִיָּה אֵלָא עַל מִלּוּרָה
 דְּאִיבָא לְמִיחַשׁ . בְּגִזּוֹ וְהַרְאָרָה ל
 יֵאבֵל יוֹ וְנִבְאֵר אֵבֵל בְּמִלּוּת שְׂאֵר
 לְחַיֵּשׁ לְטַעוּת בְּהוֹ בְּגִזּוֹ עַל מְרַחֶמֶת
 לֵאלֹהֵי בְּהַבֵּי לִיָּרָה וְכֵן עַל יָקוּב
 דְּלְמִשׁוֹל חֲרִיקוּע . וְדוּמִיָּהוּ שְׂאֵר
 לְטַעוּת בְּהוֹ לֹא בְּהַבֵּי לִיָּרָה . וְעַל
 חֲדוּב

וְהַפִּלֵל בְּ

וְיִהִי לֵב שֵׁ

וְנִבְאֵר אֵבֵל

הקדמה

הרוב חשו על מלות שיש בהן זיו
שמרשית בראש וחבריהן אינם כן ו
ובל אלה הביאותים בספר הזכרונות
הגדול ומשם תראם . ויש אומרים
שהביאה קצת מלות שלא יש בהן
חששה רק הביאותם ומנה אותם כפי
ללמוד מהן מדרשים ופשטים .
ורבים ומשפטים . כגון בראשית ג'
ד' ו' יש בזה מדרש וכן ויבדל ג'
בנגד ג' הברכות שאומרים כליל מ'
מוצאי שבת פון אור להושיג וכולי
וכן יעופה ב' וכן הרבה והרבה מא
מאר ועל כלן יש לדרוש איזה דב
דבר לפיכך פהבה בעלי המסורת מי
מנינם וכן חובר על זה ספר . ויחסה
איתו לו יעקב בעל הטורים ז"ל .
והנה ראיתי שאינו מפרש רק המ
המלות הנמצאות ב' א' ג' א' ד' א'
ה' פעמים ולא יותר ומח געשרת
באותו

הקדמה

באותן הנמצאות י' או ב' ער מ'אח
פעמים ויותר . כגון בעיני ק"ל
ראש קנ"א איך אפשר להת טעם
על כלן אך דברי הורה בפטיש ים
ופוצץ סלע מתחלק לבמה גזירות .
ובשבעים פנים התורה גררשה . ובנו
ושלמו ההקדמות . בעזרת יוצר
ושמורת . ובשמו אתחיל החבור .
ואבאר כל דבור ודבור . מן דבריה
העשר . של כל מלא חסר ; ודינו
ומשפטן . וזהו פרטן :

חבור הראשון

בביאור שעוקר חסר ומלא ל"א נא
באמר רק על היו הנחה אחר החולם
והשורק וחיוור הנחה אחר החינק ו
והצרי :

הדבור הב' בביאור המקומות שח
שהסר

חקרמה

שחסר בתן דניו אחר החולם בפעלים
ושמורת ותהפך שביניהן ;
הדבור הג' פביאור שחשמות שהם
מלרע הם מלאים ניו אחר החולם
שפואשם . ואותם שהם מלעיל
הם חסרים ניו . וכל החולמים
שפבינוגי מבנין הקל הם על הרוב
חסרים . ורוב לשון רבות מלאים
ניו בסוה ;

הדבור הר' בפואור הניו השרוקת
מהי היא חסכה ונא תחיתה קבוץ
שפתים ;

הדבור הה' פביאור כל היכה שש
ששניק בה חירק גדול לל חירק ע
עם יוד היא על הרוב מלאה יוד .
והתיבה ששניק בה חולם היא על
הרוב חסרה ניו ;

הדבור הז' פביאור חירק הנחה הנבאה
אחר הצרי ותסגיל וכן יוד נחה הב
הנבאה

א הקדמות

אנחנו אחר קמוץ לבינוני הנספר :
בדבור זה פניאור המלות המלאים
והחסרי שהם של תנועה אחת .
דחינוג מלות זעורות :

הדבור הח' פניאור איך נמטר על
מלה שיש בה "א" א ג ב ה י ק
קצתו מלאים או כילין מלאים או
כילין חסרים :

הדבור הט' פניאור המלות שיש
בהן אלת נחה נהינה או נשאנה
נחנה וקראי להן מסקין אלת או
לא מסקין אלת :

הדבור ה"ו פניאור המלות שבהן
נחו חמא מסות חסר או מלא יס
וקראי להן מסקין האותו של י
מינון :

סליקו הסימנים מהלוחות

הראשונים :

הַדְּבָרִים הַרְאִישִׁים

אָבְנֵי אֱלֹהִים הַלְלוּ הַמְחַבֵּר כְּבוֹד בְּאֵרֶתִי
בְּמִרְסָּה שִׁינָה דִּין אֱתִיוֹת וְהִגֵּא שְׁהֵם
אוֹתִיוֹת הַמִּשְׁרָה וְהַגִּזְוֹת בִּי בְּוֹ דְרָבָם
לְזוֹת בְּאִמְצַע הַמִּלְתָּה וּבְסוֹפָהּ וְהֵן מִ
מִזְרוֹת עַל חֵמֶשׁ הַתְּנוּעוֹת הַגְּדוּלוֹת
אֲשֶׁר זָמְתִי סְמוּכִים אֱלֹהִים טוֹב . וְהַיְתָה
הַיְתָה מִן הַרְאִישִׁים לְהַיִּזְרוֹת אַחַר כֵּל הַיְתָה
הַתְּנוּעָה גְדוּלָה אַחַת מֵאוֹתִיוֹת אֲהוּם
וְהַיְתָה אַחַר הַקְּמִיץ שֶׁבְּאִמְצַע הַמִּלְתָּה
הַיְתָה רְאִי אֱלֹהִים נִסְרִי . וְשֶׁבְּסוֹת
הַמִּלְתָּה אֱלֹהִים אִי הֵא זָמְתָה וְאַחַר הַחִירֶס
וְהַיְתָה יוֹר זָמְתָה . וְאַחַר הַחֹלֶם
וְהַשְּׁרִיט וְיוֹר זָמְתָה וְהַיְתָה עַל הַרְזָב לֹא
יִבְאֵה בְּמִנְהַמָּה וְהֵם שֶׁקְּרָאִי בְּעֵלֵי הַ
הַמְּסוֹרֹת הַסְּרִיטִים וּבְאֲשֶׁר יִבְאֵה בְּמִ
בְּמִנְהַמָּה קְרָאִי לְהֵם מִלְאִים . וְזֶעֶבֶי
הַעֲקוֹר

דבור א

העקר ורוב החסרי והמלאי שעליהם
כתבו בעלי המסורת הם הניו והיו
הנחיים באמצע התיבה הניו אחר הח
החולם והשרק והיו אחר החינס
והצרי ועל המעט כתבו מלא אי ה
חסר על האלה והחא באשר אבא
אחב' ואתהיל בחסרי הניו עם הח
החולם כי הם הרבים ואומר זע פי
רוב החולמיים שבמקרא חסרי היו
המושג : אך לא על כל חולם שת
שהוא בלי ניו כתבו חסר גם לא ע
על כל חולם שהוא עם הניו כתבו
מלא רק המלות שברבן לבא בהן
החולם עם הניו על הרוב באשר א
אבא אחב' בשווא בלי ניו או גם
גמסר עליהן חסר וכן המלות שר
שברבן לבא בהן החולם על הרוב
בלי ניו בשווא עם הניו גמסר ע
עליהן מלא ותפלל כל מלין שת
ז שהמלאים

דיבור ב

שחמלאים מרובין על החסרים הם
מוגין ארץ החסרין . ובשחמסרין
מרובין על המלאים הם מוגין א
את המלאים באשר אבאר פנינו
שאחר גר . . . ניש לב לבוער
שלא תשתנה נקודה מהנסודות
בעבור חסר או מלא לעולם רק ה
השורק עם חיו ושמה לקבוצ שם
שפתים באשר אבאר פנינו הרביעי
גרע אג " שלא תשתנה הוראת המ
המלה בעבור חסר ומלא לעולם ל
לבן לא יבא קרי נבתי מענין הס'
ומלא לעולם כמו שבתתי בהקדמה
ניש לב לבוער שיש הפרש בין אמ
אמנם על מלה אחת חסר וכן אמנם
וחסר עם ויו השמוש וכן בין מלא
ובין ומלא וזה ותבאר לב בלתי
שניה במאמר ה . וגם ותבאר פ
ענין מלא ומלא א חסר וחסר .

ובן

רוב ענין מלא ססר . או ססר מלא .

הדיבור השני לז

והיה לך שם בכל המסרה שיהיה
 תנועתו האחרונה הולם שאינו כחוב
 מלא עם חיו הויז מומעטי ויצאי מן
 הכל באשר אבא בדיבור שאחר זה על
 אלו המלאי אין צריך למסור מלא
 כי הם המרובין באשר בארתי לעיל
 נרע פי כמו שהשמות רובן מלאים
 בן הפעלים רובן חסרים והא לך סי
 סימן במלה פקוד שבמסר עליו ה
 ב' מלאים וב' חסרים . פקוד כל
 זכר . פקד כל בכור שניהם חסרים ירמי
 לפי שהם פעלים אבל פקוד ושנע
 יושבי פקוד . שניהם מלאים לפי
 שהם שמות רוב העתידים אפקד י
 ופקד וכו' על הרוב חסרים ולא
 נפיקר עליהן ססר לפי שהם חס
 1 2 המרובין

ירמי

דיבור ב

הַמְרוֹבִיּוֹת וְאֵפֶי' ב' בְּעֵלַי' זְחִי הַעֵיִן
שְׁחֵרְוֵי שְׂרָשִׁיחַ בְּמוֹ יָשׁוּב תִּשָּׁב .
אֵנָּה יָבֵא תָבֵא נָבֵא עַל הָרֹב חֲסִידִים .
וְהַמְלָאִים גְּמוּגִים עַם הַמְסֻרֶת וְהַ
וְהַמְיֻשָּׁל בְּשִׁמְרֹת שְׁחֵרְוֵי הַא
הַחֲרוּגָה חוֹלֵם בְּמוֹ גְּרוֹל בְּבוֹר ק
קְרוֹשׁ שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלְקָרוֹב לְצַפּוֹת
וְלְבָרוֹם אֲבוֹר שְׁאוֹל חֲמוֹר הַחוּם .
וְכֵן הַשְּׂמִיחַ שְׁיֵשׁ לֶחֶם הַוִּסְפֵּר א
אוֹת בְּרֵאשׁ אִי בְּסוֹת בְּמוֹ מְזֻמּוֹר
אֲשֶׁבֶל זְבֻרוֹן שְׁגֵעוֹת עֲרוֹן וְהַמְחִיז
לִבֵּי . וְכֵן בְּשְׁחֵרְוֵי שְׂרָשִׁיחַ מְבוֹן
מְלוֹן מֵעוֹן בֵּל אֵלֶּה וְדוּמִיחֵן לֵא
זְמֻסֵּר עֲלִיחֵן מִלֵּא בִי הֵם הַמְרוֹבִיּוֹת .
אֲבָל גְּמוּגֵי הַחֲסִידִים בְּמוֹ קְרוֹשׁ אִי
חֲסִידִים וְכֵן בְּסִמְיֻבֵּית קְרוֹשׁ א' חֵס'
גְּבוֹר א' חֵס' שְׁלוֹם א' חֵס' זְבֻרוֹן א' חֵס'
חֲסִידִים וְיֵשׁ מֵעֵטִים חֲבָאִים לְעוֹלָם
חֲסִידִים לְכֵן אִינוֹ צְרוּיָה לְמֻסוֹר עַל
עֲלוֹת

דיבור ב

עליהן חס' כמו קטן מאד פה ועל
מלות לא ובל ארפור בדבור ה' איה'
והמלאים שבתבת לעיל ורומיהם
בשפאים עם הא הנקבה גב' רובן
מלאים כמו גדולה קרובה רחוקה
ורומיהם והרבים והרבות הם להפך
פי רובן חסרים כמו גולים קדשים
אפרים קרבים רחקים . גדלות
קרבות רחקות וזה בעבור שיש בת
פיהן ב' נהיין רצופים באשר אבאר ע
במקומו בדבור ה' . וכן כל חולם הפא
לפני תיר לשון רבות דינו להיות מלא
בעבור שהיא בסודת המלה כמו הפרו'
הרקנות ותבעות לרקחות לטפחות ו
הלאפות וכן דין כל לשון רבות בב
בבינונים ובפעוליים כמו פוקדות פ
פקודות וכן בכל הבנינים מפל הג
הגזרות ואין צריך להביא עליהן ר
באיות . ובל לשון רבות שהיא כל
בלי

דיבור ב

אשתך בלי ויו נמסר עליו חס' כמו בעלת
ב בתילת טוברת מראת . ובבינוני
ונערותיה חולכת . יושבת בבית אחד .
ובם עגלים אנפר במקומו בדפיד ר'
ועוד אנפר בכל אלה בדפיד של ב'
נחיים שהיא הדפיד חח' :

הדבור השלישי

לא תשא את שם של שלש אותיות
בעזת על שפתיו בשחחנוע' הראשון'
הולם עם ויו רק בטעם מלרע בי א
אותם שהם בטעם מלעיל החולם ש
שבראשם חס' ויו על הרוב . והמלא'
במו עולם פובב גרל אופן אוצר ת
רזולע שושן . וכן בערי יובל
אויב עורב שורק רובן מלאים .
והחסרים הם מעטים כמו לעלם .
וח' חברים גרל ר' חס' בלישג' וחותרם
ג' חסרי בלישג' איב ג' חס' בלישג'
ועוד

רְעוּד אֲזִירֵעַ מִוַּחַ עֵינָיו בְּלִישָׁן בַּל
 בְּלִיחֻז שְׁנִיזָה בְּמֵאֲמֵר ט' וְכֵן בִּשׁ
 בְּשִׁמּוֹחַ נְחִי מֵא יוֹד מְבֹאִים בְּתוֹסֶפֶת
 מִים אִי תִיר רֹבֵן מְלֵאִים כְּמִו הַזִּכְרָה
 הוֹשֵׁב מוֹצֵא מוֹכֵא מוֹעֵר מוֹפֵת וְד
 נְדוּמִיתָן וְתַחֲסָרִים הֵם מְעֵטִים מְאֹד
 אֲבָל אֲדַתוֹ אֲתָנְךָ אֲתִי אֲתֵם אֲתֵת
 אַעֲם שְׁהֵם בְּטַעַם מְלֻרַע רֹבֵן הֵם
 חֲסָרִים מִפְּנֵי רַבִּינִים לְפִיכֵךְ נִמְנֵן
 הַמְּלֵאִים וְלֹא חֲסָרִים ; כְּמִו אֲדַתוֹ
 כִּי מְלֵאִים אֲתָנְךָ יוֹ מְלֵאִים אֲתָנְךָ
 יוֹ מְלֵאִים בְּלִישָׁן וְקִנְיָה . אֲתִי
 כִּי מְלֵאִים אֲתֵם לֵט' מְלֵאִים נֵא
 נֵא רִיבִיתָ וְסִימָן וְנִמְלֵא טַל וְכֵן כְּבָל
 סֵפֶר וְסֵפֶר נִמְנֵה לְפִי מִלֵּת אֲתֵם ה
 הַמְּלֵאִי חוֹץ בְּיִזְמִינָה וְבִיחֻז קֵאל וְנִמְנֵן
 חֲסָרִים לְפִי שְׁהֵם הַמְּעֵט ; אֲתֵת
 יב' מְלֵאִים אֲבָל הַשְּׁמִוֹת שְׁהֵם כ
 בְּטַעַם מְלֻעִיל רֹבֵן רֹבֵן חֲסָרִים כ
 ז 4 כמ

דיבור ג

בְּמִוּ חַרְשׁ קֹרֵשׁ אָחֵל אֶרֶן וְדוּמִיָּהוּן .
וְנִמְצָא עוֹזְבֵי בְּרִירַת קוֹרֵשׁ וְג'
וְנִמְסָר עֲלֵיו לִיֵּת מִל . וּמִלַּח לִיֵּת
הַתְּבָאָר בְּשַׁעַר שְׁבָרֵי לִוְחֹת . וְכֵן
הַחַת שׁוֹכֵן הָאֵלֶּה מִל . וְנִמְעֵט
אֵין עוֹר מְלֵאִים בְּמִשְׁקַל זֶה : וְכֵן
הַפְּתוּחִים מִפְּנֵי אוֹת הַגְּרוֹן עַל מִשׁ
מִשְׁקַל זֶה הֵם וְכֵן הַסְּרִים בְּמִוּ אֵר
אֶרֶח הָאֵר נִגַּח נִבַּח נִוְעִם גֵּעַר טַחַר
פֶּעַל . וְנִמְצָאִים מִעֲטִים מְלֵאִים
בְּמִוּ צוּעַר ג' מִל בּוֹבַע וְסוֹבַע יֵשׁ
מִנְהוֹן מִלְּעִיל וְיֵשׁ מִנְהוֹן מִלְּרַע
וּפְלִיגִין עֲלֵיהוֹן וְכֵן גַּחְשֵׁת בַּפְּרִירַתִּים
פְּרֻבַּת קְטָרֶת שְׁבִלַת בַּחֲנֹת בְּלַחוֹן ח
הַסְּרִים בִּי הֵם מִלְּעִיל וְחוֹלְעַת יֵצ
יֵצֵא מִן חֲבֵלֵי בִי בְּלַחוֹן מְלֵאִים חוֹץ
מִן ה' הַסְּרִים וְכָל חוֹלֵם בְּבִינְוֵי ה
חֲסֵל עַל חֲרוֹב חֵס' וְיֵר בְּמִוּ פֶּסֶד ע
עֵין אֲבוֹת נִצַּר חֶסֶד נִשָּׂא עוֹן הַלְּרַבִּים
בְּמִוּ אֲבָלִים וְשִׁקְטָרִית וְלְרַבּוֹת הַע

דיבור ג

העשקוה עלים תרצוה אביונים
 האמורה לארונותם . והמלאים ראשי
 מפל אלה נמנין עם המסורה נמו
 אובל ד' מלאים . יודע י מל .
 קורא ל מלאים וכן בר המלאים נ דברי
 בלשון יהי ראין דומה להו פבל ה
 המסרה נמו ראין פתר אותם : א
 אל חולם החלום . ויהי טוהו וכן פלם
 נמסר על כל אחר מלא ומלת ויש
 יוצאת מן הכלל שביש מקומות נמ
 נמנין המלאי וביש מקומות נמנין
 החסרים נגון בתורה ונביאים רא
 ראשונים נמנין המלאים ונביאים
 אחרונים נמנין החסרי וכן פבל ספר
 וספר מפתחי בקצתו נמנין המלאי
 ובקצתו נמנין החסרים ורוב לשון
 רבים ורבות פבינוני חסרים וי
 ומעטים הם המלאים נמו יוצאים א
 מל . וישבים א מל ובל מקורם
 ז ז נמסר

דיבור ג

זְמִסְרָ עֲלֵיהֶן מִלֵּ וְכֵן יוֹרְדָה מַיִם וְ
זְמִסְרָ עֲלֵיהֶן לֵית הַמַּל וְכֵן חֲחֹלְכַת ל
לְמוֹתָל . לֵית וּמִלֵּ אֲגֵרוֹתֵיהֶם
חֲחֹלְכַת לֵית מִלֵּא הַיּוֹרְדוֹת מֵעִיר וְ
כְוִיר לֵית הַמִּלֵּא . וְעוֹר אֲבָר מִהֶם
בְּרַפִּיר ה' אֲבַל בַּפְּעֵלִים שְׁחֲחֹלֵם בְּ
בְתַנְעָה רֵאשׁוּנָה וְחֲרִיר בְּהֵן שְׁרִשִׁית
חֶם עַל חֲרוֹב מִלֵּאִים בְּמִו חֲקוּמִים
עֲלִיךְ . בּוֹנֵן לְמִשְׁפָּט בְּסֵאוֹ כּוֹנֵנָה
עֲלֵינָה וּמַעֲשֵׂה נְרִינָה כּוֹנֵנָה וְכֵן יֵשׁ
יִשׁוּבֵם וְקוּמִים . וְכֵן בְּשִׁחִיר בְּמִקְוֵם
יִיר פֵּא הַפֶּעַל בְּגוֹן בּוֹסְעַל וְהַפְּעִיל
בּוֹרַע בּוֹרַעַת הוֹרִיעַ הוֹרַעַת מוֹרִיעַ
מוֹרְשִׁיב עַל חֲרוֹב מִלֵּאִים :

בְּחַמֵּי
יג

חֲלִים
ט

חֲרָבִיר חֲרָבִיעִי

זְכוּר חֲזָבוֹר בִּי חֲחִיבֹת שְׁבָרָן חֲמִיר
לְחִיזַת בְּנוֹ שְׁרוּק' לֵא זְמִסְרָ לְעוֹלָם
פִּלֵּא בִי יוֹרַע שְׂאוֹ אֲמִשְׁרָ לְשׁוֹרֵק בְּלִי

דיבור ג

וְיִזְדַּעַשׁ שְׂלֵא יִבְנֵא אַחֲרֵיהּ דְּגֵשׁ לְבָבְךָ תְּלִים
 בְּמִלּוֹת שְׂיִבְנֵא אַחֲרֵיהּוֹן דְּגֵשׁ בְּמִו חֲרִיבָה
 בְּעֵשֶׁב . לְעֵד הַיִּלָּד וְדוּמִיָּהוֹן
 שְׁהַמְּבַרְקֵי קִרְאֵי לְחֵן זַח עִם הַגֵּשׁ
 גְּמִסָּר עֲלֵיהֶם מִלֵּא אַבֵּל בְּמִלּוֹת
 שְׁתַּחֲסֵר בְּחֵן נִיו עַל פִּי הַמְּסֻרָר
 זַבֵּא בְּמִקְוֵמָה קְבוּצָא וְנִמְסָר עֲלֵיהּ חֲסֵר
 אֲךְ יֵשׁ לֵב לְרַעַת בִּי זַח הַקְּבוּצָא לֵא
 זַקְרָא תְּנוּעָה קְטִנָּה בִּי לֵא תְּשׁוּבָה ת
 תְּנוּעָה גְּדוּלָּה לְתְּנוּעָה קְטִנָּה פ
 בְּעֵבֶר הַסְּרוּן אִוָּה הַמְּשִׁיב לְעוֹלָם .
 אֲךְ יֵשׁ ב' מִיָּנִי קְבוּצָא . הַאֲחֵר הִיא
 זַח שְׁאִמְרָתֵי שְׂבֵא בְּמִקּוּם נִיו שֵׁר
 שְׂרוּקָה חֲסִרָה . וְחֲשׂוּי הִיא תְּנוּעָה
 קְטִנָּה מִמּוֹשׁ וְלֵא גְּמִסָּר עֲלֵיהּ חֲסֵר
 לְעוֹלָם . וְאִם תֵּאמַר וּבְמִתָּה יִזְדַּעַשׁ
 אִיבָה אִינָּה הִיא הַקְּבוּצָא שֶׁל תְּנוּעָה
 גְּדוּלָּה שְׂבֵא בְּמִקּוּם נִיו הַשְּׂרוּקָה
 אִי אִינָּה הִיא שֶׁל תְּנוּעָה קְטִנָּה וְאִינָּה
 בְּמִקּוּם

קב

דיבור ד

במיקום דין שרוקה . המשפחה |
 הנה נרוע מדרך הדקדוק שאחר כל
 ח"ס נגש או שוא נח נאשר נארתה
 בפרק שינה ולבו נשומצא קבוצ
 נארתה נגש או שוא נח הרי היא
 ח"ס במוש ולא נמסר עליו חסר נ
 במו כבונן פעל פקד פקדה אפקד
 נפקד וכו' ונפעיל מבנין הפעיל מ
 מפקד מפקדים אבל נשאין אחריו
 נגש או שוא נח הרי היא במיקום
 דין שרוקה נמסר עליו חסר .
 דממשל יהיה משלבים פהצות יר
 ירושלים . הנה על קבוצ של
 משלבים לא נמסר חסר כי היא
 חק שחרי אחריו שוא נח . ועל
 קבוצ של פהצות נמסר חסר כי אין
 אחריו נגש או שוא נח וכן עק
 עסקים וברגים לא נמסר עליהן
 חסר כי הם נגשים ועל העטמים
 ללבן

ד

ירמיה
יר

ראשי
ל

ללבו והקשרי ליעקב ומסר חסר לסי
שאינם רגושים וכן שלחו טמאה
חפה סבה חקה לא ומסר עליהן ח
חסר כי הם בשוא נה אז בגש
ולבו על כל קבוצ שהיא בסוד ה
החיבה ומסר חסר כי לא שניב דג
גש אז שוא נה בסוד החיבה נ
במו גבל ישראל פיה זבל לב
דשמי פרת . וגלת החל הזה וכו'
וכן בפעלים למען יאריכו ימיך לב
לבלב השליכו . יסם נא אבי סם
לב שבו לב מצרים וישימם בעפר
לגש על כל אלה ודומיהם ומסר
חסר ומלת נאם יוצאה מן החל
שלא ומסר עליה חסר לפי של
נאה לעולם מלא ואין לה דומיה
גבל המקרא מלה שהיא ומצאת
כל בד הרבה ובלם חסרים היו ובע
כי רוב לשון יחיד בפעול סקל הו
הוא

במלת
א

דוֹבָר ר

הָאָה מִלֵּא בְמוֹ פְתוּחַ סְתוּם . פְּרוּךְ
 עֲצוּם וְחֲסָרִים הֵם מְעֵטִים בְּמוֹ ב
 בְּמִסַּע עֲמוּדֵי לֶבֶשׁ שְׂגִים זַעַם ה' וְכֵן
 לְשׁוֹן נִקְבָּה עַל הָרֹב מִלֵּא בְמוֹ א
 אֲרוּרָה סְאֲרָמָה עֲרוּבָה בְּכָל וְשִׁמוּרָה .
 וְחֲסָרִים הֵם מְעֵטִים בְּמוֹ אֵילָה ש
 שְׁלֵחָה . הַעֲשִׂינֵהּ בְּחַר סִינֵי . אֲבֵל
 בְּסִמְיֹנָה רֹבֵן חֲסָרִים בְּמוֹ בְּעֵלֶיךָ
 בְּעַל וְשִׁבְרָתָהּ וְלֵא מִיָּן אֲחֵבֶרֶת רֵי
 רִיעַ וּמְעֵטִים הַמְּלֵאִים בְּמוֹ עֲצוּבָת
 רִיעַ וְכֵן הַשְּׁמוּתָה עַל מִשְׁקַל זָרָה
 עַל הָרֹב מִלֵּא בְמוֹ גְבוּרָה קְבוּרָה
 מְלוּבָה וּבְסִמְיֹנָה חֲסָרִים קְבוּרָה רִיעַ
 כְּחַל קְבָצָה בְּסֵת וְחֲמֵלֵאִים בְּמוֹ בְּעַל
 גְּמוּלוֹת וּבְלִשׁוֹן רַבִּים מְעֵטִים הֵם
 חֲמֵלֵאִים בְּמוֹ בְּרוּבִים אֲתָם לִי .
 אֲרוּרִים הֵם . אֲסִירִים שֵׁם וְרוּמִיָּהֶם
 וְחֲחֲסָרִים הֵם רַבִּי מֵאֵר בְּמוֹ שְׁקָמוּם
 אֲטָמוּם . מִבִּין הַשְּׁתָּמִים וְכֵן בְּל
 בְּתָבִים

גְּבוּרָה
 לֵב
 מִשְׁלֵי
 לֵא

דיבור ד

בתנים דאריותא חסרים ונבניאום
גבתובים מולא וכן הרבות במעט ראש
בלחון חסרים כמו צנמות. שרפות מא
קרים. נהנות לעם אחר. אגרות גנני
בשמלתם. שרפות אש. ודומיהם בה
רבים. ומעטים הם המלאי כמו שמו
האלות הבתובות וחלונות אט
אטומות. עשיות. ראיות ושע
וכן השמות הפאים עמ"ז זה רבים א
מתן חסרים. כמו פרבים יג חסרים
עפרים יא חסרים ליל שמורים יום
כפרים כל לישגה חסר וכן לש
לשון רבות גבלות ושיגה. ארבע
מלכות. אל החיות ועוד אנבר
בם פרפור י עש

הדבור החמישי

פפר פפר מאר הנביאי ובוהבי הספרי
את חיל הנסח עם החירק יתק מיתורי
הנחת

דיבור ה

הנחה עם החולים . וזה שעל הרוב
 הסירור וההסירה חריו במ שבתבתי אבל
 חירור הנחה השאירות וקומות ברוב
 המסומות . ובכוננת קראי מניחי
 הניקוד לחירק שאחריו יורד חירק ג
 גדול דחיונה תנועה גדולה . וחחירק
 שאין אחריו יורד קראי חירק קטן ד
 דחיונה תנועה קטנה וחבלל בי ב' מ
 מיני חירק הם קטן וגדול שם הוא .
 הקטן דינו בלי יורד והוא תנועה קט
 קטנה והגדול דינו ביורד והוא תנ
 תנועה גדולה לכן כל חירק של ת'ס
 לא נמסר עליו חסר לעולם . ועל
 חירק של תג' לא נמסר מלא לע
 לעולם . אך לפעמים תבא תג' בלי
 יורד ויא נמסר עליו חסר כמו בנת
 בנתי : נאחה בי אפתי ודומיהו .
 וחסימו לחבור החירק של ת'ס
 מחירק של תג' בשתיא חסר יורד
 הוא

⤴

מלבי

ה'

אל' ט'

⤴

דבור ה

הוא הסמן שנתתי בקברך דהיינו ה
 החירק שאחריו דגש או שוא נח הו
 הוא תק' ובשאים אחריו וחסר יוד
 הוא הג' וחסר על פי המסורה וה
 דחמשל הנה על דחשבותי את הש
 השביעה במסר חסר יוד לפי שאין
 אחר החירק דגש והנה דינו להיות
 מלא . ועל דחשבותי מעלי לא
 במסר חסר יוד לפי שהוא תק' שה
 שחרי אחריו דגש והכלל כל חירק
 שאין אחריו דגש או שוא נח דינו
 להיות מלא וכן הוא מל' על הרוב
 כגון בשווא אחריו נח וראה בסוד
 הפינה כמו קצוד חסיד אפיר פפיר
 אייל בסיל ודומיהם ונמצאה מע
 מעטים חסדים בשם העצם כגון ו
 נאח אופיר נאח הוילח . ומהשבין
 שר לדבור וכן כל דוד חסר חפץ מן
 ה' מלאים ולא נבא אחריו נח בספר
 ה בסוד

ראשי
כו

לפי

פו' הסמורים לבחמה . בגון בשבויס
 אילים ענים ורומיהו ובל לשון נב
 גביאם רשמואל ורמיה חסרים חר
 הרץ מן ג' בשמואל זה בירמיה ובל
 גביעם חסר וכן כל לשון שעירים ח
 חסר הרץ מן ב' וכן והצמידים על י
 נדית ורומיהו רבים ונמצאים מע
 מעטים בצרי ובחרק כמו כל אילם
 באוריהתא חסר יור הרבים הרץ מן ג'
 וכן אשר מצל את הימים וב
 אבזלת צרי ונמצא הימים אשר יז
 יזיר חסר ואין לו דומה במקרא ו
 וכן הפינונים מבנין הפעיל לפי שי
 שיש בהם ב' חריקים רצופים על ה
 ארוב חסרים יור הרבים ג' מנהו
 באוריהתא מעבירים אותם ומקדישים
 לי מקציתם היותם : וכן
 גביאים כמו משהיתם להפיל
 החומה ורומיהו . וכן החירק שלפני
 ה ב ת

ראש
 נ"ו

שמות
 י

דיבור ה

תיר חנוּסֶפֶת בְּסוֹת הַתִּיבָה לְעוֹלָם
 מִלֹּא בְמוֹ רֵאשִׁית שְׁאֲרִית אַחֲרֵית
 תְּכַלִּית וְרוֹמִיתָן חוּץ מֵאוֹתָן שֵׁשׁ
 בָּהֶן ב' הַרְיָקִים רְצוּפִים כְּמוֹ שְׁלוֹשִׁית
 רְבִיעִית חֲמִישִׁית וְכוּ' רוֹבֵן חֲסֵרִים
 וְהַכֵּל כֹּל לְשׁוֹן רַבִּים פְּבִירוֹת
 וּבְשִׁמּוֹת שְׁאִין בּוֹ ב' הַרְיָקִים רַצ
 רְצוּפִים הֵם מִלֵּאִים זוֹלָת מְעֵטִים
 כְּמוֹ מִשְׁאֵת שְׂדָא וּמִזְרָחָם שְׁפִי ר'
 רִשִׁי עַל וְלִבְנֵי הַפּוֹלְגָשׁם חֲסֵר כַּת
 כְּתִיב שֶׁהוּא מִלְּשׁוֹן בְּרֵאשִׁית רַבָּא
 הֵיא בְּגַר הַמִּסְוֶרֶת בִּי וְנִמְסַר עֲלָיו
 מ' מִלֵּאִים וְכֵן מִצִּינָה שֶׁהַגְּמֻרָה שֶׁל
 שְׁלֵנָה חוֹלְקָה עַל הַמִּסְוֶרֶת כְּגוֹן בִּי
 בְיוֹם בְּלִת מִשָּׁה חֲסֵר וְנִמְסַר עֲלָיו
 לִית מִלֵּא . וְכֵן עַל מִזְוִזוֹת פּוֹתֵךְ .
 מִזְוִזוֹת כְּתִיב וְלָפִי הַמִּסְוֶרֶת הֵיא מ'
 מִלֵּא וְכֵן מִעֲבִירִים עִם ה' לָפִי הַג
 הַגְּמֻרָה חֲסֵר וּבְמִסְוֶרֶת הוּא מִלֵּא
 וְרַצ

ח
 במדב'
 ז'
 זכריו'

דיבור ה

דרע ניי ייש מאלג של נ' חריקים
 שפחסר יוד קרמאה כמו ובגפן ש
 שלשה שריגס חסר יוד הננא של
 שלשת השרגים חסר יוד קרמאה
 נצדקים ילבי פו חסר יוד קרמאה
 נאנשים צדיקס הפיה חסר יוד הנ
 הננא **ל** וכו' אולים . ה' חסר יוד חושע
 קרמאה נמצאים חסרי ה' תודין
 נשלשם על פלו וננא גי' א
 אים . וכו' פנינתי הפעיל נמצאים
 חסרי יוד קרמאה כמו משמשים
 פנינתי . אם ממהים אים את
 אשר אים מחלמים ורומיתו אכל
 על שאר פעילות הפעיל הם על
 מלאים על הרוב . נמצאים
 מעטים חסרים כמו הקרית את
 סרפנו ונמצאו אליה נאכל אהם
 נרומיתו . אכל הפעיל נרומיתו על
 נאים הפעיל חסרי יוד הננא
 א
 א

חושע
 נ'

חושע

אבל אין זה רק בשחן מלאי ויו רוח
בדו שלא יהיה שם ב נחום רצופין
באשר בארתי בדבור ב . רחמי של
גתונם גתונם המה לו . שניחם חסרי
יוז לפי שהם מלאים ויו גתנים
גתנים חפיר לי שניחן חסרים
ויו לפי שהן מלאים יוז ורוק .
וחבלל בי חירק של הנבעה גדולה
על חרוב הול מלא יוז .
וחחולם על חרוב הול חסר וי
ויו וחברת אין צריך לחורושך ול
לומר בי החולם והחירק שב
שבסות התיבת עם היו הנחרת
או חיר חננה חם המיר מלאים ר
התיבה שהמיר חויו בתהבת עם ת
חחולם וחיר בתהבת עם החירק ב
כמו ורו רגלו ודי רגלי ורומיחן . פי
בשיטא שלא יחסרו חויו וחירין
פאלה לעולם . פי לל תכל
זקורה

צקרה באות שבסות חמלה לעולם .
אלתי חסור וחבת וחנן שהם קמ
קמוצים לפעמים בסות החיבה ב
כמו שאודיעך בדבור העשירי :

הדבור הששי לא

ראשי
לב

מלא יוד גמח אחר הצרי רק בשתיה
שרשית או שתוכה על לשון רבים .
השרשית כמו היטב איטיב עמוך .
והיניק לב אילברת שולל ובשהיה
במקום הא שרשית . כמו יהושע
ציהתי מדע קויתי ורומיהן מעטים
וכן בשמות שחיווד שרשית כמו בית
ה' עין אדם וכן בשחיווד במקום ויו ש
שרשית כמו צינה שובה שרשם צוד
שוב ועוד אבר מכל אלה בדבור ש
שאחר זה וחיווד הפאה אחר הצרי ל
להורות על לשון רבים . היא חיווד
הפאה בבגוי הגספרים והגספרות

דיבור ו

וְהִנְמִצָּאִים וְהִנְמִצָּאוֹת בְּשִׁמוֹת שֶׁל
 לְשׁוֹן רַבִּים וְרַבּוֹת כְּמוֹ בְּנֵיהֶם וְכִּי
 וּבְנֵיהֶם בְּנֵיהֶן וּבְנֵיהֶן בְּנֵיהֶם וְכִי
 וּבְנֵיהֶם וְכִי וְכִי וְכִי וְכִי וְכִי וְכִי
 מִלֵּא לְעוֹלָם . וְהִנְמִצָּאִים מִעֲשִׂים
 חֲסִדִּים כְּמוֹ מֵאֵת כֵּל וְשִׂיָּאָהֶם .
 יוֹסֵת יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם וְכִן אֱלֹהֵם
 אֱלֹהֵיכֶם וְהִנְמִצָּאִים חֲסִדִּים כְּכֵל סֵפֶר וְ
 וְסֵפֶר וְהִנְמִצָּאִים עַל פִּי הַמִּסְוֶרֶת כְּכֵי
 הַמִּרְבָּרִים כְּעֵרֶם כְּמוֹ בְּעֵרֵינוּ וְכִי
 וְכִי וְכִי . כְּכֵי . וְכִי וְכִי לֵא
 וְכִי עֲלֵיהֶם מִלֵּא אֲבֵל הַשְּׁמוֹת
 שֶׁהֵם כְּכֵי הַמִּרְבָּרִים כְּעֵרֶם שֶׁהֵם
 שְׁוִים בְּקִוְרָתָם לְיָחִיד וְלְרַבִּים וְכִי
 דִּאִין הַפֶּרֶשׁ בְּנֵיהֶם בְּקִוְרָתָם כִּי
 שֶׁלֹּשׁוֹן רַבִּים הוּא כִּי אֵין וְכִי
 עֲלֵיו מִלֵּא וְהַמִּשְׁלֵל כִּי לֹא שֶׁמֶכֶךְ
 וְכִי עֲלֵיו מִלֵּא וְכִי אֵל הַחֵיפוֹסִים
 שֶׁהוּא לְשׁוֹן יָחִיד בְּרֵאֵיתָ הַחֵי . וְכִי
 שְׁמוֹת

שמות ט

ראשי ה

דיבור ו

שומדזה היה רגלינה גמסר עליו מ
צלא למוט רגלנו חסר שהיה לשון תלוש
נהיר וכן אם לא תגיד את דברנו
זה לשון נהיר פראיית מלת זר
וכן כל לבנו ולבנו הסגים יוד ולא
גמסר עליהן חסר כי לא גמצא
בלשון רבים אבל המלות שיש
בהן יוד נחה כחובה אחר הצדי ראינה
שרשות וגם לא תורה על לשון
רבים המיד גמסר עליהם מלא במ
כמו אל יהו לח פליטה השבים ושלות
ותגיד לבני ישנאל ורומי מועטים
ותנה גמצא גם כן יוד נחה אחר
הסגול . וזה דרוקא בכינוי הנובה
לזכר ותנסתרת לנסבה בשמות שה
שחם לשון רבים ורבות כמו בנין
ובנותיך בנית ובנותיה ולא גמסר
עליהם מלא לעולם . וגמצאים
תפרת מהן חסרי יוד . ובפרט
ח ט בבני

בבני הנזכה לזכר כמו אנכי אע
אעשר ברבון והם יג חסרים .
ובן הודיעני נא את דרכי . והם
ג חסרים וכן וימאני חסר .
חסר כלם לשון נפיש ומסגול מ
מורדת על חיד החסרת ואע
שלשון יחיד פא גב בסגול בשהיא
בהמסק כמו יד רגל אונד ורומיהו
הנבל להפיר היחידים מן הרבים ב
במלודת הסמוכות להם . כמו
הבבר עלו יוד . פו תגות פאב
רגל . לא פתחה אונד אל ינים
שומרן יציק לך אויבך כלם לשון
יחיד ולא נבל לומר שהם לשון
רבים וחסרים יוד פעבור הבבר .
תגות . פתחה . ינים . יציק וסמוכים
להם שהם לשון יחיד . וכן
הטבעו פבוז רגל . הלא לשון
רבים ומסר יוד חנפים פראיור
הטבעו

הליח
קיט

הליח

דיבור 9

חטבֵּעַי . וְכֵן וְחֵאִיתִי בְּכֵל פְּעִלְךָ הֵינָא
חֲסִי יוֹד חֲרָבִים בְּרֵאֵינִי בְּכֵל
וְכֵן לְשׁוֹן רַבָּרַת פְּנִינִי חֲנוּכָה לֹא
לִזְכֹּר גְּמִצָּאִים חֲסִרֵי יוֹד חֲרָבִים .
בְּמִי יוֹכֹר פֶּל מְנַחֲרֶהָ הַחֲבִמְנִי מִ
מִצֹּתֶךָ . פְּנֹת מְלָכִים בִּיקְרוּתֶךָ
תְּמִיד חוֹלֵם לְפָנַי הַסָּגוּל בְּמִי שֶׁב־
שְׂבִאֲרֵתִי בְּסִפֵּר הַבְּחֹר . וְכֹה־הֵם
זְבָרִים מִהַשְּׂמוֹת שֶׁל לְשׁוֹן יְחִידָה
בְּשִׁיבָא בְּהַפְּסֵק עִם בִּינֵי חֲנוּכָה שֶׁ
שָׂאתָ הֵם בְּמִי בְּסָגוּל נִיקָח אֶת־כִּי
כְּרִבְחָךְ . כִּי יִסְפֵּר צְדָקָתְךָ תְּמִיד
קִמֵּץ לְפָנַי הַסָּגוּל . וְכֵן בְּכִנְיֵי
הַגְּסִתָּה גְּמִצָּאִים חֲסִרֵי יוֹד חֲרָבִים
בְּמִי סְבִיבֵתִי קְבֻרָתְךָ וְדוּמָחִי וְכִי
וְגִמְצָא יוֹד נְחָה חֲמוּרָה עַל לְשׁוֹן
כְּפִים אַחַר קִמֵּץ וְאִין זֶה אֶל־כִּי
בְּשִׁיבָא אַחֲרָיו וְיִי בְּנֵי הַגְּסִתָּה פֶּמ־
בְּמִי נִבְּיוֹ כְּגִלְיוֹ וְדוּמִיתָן וְלֹא תַחֲסֵר
לְעוֹלָם

דיבור ו

לְעוֹלָם רַק בְּמִלַּת יַחַדוֹ שְׁחִירַת חַס
חֲסִינָה לְעוֹלָם חִיץ בְּסֵפֶר יוֹמִינֵר ו
בְּמִצְאִים אַ חֲסִדִים . וּבְבִלְלֵם שְׁלֹ
סִתּוֹ עֵנֹ וּנְמִצְאִים זְבַתְיָבִים ח
חֲסִדִים וְקִרְוִיו מִלֵּא כְמוֹ וְיִשְׁלַח
יְיָ יְיָ קִרְיָ קִרְיָ עַל אֲנָפֹו וְיִרְוֹ קִרְיָ ו
וְשֶׁר אֲנָפֹו עִם בְּלַחֹת שְׁגִירַת ב
בְּמִצְאֵי א

דיבור
ט

חֲסִדִים חֲשִׁבִיעִי

לֵא דַבְרֵי עַד חֲנָה רַק בְּמִלֹּת ש
שִׁישׁ בְּהוֹ נ' אִז אֲחִירַת צְעוֹר
זַעֲמָה אֲנָפֹו בְּכִלָּל עַל מִלֹּת שְׁלֵת
חֲנִיעָה אֵת חֲנִיעָה מִלֹּרֹת זַע
זַעֲמָה וְיִרְעֵ בִּי חֲמִלֹת חֲזַעֲמָה
שִׁישׁ בְּהוֹ מִלֵּא אִז חֲסִדִים אֵת
שִׁישׁ בְּהוֹ בְּאִמְצַע חֲמִלָה וְיִרְוֹ נִסְר
עִם חוֹלִים אִז שְׁרִיק אִז יוֹר נִסְר עִם
חֲרִיק אִז אִז אֲבֵל אֲהוֹ שְׁאֵר חֲנִיעָה
לֵא

דיבור ז

לא שייך מלא וחסר כי לא שייך
אחריתו ויהי אור יורג ונחה ועוד אבר
עם פרפור ט' והנה הנסדות בחולם
הם של ב' מינים המין האחד הם
של נחי עין ויהי כמו אור יום טוב
מזר קול כוס עוד שור בור עוד
אזה ורומיותם הם המיד מלאים
במלת לא ווצאה מן הכלל שהיא
תמיד חסרה היץ בלה' מקומות
במלת עוד תבא חסרה ביד' מקומות
וכן דור נמצא חסר בשוהיה שנים שמות
סמוכים כמו זכרי לדור דור . וכן ד'
לדור נדור ורומותן במבואר במ
במסרה גדולה והמין הב' הם מן ה
הכפולים כמו קר הם חק רק על כ
בלחון חסרים וזה בעבור הרגש הפא
בחן באשר יתרבו באות שלשית כמו
מן חק חק ומן רוק רוק . ומן
עול עלו וכן מלת כל גזקה מן כ
כלל

דיביר ד

פֶּלֶל בְּשֵׁהִיא בְּטַעַם הִיא בְּחֹלִים וְחֶסֶד
 וְיִיר לְעוֹלָם חֲדָץ מִן וְסִלְחָתִי לְבוֹל ע
 עֲוֹנוֹתֵיהֶם הַמְּסוּרָה עֲלִיו לֹא קָרִי וִי
 וְיִיר וְגִקְרָא בְּקִמִּץ חֲטוּת בְּרִין בֵּל בֵּל
 חֲמוּקָת בַּאֲשֶׁר בְּאַרְתִּי בְּמָרְק שׁוֹרָה
 וְכֵן חֲמִסְרֵר וְחֲצוּרֵי מִן חֲבִיבִילִים ת
 חֲמִיר בְּחֹלִים וְחֶסֶד בְּמוֹ סֵב רְמִיח
 לֵךְ . שֶׁל תְּשׁוּבָה לָהּ : עַד תֵּם בֵּל חֲדוּר
 וְחֲשׂוּרִיקִים בָּלֵם מִנְחֵי חֲעִין בְּמוֹ ס
 סוּת . טוֹר . שׁוֹק וְרוֹמִיחֵן וְחֵם
 חֲמִיר מְלֵאִים . דְּהִינֵה שְׁלֵל
 יִבְאֵה לְעוֹלָם בְּקִבּוּץ רֵק בְּצוּרֵי מִנ
 מִנְחֵי חֲעִין בְּמוֹ קֵם לָב : רִץ נֵא . שֶׁב
 לָב מִצְרִים . וְרוֹמִיחֵן וְחֲחִירוֹקִים
 חֵם שְׁחִירֵר בְּחֵם שְׁרִשׁוּרֵת בְּמוֹ גִיר
 סִיר סִיר עִיר חִיר שׁוֹר אִישׁ צִיץ וִיר
 וְרוֹמִיחֵם עַל חֲרוֹב מְלֵאִים וְנִמְצְאִים
 מְעֻטִים חֲסִרִים בְּמוֹ לֹא תַעֲנֵרֵת ע
 עַל רִיב . גֵּר רְשָׁעִים . וְבְמִטְרָה
 אִישׁ

ורמי
גג

רוח ג'
דברי

דיבור ז

איש ג' חסרים ויש בהן פלוגתא
ובן במסורה כל סין מלא ובל צד
חסר ונמצאים ג' מלות שהם חס
חסרים לעולם והם אם עם מן. אבל
יהושע בן נון הוא מן בן שרשו ב
בנה : והצדדיים הם של ד' מינין
תאחד הנגרים . מהשמות שיוז
עין הפעל בהם נעה כמו בירת
עין יין אין חיל איל זיר ציר בש
בשנבא בסמיכות הנהח חירד בצרי
כמו בית יין עין יעלה יין וסיבם :
חיל פרעה : אין לנה ציר חירד
איל המלאים ודומיהן וינם לה
להיות מלאים ונמצאים מעטים
חסרים כמו ואלהת החל גמסר על
עליו ח' חסרים בלשון חיל ונמד א
אל הפתח גמסר עליו ליר חסר ב
באילים ובבלל אלה אותם שאין
חירד נעה בהן כמו איג בין ויש
מהן

דיבור ז

דיבור ז

דיבור 1

מִהוֹן חֲסֵרִים בְּמוֹ יֵאָדַר יַעֲלֶה . הַקֵּץ
זְבָרְיָה וְרוֹמִיָהוֹן מִעֵט מוֹעֵר . חֲמוּן
חַב־הֵם מוֹנְחֵי עֵינַי וְיִי בְּמוֹ גֵר זָר עַ
עַר עַר צָר מִתּוֹכָן . וְרוֹמִיָהוֹן בְּלַחוּן
חֲסֵרִים . חֲמוּן חַג־הֵם מוֹנְחֵי לְמוֹד
חַא בְּמוֹ בֶן גֵר זָר עֵץ בְּלַחוּן חֵס
חֲסֵרִים לְעוֹלָם . חֲמוּן חַר־הֵם מִן
חֲבַפּוֹלִים בְּמוֹ הוּן שֵׁן חֵץ לֵב .
וְרוֹמִיָהוֹן בְּלַחוּן חֲסֵרִים לְעוֹלָם וְחַ
וְחַבְלָל בַּל שְׁחָם מִן חֲבַפּוֹלִים בֵּין
שְׁחָם חֲלֹמִים אִי צְרוּרִים חֵס חֵס
חֲסֵרִים לְעוֹלָם . אֲבָל חֲחִירוֹקִים
וְחַחֲלֹמִים מוֹנְחֵי הָעֵינַי רִיגָם לְחִיּוֹת
חֲמִיר מְלֵאִים וְחַחֲסֵרִים חֵס מְעֵטִים
בְּמוֹ שְׁבַתְּחֵי לְעֵיל אֲבָל בְּשַׁתְּרַבַּח
בְּהוֹן תְּנוּעָה בְּסוֹת בְּאִי לְרוֹב חֲסֵרִים
בְּמוֹ מִן טוֹב נְמוֹצָא טְבוּס וְטְבוּחַ וְ
וְטְבוּחַ חֲרִבָה מִהוֹן חֲסֵרִים . וְכֵן מִן
קוֹל נְמוֹצָא סְלוֹ וְסְלוֹי וְסְלוֹרֵי וְ
וּכְן

ראשי
ב

ה

דיבור ז

לדבן חסרנים וכלי רפני אורה ומיצאים
ו' חסרנים בלי שצא וסימונם הקל קול
יעקב לקול האה הראשון לקול ה'
האה האחרון . וכן מן רוב הרב
זכרים . הרב עם שני וכן הרפני
ובבני נבא למעמים הצדונים חס
חסרנים כמו מן איל ומצא אלים
דרומחה מעטים :

א
ז

הרפור השמיני

לא נשא לי לבאר מענין חסרנים
במלאים ויו ריוד . רק להודיע א
איך נהגו בעלי המסורה למסור ש
על מלה שיש בה ב' או ג' נחים ק
קצתם במלאים וקצתם חסרנים . אז
בלו מלאים או בלו חסרנים ונהגו
אמן לה משל במלה הקימתי הו
הנמצאה במקרא בר' האופנים הא
באלה . על והקימתי לה פנינו ש
ט עולם

דיבור ח

עולם שחולל כלו מלא גמסר חר
 מן ג' מלא דמילת : ועל וחקמותי
 את השבועה שחולל כלו חסר ומ
 גמסר עליו חר מן יא' חסר דחסר ה
 ועל וחקמותי את פדיתי אתכם גמ
 גמסר חר מן ה' דמלא וחסר ועל ה
 חקמותי את דבר יי' גמסר ליר' ה
 חסר מלא וביש גוססאות גמסר ע
 על זה חר מן ה' דלעיל ולפעמים
 גמסר עליהן ד' גמסרין ואבארם ה
 פמאמר ט' אר' אריב שפדע בשניה
 גמלה ה' גמסרין ופמאמר מלאים ואם
 מיהן חר מלאותן חסרין שגמסר
 להיות פמיר מלאים פמיר שפמאמר
 גמסר ה' לא גמסר עליה מלא ד
 גמלא . רק מלא לבר ואם שניה
 מאותן שגמסרין להיות פמיר מלאים
 לא גמסר עליהן מאמה . והפישלו
 חולבים להוריד מאגמירי חר
 חולבים

ראשי
 בר'

דיבור ח

הולכים אע"פ ש'הוא מלא רמלא
לא נמסר עליו רק מלא לבר דל
מלא היו ועל חיוז אין צריך למסור
מלא מי בן דין יור חרפים לחיות
מלא כמו שכתבתי ברפ"ה דעל
לחוריו אע"פ ש'הוא מלא רמלא
לא נמסר מאימה מי בן דין ב' ה
אנשים האלה לחיות מלא כמו ש
שכתבתי ברפ"ה ג' שהיו חבא במקום
יור פא הפעל דינה לחיות מל
מלא וכן החירק שאחריו נח נראה
בסוף המלה דינה על הרוב מלא
במרט בבנין הסעיל כמו שכתבתי
ברפ"ה חמישי ע"ש . אבל אם
שניהם חסרים אע"פ שתאמר מהו
מאותו שררפם לחיות חסר כמו ש
שכתבתי ברפ"ה ג' מב'ל מקום גם שמות
נמסר עליו חסר דחס' כמו ונערוחית ב'
חלבת . ושבתי נחר בפ"ה ורומיתו
ע"ש

עשׂ . וּבְמִלָּה שֶׁחֲרָשׁוֹן מִלֵּא
 וְחֲשָׁנִי חֶסֶד אִו לְחַפֵּךְ בְּמִו אֲדִלוֹרֵי
 וְנִזְרָאָת הַיָּה עַל אֲדִלוֹת וּבְמִסֵּר רֵק ה
 חֶסֶד וְלֹא חֶסֶד מִלֵּא כִי בֶן דִּין הוּ
 חֹלֵם שֶׁל לְשׁוֹן רַבּוֹת לְחִיּוֹ מִלֵּא .
 וְעַל וְנִזְרָאָת וּבְמִסֵּר חֶסֶד לְבַר וְלֹא
 מִלֵּא חֶסֶד לְפִי שֶׁחֲוִיו הַתְּהִיבָה הִיא
 בְּמִסְוֹם יוֹד הַשְּׁרֵשׁ וְדִינָה לְחִיּוֹרֵי
 מִלֵּא בְּמִו שֶׁבְּאֲרָתִי בַל זֶה בְּרַבּוֹת א
 עשׂ : וְיֵשׁ מִלּוֹת שֵׁשׁ בְּהֵן נָה אַח
 אַחַד אִו שְׁנַיִם וְהֵן חֶסְדִּים אִו מַל
 מִלֵּאִים וְאֵינֶן מְאֻהָן שְׁבֻרָן לַח
 לְחִיּוֹת מִלֵּאִים אִו חֶסְדִּים וְאֵת עַל
 פִּי בֶן לֹא וּבְמִסֵּר עֲלֵיהֶם מְאֻמְרֵי .
 זֶה בְּעֵבֶר בְּלַל אַחַד שְׁנֵהֶן בְּמִלָּה
 הַיָּה בְּמִסְוֹם אַחַד . וְחַמְשָׁל גְּתוּב
 בְּלַל אַחַד וְאֻמְרֵי בַל חֹלְדָת חֶסֶד וְיִו
 פְּתוּרָה חִיץ מִן הַ כְּתוּבִים חֹלְדוֹת
 מִלֵּא וּבְמִלָּה וְאֵת חֹלְדָת חֶסֶד וְחֶסֶד
 וְג

דיבור ה

דג" חלצה חסר מלא . ולכן כל
 הכתיבין חלצה אין צריך למסור
 עליהן מלא חסר פי הכלל הראשון
 מספיק . וכן כל אבותיכם שבתורה
 חסר ויו מלא יוד חוץ מאמר שהיה
 אבותיכם מלא ומלא וא הנה את
 אבותיכם מלא ויו וחסר יוד ולכן
 כל הכתיבין פתורה אבותיכם אין צ
 צריך למסור עליהם חסר מלא .
 וכן בכל ספר וספר נמנו אבותיכם
 המלאים והחסרים ועל שאר שאינו
 בכלל החוץ לא נמסר מאימה וכן
 יש מלות אחרות שנהלקי בחסרונם
 ובמלותאם לפי ספרי המקרא . ויש
 צולקים לתורה ולגביאים ולכתיבין
 והכלל כשהמצא מלה שיש בה
 גחין ואמר מהו או שניהם חסרים או
 מלאים ולא נמסר עליהן מאימה .

ויש

פירע שהיא נענור איזה כלל שפון
 ט ז ט

דבור ה

בָּתָם בְּפֶרֶךְ וּרְגֵק וְתַמְצָא וְעֹרֵךְ אֲבִיר
 מֵאֵלֶרֶת בְּלוּחֹרֶת שְׁנִיּוֹת בְּמֵאֵמוֹ
 ט' וּבְאֲשֶׁר יִהְיֶה בְּמִלְחָה ג' וְנָחִים ב'
 בְּאֲמִצֵּעַ הַמִּלְחָה . קִצְתוֹן מִלְאִים
 וְקִצְתוֹן תְּסֻרִים בְּמֹר וְהִיטְבוֹתֵי מֹר
 מִרְאֲשׁוֹתֵיכֶם . שְׁחַסֵּר יוֹד סִמּוֹן
 עַתְמֵעִיל אַחַר הַטִּירֵת וְהַבְּרֵאֵי וְחַ
 וְחִטִּיבוֹתֵי . וְחַפֵּה חֲנֵה בְּרֵאֵי לְהִיּוֹת
 בְּמִסֵּר עֲלֵיו מֵלֵא יוֹד קְרִמְאֵרֵת וְחַ
 וְחַסֵּר יוֹד הַנּוּנָא וּמֵלֵא וְיוֹ . וְלִקְצֵר
 הַלְשׁוֹן לֹא בְּמִסֵּר עֲלֵיו רֵק לִירֵת
 וְכֵן כְּתִיב . אִי וְכְתִיב כֵּן וְכֵן עַל
 בְּרֵאֵי אֲרַמָּא מְשֻׁבְּתִיכֶם לֹא נִבְרָה לֹא חַסֵּר
 וְלֹא מֵלֵא אֵלֶּל כֵּן כְּתִיב . וְכֵן
 וְנִשְׁיָבֹהִם בְּמִקּוֹם חֲנֵה בְּמִסֵּר עֲלֵיו
 כֵּן כְּתִיב . וְרַע בְּשִׁיחֵי כְּתִיבֵת ג' וְנָחִים
 וְשִׁלְשָׁתוֹ מִלְאִים לֵלֵת בְּמִסֵּר עַל
 עֲלִית מֵלֵא וּמֵלֵא אֵלֵא בְּלֹ מֵלֵא .
 בְּמֹר וְחִטִּיבוֹתֵינִי בְּרֵגֵךְ אֲשֶׁר בָּאת .
 וְהַמְצִיחֵיכֶם

רחוק לו

בדמיון ג'

דיבור ח

אתם מצויתים והפלתם . והביאותים
אל הר קדשי רבן בשיתיה של
שלשמו חסרים כמו וירדחם מעל
המזבח עד אשר הבאום ודומיתו
לאומסר עליהו חסר דחסר . אלה
בלי חסר וביש נוסחאות דבתיב על
אליהו בן בתיב וסראשון יותר גתג :

דיבור תשיעי

לז בארהי עד הגה רס דין הח
החסרים והמלאים של יור או יור ר
דמעמרת אבא דין האלה והתא :
ודע כי האלה פניה או תחסר למ
לפעמים באמצע המלה או בס
בסופה בקצות המלות שאין
בן בשאר חברותיהו כגון ארז ש
שלתה . מלה הוכב סמס . ופזרני
היל נהם י' במספר דאיתם רס
ט 4 בנביאים

דיבור ט

פּוֹנֵי אִיִּם וּבְתוֹכֵיהֶם . וְעוֹד וּמֵצֵאֵהוּ אֵל
בְּתוֹכָהּ . וְאֵלֶּה הֵן מַחֲטוֹ לִי .
וְנִטְמֵיתֶם בָּם . וְקָרְחָה אֶסְרוֹן דְּרִיגָשׁ .
וְאִם מֵצֵאתִי הֵן . דְּבַחְעֲלוֹתֶיךָ לְחֶטְרִית .
גְּשֵׁלָהּ . מִרְשִׁית הַשָּׁנָה . דְּעִקְבָּהּ .
וְחִמְוֵהֶיךָ לְמִוּת לֹא בְלִלְוִים עָם הֵינִי וְיִי
דִּיחֵיךָ כֵּן דְּחֶסְרִי אֵלֶּה פְּקוּדֵיךָ : דְּכֵן
יִי מִלִּין לְחֶסֶד שְׁפִינֵעַ פְּהֵן הָאֵלֶּה
שְׁלֹא כִּינֵן הַמְרוֹתֵיהֶן וְסוּדֵיהֶן לְהֵן מִ
מַסְקִין אֵלֶּה כִּינֵן וְגִדְרוֹת לְעֵצֵיכֶם .
וְאֵינֶה סִגְשׁ . כִּינֵן אֵלֶּה שְׁלוֹם . וְכֵן
מִן מִלִּים וּבְתוֹכֵיהֶם אֵלֶּה פְּאִמְצֵעַ הַ
הַיְתֵבָה וְלֹא קִינֵן כִּינֵן וְהַאֲסִסְוֵת
וְיֵאֵל מִן הַרְוִים וְכֵן וְהֵינֵה עַל פֶּלֶא
אֵלֶּה הַאֲלִפִּין לֹא וּמִסֹּר חֶסֶד אֵלֶּה אֵל
סִיגְשׁ אֵלֶּה . אֵל קִינֵן אֵלֶּה אֵל לֹא קִינֵן
אֵלֶּה וְכֵן מַסְקִין אֵלֶּה אֵל לֹא מַסְקִין
אֵלֶּה וְיִיגְשׁ מַסְקִין מוֹצֵאֵי תִּגְוִים
שֶׁל וּמֵצֵאֵהוּ גִפְתֵּי וְמַסְקִין טוֹפֵל י

גַּת יֵאֵל

כִּינֵן יֵאֵל

וְהֵן

זכור תאמר תפילת שבת זוהר ל
 שבתות לא יאמר נא על אהבה ל
 ניה השמיהא איהם איהם מן הפה מ
 טנה בהנה את האלה את מהאין
 איהם מן הפה טנה הנה להם
 אתל השמיהא תפילת מסתין א
 אלה לל שיהא נוקדה תלעיל א
 אתל תפילת טנה ומה אלה ה
 טנה את מלא אתל לאם טנה אלה
 טנה . גם תפילת טנה אלה א
 מלא אלה . ונה גיה תאמר אלה
 אלה תפילת שבת זהו גיה אלה
 שבת נהו אלה טנה תפילת נה
 נהו שבת אלה מן נה מלה נה
 נה תפילת אלה נה טנה נה אלה
 תפילת שבת . תפילת אלה שבת
 נהו אלה . גם נהו נהו נהו אלה
 נהו אלה . אלה נהו אלה . נהו
 שבת אלה מן נה מלה שבת נהו
 אלה ט ט

משל

אלה נסה בסוה התיבה והיא במקום
הא ותיה לכם לנרא : גבהא סופתו .
לידו שינא וכו' ונמסר על כל א
אמה ליה נתיב אלה :

צמורה
יא

הדבור העשירי

לא תניח תהא לעולם רק בסוה ה
התיבה לכו והו של ר' מוינין וס
רסימן וערבה שנתך סי' שרש .
גסבה . תוספת . בגוי שרש ר' ל
הא השרשית מפעלי גוה למור ה
הא במו עשה . פנה . ורומיתו .
גסבה . במו פקנה . שפכה . צבקה .
פנה . ורומיתו . ומן ב' הפינין
האלה לא רבו התיבה רבו ה
תוספת ר' ל ה' תוספת בסוה
היא של ב' מוינין . תוספת
תפעלים . ותוספת בשמות . תוספת
בשמות

דיבור י

בְּשִׁמוֹת הַיָּא שֶׁל ב' מִיּוֹן הַיָּא בְּמִ
בְּמִו מִעֲלָה . מִטָּח . לִזְלַח . נִחְלַח .
וְסִימוֹנֵם שֶׁהֵם תְּמִיד מִלְּעִיל .
הַמְנָח דְּבָרָה רַק מִעֵט . וְהַנּוֹסְפֵר
בְּמַעֲלִים בְּמִו בְּצוּרֵי הַנְּחִיד בְּמִו יי
שְׂמִיעָה יי סֵלֶם . יי הַקְּשִׁיבָה . וְהַמְּקוֹר דְּנִיאוֹל
בְּמִו פְּשׁוּטָרָה וְעוֹנָה וְהַגּוֹרָה . ט
וּבְעִתִּידִים עִם אֱלֹה וְגוֹן תְּאִיתוּן בְּמִו
אֱלֹה אֲזַבְרָה וְאֲשַׁבְּרָה : זִדְעָה
זִרְפָּה . וְדוּמִיתוּן . לֹא דְבָרָה מִיּוֹן
דְּבָר וְהַמִּין הַשְּׁנִי הֵם תְּהֵא הַנּוֹסְפֵר
בְּסוֹת תְּתִיבָה בְּמִקּוֹם לְמִו . בְּמִו
שְׂאֲמָרָה רֹזֶל בַּל תִּיבָה הַצְּרִיבָה לְמִו
בְּתַהֲלִלָה הַטִּיל לָהּ הֵא בְּסוֹפָה :
וְהֵנָּה יֵשׁ לִי לְהַקְּשׁוֹרָה עַל זֶה הַמִּ
הַמְּאֲמִו ב' קוֹשִׁיּוֹת . תְּאִמַּת בְּאֲבוֹרִים
בַּל תִּיבָה . וְהַמְּלֵחַ תִּיבָה בּוֹלְלֵת שֵׁם
וְהַמְּלֵחַ וְהַפֵּעַל וְהֵנָּה תְּהֵא שְׂהִיָּה בְּמִ
בְּמִקּוֹם לְמִו בְּהַחֲלָמָה לֹא תִבֵּא רַק
עַל

על השמות. והקדשניא חב"ד אמרם
כל חיבה ומלה כל לא הצדק במקום
חזה. כי לא נובל להטיל זאת תהא בכל
השמות. פי אם מה שמצאנו מהן
בפסוק ואינו באחר מיני אלה וכו'
ובפרט בשמות מקומות ומצאנו
לרוב ובעלי המסורה מנאים כמו
מצרימה כח. בכלחבט. ירושלימה
א הכרונה ט" ומעטים ומצאים מ'
משאר שמורת כמו האחלה ה'.
הפיתה יח' המזכחה ה'. ארצה בען
ה' מלאים ולא מנה שאר ארצה מ'
מפני רפויים והבלל שהיה להם ל'
לומר ויש שם הצריך למד בתחילתו
והטיל לו הא' בסופו. ואולי יש
לישב מלרד כל כמו שאמרו במ'
במקום אחר אין למדין מן הכללות.
והנה יש החין הנוספות אחר חס'
תקמוץ שתחת הפיר ותבת ותנון ב'
בסות

דיבור י

בְּסוּרַת הַתְּיבָה בְּאֶשֶׁר אֲנִי . בְּבֵר
 בְּתַבְתִּי בְּרַפְרִי הִ' לֹא תֵנָא וְקוּרָה ת
 תַּחַת אֹרֶת בְּסוּרַת הַתְּיבָה וְקַ תַּחַת
 הַפִּי וְהַבֶּת וְהַעֲוֵן הַפְּאִים לַפְּעֻמִּים
 קְמוּצִים וְאִין אַחֲרֵיהֶן הֵא' :

חֲתוּ הִיא הַפִּי הַקְּמוּצָה ה
 הַמּוּרָה עַל יְהוּד וּמִצָּא

בְּסוּרַת הַעוֹפְרִים כְּמוֹ וְזֶרְשָׁת וְחִקְרָת רַבְרִי
 וְשֶׁאֵלֶּם . וְדוּמִיָּהֶם רוּבֵם בְּחִסְרוֹן וְא
 תֵּהָא מִפִּי רַפְרִים . וְיֵשׁ מְעֻטִים
 וְנַחֲמִים עִם הֵהָא כְּמוֹ אֲרַתָּה בְּתָה .
 וְאֲרַתָּה בְּרִית עֲבֹדָה . וְרַבִּי חֲסִיָּה .
 וְדוּמִיָּהֶן וְהַמִּיר וּמִסֵּר עֲלֵיהֶן מִלָּא
 הֵא . אֲבָל עַל חֲסְרֵי הֵהָא לֹא וּמִסֵּר
 עֲלֵיהֶן חֲסְרֵי הֵא' לְעוֹלָם חוּץ עַל מִ
 מִלְּתוֹחַ וּמִסֵּר בְּט' חֲסְרֵים הֵא' . וְיֵשׁ
 לְשֶׁאוּל מָה רָאָה עַל בְּבֵה לַמְּנוּחָה ה
 חֲסְרֵים מִזֵּאת הַמִּלָּה מִבֵּל שֶׁאֵר ה
 חֲסְרֵ*

דיבור

חסרי הא אשר רבו כמו רבו והלא
 הן מרובין וחה להם למנות כל
 נתפה ונתפה המלאי שהן המועטין
 ויש לומר לפי שהתיו גדגשרת בו
 מדגש חוק שהרי היא אחר הניערת
 קטנת ואין דין הדגש החוס להיות
 בסות התיבה בלי אות נח או גע א
 אחריו ולסיבה פאה הא אחר כל היו
 הדגשה בדגש חוק בסות התיבה כמו
 כל שאר נתפה ונתפה חוז מן בט .
 וכן והמפת את העם לשחת יורידון
 ומפרי . שפה עונותינו לנגרן .
 דומיהו . וזה דוקא בפעלים
 שאינו שלמים כמו באלו שו
 שנברתי . וכן מלרז אחר הא
 נוספת בעבור הדגש החוס ואין
 צריך למסור על שום אחר מא
 מאלה מלא הא אבל בפעלים
 השלמים שהתיו שישות כמו
 נבא

תלי

אזת שברך שחת הם פמיר בלי
הא אחריה אעפ' שהגש חוק כמו
של העיר ונרפ . ונרפ לעולם
טגים השפת . ארצן שחת . ורומיהם
ולל נמסר עליהן חסר . ומלך
הצמחה כל זונה ממנו . ויצאת מן
הכלל . לכן נמסר עליה מלא הא :

ותבת הפאר בסות המיבר
בוקינים היל תבת ה

הקמוצה לבנה הנחיר הנמצא גם
בהעלים ובשמות ובמלות כמו הנני
מפרך והרפתיו ונחמיו . ובשמות .
שורן וחמורן . ועברן ואמתן
מורן . ויש שנתנה בהל
זוספרת ותמיר נמסר עליהן אל
מלא הא . וכן במסורת כל
מליו והוצאו דל שאין לחן דומה
דבתובין כהא בסות . המיפת כמו
זאתהבה לסני יג . לאות על יצירה לא
ותבת

תִּבְרַח וְיִבְרַח . הַיְצִיחַ עַמּוּתָהּ וְיִבְרַח .
וְיִבְרַח לָהֶן בְּהָ נָא וְיִבְרַח אֵן וְיִבְרַח .
עֵינֵן בְּמַצְמֵר ט' וְנִמְצְאִים שֵׁשׁ
לָהֶן זֶרַג פְּמֵר הַיְצִיחַ וְיִבְרַח א' .

וְיִבְרַח

הַיְצִיחַ הַקְּמוּצָה בְּסוּרָה חַי
הַיִּא בִּנְן הַבְּסוּרָה שְׂרִינָה

לְהַיְצִיחַ אַחֲרֵיהֶן הַיִּא . הַיִּא סְפִירָה
הַיְצִיחַ אַחֲרֵיהֶן הַיִּא . הַיִּא
הַיְצִיחַ וְהַיְצִיחַ הַיִּא שְׂרִינָה בְּה
הַיְצִיחַ הַיִּא וְלֵ הַיִּא שְׂרִינָה קַמ
הַיְצִיחַ הַיִּא שְׂרִינָה לָהֶן . הַיִּא
הַיְצִיחַ וְהַיְצִיחַ הַיִּא הַיִּא הַיִּא ל
לְהַיְצִיחַ הַיִּא . הַיִּא אַחֲרֵיהֶן .
וְהַיִּא שְׂרִינָה הַיִּא לֹט . הַיִּא
הַיִּא הַיִּא הַיִּא . הַיִּא הַיִּא
הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא
הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא
הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא
הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא הַיִּא

וְיִבְרַח

וְיִבְרַח

דיבור י

מסר הא : והכלל הסיו והפח
 הקמוצה בסיוח התיבה על הרוב ה
 הסרים הא לכך ומנין המלאים ה
 הא ומנין הקמוצה בסיוח התיבה ה
 הא על הרוב בהיבה לכך ומנין ה
 הסרים : והא הפני היא ב מנין
 האת היא בני הוסבה הפעילת
 הוספרת . ונאח נג אופנים
 האמר בשתיא וזה אחר נון קמוצה
 נג גישה כמו ויסגור בשר תהנה :
 והב בשתיא וקונה בקמץ וסגול
 לפניה כמו וימצאה מלאך יי : והג'
 בשתיא במפיק אחר אות קמוצה כמו
 או נאה ויספרה חבינה וגם חקרה .
 ובשמורו שארה בסיתה ועונתה
 דון ראשה וזה רגלה . על כל אלה
 ורומיתן לא ומסר מאימה . אבל
 על מלה שתיא במפיק . וחברותה
 בלי מפיק ומסר עליה לית מפיק
 בגון

ראש
 ב

בגון זכור פנה . אנה פנה אברך
דרומיהן וכן יא' זוגין חר מפיק וסר
לא מפיק בגון מברך כיום ליה נסה
יא' כמפיק מפנינים מברך וכו' ויא'
מלין דלא מפיקין הא' דראיין כמפיק
במו' ופחמורה פחמור מיום הנסבה .
עונה פה . וכו' גמסר על כל אמת
ל' מפיק הא' א' נפי' הא' :
דמיון השני הוא הוא הפארט פה
נמקום היו בניי הזכר הנסבה ומה
שלפניה בחולם . בגון קול העם
פוער . כי פנעה אחר . פאן שבו
דרומיהן לא גמסר עליהן רק פן
נהיב א' כתיב פן במו' אהלר
ל' כתיבין פן . המונה ל' כתיבין
בו . גביש גוססאזה מצאתי שנמסר
על גיט אהלה . אהלר קרו וכו' קול
העם פוער . ברש קרו וכו'
פקצת האחרים ובולם טעתי סופרים

שֵׁי לֹא נִמְצָא לְעוֹלָם מֶלֶךְ דְּבָחִים
 עֲסוּפָה הֵיא' בְּחוֹלִים וְקָרִי בְּיָדוֹ . וְכֹחַ
 שְׂוִמְצָא בְּמִסְוֹרֶת יָד' מִלִּין דְּבָחִים
 הֵיא' וְקָרִי' וְיָד' הֵינֵנּוּ בְּרוּקָא וְיָד' בְּשׁוּרָק .
 בְּמִן לֹא יִקְרָתָה קְרָחָה הֵיא' קָרִי וְיָד' ל
 לֹא שְׂפָנָה בְּיָד' קָרִי וְדוּמִיָּתוֹ וְעוֹד
 אֲזַבֵּר עִם בְּלִיָּהוּת שְׂנִיָּה בְּמֵאמֵר
 דְּאֲשׁוֹן . בְּעוֹרָה אֵל אַחֲרוֹן וְדְאֲשׁוֹן .
 דְּבִין גְּשָׁלִים הַחֶלֶק הַדְּאֲשׁוֹן . וְדְאֲחֵיל
 הַחֶלֶק הַשְּׂנִי . בְּעוֹרָה אֲמֵר וְאִין שְׂנִי :

הֵיא' לֵךְ לִדְהוּת

שְׂנִיָּה . בְּעִשְׂרָה מֵאמֵרִים
 שְׂנִיָּה :

וְלוֹחַ הַסְּמִיָּיִם שֶׁל בַּל מֵאמֵר וְיָד'
 וְמֵאמֵר . הַמִּצָּא בְּאֲשֶׁר
 חֶסֶד וְגִמְרָה :

הַבְּאֵמֶר הַרְאֵשׁוֹן

בְּקִרְיֵינוּ וּבְתִבְנוֹן חַיֵּה בְּתַבְמֵי בְּרֹאשׁ הַ
הַמְּסַבְּמֵת ג' הַמְּחֵלֹקֶת שְׁפִיז הַאֲחֵרוֹנִי
בְּעֵינֵי קִרְיֵינוּ וּבְתִבְנוֹן וּבְאֲחֵרוֹנֵה עֵינֵי
הַלְקִי אֵת אֲנִי עֵשׂ . וְעַתָּה בָּאתִי
לְהַשְׁבִּילְךָ חַיֵּה בְּרֹדֶךָ אֲשֶׁר הִלְכָה
עִתָּה אֲנֹשִׁי בְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה וְקוֹרֵם כֵּל
גִּבּוֹר אֲרִיב שְׁמֹרֵעַ שְׁבַל מֵה שְׁנֹבְתָם
בְּאֵלֵינוּ הוּא הַקְּרִי רֵל בֶּן קִרְיֵינוּ הַמְּ
הַצֵּלָה הַחַיָּה . וְיָמָה שְׁנֹבְתָם מִפְּנֵי
לֹא נִקְרָא כֵּל וְהַפְּשֵׁל הוּא אֵת
כֵּן בְּתִבְנוֹן חַיֵּה . וְהַקְּרִי הוּא חַיֵּה
חַיֵּה הוּא שְׁמֵי וְקִרְיֵינוּ שֶׁל חַיֵּה
הַחַיָּה הוּא אֵת אֵין קִרְיֵינוּ אֵת
חַיֵּה שְׁנֹבְתָם אֵת מִפְּנֵי הַפְּשֵׁל
הַשְׁלֵמִים עַם הַפְּשֵׁל אֵת חַיֵּים .
וְשֶׁאֵין חַיֵּים הוּא אֵת וְקִרְיֵינוּ
חַיֵּים

לְאֵת
חַיֵּים

המאמר א

בדין הצווי מנחי פא יוד כמו הוציא
 את המוסלל . וכוזה הדרך הישר
 לפני רבני הישר קרי לבן מתקני
 הניקוד לא גקרו מלת הכתיב רק ע
 עם גקודות מלת הקרי דחיינה הנ
 הנקודות שבפנים שייבין המיד תח
 תחת הקרי שבגליון ונשאנה מלת
 הכתיב בלי גקודות וכן שמו המיד
 טעם המלך תחת הכתיב לפי מש
 משמעות הקרי והמשל . ויאמר
 דוד לשלמה בנו אני הנה עם לבני
 וגו' כתיב בנו וקרי בני הנה לפי ה
 הכתיב הנה ראוי להיות האתנה תח
 תחת בנו ולפי שהקרי הוא בני שמו
 האתנה תחת לשלמה וזהו קל להבין
 ודע כי בכל מקום שהנקודה רבת
 על הכתב הוצרכה לשום במלת הכ
 הכתיב ב' מיני גקודות תחת אות
 אחת והמשל אשר אנן שולחים ירמיה

דה' כט

ירמיה
מב

מאמר א

אֲנִי הָיִיתִי . אֲנִי הָיִיתִי קָרִי הַיְצִיבִי לְקוֹדֵד יוֹד
שֶׁל אֲנִי בְשׂוֹא וּבְשִׁירָק בְּקִרְדוֹת מִ
מִלֵּת אֲנִי וְנִשְׁאַרְחָה מִלֵּת אֲנִי שֶׁב
שֶׁפָּנִי בְּלִי וְקִרְדוֹת וְקִרְדוֹת אֲנִי אֲנִי
לֹא דוֹמָה בְּמִקְרָא אֲנִי בְּסִדְרֵי הַתְּפִלוֹת
מִה אֲנִי מִה הֵינִי וְנִשְׁחַתְּתָב מִרְבֵּה
עַל הַקְּרִי הַשְּׂאִירִי בְּתִיב אִתְּ אִתְּ
בְּלִי וְקִרְדוֹת בְּגוֹן בְּרִבֵּב רִבְבִי עֲלִיתִי .
בְּרִבֵּב קָרִי וְנִשְׁאַרְחָה תְּפִלָּה בְּלִי וְקִרְדוֹת
וְכֵן הַפִּרְתִּי אֵת חֲמִצְרֵי אֲשֶׁר מִרְאֵה .
אִישׁ קָרִי חֲרִי הַשִּׁינִן בְּלִי וְקִרְדוֹת .
וְכֵן אֵלֶּה מִאֲנִי אֵל קָרִי חֲלִמִי
בְּלִי וְקִרְדוֹת : וְנִשְׁחַתְּתָב מִלֵּת אֲחֵרִי
וְהַקְּרִי ב' מִלִּוְרֵת שְׂמוֹת תְּחִרֵת מִ
מִלִּוְרֵת חֲתִיב בְּלִי הַקְּרִי שֶׁל ב' מִ
הַמִּלִּוְרֵת שֶׁבְּקָרִי בְּגוֹן וְלִשְׁתוֹרֵת
אֵת שִׁינֵיהֶם . מִיָּמִי רִגְלֵיהֶם
קָרִי חֲרִי וְ הַקְּרִי שֶׁל מִיָּמִי
בְּגִלְתָּם תְּחִרֵת שִׁינֵיהֶם וְנִשְׁחַתְּתָב
ב' מִלִּוְרֵת

ה
מ
ל
ב
י
ח

מֵאמֹר א

בְּ מִלּוֹת דְּחֻקֵי מֶלֶךְ אַחַת תֵּאדָר
שֶׁהִיא בְּסוֹת הַתִּיבָה הַרְאֻנָה
שֶׁבְּתִיב בְּלִי דְקוֹנָה חֲסֵר בְּקֵרִי
מִבֶּל וּבֶל . וְהַמִּשְׁלֵל נִיצֵל מִן
חֲמִיעָרָה . מִחֲמִיעָרָה קֵרִי וְכֵן
מִן בַּת צִיּוֹן מִבֶּרֶת קֵרִי חֲרִי חֲנּוּן
בְּשִׁנְיָהֶם חֲסֵר מִבֶּל וּבֶל . וְכֵן
חַ מִלּוֹת דְּבְתִיבִין חֲרִי מִלִּין וְס
וְקֵרִינִין סָר וְחֲנָסֵר לְפָנֶיךָ בְּמִין חֲשׁ
חֲשׁוּשֵׁי כִי בֵן הַלְקָתִי בֶּל קֵרִינִין ו
וּבְתָפֵן שֶׁבְּמִסְכָּה לְמִינִים וְהַ
וְהַעֲמִידִים עַל שְׁבַעֲרָה מִינִים זֶכ
זָכָר לָחֹן שְׁבַעֲרָה חֲמִינִים שְׁנֹשְׁתָּפֶת
בְּחֹן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל :

חֲמִינִין חֲמִינִין בְּאֹתִיּוֹת דְּקֵרִינִין
וְלֹא בְּתָבֵן וּבְתָבֵן וְלֹא
קֵרִינִין וְחֲעֵקֵר בְּאֹתִיּוֹת יֵהֵא חֲנָמִצָּא
בֵּן בְּרֵאשׁ וּבְסוֹת וּבְאֲמִיצֵעַ הַתִּיבָה
אֵל

מאמר א

אבל יש לך לבעת פי הוי והיור לא
גמציא בן בשחן נחיה פאמצע המ
המלה רל הוי אחר החולם זה
וחשורק. והיור אחר החירק והצרי
כי אלה הם באר החסרים והמלאים
פאשר בארתי ברפור הראשון.
אבל הוי הנמצאה בתיב ולא קרי
היא נוקא אחר קמץ או סטה קמץ
במו אברור לביס ברית. אשקוטה
נאפוטה ודומיתו והו לא במספר.
ולא נמצאה ויו קרי ולא בתיב וא
פאמצע המלה לעולם. אבל היור
נמצאת קרי ולא בתיב אחר קמץ
בגון צוארו דעשו צוארו קרי וכו
זה דוד דודשו שיו קרי והם גו ב
במספר וב יודין דבתיבים ולא קר
קרי אחר חולם עני כבבל רגליו א
אם עיניו לא חשבוע והו כבלל ו' ד
דבתיבו יוד ולא קרי ונמצאים יו
יודין

אל
ה

מאמר א

יודין אחר שזא בגון ה' דבתיבין ד
 דברין יתיר יוד וכן ומעליליכם
 חרשים . ודומיהו . גם גמזאור
 גיון דיודיון לרוב פראש התיבה זכ
 גכסות התיבה דקריין ולא בתמן אז
 להפך . וכן היהו לרוב ולבתי
 הקיצור לא אביא עליהו דאיות אז
 זה לבר מצאתי כי כל המלות שיש
 טמן אות דקרי ולא בתיב נסודה אז
 אהו האות נקוד פפנים עלי אהו
 האות הנקוד נכתב אהו האות כל
 נלתי נקוד פנהוג . והמשל נמי
 אבותיהו הטאה . אינם . אנהו ע
 שגותיהם סבלני נמסר בגליון וא
 דאיום קרי דאנהו קרי וכן דומיהו
 דהם יב במספר וכן עם ההא גיעט
 העם אל . שלל השלל קרי ודומיהו
 דהויג במספר והמלה שיש פהאות
 דבתיב ולא קרי נכתב המלה בפנים
 ע

ה

איכה ה

מאמר א

עם אתי האמת פלי נסוד נגון מארץ
 פשדים יצא חור פתים ולל קרי
 סרי אג לא כחבובאליון צאי קרי נס
 לא קרי יוד וכן פעל הפופים לא קרי
 הא ינו באמצע המלה נגון עם ש
 שהמקרה מפונה כתיב בגליון לא ק
 קרי הא ינו מא מליון דנתיבים אלת
 באמצע התיבה ולל קרי ועל כל
 כלם כתיב בגליון לל קרי אלת .
 כמא דהאספסות אשר נסודו יוד
 דאומה . והכלל על יהא דקריון
 ולל כתיב נתיב סרי פתים נס
 באליון וכל דנתיב ולל קריון ה
 נתיב פאליון לא קרי יוד אג הא א
 יוד אג אלת . דנפסוק אגו פמאל
 פנינים . וילך בהם וישמה פני הנה
 אג . וילך שחור קרי ולא כתיב ה
 נמסר וילך קרי ועל וישמה שחור
 כתיב ולא קרי נמסר לא קרי וי
 וצע

זחל י

י

מאמר

א

וְרַע פִּי בַמִּסְוֵהוֹת הַמְרוֹנְקוֹת עַל
 בְּנוֹ וַיִּזַּד דְּבַחֲבִיבִין בְּאִמְצַע הַמִּלְחָה וְ
 לֹא קָרִינִן בְּהִיב בְּגִלְיוֹן יַחִיד וַיִּזַּד אֵל
 יָדוֹ וְנִכְוֵן הִיא : וְרַע פִּי שְׂאֵר אוֹתוֹת
 שְׂאִינִם אוֹתוֹת יִהְיֶה וּמִצְאִים מִ
 מִעַט מִהֵן בְּתוֹבִים וְלֹא קָרִינִין וְקָרִינִין
 וְלֹא בְּתוֹבִים בְּגִינֵי לְמַדִּים בְּתִיבֵין
 בְּאִמְצַע הַמִּלְחָה וְלֹא קָרִינִין . נִמְנֵה
 אֶל הַלֶּחֶם וְהַקִּיץ וְהַשָּׂאֵה בְּצוּיָאֵל נֵא
 בְּאֲרִיזֵן עַל לִיז אֲרִיזֵן עַל לִיז לְבִירָה מִ
 מִשְׁמֵינָא עַל לִרָה בְּשִׁלְשָׁתָם לְמַד הַ
 הַשְּׂנִינָה לֹא נִקְרָאת וְכֵן הַצְּרִי שֶׁל הַ
 בְּאֲחֵר לְמוֹחֲצָרִים : מִחֲצָרִים
 בְּהַצְּרִיזוֹת : הַצְּרִי הַשְּׂנִינָה לֹא נִקְרָאת
 וְלֹא נִקְרָאת . בְּשִׁין הַשְּׂנִינָה
 שֶׁל יִשְׁשֹׁכֵר לְבֵן אֲשֶׁר אֵבֵל לְבֵן וְ
 גַּפְתְּלִי הִיא נֵעָה בְּשׂוֹא יִשְׁשֹׁכֵר בִּד
 בְּרִינָה . וְהַבַּת נִמְצְאָת בְּתִיב וְלֹא
 קָרִי בְּמִלְחָה בְּרִנְכֵי וְנִבְנֵי בְּרִבֵּי קָרִי וְ
 וְהַיִּסּוֹד

בואמר א

והפוך ממיערות פלשתים ממיערבות
קרי ותעין ונמצאת קרי ולא בתיב
במקום אחר ונגרשה ונשקרה ונ
ונשקעה קרי והגלה פב' מקומות
זהם תמר במדבר חרמר קרי ה
הזמנתון למימר . הזמנתון קרי
ונתיה נמצאת בר' מקומות כמו ב
בני נוח ותחפנס ותחפנס קרי אג
אג' בתיב אנהו קרי כמו שבתכתי
לצל :

חמיז השני באותיות

חמתחלפות או בזו בקרי ובבתיב וג
וגם באלה העקר אותיות יהוא בגון
זב' מליו דבתיבין ויר בראש הת
חתיבה וקריון ויר כמו מעט ימי
יחבל ושית מופני וחבל קרי ושית
קרי ונו מליו בהפך ודבה ושוח .
ידבה קרי ושוח קרי . וכן אלפי
ביתא

באמר א

ביתא דבתיבין יוד באמצע תיבותא
דקרין ויר וחו ע במספר וכל הי
הודין האלה בקרבן חולם אז ש
שורק החולם בקוד על האות שלפני
היוד כמו אזכיר מעללי נח . אזכיר
קרי שני גיים בבטנך גיים קרי דר
דרמיתן אבל השורק בקוד פתוך ה
היוד כמו וישם לפניו לאכול וי
וישם קרי ויש ספרים שנקוד הם
בפנים וישם היוד הראשונה בס
בקבוץ והיא טענה גמורה כי לא
צמצא איה בקינה בקבוץ לפני יוד
בחרו . וכן קריאי העברי היוד
בשורק . קריאי קרי וכן בסות
התיבה כמו אל תצא השדה ובשורק
הלבי תצא הלבי קרי בקולן הש
השורק בחרו היודין ולא בקבוץ ל
לפניהם תצא הלבי אבל המלין דב
דבתיבין הא בסות וקרין ויר שורק .
המיר

בואמר א

חמור וקור סבוב פאור שלפני ה
 חתא כמו לא וקרחרת . ודינה לא
 שפכה דרומיתם והן יד" במספר וע
 דעור יש הרבה אחרות יהיה ה
 המתחלפים זה בזה ובחרתי בקצור :
 ויש שאר אחרות המתחלפות
 זה בזה אבל אין זה רק פארתות ה
 הרומות במנתם פגון פירת פבת .
 גלית פריש . הא בחית . הית בתור .
 רגלת פנת פשוטת ושין פטירת
 או שהם ממוצא אחד פגון פיה פ
 חמם . חמם . פפא . אלת פעין עין
 חסית . גלית פתח . והמשל על
 פל אלה פגון יא' מלים רבתיבות פיה
 וקריון בת פגון . ויהי פאמורם
 אלו . פאמנם קרו וכו' רג' להפס
 פגון פיה פגון רבנו פגון קרו ומפני
 פגון ענתה וזבנו וזבנו קרו כתיב
 פגנים פגית רגלת וקרו וזבנו פנת
 וריש

Hand pointing to the right

אסת' א

מֵאמֹר א

דְּרִישׁ וּבִזָּה הִיא אַחֲרַי מִבֵּי מוֹלִין
 דְּבִתְיָבִים דְּלֵת וְקָרִינִין רִישׁ וְחֲשׂוֹנִית
 הִיא וְהָאֵמֶר לֹא אֶעְבֹּד אֶעְבֹּד קָרִי
 וְר' מוֹלִין לְהַסֵּךְ וְכֵל הַשְּׂדֵמֹרֶת .
 הַשְּׂדֵמֹרֶת קָרִי וּכְבֹלִי . וְרַלְרַת
 בְּבֵת יָד הַשְּׂעָר יָד קָרִי וְהִיא בְּהָא
 רְחִיטָנָה בְּרֹחִים רְחִיטָנָה קָרִי וְהִ
 רְחִיטָנָה בְּמִסְפָּר וְשִׁין בְּטִיט וְיַעֲשֵׁ
 הָעָם אֶל הַשְּׁלָל וְיַעֲשֵׂ קָרִי חִירַת
 בְּחִיר . וְרַחֵק חֶבֶל חֶבֶסֶת יִרְחַק
 קָרִי וּבִירַת בְּמִם בְּגוֹן בְּאֵבִים ה
 חֵעִיר . מֵאֵבִים קָרִי וְרוֹמִיחִין וְחִיר
 בְּמִסְפָּר . וְיַפֵּא בְּמִם בְּגוֹן וְיַפֵּק
 בְּגִלְיִים וְיַמְרִק קָרִי . וְחִית בְּעִין בְּגוֹן
 וְחִיז חֲנִיתוֹ וְעִיז קָרִי . וְעִין בְּאֵלֶת
 וְחֵם בְּ דְבִתְיָבִים עַל וְקָרִי אֶל וְהִ
 בְּתִיב אֶל בְּפִתַח וְקָרִי עַל . וְחֵל
 בְּעִין בְּגוֹן בְּלִירִי חֲרַפְתָּ אֵמֶרֶת דּוֹל
 בְּפִתַח בְּתִיב . עֲנִיפֵרִי קָרִי אֵבֵל

סתתות
 יא

עא

מאמר א

לא מצאתי בן ככל הנוסחאות המ
 המדיניות ודליות פתיו בגון אחר א
 אחר פפוך אחת קרי ותם ג במספר .
 ג' לתפך בתיב אחת וקרי אחר .
 פאחת המוקדמות פאחר קרי פחר
 גותם אחת אחר קרי . גב מלין
 פתיבין הא וקרין בת פגון מפני רי
 רוע מעלליהם . כם קרי וחשב
 עליהם מחשבה כם קרי ומלת אחת
 פתיב ריש וקרי בית . והיא ואשר
 שם משמי . ואשב קרי ועוד אוקרני
 כמיון ו נמצאה מלת אחת בתיב ג
 גימל וקרי זיון לבג לגיים . לפי קרי .
 וזה לפי שהתחלת הגימל והזיון באב ר
 דאטבה וכן גת גבול כמור זה גבול :

ישעיה
סה

יהוס
מו

חמיו תג כמיון ומ

כמיון ומ . פי יש מלות שבהם
 פתו את אחת מאותם שלא כדיון ונקרי
 האת

מאמר א

תאזת הנהא מוקדמם פרינו ותן סב
 במספר ואין גם א' מהן בתורה וב
 גנתאי בהן סמן אין מוקדמם וכוונתם
 בתורה חסר אחד. נא' מהן מאותיות
 יהוא כגון הלוח ותקוע חילק קרי
 ותמישני את העמודים ותמישני ק
 קרי על העלים האהל האלה קרי ויא
 מהן משאר אתיות: ותראנה ותארנה
 קרי: ונני תרצנה תצנה קרי: אשר
 יבחר אל החיים יחבר קרי וכן שמ
 שמות בני אדם כמו בני שמלי.
 שלמי קרי שטרי השדוני שרטי ק
 קרי ותטעם לפי שהיה לבל אחר
 שני שמות:

יהושע
 י

תמיז חר במלים שק
 שקרמאחנסיב
 מתנונא פיל יש ב' מלות סמוכות
 שהראשונה לוקחת אות מהשנייה
 וזה לא נמצא נק על מלה שבסופה
 ב הא

מאמר א

הא גזספת והיא שייכת בראש המלה
השנייה לפיכך נקרי אותה בפנים
בפתיחה ובקרי נעשית היא ידועה בראש
המלה והן ג' במספר דבתיבין כן הי
מיתה מוציא והמוביא המוציא קרי
נדעתה שחר מקומי השחר קרי :
במפתחה לשבות : הלשבות קרי :
דבב' מקומות נמצא בהם שם
הפלשתים שמה פלשתים קרי ושחר
אשבליל ושחרית שבליל קרי :

חבין חח

במלות שלמות
דבתיבין וזל

קרין והן י' במספר לבן הם הם
בפנים בלי נקודות בגון אל יד
ידונה ידוד חדורה : ידוד תעניא
לא קרי וכן לבן חח וסלה זל
הן נא בתיב ולא קרי חח קרין ולא
בתוך לבם היתה מסום חלק הם
בפנים

המאמר א

בְּפָנִים וְשֵׁמוֹ שֵׁם הַקְּדוּשָׁה בְּמוֹד בְּי
אָמַר ... אֵל תְּבֹאֵי רַקִּים : אֵלֵי קָרִי
וְלֹא בְּחַיִּים : לְחַשְׁיֵיכֶם נָרוֹ בְּנֶחֱדָר : מִ
פִּנְתַּי קָרִי וְלֹא בְּחַיִּים וְכִבֵּר דַּבְּרָתַי מִ
נֶגְלֵי אֵלֶּה בְּהַקְדָּמָה הַשְּׁלִישִׁית :

חֲמִיץ חֵר

בְּמִלּוֹת דְּבַחֲבוּבֵי
חֵר וְקָרִיין חֵרִי
וְהוּוֹ סוֹ בְּמִסְפָּר פְּגָוֹן בְּאֵר בְּלֵא א
אֵר קָרִי : מְעֵרָה בְּנֶחֱדָר מִרְדֵּי זָרִי
קָרִי וְכוּ' : וְהָ מִלִּין לְהַפְּדֵי דְּבַחֲבוּבֵי
חֵרִי וְקָרִיין חֵר בְּמוֹד וְיִהְיֶה אִישׁ מִמֶּנּוּ
מִפְּנֵי יָמִין מִפְּנֵימִין קָרִי : בְּי עֵינַיִם
בְּיִעֲנִיבֵם קָרִי לֵם וְיִבְרָה הַמִּשְׁרָרָה
לְמִרְבֵּרָה קָרִי : וְחֲנֻנֵי מִתְמַעֲרָה
הַמִּיחֻזֵּן אֲדוּל עַל חֲדָרְשׁוֹת שְׁנֵי חֲדָרְשׁוֹ
עַל הַמִּלָּה הַזֹּאת וְאוֹמְרִים בְּי חַמּוּס
סְתוּמֵי בְּאֲמִצֵּעַ הַמִּלָּה . וְחֵרִי לְפִי
אֲבַתֵּיבֵי אֵינֶה בְּאֲמִצֵּעַ הַמִּלָּה בְּי ה
ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

כואמר א

כְּבָהִיב הַיָּא ב' מְלוּחַ לֵם רַבָּה וְנוֹבֵל
לִפְרֹשׁ לֵם כְּמוֹ לֵחֶם כְּמוֹ אֲרָאֵלִם
אֲעֵסֵק שֶׁהוּא כְּמוֹ אֲרָאָה לֵחֶם : וְכֵן
בְּשֵׁלִם הַבָּשָׂר : בְּשֵׁל לֵחֶם הַבָּשָׂר
וְגַם לֵם רַבָּה לְפָנֵי הַכְּתוּב בְּיָ לֵחֶם
רַבָּה הַמּוֹשָׁרָה וּבְכֵלֵל הַמִּיּוֹן הַזֶּה מוֹל
מִלִּין דְּכְתוּבִין מוֹלָה אַחַת וְקָרִיּוֹן מִ
מוֹלָה אַחֶרֶת כְּגוֹן יֵצֵא הָעִיר הַחַיְבוּתָה :
חָצֵר קָרִי וְכָגוֹן וְאֲשֶׁר שֵׁם מִשְׁמִים
וְאֲשֶׁב קָרִי וְכָבֵד זְכָרָתִי זֶה כְּמִיּוֹן ב'
עִם חֲלוּת הָאוֹתוּיּוֹת וְכֵן חֶבֶת אֵת ה'
הַמִּצְרֵי אֲשֶׁר מוֹרָאָה אִישׁ קָרִי וְכֵן ה'
זוֹגִין מוֹן א' ג' מוֹלִים דְּבֵל חָר כְּתוּב
מוֹלָה חָר וְקָרִי מוֹלָה אַחֶרֶת וְכָבֵד ב'
כְּחֶבֶתִי מִחֵן לְעִיל בְּכֵלֵל הַמּוֹלָוֹת
שֶׁחֶבֶתֶם מוֹרֹפָה עַל הַנְּקוּבָה . וְכֵן
דְּכְתוּבִים מוֹלָה חָר וְקָרִי ב' מוֹלָה אַח
אַחֶרֶת שֶׁאֵינֶן דוֹמוּת לְמוֹלָה הַכְּתוּבָה
כְּפָנִים כְּמוֹ לֵאמֹר עֲשִׂיתִי כְּאֲשֶׁר
אֲנִי עוֹשֶׂה .

בואמר א

צויתני . ככל אשר קרי וכן שיניהם .
מימי רגליהם קרי עיון לעיל בה
בהחלה המאמר :

במגזר ונ
ונאנת . אמר

חמין הז

רזל כל הדברים הפתוחים במקרא
לגנאי קורין אותן לשבח כמו וז
ואיש אחר ושגלבה . ושבבה קרי
וכן פה מקומות כתיב לשון מש
משגל שהיא לשון מגונה וקרי ל
לשון משבח שהיא לשון נאה וכן
לאכול את חוריהם ולשהות את ש
שיניהם לפי ששיניהן דברים מגונים
קריין צאתם ומימי רגליהם למ
לשבח וכן ובעפולי שהם החתניות
בלשון אשכנז וייג בלוטרון שהיא
לשון מגונה קרי טחורים עיון בע
בערוך בשורש טחר : ותכלל
ב ז העלה

מאמר ב

העולה כל מה שהיא בלשון גנאי
שנה אותו לשבח ברי שלא יוציא
האדם דבר מגונה מפיו ויש מי
שאומר שבשביל כך נקרא לשון
העברית לשון הקדש לפי שכל
קדש ואין בה דבר מגונה שהרי ל
לא הוגח בה שם מיוחד לערות הא
האיש או האשה גם לא לשמן ול
גלצואר אלא הכל בבניו כמו שב
שבתבתי אכן היה כאני לפי זרתי לה
להקרא לשון זקנה או לשון טהרה
ולא שייך בו לשון קדושה וכתב
רבי אברהם חבלמסי בספר דק
דקדוקו מקנה אברם וזל נקרא ל
לשון הקדש בעבור חיותו מניחו
הבורא ית' שהיא המוקדש על הק
הקדושים עב' : ואני השגתי על
זה בכלל שאר החשגות שהשגתי
על ספרו ואמרתי לפי דברי הי
חיה

מֵאמֹר ב

בָּנָה נָא לִּי לְהִקְרָא לְשׁוֹן הַקְּרוֹשׁ וְלֹ
וְלֹא לְשׁוֹן הַקְּרֹשׁ אֲךָ נִרְאָה יוֹהֵר וְ
בְּכֹון לֹמַר שְׂנֵקְרָא לְשׁוֹן הַקְּרוֹשׁ
מִפְּנֵי שְׂנֵקְרָא הַיְרֵחַ וְנִבְרָאָה וְכֵן
זָכְרִי קְרוֹשָׁה נְאֻמְרָה בָּהּ וְכֵן נִקְרָא
הַבְּרָאָה בָּהּ כְּשִׁמּוֹתֵי הַקְּרוֹשִׁים א
אֵל אֱלֹהֵי צְבָאוֹת וְכֵלֵי וְכֵן מִלְּאֲבֵי
מִיֻבָּאֵל אֲבֵרִיָּאֵל . וְכֵן הַקְּרוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמִּדְבָּר אֲבָרְתָם וְיִצְחָק וְ
וְיַעֲקֹב שְׁלֵמָה וְדוֹמִיָּתָם . לְכֵן זָכְרִי
נָא וְכֵן הֵיא לְהִקְרָא לְשׁוֹן הַקְּ
קְרוֹשׁ וְכֵן נִשְׁלָמוֹת חַמְיֵנִי וְנִשְׁלָם
הַמֵּאמֹר הַרְאֵשׁוֹן :

הַמֵּאמֹר הַשֵּׁנִי

בְּקִמְצִין וּפְתַחֲיוֹן כְּכֹר בְּתַבְתִּי בְּהַקְרָמָה
הַשְּׁלִישִׁית בֵּי בַעֲלֵי הַמִּסְוֶרֶת לֹא זָכְרִי
מִתְנַקְרָוֶה רַק הַקְּמִיץ וְחַפְתָּח וְכֵלֵל
עֲמֻתָּם הַקְּמִיץ קָטָן וְחַפְתָּח קָטָן שֶׁ
שֶׁם 4 שֶׁם

מאמר ב

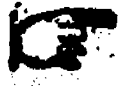
שָׁחַם צָרִי וְסָגוּל וְעֵתָה דַע בִּי לֹא
 עֲרֹבָה חֲקִמְוֹ צָרוֹל עִם חֲקִטָן בְּמִ
 בְּמִסְפָּר אֶחָד אִם בְּכֹל אֶחָד לְעוֹלָם
 וְחַפְשׁוֹ בְּאִשׁוֹ אֲמֹרָה בְּךָ וּבְךָ מִלִּין
 קְמִצִין חֲבֵעַ שְׁאוֹתֵן חֲמִלוֹת כֵּלָן גַּם
 גְּקִרְוֹת בְּקִמְוֹ לְבָר אִם בְּצָרִי לְבָר :
 בְּגוֹן אֶלְפָּא בִיתָא מִן מִלוֹת קְמִצִין
 בְּזָקָה וְסִמְעִים אִשׁוֹ לֹא אֲבִיעַ : וְסִפְּו
 בְּצָרִי : וְכֵן כֹּל הַאֶלְפָּא בִיתָא כֵּלָן
 גְּקִרְוֹת בְּקִמְוֹ וְאִין אֶחָד מֵהוֹן בְּ
 בְּצִירִי וְכֵן אֲמֹרָה עַל מִלוֹת חֲקִרְוֹת
 בְּצִירִי בְּגוֹן טוֹ' מִלִּי' קְמִצִין וְסִמְעִים
 אִם עֵינָה הֶעֱנָה אֹתָהּ הִיא עֲלִיתָם מִ
 מִן הַטָּאָה זְבִי' כֵּלָן גְּקִרְוֹת בְּצִירִי
 וְאִין אֶחָד מֵהוֹן בְּקִמְוֹ : וְהוּא חֲרִין
 בְּפִתְחֵין אֹתָן חֲמִלוֹת כֵּלָן בְּפִתַח לְבָר
 בְּגוֹן ו' מִלִּים פִּתְחִין וְסִמְעִים בְּמִ
 בְּמִחְזָה לְאֲמֹרָה : מִקְשָׁה קִרְוֹת
 וְכֹל חֲרִי שְׁבִין גְּדוֹל וְקִטָן לֹא חֵב
 חֲבִדוֹלוֹ

יבמי
בב

באמר ב

הבדילי בקריאת שמונתו : ובמסרה
סטנה אפילו בשם קמיון ופתחיו ל
לא קראי לחו. רק משימין הנקודה
תחת אות הסיבון המורה על מספר
המלה ההיא כמו בחו טו" וכן בפתח
באבל ב' וכן בסגול חו ה' חרי בו
בנקוד אות הסיבון גפר במה המסורה
מזכרת וזה קל לחבין. אכן בעיני
במלות שהם בפתח וספרא ערבני
הסגולים פתוך הפתיחים ועמה אב
אנאר מה פתח וספרא : הנה ידוע
מדרך הנקוד פי לא יבא אחנה וס
וסות פסוק תחת פתח גדול או קטן
רק ותחפני לקמיון גדול : אבל
גשאר מוחו פבל ספר וספר שלא
יתחפני והו נקראים פתח וספרא ו
ונמנין על פי המסורה והם יט"ו
פספר פראשית פגין לאישה עמה ו
ניאבל גתר ומש : ואני ובלנה : אלי
ב

וְאֵלֶיךָ יְיָ מִנְחֹנֵן פְּתֹחַן בְּאַתְנַח :
וְגו' מִנְחֹנֵן פְּסוּחַ פְּסוּק וְכֵן כָּבֵל סֵם
סֵפֶר וְסֵפֶר זְמוּנִים אֹתוֹן שְׂפָאֲתֵנָה ל'
לִפְנֵי . וְאֹתָם שְׂבִסֵּם לְבַר וְהִתְעַרְבֵה
מִפְּתֹחַן וְהִסְגוּלֵיךָ יָמֵר :

מֵאמֵר הַג

בְּדַגְשֵׁן
וְכַפֵּיךָ

וּבְמִסְקִין וְקִצָּת דִּינֵי הַשְּׁוֹלֵל . פְּתוּרָע
שְׂהַבְגֵּשׁ הִיא מְקוּרָה הַנְּתוּנָה בְּגִיח
הָאֵת . וְהַכְּפֵת הִיא קֵר יִשָּׁר כְּמִן פֶּתַח
נִתָּן עַל דָּאֵשׁ הָאֵת וְכַפֵּרֵט בְּאַתְיוֹת
כְּגַד כְּפֵת בְּאִשֶׁר בְּאַתְתִּי כְּפָרֵק שׁוֹרָה :
וְהֵיחַ בְּעֵלֵי הַמִּסְוֹרֵת לֹא וְכַרֵּךְ מִא
מֵאֵלֶּה בִּי אִם מֵעֵט וְכִילָן מְבוֹאֲרִים
וְאִין אִינֵךְ לְבִפְנֵי בָם . אֵךְ אִינֵךְ
שְׂחַבֵּעַ בִּי קִרְאֵי אִם פֶּן אִתְיוֹת דָּם
וְסִינֹת טָס' שְׂקִין גּוֹזְלִים' וְזֵה בְּאִשֶׁר
בְּאִינִים לְחַבֵּשׁ וְנִפֵּל מֵהֶם חַבֵּשׁ
לְחַסֵּל

מאמר ג

לְנַקֵּל וְרוּבֵם מִבְּנֵי פֶּעַל חֲדָגֵשׁ בִּ
בְּגוֹן גִּיז וְיִקְנָא בּוּ אֲחִיר וְקוּת
שֶׁל וְיִבְקֶשׁוּ הַרְוֵדִים וְלִמֵּד שֶׁל ש
שְׁלַחַה בְּאֵשׁ מִקְדָּשׁ וְכוּ' . אֲבֹן
בְּאוֹתִיּוֹת בְּגֵר כֶּפֶת לֵאלֹהֵי יִפְוֹל הַר
חֲדָגֵשׁ מֵהֶם כִּי אִם מִעֵט מִזְעֵר כְּמוֹ
מִבְּצִיר אֲבִיעֵזֶר . מִגְּכֹרְתֵם . בּוֹשִׁים .
וְרוֹמִיּוֹתָם מִעֵטוֹ וְאַפִּילָה מִאוֹתִיּוֹת
טֵס שֶׁקֶץ גּוֹזְלִים לֹא גּוֹפֵל חֲדָגֵשׁ ל
לְעוֹלָם רַק מִן הַיְבֵרֶת הַנְּקוּוֹרֶת בִּ
בְּשִׁבְאָה כְּמוֹ אֵלֶּה שְׁנֵהֲבֵתִי וְעַל הַר
הַרֹב מִם שְׁבֵאִית הַבְּאֵרֶת אַחַר הֵא
הַיְדִיעָה כְּמוֹ הַמְּזִבֵּר אֲלֵיכֶם הַמֵּ
הַמְּלִמֵּד יְבִי הַמְּסַבֵּה הַרְוֵמֵת וְרוֹמִיּוֹתָן
לְבָלֶן קִרְאֵה אוֹתִיּוֹת רַפְיִוֹת אֵעִפוּ
שְׂאִין עֲלֵיכֶם קוּ הַרְפִּי וְאוֹמֵר אֲנִי
שְׂרֵאֲנִי לְשִׁים עֲלֵיכֶם קוּ הַרְפִּי לֵת
לְחֹרֵדִיע שְׁחֶסֶר חֲדָגֵשׁ כְּמוֹ וְיִקְנָא .
בְּיִבְקֶשׁוּ שְׁלַחַה וְ הַמְּזִבֵּר הַמֵּשְׁלֵם
וְרוֹמִיּוֹת

מאמר ג

וְדוֹמִיחוּ פֶּן יִחְשׁוּב חֲקוּרָא שְׁחֶסְפֵּר
הַשְּׁמִיט חֲבִיט חֲבִיט וְיִקְרָאם בְּגֵשׁ לְכֹן
קוּרָא אֲנִי הַגֵּר עַל בְּעַלֵּי הַדְּפוּס א
אֲשֶׁר בָּזָה הַגְּלִיל שְׁאִינוֹן מְשִׁימִים ר
בְּפִי אֲפִילָה עַל כְּגַר כֶּסֶת פְּאֵמֹרִים ש
שְׁאִינִים צְרוּיָבִים לֶהֱם מֵאֲחֵר שְׁאִינוֹן
פֶּהֶם בְּגֵשׁ בְּנִדְוֵעַ שֵׁשׁ פֶּהֶם בְּפִי ר
וְטַעֲמָתָהּ הִיא בְּנִדְוֵעַ : וְיִמְמֵן בְּמִילוֹת
מִוֶּרְגְּלוֹתָהּ בְּמִוֶּרְגְּלוֹתָהּ וְיִסְעֵהּ .
זִיקָחָהּ . וְיִחְלָלָהּ . הַלְּלוּהָ . בְּכָל
סֶסֶר חֲבִיט וְאִינוֹן צוּרָה לְשִׁימֵם עַל
עֲלִיחֵם הַרְפִּי מוֹפְיֵי רַבִּינִים . וְגַם
קְרָאֵהָ הִיא רַבִּינָה בַּל הִיא שְׁרִינָה נִמ
בְּמִפְיָהּ וְאִינוֹן בְּמִוֶּרְגְּלוֹתָהּ כִּי טַחְרָה בְּאֲפִי
כֶּסֶת וְדוֹמִיחוּ וְנִבְנֵה וְנִבְנֵה פֶּם נִל
בְּלִיחֹת הַרְאֲשׁוֹנִים פְּרִשְׁתִּי ט' וְי' נִב
בְּכָל מִפְיָהּ אֵלֶּה וּמִפְיָהּ יוֹד וְנִבְנֵה
שֵׁם אִינוֹן הִיא מִפְיָהּ אֵלֶּה אֵלֶּה לֹא .
וְהִנֵּה הַמִּפְיָהּ הִיא הִיא וְקוּרָה נִבְנֵה
הִיא

אֵלֶּה
יֵה

מאמר א

תהא כמו דגש כסות המילה בו נ
 בוחגין בונקרים אשכנזים כמו ינה
 רגלה ורומיתן ואינם משימים הנ
 הנקונה תחת ההא נאמרם דאינה
 למיחש שמה יקרא הקורא הירק א
 אבל אין להיש על זה כי לא נמצא
 זקירה באות האחרון של הפיכה נ
 כמו שבארתי בלוחות הראשונים
 פרסור ה' והנה ידוע מידע
 הנקודות כי אי היות בלב המשמשים
 פראש התיבה דיום להנקר בשור
 לגלי המבטלים באשר בארתי עם
 בפרק השמושים ובעלי המסונרת
 קראו לשוא בזה רפי וזה לפי שלא
 יתכן אחריו דגש לעולם כמו בבית
 ר' רפין בבסת טו' רפים לבסא ר' נ
 רפין וכן שלא על בגו נפת כמו נ
 בלילה ג' רפין . בחרב ה' רפין וכן
 בשתו זקורים בחורק בסבת השוא
 תהא

לפי

מאמר ג

בְּנֵי אַחֲרֵיהֶם כְּמוֹ בְּחַמֵּיהֶם וְלֹא
נִפְיָן נִשְׁרֵי ה' נִפְיָן וְדוּמִיָּהֶם וְיִ
נִירֵיעַ אֲב' פִּי אֲוֵתִיזֹת בְּלֵב הַפְּהֹהִים
הַמְּוֹרִים עַל הָא הִירֵיעָה הַמִּיד וְ
דָגֵשׁ אַחֲרֵיהֶם לְפִיכָה קְרֵאָה לְהִיכֹת
הַפְּתִיחִין הָאֵלֶּה דָגֵשׁוֹן כְּמוֹ בְּבֵל וְ
דָגֵשׁוֹן לְטוֹב ב' דָגֵשׁוֹן וְכֵן ב'
נִשְׁחֹן קְמוּצִים בְּעֵבֶר אַחֲרֵיהֶם מִנֵּה
אֲוֵתֵם כְּמוֹ לְאָדָם יֵא" קְמוּצִים ל'
לְאִישׁ לֵב קְמוּצִים וְהַבְּלֵל כִּי תְמוּד
מִזְנִין הַמְּוֹעֲטִים אִם דָגֵשׁוֹן אִם
נִפְיָן וְכִשְׁשֵׁנִי הֵם מְוֹעֲטִים הֵם מִזְנִין
אֵת שְׁנֵיהֶן כְּמוֹ בְּטוֹב ד' נִפְיָן בְּטוֹב
ט' דָגֵשׁוֹן בְּנִשְׁרֵי ה' נִפְיָן בְּנִשְׁרֵי
ו' דָגֵשׁוֹן וְכִשְׁשֵׁנִי וְזֹגוּחַ שְׁנֵים שְׁנֵים
דְּחִינָה ב' רְפוּיָן הֵם דָגֵשׁוֹן קְרֵאָה
לְהֵם מְלָעִיל וְכִשְׁשֵׁנִי בְּאִשֶׁר אֲבֵאָה
בְּמִאֲמֹר שְׁאֲחֵר זֶה . וְכִשְׁשֵׁנִי
מְרֻבֵּין כְּמוֹ בְּנִרְהַ בְּנִרְהַ . פְּמֻרְהַ
בְּמֻרְהַ

מאמר ג

במדרש . פעור פעור . לל מצוה
לל ברפיון ולל הגגשין מס
בפני רפיון וגם הא חתומה אי
השאלה הנקודה בחטה פתח קראו
רפיון במור השומרה אני אנוני לי
לית רפי השופט כל הארץ לית רפי
רפי . אכן פשהיל פתחתי מפני
אח"ה לא קראו לה רפי רק פתחתי
במו האיש פמוני לית פתח העני
ישאל לית פתח : ונע פי גם
לית השמוש אשר בראש אריות
איתו קראו רפי כמו ראשית
רפיון וראו ר רפיון והשמע
ה רפיון וכן פשהיל ונקודה ה
בהירק בעבור יר יור שאחריה במ
במבואר בפרק השמושים כמו
וישלה טו רפיון ויהי לב רפיון וכן
בשהיא ונקודה בשירק בעבור חיו ו
וגון של איתו הנקודות בשוא כמו
והרם

ראשית
ג

מֵאמֹר ג

וְהַדְבָר וְשִׁנְאֵל בְּ רַפְיִים וְנִסְפָּרָה ב
בְּצִוּוֹן לִיחַ רַפִּי . וְחִבְלֵל בְּל רַפִּי
בְּרֵאשִׁי הָעֲחִידִין הַנְּקֻדוֹת בְּשׂוֹא אִי
בְּחִירֵק אִי בְּשׂוֹרֵק קִרְאִי לְהוֹ רַפִּיִן הַיָּד
בְּשִׁחַן שְׁנַיִם שְׁנַיִם הָאֲחֵרִי בְּשׂוֹא וְח
וְחִבְרָפָה בְּפִתַח אִי קִרְאִי לְהוֹ מִלְעִיל
בְּמִלְרַע בְּמִר שְׁפִתְכֵתִי לְעִיל וְרַע פִּי
הַמִּיֵּד מִנֵּה הַרְפִּיִין בִּי הֵם הַמְרַעֲטִים
בִּי רֹב הַרְפִּיִין שְׁבִרָאשׁ הָאִיתוֹן הֵם וְיִי
הַחֲפֹד וְהוֹ פְּתִיחִים וְרַגֵּשׁ אַחֲרֵיהֶן
וְלֹא מִנֵּה אִיתוֹן מִפְּנֵי רַבִּיִן אֲבֵל ב
בְּשִׁחַן קְמוּצִים מִפְּנֵי אֵלֶּה הָאִיתוֹן
עַל הַרֹב מִנֵּה אִיתוֹן בְּמִר וְאֲשִׁים
ט' וְרַע ג' וְרַע פִּי יֵשׁ מִיֵּן שְׁנֵי
שְׁקִרְאִי לִי רַגֵּשׁ וְהוֹא הַשְׁנֵי הַנֵּת
שְׁתַּחֲתֵת אַחֲרָהּ בְּמִר וְחֲפֹד וְחֲמוֹד ו
וְרַמִּיִּים וְחֲחִטָּה פִּתַח אִי הַחֲטוּת
סְגוּל קִרְאִי לְהוֹ רַפִּי לְפִי שְׁלֹא בָּא
לְעוֹלָם בְּרַגֵּשׁ אַחֲרֵיהֶן וְנִבְרַר הַרְפִּיִין
כְּפִרֵס

באמר ג

בפרק שירח בשיר ה' כי בה' דברים
זקרא השוא גע ולא נח ועפרה א
אחגש לך סימן נסה א ב ג ד ה .
זא' ר"ל כל שוא בראש התיבה ה
היא שוא גע כמו ששמע בני : ב' .
ר"ל בשתן ב' שואין באמצע התיבה
הראשון נח וחשני גע כמו ושמעי
ילמדו : ג' ר"ל גדולה פירוש כל
שוא שאחר תנועה גדולה היא גע
כמו שמרה בישבה חולכי ודומיהו :
ד' . ר"ל דגש כל שוא שתחת אות
דגשה כמו דברה דברה ודומיהו :
ה' . ר"ל הדמות פי' בשניהו ב'
אותיות דומות וחראשונה בשו"א
היא גע כמו הלונה שהלמד הר
חראשונה אינה דגשה ומי"ן זקרא
השוא גע בעבור שני הלמדין וכן
הנני השוא גע בעבור שני הנגיין וה
זכור זה הסימן ותצפנהו כי טוב ה
הוא

בואמר ג

היא. וְחַנּוּחַ חוּזֵר עַל חֲרָאוֹת וְאֵין
לָךְ מִשָּׁל עַל הַשּׁוֹא שְׁקֵרָא דְגֵשׁ.
אֲמִירָה בְּמִסְוֶה כֵּל לְשׁוֹן הַעֲלָמָה
בְּדִגְשׁ רַל בְּשׁוֹא פְּשִׁיט בְּמִרְ וְאִם ה
הַעֲלָם וְעֵלִימִי וְדִוְמִיָּהוּ וְכֵן כֵּל לְשׁוֹן
חֲסִיָּה דְגֵשׁ בְּמִרְ בְּצֵל בְּנִסְבֵּן אַחֲסָה.
אֲמִירָה לִיָּהּ מִחֲסִי וְדִוְמִיָּהוּ חֲרִיץ מִן
ה' רַפְּיִינֵן רַל בְּחֲטָת פֶּתַח אִו בְּחֲטָה
סְגִיל בְּמִרְ וְיָי מִחֲסָה לְעִמּוֹ צִוְרֵי אַח
אַחֲסָה בִּרְבֵּן אֲמִירָה מִעֲשֵׂר ג' דְּגִוְשִׁים
בְּמִרְ מִעֲשֵׂר הָאָרֶץ וְכִלִּי . וְכֵל
שָׂאֵר רַפְּיִינֵם רַל בְּחֲטָת פֶּתַח בְּמִרְ מ
מִעֲשֵׂר דְּצִיבֵן וְדִוְסִי וְהַמְּצֵא עוֹד :

בואמר ח

בְּמִלְעִיל
וְכִמְלִרְע
בְּפִסְקִים : דַּע בִּי אֵין לִבִּי תִיבָה בְּכֵל
הַמִּקְרָא שְׂאֵין לָהּ טַעַם אִו בְּרִאשׁ
אִו בְּמִצֵּעַ אִו בְּסִנֵּה וְקִרְאֵי בְּעֵלֵי ה
הַמִּסְוֶה

חֲמִסְרַת לְמִקּוֹם חֲנֻחַת הַטְּעָמִים בְּ
 שְׁמוֹת בְּלִשׁוֹן אֲרָמִי הָאֲמֻלְעִיל וְהוּא
 תְּרַגְמִי שֶׁל מִלְמַעְלָה . וְהֵב מִלְרַע
 וְהִיא תְּרַגְמִי שֶׁל מִטָּה אִי מִתַּחַת .
 וְאִין חֲבוּנָה בְּהֵם שְׁהַטְעַם מִלְמַעְלָה
 אִי מִלְמַטְרָה בְּגִיחַת הָאוֹת אֶלָּא בִּשְׁ
 בְּשֶׁהַטְעַם בְּאוֹת הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל חַת
 הַחִיבָה אִי נִאֲמָצֵעַ קְרֵאֵי לוֹ מִלְעִיל
 וְנִאֲשֵׁר הֵיא בְּסוּרַת הַחִיבָה קְרֵאֵי לוֹ
 מִלְרַע . וְחֵנֵה יֵישׁ מִלוֹת שְׁדִינִים
 לְחִיּוֹת תְּמִיר בְּטַעַם מִלְעִיל וְיֵישׁ שֶׁ
 שְׁדִינָה תְּמִיר מִלְרַע וְיֵישׁ שְׁדִינִים לְ
 לְפַעְמִים מִלְעִיל וְלְפַעְמִים מִלְרַע
 וְיֵישׁ לְבַל אֵלֵה מִבְּטָלוֹם וּבְסִפְרֵט
 טוֹב טַעַם אֲשֶׁר יַעֲרֹחֵי חֲבִירֵי יֵב
 וּבִזְאָרֵה בַּל חֲדִינִים הֲלֵלֵה עֵם כֹּל שְׁאֵר
 דִּינֵי הַטְּעָמִים אִיָּה מִצֻּרְחַת לִזְוֵה בִּי
 בְּעֵלֵי חֲמִסְרַת לֹא דְבָרֵה מִזְרָה וְקַ
 מִעֵט זְעַר שֵׁם זְעַר שֵׁם . וְהַבְּלָל בִּי
 ל ג לא

מאמר ד

לא בתבר על מלה יחידת אם טע
טעמות מלעיל או מלרע רק למ
לפעמים מעטים בקצת מלוד
שיש בהן איזה זריח בטעמן או ב
בנקודתן בגון שיטה אחת מן לה
מלוד מלעיל ובל הברותיה מלרע
בגון והשקיה ברגלך ליה מלעיל ו
ובן שיטה אחת להפך מלרע ובל ה
הברותיה מלעיל במור חכה את אש
אשתי ליה מלרע וסימן אשתי ל
למטה ובן הוסת ג ב מלעיל וא
מלרע ובן הוסת ה ג לרע וב ל
לעיל אשר הם מלעיל הם בסגול
ראשן הם מלרע הם פצירי עם הר
חוקר רק ובעבור השתנות בזה הם
מיני אותם ונתנה בהן סימנים .
אבל מלות שאין בהן השתנות ב
ב"ל פגון יקרא בא ירע יט בלם
ריצם לרע אעם שיש מהם מלעיל
מינו

מאמר ד

מִפְּנֵי קְרוֹב הַטַּעֲמִים כְּמוֹ וְדָרָג הַ
הַקֶּרֶשׁ יִקְרָא לָהּ . לֹא יִרְעֶה זֶה
יְהוֹנָתָן ! לֹא דָבָר מִזֶּה דָבָר לְפִי
שֶׁאֵין בְּהֵן הַשְּׁתַּנְּהוּת הַקְּרוֹבָה . וְרַע
בִּי נִמְצָא בְּמִסְכָּה גְדוֹלָה עֵינֵן מִל
מִלְעִיל וּמִלְרַע . שְׂאִינוֹ עַל הַנַּחַת
הַטַּעֲמִים רַק עַל הַשְּׁתַּנְּהוּת הַקְּרוֹבָה
וְזֶה בְּמִלּוֹה שְׁנִמְצָא שְׁנַיִם שְׁנַיִם
שֶׁקְרָא לָהֶן זִגְיוֹתָהֶם שֶׁל ב' מִינֵינֵן .
הַפִּינֵן הָאֶחָד הוּא מִן ב' מִלּוֹה שֶׁ
שָׂרָאשֵׁן אֲוֵהוּתָהּ כֹּל ב' אִו הַיָּוִי שֶׁב
שְׂבִרָאשׁ הָאֵיפֵן וּבְמִלָּה אַחַת הֵן זֶק
זְקִינּוֹת בְּשׁוֹרָה וּבְהַבְרָתָה כִּפְתָה וְזֶה
וְרַגֶּשׁ אַחֲרֵיהֶן כְּגוֹן אֲוֵתוֹ שֶׁקְרָא לָהּ
לָהֶן רַגֶּשִׁין וְרַפִּינֵן כִּאֲשֶׁר בְּתַבְתִּי כִּמֵּן
בְּמִאֲמֹר הַקְּרוֹבִים וְהַבְּלָל אֵין הַפְּרֶשׁ
בֵּין הַרַגֶּשִׁים וְהַרַפִּינֵן וּבֵין אֵלֶּה שֶׁק
שֶׁקְרָא לָהֶן זִגְיוֹת רַק שְׂאֵלֶּה הֵן זֶה
זִגְיוֹת לְבָר . וְתַמְשֵׁל כְּגוֹן יֵא' זִגְיוֹן

מאמר ד

חד מלעיל וחד מלרע . וביר
ברישחון בלה ברמעות עיני מלעיל
ברמעות שליש מלרע . וכן אב' מז
ה' . ב' מלין כח' ברישיחון א' מלעיל
וא' מלרע . באהל לשביר מלעיל
באהל רועי מלרע וכן כ"ב זוגין מז
ה' . ב' מלין וי' ברישיחון א' לעיל וא'
לרע ויתאו דוד לעיל ויתאו חמלג
נפיד לרע . והמין חב' היא נאמר על
שאר הנקודות ויש מהן אלפא ביתא
במטרה גדולה שקראו המלות שב
שבתן חולם או שורק או סביז מל
מלעיל וראשו בתן קמז או קמז
קטה או פתח או צרי או הירק מלרע .
זה לא נאמר רק על זוגות של שנים
שנים מלין . והמושל בשיחיה ב'
מלות סאתת בחולם וחברתה בקמז
או בקטה קמז או בצרי קראו או
אותח

ביאור ד

אזתה שפחולם מלעיל והשאר לרע.
בגון לבלתי אבול ממונה מלעיל.
לבלתי אבול חנם מלרע. ודלות
חפיות מלעיל ואת פילרש ואת ידלת
מלרע. דועכו באש קוצים מלעיל.
זעכו בפשתה מלרע. ארחורי
דודגים מלעיל. ארחת ושמעאלים
מלרע. המשול בכם מלעיל.
המשל ופחר מלרע. וקראת
השורק מלעיל נגר הקמוץ וחפתח
והצירי במור שופטונה אשר שם
שפטונה מלעיל ושפטונה מלבנה מ
מלרע חמה רמוגי לעיל. עברי רמגי
לרע : אם יחוננה ונחיה מלעיל.
יחונה מיומיום לרע. וחקבוץ הנה
לעיל נגר הצירי והחורק במור, הו
חוריענה במו בשלחנה לעיל. חוריעני
מה נאמר לו לרע. שנים עשר
נשיאים לאמותם לעיל. לאמותם
ל 4 יאמרו

מאמר ד

ואמרה לרע. והנה אעם שהחטת ק
 קמץ נגד החולם לרע. כמו שכתבתי
 הנה הוא נגד הפתח לעיל. כמו
 הנחיר מן בורסקא לעיל. הנה
 ויגבור לרע. מיום נפלו לעיל.
 אחרי נפלו לרע. וכן אעם שחקמץ
 הוא מלרע נגד השורק כמו שב
 שכתבתי הנה הוא מלעיל נגד הצ
 הצירי כמו אור זרוע מלרע.
 זרע זרוע לעיל זרע פי כל מר
 שזכרתי בב' מינין הללה אינו אלא
 במסרה גדולה אבל במסרה קטנה
 לא בתבו על שום אחר מוחם ל
 מלעיל ולא מלרע רק לית. ועתה
 אבאר מהו פסקין הנה יש טעם א
 אחר הנקרא פסק או פסיק והוא מ
 מסל בין ב' חיבות והן של ב' מ
 מינין האחד הוא הפסיק שאין את
 אחריו רביע בגון ניקרא אלהים.
 לאור וגם. עשה בלה וקראו לתו

זכור

ז

פסקא דספרא פי בן ומוצאים בכל
 ספר וספר והם נמנין עם המסורה
 בגון בספר בראשית בט פסקין וב
 ובספר שמות י"ט פסקין וכן בכל
 הספרים והמין הב' היא הטעם הז'
 הנקרא לגרמיה נחוא ברמיה פסיק
 במוש אבל המיר אחריו רביע וב
 ובספר טוב טעם המצאה גם ב
 בשער שברי לנחות אברו פו

חמאמר ח בשיטין
וואגין ז

ודמיון ודיבורהון הרבה שמוש
 רז"ל בלשון שטה באמרם שיטה של
 פלוגי שיטה אחריוא וכן שיטה ח
 התלמוד ולא נדעתי מצינה לשון
 הוא גם בעל הערוך לא הביאו אג
 מוצאתי בתרגום שיר השיר ס במ
 בפסקא לחיו בערוגת הפרשם תרין
 ל 5 להחין

מאמר ה

לוחץ אבני ריחב לעמויה כתיבון בעשור
שיטון ועל צמיון לשיטון גנתא בוסמרי
וכן ועל ספר הקהתי ועל שיטון וספר
רשם . וכן קראי רבותיגה זכרונם
לבנכה לשורת הספר שיטה כמו
שאמרי צריך לחניה ר' שיטון בי
תיו בל ספר וספר וכן פראש שי
שיטון בסות שיטון וכן פתבי ע
על כדו לעומר פסקין ליה בתרי
תיבורת בשיטון חזא ולא פסקין
ליה בתרי שיטון וכן קראי בעלי ה
המסורת שיטה למה שקראי רז"ל
שיטה ר"ל הצעת דברים מענין א
אחר בגון סבגם פסקים או זגין א
או מלות שיש בהן הבניה מה כג
בגסותו או באותיותו וקראי להן
שיטה וחבלל בל קבוץ של פסקים
או מלות הרבה יחד שאינן על ס
סדר האלפא ביתא קראי להן שיטון
ומקובלני

מאמר ה

וּמְקוֹבְלָנִי שְׂאִין שְׂוִטְרוֹ פְּהוּתָהּ
מֵעֲשֶׂרָה שְׁרֹדֹת וְנִמְצְאִים שְׂוִטִין
שֶׁל עֲנִינִים רַבִּים כְּגוֹן שְׂוִטַח מִן בַּה
וְכַךְ זֹגֵין אִי כַךְ וְכַךְ פְּסוּקִים אִי מִ
מִלֹּגֹת אִי אֲוִתִיּוֹרֹת וְאִין צִירָה לֹחַ
לְחַבִּיָּאִים . וְעַתָּה אֲבֵאֵר מִה עֲנִין
זֹג וְזֹגֵין כַּעֲבִי סֵתֵם זֹג הֵלֵל שֶׁ
שְׂנִים וְכֵן הִרְגִים שֶׁל אָמֹר פְּרִיִם
זֹג כִּיבְנוֹן וְהוּא נִקְרֵא כְּהוֹלֵם אֵב
אֲבֵל זֹג חֲנֻקֵּהּ בְּשׂוֹרֵק הוּא חֲפֵעֵמוֹן
כְּדַבְּרֵי רוֹל זֹג תְּפִילִין וְכֵן לְבַל ג
גַּתֵּת זֹג וְלִי לֵאמֹר גַּתֵּת זֹג וְאָמְרָה
עַל חֲרָבֵי אֲפִילָה עַל זְבָרִים אוֹ
זֹגוֹת כְּמוֹ שְׂאֵמֹרָה שְׂקֵפֵל מִן הוֹ
חֲזוֹגֵת פִּי מִן שְׂנֵי תְּלִמִידֵי חֲבֵמִים .
וְהַרְוֵעַ כִּי חֲמוֹסֵפֶר וְחֵלֵק לֵב תְּלִקִּים .
זֹג וְנִפְרָר / חֲנֻפְרָר . א . ג . ה .
ז . ט . וְחֲזוֹג . ב . ד . ו . ח . י .
וְכֹלֵי וְכִפּוֹתֵינֵהוּ לְקִרְאֵה לְבַל מִסְפֵּר
שְׂאִינֵה

שאינו נפרד זוגות באמורם לל
 יאכל זוגות ולא ישהה זוגות כלן
 פלשון רבות אבל בעלי המסורה זכרה
 המיד הרבה פלשון זכרים ולא לבד
 זכרים של שנים שנים קראי זוג פי
 אפילו זכרים של ג' ד' א' ה' וכו'
 ע' עשרה קראי זוגין ובאלה רבות
 במסנה גדולה וכן ומצאין שיטין
 נאלץ ביתו מן מליו דלית לחון
 זוג רוצה לומר שאין להם דומה
 נביש נוסחאות מוסיפין עם זוגין
 במיניו באין ה' זוגין במיניו ב' מנחון
 ג' סימין ויה' באין קדמיות ויש שבר
 דובקלו ותנונא יששבר זבולו וכו' בד
 רבד פסקי' במיניו באין ב' פסקי' במיניו
 שבל סופי היבחהון מימין עינים מ
 מאת' התנשי עשרי' וגומר ומנחם
 נוסביהם וגו' דיוס' . ואין במיניו
 אלא לתוספת ביאה בני נסתיק זו
 זאלתי וחבלל פי לא בתנו במיניו ר

ראשי
 לה

פ

מאמר ח

דַּק עַל זֹגִין וְעַל פְּסוּקִים . וְעַתָּה
אֲבֵאָר עִנּוּן דְּבוּתֵיהֶּ . תְּרַגְּמֵם שֶׁל
בְּמוֹתָהֶּ לֹא נִחְנַתָּה דְּבוּתֵיהֶּ לֹא חֹת .
וְכֵן בְּמוֹתָם יִהְיֶה עוֹשֵׂיהֶם .
גְּבֻתֵהוֹן יִחֹן עוֹבְדֵיחֹן . וְגַם הֵם
אֵינָן אֱלֹא לְהוֹסֵפֶת בִּיאֵר כְּרוֹב הַמַּ
הַמְּקוֹמוֹת אֲךְ בְּקִצֵּת מְקוֹמוֹתֵיהֶּ
הַיִּצְרָכֵי לוֹ בְּאֲשֶׁר תִּרְאֶה בְּמֵאֵמֶר
י' בַּעֲלֵה :

המאמר חו' בסמינרין והידין ו

וּמִיִּרְדֵּבִין . דַּע כִּי לְשׁוֹן סְמִיבְרָה
שְׁשִׁמֹּשֶׁה בּוֹ בַּעֲלֵי הַמְּסֻרָה הֵיא מִ
מִלְשׁוֹן קְרוֹב וְדְבִיקָה כְּמוֹ סְמִד
מִלְךְ בְּבַל וְאֵין לוֹ עוֹר הוֹמָה בַּמַּ
בְּמִקְרָא . אֲבַל הוֹל שְׁמִיִּשֶׁה בּוֹ
הַרְבֵּה בְּאֵמֶרֶם סְמִיד לְחִשְׁבֵּרָה וְ
וְנִסְמָבֶת פֶּרֶשֶׁת זוֹ וְרוֹמִיָּהוֹן רַבִּים
וְחֵנֶה בְּשִׁיִּסְמָבֶה ב' מְלוֹת אִי יוֹמֵד
בְּהוֹסֵפֶת

מאמר ו

בְּהוֹסֵפֶת אִי בְּהַסְרוֹן אֵת אִי מִלֵּה א
אִי בְּחִילוֹת מִלֵּךְ שְׂאִי דָרְבָן לֵה
לְהַסְמִיךְ פְּאֵרְתוֹ אֹפֶן אִם לֹא נִמְצָא
בְּזֶה נֶקַּם בְּמִקְוֶם אַחַר בְּתֵבוֹ עֲלִיָּה לִי
לִיִּת דְּסִמְיָךְ בְּגִזֵּן וְדָגֵן וְהִירוֹשׁ לִיִּת
דְּסִמְיָךְ בִּי בֵּל שְׂאִי דָגֵן וְהִירוֹשׁ ב
בְּלִי וְיִי חֲחִיבֵהוּ בְּמִלֵּה דָגֵן וְכֵן שֶׁמֶ
שְׂמִיר שִׁיחַ בְּמִלְחָמָה לִיִּת דְּסִמְיָךְ ב
בִּי בֵּל שְׂאִי שְׂמִיר וְשִׁיחַ עִם וְיִי חֲח
חֲחֵבֵהוּ . וְכֵן בְּמִלּוֹת חֲמוֹק דְּמִיִּם ו
דְּחֲמֵאֲחֵרֵי בְּפִסְקֵי בְּמִי שְׂבַחֲוֹן שֶׁב
שְׂבַח קֹדֶשׁ לִי . לִיִּת דְּסִמְיָךְ בִּי בֵּל
שְׂאִי שְׂבַחֲוֹן . וְכֵן וְיִיבְרַךְ מִשְׁחָה אֵל וְיִי
לִיִּת דְּסִמְיָךְ . בִּי בֵּל שְׂאִי לְמַחֲזֵק וְיִי
וְיִיבְרַךְ אֵל מִשְׁחָה . וְאִם נִמְצָא בְּאֵלֶּה
יִזְתֵּר מִבְּמִקְוֶם אַחַר בְּתֵבוֹ עֲלִיָּהם בְּד
דְּבַדְּ דְּסִמְיָכִין בְּגִזֵּן וְיִיבְרַךְ אֵלֶּהִים א
דְּסִמְיָכִי וְיִאמְרוּ אֵלֶּהִי בְּדֵי דְּסִמְיָכִין
בִּי בֵּל שְׂאִי וְיִיבְרַךְ וְיִי . וְיִאמְרוּ וְיִי .
וְהֵאמַר

מאמר ו

והאמת כי בנוסחאות המדויקות
בשחטה מלוח לבד לא בתבנית סמיכות
פי די להם בעגל שפין ה המלות
בגון פנא אל השל ג ואין צריך לומר
ג רסמיכות כמו שכתבתי בהקדמה
ועתה אנא עיני יחידיו או יחידיו
או מיוחדיו כי השל אחד הוא ובע פי
בבל מסוג שומצאים מלין סמיכות
יחד ולפייהם או לאחריהן או באמצע
סטר מלה או מלות שגורן על ה
הרוב להסמוך שם כתב עליהן יח
יחידיו והמשל בהסרות מלה לפניהן
פאין אליה ישראל בני יחידיו פי ה
הל שאר פי אליה ישראל .
והחסדיו באמצע כמו כה אמר
פי אליה ישראל . כה יחידיו פי
הל שאר פי אחות אליה ישראל
והחסדיו לאחריהם כמו יחידיו
פי יחידים פי הל שאר יחידיו

מאמר ו

אלהינו: וכל תהלות דבנותיה. וכן
ער היום ט' יחידיו כי כל שאר ער
היום הזה. ויש יחידיו של מלך
אחת בגין לאהל ה' יחידיו וכל ער
עדות ומועד דבנותיה פי' זולת לאהל
העדות. לאהל מועד שהם רבים.
וכן יחיה יח' יחידיו וכל חיו יה
יחיה דבנותיה. וכן יחי ב' יחידיו
וכל יחי המלך דבנותיה וכן בשיש
ב' מלכות שברפן לבת בפסוק
אמר. הראשונה בלל היו
סחפור וחשניה עם חנו בבל מס
מקום שנמצא אותה שעס חנו ואין
לפניה חברה בלי היו בתב על המ
המלך סחור בנ' וכן יחידיו וה
וחפושל במו הלמען ו' יחידיו ב
במו הלמען הספר באני בנ' וכל
למען הלמען דבנותיה פירוש כל ס
פסוק שנמצא בו למען ואח"כ
ולמען

מאמר ד

אֶלְמַעַן דְּבִוְתִיהָ כְּמוֹ לְמַעַן הַיָּבֵד
 אֵת יְיָ אֱלֹהֵיךָ וְלַמַּעַן יִאֲרִיכוּן יַמֵּי
 יְמֵיךָ וְדוֹמִייתָם וְכוּן וְלִפְנֵי יְיָ יִחִידֵי
 כְּמוֹ וְלִפְנֵי אֱלֹעֵזר חֲבָתוֹן יַעֲמֹד .
 וְכֵל לִפְנֵי וְלִפְנֵי דְבִוְתִיהָ כְּמוֹ וְהַ
 דְּהַעֲמוֹדָהּ לִפְנֵי מוֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֵל
 אֱלֹעֵזר . וְיֵשׁ מִלִּים הַנִּקְרָאִים
 מִיְחִידִים מִצֵּד הַמַּלְאָה הַגְּסָמָה אֵל
 אֵלֶיהָ וְאֵין לָהּ דוֹמִיהָ כְּגוֹן אֵפֶה יְיָ
 יִחִידֵין כְּמוֹ אֵפֶה זֶה לִיִּת דְּבִוְתִיהָ
 אֵפֶה תְּהִיָּה לִיִּת דְּבִוְתִיהָ וְכוּן וְכוּן
 וְאֵפֶה ה' יִחִידֵין כְּמוֹ וְאֵפֶה תְּהִיָּה
 לִיִּת דְּבִוְתִיהָ וְאֵפֶה תְּהִיָּה לִיִּת דְּבִוְתִיהָ
 דְּבִוְתִיהָ וְכוּן וְכוּן הַרְבֵּה מִמְּלִיכֵת
 הַרְבֵּק כְּמוֹ אֵל לְמַד יִחִידֵין וְאֵל מִ
 מִן יִחִידֵין וְכוּן מִן יִמֹן אִם וְאִם
 אֵל וְאֵל וְדוֹמִייתָם כְּפִי מֵאֵד וְעֵתָה
 אֲבָר מִלֹּת מִיְחִידֵים יְהִיָּה מִלְּהָ
 הַיְיִזִּית הַפִּירֵשָׁה רַצְפִּים כְּמוֹ שֵׁ
 מִ שְׁקִיָּה

מאמר ו

שְׁקִירָא שְׁמֹרֵת זְרָפִין כֹּל חַס
חֲשִׁמּוֹת שְׁחָם שְׁרִים בְּפִתְרוֹן וְשׁוּגִים
בְּמִבְטָא בְּמִר שְׁמִישׁ : חֲפֹה : חָרֵס
בְּמִר שְׁבִאֲרֵתִי בְּפִרְס הַמִּינִים ע"ש
וּבְעֵלֵי הַמִּסְוֶרֶת שְׁמִישׁ גַּב פּוֹאֲרֵת
חֲמִלָה בְּגוֹן ג' פְּסִיקִים מִזְרָפִים
זְבִבֵל חֵר וְחֵר ע"ב אוֹתִיּוֹת וַיִּסַּע וַי
זִבְא וַיִּט וַיִּבֵן וְפִנֵּן ר' פְּסִיקִים בְּכֹל חֵר
ח' מִלִּין מִזְרָפִין מִן ב' ב' אוֹתִיּוֹת
בְּמִר בִּי גַם זֶה לָךְ בֵּן : גַּם לִי גַם
לָךְ לֹא יִחַיֶּה וְכֹן וְכֹן מִלִּירֵת מ
בֵּן ג' אוֹתִיּוֹת מִזְרָפִין בְּכֹבֶת עֵינוֹ
חֲנִינִי וְיִי וְבִלְיִי :

חמאמר ח

בגסיבין או

מִשְׁמִישֵׁן וְקִרְחִין . וְזַע בִּי גְסִיב
חֵרָא לְשׁוֹן לְסִיחָרֵת בְּתִרְגוֹם שֶׁל
אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאֲבִים וַיִּגְסִיב מֵאֲבִים .
וְכֹן

מאמר ז

זכן לוקח בנותיו. תרגום נסבי בנותיה
זכן כל לשון לקיחה בעובדים וב
זכבינוגים מתורגמי בלשון נסיבה.

אבל המקור והצורה והעתיד מתרגם
בלשון סיב בהסרון גון השרש והנה
גחה בעלי המסונרת לכתוב לש
לשון נסיבה על אותיות השמוש
שבראשי התיבות ובפרט על א
אותיות בובלם בגון בט מלין נס
נסבי בית פריש תיבותא וכל שאר
בבת בגון במנתרת החולקרת .

ויטמניה בחול. כי כל שאר במנהח
בחול. וכן לחפך א"ב מן מליס
דנסבין בת וכל הר ליה דבנתל כמו
אעופת בלקר ומי בעמך בישרא כ
בי כל שאר בלקר בישרא ועל הני
צמיצאים כפיה אלפא ביהין ובמרה
שיטין ובפיה זוגין מן מלין דנסבין
ניו פרישיחון ורלא נסבין ניו וכלן

מאמר ז

כהיבין בראש ספר אבֵּלֶת וְאֵבֶלֶת .
אֲשֶׁר זָבַרְתִּי בְּחֻקֵּי מוֹתֵי הַחַרְוִיזִית ע"ש
גַּם זָבַרְתִּי קִצְתָן בְּמוֹאֲמֵרִים הַקֵּ
הַקּוֹרְמוֹן : וְעַתָּה אֲבֵאֲרָ מִלֶּרֶת
מִשְׁמֹשֵׁינִי וְזֶה בְּאֲשֶׁר יִהְיֶה מִלִּין אִ
אֲשֶׁר פָּרוּשִׁים בְּאוֹתֵיהֶן מִן בּוֹבֵלִים
לֹא בְּהִבֵּה עַל יְהוָה רַק מִשְׁמֹשֵׁינִי נִגְ
בְּגוֹן יֵט" מִלִּין מִשְׁמֹשֵׁינִי לֵל נִרְ
פְּרוֹשֵׁיחֵן וְכֵל חָר לִיחַ דְּבוֹתֵיהֶן ב
בְּגוֹן וְגַם לְלוֹט . בְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְלִבָּנָה
וְדוֹמֵיחֵן וְכֵן קִיחַ" מִלִּין מִשְׁמֹשֵׁינִי
דֵּל בְּמוֹ הַלְּיָמִים וְשָׁנִים . וְלִמְשׁוֹל
פִּיזִים וְכֵן שָׁטָה מִשְׁמֹשֵׁינִי וְמִ" ב
בְּמוֹ וְיֵאָזַר בְּאֵתִי וְכֵן מִשְׁמֹשֵׁינִי וְ
וְמִ" ב וְיִבְרָכֶיךָ בְּרוּיָה וְכֵן מִשְׁמֹשֵׁינִי
וְיִמְלֵךְ וְיִמְגַבְּעוֹת אֲשֶׁר־נִבֵּי וְכֵן ב' מִל
מִלִּים וְיִשְׁמֹשֵׁינִי לָהּ בְּסוֹת חֲתִיבָה
בְּגוֹן וְיִשְׁפֹּלָה חֲשָׁפֶל חֲשִׁיר וְכֵן דְּמִ
דְּמִשְׁמֹשֵׁינִי חֵה בְּסוֹת בְּמוֹ וְאֲנִיחָהּ
וְאֲרוֹמְבִנְהָה

מאמר ז

בארומינותו ודומיותו רבן מלין ז
דמשמשים בם או הם או לם בסות
בסות על בלן בתבו משמשין ולא
בסיבין : ונהנה לא על ארתיות
חשימוש . לבד בתבו משמשין בי
גם על ארתיות שרשיות בתבו בן . בגון
אלפא ביתא מן מלים דמשמשין
את בש' אר' רבלי בגון ארת יש
ישמעאלים ל' חרי את . תבוש ס
קצירה ל' חרי בש' גער חית ל' חרי
אר' רבן אלפא ביתא מן מלין דם
דמשמשין אב' . בג' . אר' . דה' .
במו אבינר לית . בגוינר לית .
גדל לית . דהרה לית . וכו' חלא
חראה בי על חרוב אין בתן אות ה
חשמוש אלא רל דמשמשין במ
במבטא מלה החיא . וגם על ותרון
דהסרון מלות חרובק ונהנה לבחוב מ
משמשין בגון ו' זוגין מן ב' . ב'
מ 3 פענינא

מאמר ז

לְחַמֵּךְ מִפִּילַת זְסִיבִין וְלֹא בָאָה רַק
 עַל חַיֵּי שְׁפָרָאשׁ הַחַיְבָה וְזָרָה בַשֵּׁ
 בְּשׂוֹחֵיהֶם בְּפִסְטִיק אֲחֵר אִם בְּעֵינֵי אֲחֵר
 ג' אִם ר' מְלוּחַת אִם יוֹתֵר קִצְתוֹ עִם
 נִיז בְּרֵאשׁ וְקִצְתוֹ בְּלִי נִיז בְּחֶבֶד עַל
 אֲזֵתוֹ שְׁעַם חַיֵּי זְסִיבִין וְעַל אֲזֵתוֹ
 שְׁבִלֵי נִיז קִרְחִין בְּגִזְרֵי פִסְטִיקִים מִן
 ד' ר' מְלוּחַת ב' קִרְמָאִין קִרְחִין וְכִי
 בְּתַרְאִין זְסִיבִין נִיז בְּמִזְרַח וְאַצְוֶה אֵת
 שׁוֹפְטֵיכֶם וְגֹמְרֵי . בֵּין בֵּין . וְכִי
 וְכִי וְרִמְיָתוֹ . וְכִי ר' פִּסְטִיקִים דְּאֵי
 בְּחִזְרֵי מְלוּחַת בְּמִינֵי ג' קִרְמָאִין קִרְחִין
 וְרַבִּיעֵרָה זְסִיבִין נִיז וְאַקְסָה אֶרֶץ וְאֵת
 רֵאשֵׁי שׁוֹפְטֵיכֶם שְׁרֵי שְׁרֵי שְׁרֵי
 וְשְׁרֵי . וְכִי ב' פִּסְטִיקִים דְּכָל סֵד ר'
 מְלוּחַת קִרְמָאִין קִרְחִין וְג' בְּתַרְאִין זְסִיבִין
 זְסִיבִין נִיז בְּמִזְרַח וְקִצְצֵי פְתִילִים וְגֹמְרֵי
 בְּחִזְרֵי . וְכִי בְּחִזְרֵי וְכִי בְּחִזְרֵי . וְכִי
 ר' מְלוּחַת בְּמִינֵי בְּפִסְטִיק סֵד אֲבֵרָה

מאמר ז

קרהי . גדו' ורי וסימן ואלה ועמרה
לכרד וגומר ראובן גר ואשר הזכרין
בן ונפתלי ובפסוק לא תתאנה בית
רעיו שרה עבדו ואמהו שורו ות
וחמורו וסימן ש"ש קרהי פי' שרה
שורו הם פלי ריו . ושאר עם חירי :

מאמר ח

בסבירה
ומטעי

החילופים : דע בו סבירים הול' ענין
מוחשבה בזכות . ר"ל שאדם חושב
ומדמה בלבו שהול' בן ואינו
בן . ובלשון אשכנז ע"ר מוי"ט .
או ודע"ט וכן בלשון משנה סבור
הייתי . סבורים חיה . וכן בדניאל
ויסבור לחשונה זמניו וכן יש דרך
ישר לפני איש הרגום אית אורחא
דסבורים בני נשא וגומר בן יש מל
מלים הרבה במקרא שסבירים ב
בני

מאמר ה

בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּנֵי רֵאיוֹנִים בְּנֵי כְמוֹת בְּתֵי
בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִקְרִיב מִמֶּנּוּ . וְנִמְכַר
עַל מִמּוֹנֵי חָר מִן ר' דְּסְבִירִים מ
מִמּוֹנֵה בְּי בְּהֵמָה לְשׂוֹן נִקְבָּה . וְכֵן
הַשָּׂאָר : וְכֵן וְיַעֲלֶה בְּנֶגֶב וְיִבְנֶה עַל
חֶבְרוֹן וְנִמְסַר עַל וְיִבְנֶה חָר מִן ה'
דְּסְבִירִים וְיִבְנֶה . וְכֵן יִבְנֶה בְּנֵי
הַשִּׁיִּם ג' דְּסְבִירִים בְּנֵי . וְלִהְיוֹת ה'
דְּבַתִּיבִים בְּנֵי וְסְבִירִים בְּנֵי . כְּמוֹ
וְכֵן זְרַבְבֶּל מְשַׁלֵּם וְחַגְוִיָּה . וְכֵן
ג' אֲשֶׁר דְּסְבִירִים בְּאֲשֶׁר וְלִהְיוֹת
בְּאֲשֶׁר דְּסְבִירִים אֲשֶׁר : וְכֵן בְּמִלּוֹת
שְׁחָטָה בְּהֵן וְיִי חֲתֻמָּה כְּמוֹ לֹא יִשׁ
וְשָׁמַע עַל פִּיךָ חָר מִן דְּסְבִירִים
וְלֹא . וְכֵן בְּחֶסְרוֹן מִלְּה אַחֲרָי
מִמִּשְׁמִיעֵהָ הַמֵּאמֵר כְּמוֹ ה' דְּס
דְּסְבִירִים אִם וְיִמְטְעִים בְּהֵן כְּמוֹ ב
כִּי אֵל אֲרִצִּי וְאֵל מוֹלְדָתִי חֲלָד .
כִּי אֵינְךָ יוֹצֵא וְכֵן וְכֵן בְּהִילּוֹת מִל
מ' 5 מִלְּה

מלך במלך בגון ג מפני רם
 וסבירים מפי בגון ויסעי מפני
 פחירות זכו וכן ט' על וסבירים
 עד כמו ונדבהו על צידון. וב' על
 וסבירים עם כמו ולא שהם על
 דאן לבן. ועשית חסד על עברך
 ויש מפרשין סבירים לשון סברה
 ופרוש לפי הסברה הירי ראוי לה
 לחיות בג. ומה שמוחק הפירוש
 הנה הוא שומצ' זה הלשון כל
 מלשון יחיד כמו מאת עפרון הח
 החתי על פני ממרא. לית וסביר
 אשר על פני פי לית במקרא על פ
 פני שהסברה גוהגרת לחיות אשר
 על פני וכן מפרשים כל סבירים ש
 שפמסורת לשון סברה אבל לא ס
 סבירא לי פי לפי זה הנה להם לב
 לכתוב מסתברי וריק. ויש גוססאות
 שומסר על קצת המלות סבירים
 ומטעים

באמר ה

דמטעים או מטעים וטבירים ואינה
אלא תוספת ביאר . אבל גמצי
מטעים פלי טבירים וזה על הרוב
בפסקים כגון ג' פסקים דמטעים
בהן בסות פסק חד ובזרע ער ע
עולם וחד ובין זרע לעולם וחד
ובזרע לעולם וכן במתנות בהנח
ד' פסקים מטעים בהן וכן ב' ס'
דמטעים בהן פגש ורפי ארם זה
זחרים לקללך פגש . עבר
מקללך בפיי . וסמן בכה יעשר
רוצה לומר בת הראשונה דג
דגשה . וחשונה רפינה . ופסקים
דמטעים בהן בטעמא הו הרבה מ
ביאר ואין פאן מקומים . ויש לך
לדעת פי מטעים אינו רוצה לומר
שטועים בהן פני אגם לקרותו ב
בד : פי מטעים הוא מבנין הפעול
שהוא ונצח לשני . ופירושו
הכופרים

מוֹאֲמֵר ה

חֲסוּפֵרִים מִטְעִים אֶת הַקּוֹרְאִים וְכֵן
מוֹצֵאתִי בְנוֹסְחֹת מִדְּוִיקוֹת עַל וְהֵם
יִשְׂאוּ עֲוֹנֹם . מִטְעִים בֵּיה סִפְרֵי
לְמִכְתָּב אֶת עֲוֹנֹם . וְכֵן וְשֹׁתֵי וְלַעֲוֹ
כֵּל הַצִּוִּים תְּמִיד נִמְסָר עֲלֵיו מִט
מִטְעִים בֵּיה סִפְרֵי לְמִכְתָּב כֵּל הַג
חֲצִוִּים סְבִיב וְכֵן לְפָנָי עַל יְרוּשָׁלַם
מִטְעִי בֵּיה סִפְרֵי לְמִכְתָּב בִּירוּשָׁלַם .
וְרוֹאֵה אֲנִי דְבָרֵי הַנוֹסְחֹת הַא
הָאֵלֶּה מִדְּלֹא כְּתִיב דְּטוֹעִין דְּרוֹק :

חֲמוֹאֲמֵר חט

הַמְּלִין וְקִטְיֵעִין וְפִשְׁטִים וְרוֹאִין וְ
הַמְּקִצְמִין וְהַמְּאֲחִרִי . יִדְעֵנִי כֵּן
חֲמוֹנֹת שֶׁל הַאֲלֵפָא בֵּיהָ כֵּל אַחַת
נִקְרָאת אֲוֶרֶת לְפִי שֶׁהִיא אֲוֶרֶת וְ
וְסִמּוֹן עַל קוֹל מוֹצֵאתִי וְהַמְּבִטָּאת וְ
וְכִלְשׁוֹן כְּבוֹד הַיָּד וְהַיָּדוּת לְהַקְרָא
אוֹחֹת

מאמר ט

אלהותי אך להכירל פנים ופני אצ
 אלהות ומופתים קראי להן אלהות
 במסורת קראי להן אלהן פתרגימו
 ויהי לאותות לאתון וכן עם הכני
 כגון ה' בסיקים במינין בשמתהון
 ובתחלפים שאתהון כגון דאורייתא
 ויצהר וחברון ועיאל ודבריה הי
 הימים יצהר חברון ועיאל אבל ע
 בלשון ויהי קראי להן אלה בלשון
 עברי כמו ד' זוגין מן ע' .
 בספרא קרמאה חסר אלה ויהי ע
 מלה . ויהיו יהיור מלה וחסר אלה
 קרמאה תירא ואתה העבור ובשמו
 השבע ותנינא אלה העבור וכן ת
 תירק ובשמו השבע . ולא קראי
 לה אה פתרגים אלה או מופת .
 אה או מופתא . בני שלא לטעות
 טיני ופני מלה אה . ועפה אפרש
 מלות תינין ויהי עי הסדמוני

דבריה

מאמר 8

קראי לכל מלה חיברת . וחברת
בקשתי למצא לזה טעם וללך מצ
מצאתי מה ענין זה לזה פי ללך
גמצא זה השם בפסיק פי אם פתינת
נת וחיברת משה ומהורגמים הי
תיבותא ובמסורת אמרה מן תיבת
תיבין כמו שבלשון עברי גאמר מן
מלה מלין או מלים ולא גמצא נס
באיור ורבים השונים פי אין הם
הפרש בין תיבת ומלה . ואומר אני
פי יש הפרש ביניהם פי לשון מלה
גופל על דבור שמוציא אדם מפיו
בהתוך הלשון כמו שגמצא בגברי
דול והם ענין אחריו מלה במלך
ודומיתו . אבל תיבת ללך אמרה
נס על מלה הבחיבה בתוך הספר כ
כמו שאמרה כל תיבת החיברת ל
למר בתחלתה חטיל לת היא בטופת
גכן באשי תיבות . סופי תיבות ולא
גאמר

מֵאֲמֹר ט

אָמַר רַאשֵׁי בְּלֹחַ סוּפֵי בְּלֹחַ
אֲבָ מִצְאָתִי קִצָּה חֲמֻרֵי קִצִּים לֵא
הַבְּרִילֵי בְּיָהֳזֵן וְקִרְאֵי לְשִׁנְיָהּ בְּלֹחַ
וְלֹא גִמְצָא בֵּן בְּרִבְרֵי חֲקֻמוֹנִים
בְּמִירָשׁ קְטִיעִין מִלְּשׁוֹן קְצִיעָה וּבִן
בְּרִיָּהּ . בְּמוֹ וְקִצִּי פְּהִילִים
חֲרָגִים יִרְשָׁלַּמִי וְקִטְעַת יִתְחַזֵּן . וְבֵן
יִפְלֹחַ בְּלִיָּהּ וְקִטְעַת בְּלִיָּהּ . וְהַיָּת
יִרְשֶׁע בִּי גִמְצָא אֲבָ מִן אֲוִתִּיּוֹת גְּדוּלוֹת
נֶאֱבָ מִן אֲוִתִּיּוֹת קְטָנוֹת וְכַמְסוּרָה קְ
קִרְאֵי לְבֵל אַחַת מִחֲגוּלוֹת רַבָּתָא .
וְהַקְטָנוֹת זְעֵרָא . בְּמוֹ פְּרִאשִׁיָּה בֵּית
בְּרִתָא . וְיִקְרָא אֶלֶּה זְעֵרָא . וְהַיָּת
בְּמִסוּרֵי חֲמֻרֵי קִצִּים לֹא קִרְאֵי חֲוִי
חֲסִטְנֵרֵי וְיִזְעֵרָא לְאֲבָ וְיִזְעֵרָא
מִי קְצִיעָה מִעֵט מִלְּמִטָּה בְּמוֹ אֵת
בְּרִיתֵי שְׁלוֹם וְיִזְעֵרָא קְטִיעָה . וְבֵן לֹא
זָשָׂא לְשׁוֹן זָשָׂא וְיִזְעֵרָא קְטִיעָה וְהַ
וְהַיָּתִי אֵת עַל אֶל חֲמֻרֵי אֵת
וְהַיָּתִי

מאמר ט

באיתי שלמי פל כלם היא נהיה נס
 נפשו וקרר נפשי וכן ראיתי ברוב
 נוסחאות המסורה . ואין ספק כי
 היא טענה סופרים וטעם בין זר
 ובין פרה נפשו מעבור בשלה ש
 שהיא קרי נפשי וכן היא נמנרת
 עם מ"א מלין דבהובין ויו וקריו
 יוד . ולשוא נפשו לא נמנה עם
 עמון הרי שאינה אלא ויו קטיעה .
 דחבלל כי לא קרא אזה קטיעה
 נק הווי לבנה כי כן קרא לה נס
 במקום אחר ארוב . בעון ויו ניותא
 ויר אריותא ולא רבתא כי הווי ה
 הנבטא היא ויו דגחון עיון נא"ב ר
 נבטא . ונג' מסוקים דלית בהון
 לא זער ולא ארוב פל לא ויר ולא
 יוד נמו לאמו לב אהו את ארץ נ
 בנעו חבל נהלתם . ועוד שמש
 במלת קטיעה נמלך שיש בה א'
 נהים

מאמר ט

גודלם ונמצאת בג' מסומות האחד
חסר הצח הראשון והשני חסר הצח
השני. והשלישי חסר' שניהם במר
ואריכות. א' בתיב ואריכות. וא'
בתיב ואריכות וא' בתיב ואריכות. ומסר
עליהן סר קטיעא נדיה וחר קטיעא
רגליה וחר קטיעא נדיה ורגלית. ובבר
בתבתי בלוחות הראשונות ברפור
ה' אופנים אחרים שנוהגים לכתוב
על מלות ביוצא בואר ע"ש :
הפירוש פשטין הנה ירוע כי פשטא
הוא שם אחר מן הטעמים המ'
המבסיקים ולפעמים משימין שנ'
שנים על היבה אחת וקורין לה ב'
פשטין כאשר יתבאר בספר טוב ט'
טעם בעה. והנה הם קראי פשטין
לקצת מלות הנקודות בפתח ובל'
הכרותיהן בסגול. כמו אעלה ח'
פשטין כי כל שאר אעלה בסגול.

כ

מִאֲמֹר ט

שְׁסִמִּינְךָ אֵלַיִךְ שֵׁם שֶׁל ד' אֲחִיּוֹת
הַנְּקִיט בְּנִקְוֹת אֱלֹהִים כְּגֹן אֲדֹנָי י
יְהוָה מִתְּהֵן לִי . כֵּן אֲמַר אֲדֹנָי
יְהוָה וּמִצִּאתִים מִאֲחִים וְעֲשָׂרִים
רְשָׁנִים . סֶמֶן לֶחֶם רֶכֶב אֱלֹהִים
רְבוּתִים : וְהַמָּקוֹם הַשְּׁנִי אֲשֶׁר
שָׁמַשׁ בְּמִלַּת וּנְדָאִין הוּא עַל מִלּוֹת
הַנְּתִיבֹת בְּהַ כְּסוּת הַתִּיבָה לְכַנּוּי נֹר
נֹרֶה הַזֶּה וְהוּ כֵּן בְּמִסְפַּר כְּמוֹ ו
וְאֲבִרְבֵּנָה . לֵאמֹר עַל יִדְבָר וְכו' .
כִּי כֹל שֶׁאֵין בְּנֹרֶה הַנְּתִיבֵן ב
כְּבֹד שְׁשׁוּטָה קְמוּצָה כְּמוֹ יִרְדֵּי רֹג
רִגְלֵךְ הַפִּילֵךְ הַחַמְסִינִי רְפוּיִן לְפִינֵךְ
אֵינִן וְנָאִין כִּי הַיָּבֵל לְחִיּוֹת נִקְרָאת
בְּשֵׁם לְכַנּוּיָאֵר בְּכַנּוּיֵי הַפְּעֻלִים
וְהַשְּׁמוֹת . אֲבָל אֵלֶּה הֵנָּה הֵם כֵּן
וְנָאִין וְאֵין לְטַעֲמוֹת בְּהֵן : וְכֵן
מִיִּסְטֵרִין וּמִאֲחֵרִין פְּרִשְׁתִּי כְּמוֹ
בְּמִאֲמֹר וְאֲשֶׁן בְּמִין ג' ע"ש :

המאמר העשירי

בקריאת הספרות בלשונא בענינה
 בפסיק היה קראי בעלי המסורת
 לבל עשרים וארבע ספרים קריא
 כמו שקראי לתן בעלי התלמוד מ
 מקרא האמנם חורגי על בל המ
 המוקרא . לעולם ישלש אגונים
 שנותנו שלוש במקרא ובמזוהם גם
 רבים . וגם קראי לבל פסיק לפר
 מקרא האמנם אין מקרא יוצא
 מידי פשיטתו . מקרא מסיבס
 היא דוגלתם רבים . אך פמחתי מה
 שהחמין קוראים שם זה לספרי ה
 הנביאים פוחה . ולא מצאתי טעם
 בתוה על זה בכל הספרים שנאיתי .
 אך לפי אמור לי . לפי שדוג מה
 שאמרו הנביאים אמרו בקריאת מ
 נמ

מאמר י

בְּמִן חֲלוּךְ וְקָרְאתָ • וְקָרְאתָ עֲלֶיךָ אֶת
אֶת הַקְּרִיאתָ. וְקָרְאתָ שֵׁם. וְדוּמִיָּהם
עַל כֵּן וְקָרְאתָ סְפָרִיהֶם מִקְרָא. וְרַע
כִּי לֹא עַל כָּל עֵינֵן וְעַל כָּל מֵינֵן בְּ
בְּתֵבֵי קְרִיָּא אִי בְּקְרִיָּא • וְהַמְּשָׁל
עַל מַלְאֵה הַמְּצִיָּאָה וְכִּי פַעַם אַחַת בְּ
בְּתֵבֵי עֲלִיָּה לִיָּה. וְלֹא לִיָּה בְּקְרִיָּא.
וְכֵן בְּשִׁמְצִיָּאָה ע' אִי א' פְּעָמִים ו'
וְכֵן לֹא בְּתֵבֵי ע' בְּקְרִיָּא אִי א' עַם
בְּקְרִיָּא וְכֵן וְכִּסְפָּרִים שְׁוֹמְצִיָּא בְּתֵבֵי
כֵן. אִינֵי אֵלֵא לְהוֹסֵפֶת בְּיָאֵנֵי אִי ל'
לְיִפְסֵה בְּתֵיבֵתוֹ בְּדִי לְמֵלֵא חֲשׁוֹרָה
בְּמִן שְׁתֵּתֵתִי בְּהַקְרָמָה חֲתוּמֵיָּה
ע'שׁ : וְבַמְּסַנְהָ קִטְנָה לֹא נִמְצֵא לֵע
לְעֵלֵם אִנֵּן בְּקִצֵּת מִקְוִמֹת הַיְצִרְבֵּה
לֹא בְּמַסְנָה גְדוּלָה • כְּגֹן בְּשִׁישׁ
מַלְאֵה אַחַת בְּסִפֵּר אַחַר הַרְבֵּה פְּעָמִים
וְכִּשְׁאֵר הַסְּפָרִים לֹא נִמְצֵא רַק פַּעַם
אַחַת בְּתֵבֵי עֲלִיָּה לִיָּה בְּקְרִיָּא וְכָל ס
ספּר

מאמר י

ספר מלוגי דבנותיה כגון שיטת א
ראשית אחר מן י' מליון וחמסע פה ירד
לע' לית בקרנא ובל יחזקל דבנותיה .
ובל הטת בגשים לית בקרנא ובל
שיב השנים דבנותיה . וכן שיטת
אחת מן כ"א רבל ספרא דיבנותיה
ער מן סד . ובל קרנא לור
דבנותיה ער מן סד . כגון בל ספר
בראשית וילדה . בר מן סד וילדה
לו כנים אחר המסובל ובל קרנא די
וילדה ער מן סד וילדה לו כנים
אז כנות . וכן בל ספרא סר מלה ובל
קרנא הלכה לה כגון בל בראשית ה
הנראת . ובל קרנא הנראת .
זנו על קרנא שפת שפתו ער מן
סר שפתו שפתו רפוש' חמן . וכן
על קרנא אהי וזאמו ער מן סר א
איש זאמו זאמו הנאליה כנים .
הנה ענה מנארת אס' פן מלך
ספרא

מאמר •

ספרות ר'ל הספר שכתוב בו המ
המלה היא . אך צריך שתדע כי
באשר נמסר על מלה אחת אשר ה
פירו עשר והם הושע יואל עמוס
זכו ליה בספרות או כל ספרא דה
דבותיה הנה משמע כל ספר הו
פיר עשר וחמשל קצו פונקור .
גאם משפחה מצויים לא העלת
נמסר עליה ג' ר'ס בספרא אינו ר'ל
פונקור לבר רק פבל ח'ע ופנ נמ
פמיבה ראשית חטאת ליה בספרא
ר'ל פבל ח'ע וכן בספר עונות דה
זבלל ג' ספר נחמיה נמו ואת גם זאת
ר'ס ובל עזרה דבותיה ר'ל גם ספנ ה
נחמיה : ופתח בספרות נאנת
דינו במאמר ה' ע'ש . ופסקל
רספרא נאנת דינו במאמר ר' ע'ש :
ועתה אנא מלה לשוא . גע פ'י
שמשינו ה' נה' אופנים ז' פ'אמרוס
על ישיא 4 ג

מאמר י

בְּלִשְׁנָא . וְחַב' בְּאִמְרָם בַּל לִשְׁנָא .
וְזֶה מִלָּה אַחַת שׁוֹשׁ לָהּ דּוּמִיּוֹרַת
בְּאוֹתוֹ לְשׁוֹן בְּנִיקוּד אוֹ בִּיתְרוֹן א
אוֹ בְּהִסְרוֹן אוֹת אוֹ בְּנִין אֶחָד צִרְפָּא
אֵת בַּל חֲמִלּוֹת חָזַן וְחַב' אֵת עַל סִי
שֶׁחַן גְּבֻלּוֹת בְּשֶׁאֵר תְּאוֹתִיּוֹרַת וְה
וְחִנְקִיּוֹרַת וְחֲמִשָּׁל וְיִנְחָחָה פְּגִן עֵרֶן
זְמִסֵּר עֲלֵיו לִיֹּת וְחִסֵּר וְי' חֲסִיִּים
בְּלִשְׁנָא רַל בְּעִתִּיד חֲפֵעִיל אֶחָד מֵה
מִחַן וְיִנְחָחָה וְאַחַר וְיִנְחָחָם וְא' חַב'
חֲנִינָה רַבּוֹ לְפִי שְׁבַבְלָן חִסֵּר יוֹד ה
חֲחֲפֵעִיל בְּלֵה אוֹתָם בְּלִישְׁנָא אֶחָד ו
וְכִשְׁיָחִיָּה ב' מִלּוֹת שְׁוֹת פְּמִנְחָב ו
וְכִמְבֻטָּא וְשׁוֹנִים בְּפִתְרוֹן זְמִסֵּר ע
עֲלִיָּחֵן ב' מִב' לִישְׁנָא וְכִשְׁעַר שְׁבָרִי
לְחֹת אֲדָבָר בָּם בְּמִלַּת חֵל בַּעֲה' ;
גַּם יֵשׁ בְּלִישְׁנָא שְׁבִילֵל בַּל מִלְרַת
חֲשַׁרְשׁ חֲחָא בְּגוֹן בְּשַׁרְשׁ וְחַב' יִב
בְּלִשְׁנָא וְיֵשׁ בְּלִישְׁנָא שְׁבִילֵל בְּש
בְּשַׁרְשׁ

מאמר י

בְּשֵׁרֶשׁ אֶחָד רַק עֵינָיו אָחַד : שְׂפָאוֹתָי
הַשֵּׁרֶשׁ בְּמִוּ בְּשֵׁרֶשׁ עוֹד בְּתַכּוּ עַל
וַיְהִי עֲרִיב ז' בְּלִשְׁנָא דְבִנְיָ בִי כֵּל
שָׂאָר לְשׁוֹנֹת שְׂבִשְׂרֵשׁ זֶה יֵשׁ לְהֵן
הוֹבְאוֹת אֲדוּרָת עֵינָיו בְּשֵׁרֶשׁוֹ .
וְכֵן בְּשֵׁרֶשׁ שֶׁעַר וּמְסוֹר עַל מֵאֲרֵי
שְׂעָרִים . לִיּוֹת בְּלִשְׁנָא בִי כֵּל שָׂאָר
לְשׁוֹן שֶׁעַר יֵשׁ יֵשׁ לוֹ הוֹבְאוֹת א
אֲחֵרָת . אֲמוּסָם כֵּל לִישְׁנָא לֹא בְּתַכּוּ
אֵלֶּא עַל מְלָחָה שְׂמִיטָדָפָה עֲלִיּוֹת מ
מְלָחָה אֲחֵת שְׁלוֹ בְּרֹכָה בְּגוֹן כֵּל לִשְׁ
לְשׁוֹן שְׂמִיעָה מִשְׁמִישׁ אֵל פֶּר מִן יֵה
כֵּל לִשְׁנָא מִשְׁמִישׁ עַל . וְכֵן כֵּל לִשְׁנָא
שְׂחִוּטָה מִשְׁמִישׁ אֵת פֶּר מִן ד' הַסְרִים
אֵת . וְכֵן כֵּל לִשְׁנָא קָדִים אֵב לֵאֵם פֶּר
מִן ד' . וְכֵן כֵּל לִשְׁנָא קָדִים חֲקִים
לְמִשְׁפָּטִים פֶּר מִן ה' . וְכֵן אֵלֶּר
בְּבוֹת : וְעֵתָה אֲפֹרֶשׁ מְלָחָה בְּעֵינָיָא .

כַּעֲבֵי לֹא גְמִיזָא לְשׁוֹן עֵינָיו רַק כֵּס
ג 5 בְּסִתְלָה

מאמר י

פסקה למיציא ח' פעמי' וכלן בלשון
 יחיד . ורז"ל שמשו בו הרבה ואפי'
 בלשון רבים וביאורו במועסק ומו'
 גמעשה . בלשון אשכנז גישע'ט .
 ובמסורה דפרה בו בלשון תרגום ענ'
 ענינא מתורגמן בסהלה רס בלשון
 צון שהיה לשון צבע ורוק .
 ובשומיא במסורה בענינא רל בא
 באותו ספור מעשה בגון בגפו א'
 ובענין . וכן לית חסר בענינא לית מ'ל
 בענינא ועתה אפרש מלת פסק .
 צע בי לשון פסק אינו לשון
 עברי אך לשון ארמי ותורה לש
 לשונות מתורגמן פן רל בלשון ה
 הפסקה בלשון אשכנז אינה הורו
 במו חבל להיות לשנה תרגומי פ
 פסק . וכן גישבות חמן . ופסק
 גיבלא העם ופסק . ולא נסת'לל
 פסק . טרם ופירתי . עי' לל
 פסק

מאמר

פסק . על פו נקרא הפסק פסק .
 במורה קראו גב למקום חלוק ש
 שבין פרשה לפרשה פסקא כמו
 שאמרו ה' פרשיות בתורה גליות
 מהן פסקא ברישאל . והם ניצול
 ג'הי . גב' פרשיות בתורה גליות
 מהן פסקא באמצע הפרשה . והם
 ניצול ומקצ . וכן יש פסקא
 באמצע הפסק ד' מהן בתורה
 ג'הי ויאמר אל הכל אהיו ג'הי בת
 היותם בשנה . ודיק . ויש סודין
 פסקא זו פריגמא ועוד אברהם ה
 בשער שבני להגור . והטעם
 הנקרא פסק או פסיק בבר זכרתי
 במאמר ד' . ע"ש : סליק :

ראשי
 ג'

הא לר השמינים מתמלות המצויות
 בעשרה מאמרים מלוחות השגיות

המאמר

מאמר י

המאמר הא' בקריית ובהבן ונחלקים
לשבעה מינים :

המאמר הב' בקמצין והסתחים :

המאמר הג' בגשין ורסין ומסקים
ובקצת דיני השוא :

המאמר הד' במלעיל ומלרע וב
גבסקים :

המאמר הה' בשיטים וזוגין ובמין
ורבנותהון :

המאמר הו' בסמיכים ויהודין וב
מנהגים :

המאמר הז' בנסיכים או משמשים
וקרנים :

המאמר ח' בסבירים ומטעים ו
תלפים :

המאמר ט' באתין ותובי' ומליו
קטיעין ומשטים ורזאי' ומוקדמים
ומאיתרים :

המאמר י' בקריא בספרא בלישוא
בעניא

מאמר •

בְּעֵינַי בְּפֶסֶק :
סְלִיֶקוּ הַלְוִיָּהּ הָאֲחֵרֹנִים .
בְּשֵׁם בְּרַא עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים .

בְּשֵׁם אֵל אֱלֹהֵי הַדְּרוֹחַת .
אִפְתַּח שַׁעַר שְׂבָרִי לְוַחֲרִי :
שַׁעַר שְׂבָרִי לְוַחֲרִי

אֵל הַמַּחְבֵּר הַנּוֹבֵר . הָאִישׁ
אֲשֶׁר בִּכְתָבוֹ זָכַר . יְדוּרָשׁ
לְשִׁבְחָהּ זֶלָא לְגַאֲנִי . הַפֶּעַם אֲזַכֵּר
אֶת יְיָ . שְׂהֵינִי וְקִיּוּמִי . וְעַד הֵנָּה
עֲוֹנִי : וְנִתְּנִי עַל הַלְוִיָּהּ
הַבְּרָאשׁוֹנִים . אֵת עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרִים
הַמְהִיבִים . וְאֶהְרִיחֵן הַלְוִיָּהּ
הָאֲחֵרֹנִים . וְנִעְשֶׂה מֵאֲמֹרֹת
זִכְרָאֵי . וְהֵלָא בְּמֵאֲמֹר אַחַר אֲשֶׁר
אִנְסִית עִפְתָּה . יִבְּל לְהַפְרִיחַת כָּל
מֵה שֶׁל מַעְלָה וְלַמַּטָּה . כִּי זִכְרִי
הַסֵּפֶר מִזֶּה עַד תָּמִס . וְעִפְתָּה יַעֲשֶׂה
לְנִי

שְׁבוּ לַחַיִּים

לִפְנֵי בָּאֲשֶׁר זָמַם . וּבִשְׁם אֲשֶׁר שָׁת
הִבְמִיָּה בַּטְּחֻחֹת וַאֲקִרָא אֶת שְׁמוֹ :
שֵׁעַר שְׁבוּ לַחַיִּים . יֵשֶׁן פִּי
אֲנֹכִי כִּי הַדְּבָרִים הַקֵּ
הַקְּצָרִים וְהַנְּשָׁפָרִים וְהַמְּלֹרֵת הַזֶּה
הַנְּבַתְכוֹת . בְּנוֹטְרִיקוֹן וּבְכָאֲשִׁי
תְכוֹת . וּבְדֶרֶךְ רְמִיזָה וְקְרוֹיֶצֶר .
בְּמִין תִּיבָה פְּרוֹיֶצֶר : וְכֵל לְשׁוֹן שֵׁ
שְׁנֵשֶׁתָּהּ . בְּמִסְרָה גְרוּלָה וְקִטְנָה .
גַּם לֵאלֹהֵי רַבִּים וְחַבְמֹה . וְעַל לִפְנֵי
לֹא שָׁמַי . לְחַבִּין מִתְּטֵפָה . וְנִבְנֶה
פְּתֻחֵי חֶסֶד . בְּחַקְרֵימָה חַרְוִיזָה .
פִּאֲשֶׁר שֵׁם הַיָּתָה . וְאֶעֱשֶׂר בְּהֵם
חַפְנֵי . וּמִפְּנֵי טוֹרַח צִיבּוֹר . לֹא
אֲרִיב חַפְנֵי . וְאֶקְוִים מִתְּשִׁמְרוֹ
זֶל בְּגַמְרָא . לְעוֹלָם וְשָׁנָה
אֶגֶם לְחַלְמִינֵי פֶרֶךְ קִצְרֵת וְהֵ
יִבְנוּ אֶתְחִיל בְּשׁוֹבְתָה וְנִחְרָה . לְמִצּוֹת
נְשִׁבוֹן אֶתְחִיל לְאֶתְחִיל . בְּסִינְעֵתָהּ
רְשָׁמִיָּה

שפרי יחזות

רשמיא . יתא שמייה רבא מברך
לעולם לעלמי עלמיא :
וקודם כל קודם אפן לצ
כלל וסימן להביר המלה שחיא נר
גדשה פנאשי תבות מן המלה ש
שהיל גלתי שלמן וחסר הה
חלק האחרון מספר . קוד
באשר המצא נ' א' ג' א' א' א'
יחד ועל כל אחת נקודה למעלה
נדאי היא גדשה לפנאשי תבות .
בשארין עליהן נקודה רק על האות
האחרון נקודה אחת ונדאי היל
מלה גלתי שלמה וחסר א' א'
אחת א' יותר פסוק הפיכה ודוק ו
המצא במלות שאכתוב לך בש
בשער זה והנה אהחיל לבאר מלת
לירן פי שמשג בה בעלי המ
המספר יחד מבבל שאר המ
מילות והיא מלה ארמית מורכבת
מן

שְׁנֵי לִוְיוֹת

אִיבֹט

מִן לֹא בָמֶן אֵיחַ סָ לֹא יֵשׁ רִצְוֹן
 לִוְיֹת אִוְחָה מְלֵחַ אִוְ אִוְחֵו עֵינֵו שׁ
 שְׁנֵי מִסֵּר עֵלֶיחַ לִוְיֹת לֹא יֵשׁ אִוְחָה
 בְּמִוְחָה . וְכֵן תִּרְגְּמֵם שָׁל לֹא יֵשׁ
 בְּיִוְגֵו מִוְכֵיִם . לֹא אִוְחָה בְּיִוְגֵו
 מְכֵסִין . וְכֵן רִוְחֵו אִוְ מְחִוְרָמֵו לִוְיֹת
 בְּמִוְ אִוְ לֶחֶם וְאִוְ מִיִּם . לִוְיֹת
 לֶחֶם אִוְ לִוְיֹת מְיֵל . וְיִמְעֵפִיִם
 מְחִוְרָמֵיִם לֹא בְּמִוְ אִוְ פִּוְחֵו אִוְ שָׁר
 אִוְ שָׁם מֵחַ . לִוְיֹת פִּוְחֵו רִוְחֵו חֵו
 חֵו מִיִּתֵּא . וְכֵן מְסִרָה קְטִיבָה חֵו
 בְּמִסְרֵם לִוְיֹת לֶחֶם אִוְחָה חֵו מְסִרָה לֶחֶם
 לֶמְעֵלָה בְּוֵחַ לֹא . וְלֹא וְיִמְעֵא אִוְחָה
 בְּמִסְרָה קְטִיבָה חֵו מְסִרָה חֵו יִוְחֵו שְׁאִוְחָה
 מִוְרָה עַל מְסִרָה מֵחַ רִוְחֵו אִוְחָה לֶחֶם .
 לְפִיכָה מְלֵחַ חֵו מְסִרָה שְׁלֵשִׁים
 עֵמֵיִם אִוְ חֵו חֵו עֵלֶיחַ לֹא יֵשׁ אִוְחָה
 לְטֵעוֹת פִּוְחֵו רִוְחֵו לִוְיֹת אִוְחָה חֵו חֵו
 לֶחֶם בְּמִלְוָה בְּמִוְ חֵו חֵו לֶחֶם אִוְ
 לֶחֶם

פרק יח

לפי הנהגתו : ויהי נא הנהגתו
מצאתי כי במקום ל . את כל האשר
עמו . וכן עמו . דבר :

את ראשי תיבות . אהיה
תיבות התיבות הנהגתו על כל
מלה א לשון הנהגתו א פעמים
א הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו

הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו

הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו

הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו
הנהגתו א הנהגתו א הנהגתו

ספרי לוחות

הָהֵם עִם ב' הַנְּקִיבוֹת הָהֵם וְחַמִּישׁל .
קָרְמוֹאָה לְלִיץ . הַנִּנְנָא לְלִין וְסִימִין
חֲלִילָה . וְכֵן קָרְמוֹאָה לְצַמִּיתָהּ תְּנִנְנָא
לְצַמִּיתָהּ . חֲלִילָה סִימִין וְאֵעִם
שֶׁחֲלָמוֹר הַשְּׁנִי שֶׁל חֲלִילָה בְּקִמִּץ וְלֹ
וְלֹא בַּפֶּתַח . אֵינֶן מִפְּרִישֵׁין בְּקִרְיָאָת
תְּקִמִּץ וְחַפֶּתַח . וְכֵן קָרְמוֹאָה הַשְּׁעִיר
הַחַי תְּנִנְנָא הַשְּׁעִיר הַחַי וְסִימִין הַחֶשֶׁב
אֲשֵׁיב . וְכֵן בְּסוּקִין דְּבַמִּינִין בְּג'
אִז בְּר' מְלוּרֵת רַק שֵׁישׁ בְּמִלְרֵת
אֶחָת מֵהֶן הַפָּרֶשׁ בְּאֹתֵיּוֹת הַשְּׁמוּשׁ
נִתְּנָה סִמִּין בְּפֶסֶק אַחַר שֵׁישׁ פִּי ב'
חַמִּלוֹת הָהֵם בְּגוֹן בְּמִשְׁנֵה תוֹרָה כֹּל
חַמִּסוּם אֲשֶׁר הִדְרֹךְ . וּבִיהוֹשֶׁעַ
כֹּל מוֹקוֹם כֹּלִי הֵא' וְאֵפֶס' וְהֵנָּה חַמִּ
חַמִּסוּם מוֹקוֹם מְקַנָּה . וְכֵן קָרְמוֹאָה
כִּי נִמְוָה אַחֲרָי . תְּנִנְנָא וְחֲלִיתָאָת
וְכִי נִמְוָה . וְאֵפֶס' וְהֵאמֹר הַאֲשֶׁר־
יִרְעֶהוּ כִּי נִתְּנָן וְכִי וְכִי :

שברי לוחות

אסת' ראשי תבות אתנה וסות
פסיק ולא כתבו זה רק על מלרז
שהיא קמוצה בעבור זסת אי רביע
אי טעם אחר מפסיק נאי דומה ל
לה רק באתנה וסות פסיק בגון די
דיעשו בני ישראל את הפסת . ל'
ובל אסת דבותיה וכן בשיש לה ר'
דמיון כמו אבו ע' ובל אסת דב
דבותיה וכו' אלה רבים . וביש
זוסתאות עשו במקום אסת תמונה
האתנה וספ' בזה י' דאמרו ובל
י' דבותיה ורבים טועים בהם ו
דחושבין שהם הית וכן וסורין חז'
לשון הנייה ומנוחה : דאינו אלא
צורת האתנה וסת :

אמת' ראשי תיבות איוב משלי
תלים נתנה בהן זה הסימן אע"פ
שאין סורין פן כמו שכתבתי בה
בהקדמה הג' פי' סורין תלים איוב
משלי

שברי לוחות

משלי וכן מצאתי בקצת נוסחאות
סימנים האם' אלא נוחגין לכהוב א
אמת לפי שהיא סימן יפה במאמר
רזל לשון מעלייהא נקט והנרדג
נמסר על מלת עשה כצורי ח"ס
קמצין וכל אמת דתקע דכותרת
ואיננה איוב משלי תהלים . אלא
אלה הדברים . משלי הרי עשר
גה תהלים קהלת עזרה :

שבו ראשי היבות שנים בר גש .
פירוש שם בן אדם . כמו שנמסר על
נאחזת מרעהו לית וכל שבב' דב
דכותרת פי שם בן אדם לשון הר
הרגים ורושלמי אגוש חמה סלה .
הרגים בר גש הינון לעלמי וכן א
אדם אדקתו . ובר גש דביא אדקתו
אבל בן אדם דיקוסאל מהורגמיו
עו אדם וכן אהו ג קמצים וכל
שבב' דכותרת . וכן ד וצין הר שבב'
ס ז

שברי לוחות

וְאֵל לְשׁוֹן אֶמֶר בְּמוֹ וְקוֹץ וְזֶרֶד
וְקוֹץ הוֹלִיד וְכֵן וְשָׁחַם וְיִשְׁפֹּרֵת .
וְשָׁחַם וְזָבִיר וְכֵן . אֲבָל עַל שֵׁם זָקֵכַת
בְּתֵבָה שׁוֹם אִיהֶתֵּאֵל בְּמוֹ וְשָׁרֵי בִי
בְיִשְׁשֶׁבֶר לִיחַ וְכֵל שׁוֹם אִיהֶתֵּאֵל
דְּבִנְתִּיחַ . מִסַּח רַל מְסַרְחַת הַגְּדוּלַת
בְּמוֹ שְׁנִמְסֵר עַל אֲסוּרֵי הַמִּלְגָּאֵסִירֵי
קָרִי וְהוּא אֲב בְּמִסְרַח דְּבִתִּיבִין נִיחַ
וְקָרִי יוֹד וְיֵשׁ שְׁקוֹרִין לְמִסְרַח גִּי
גְּדוּלַת מִסוּחַ וְלְמִסְרַח קְטַנַּת מִסַּח
וְכֵן נִאִיתִי בְּכֶפֶר עֵין הַקּוֹרֵא וּזֶל וְאֵ
נִאִלַּה הַסְּפָרִים אֲשֶׁר גִּתָּן לִי אֱלֹהִים
בְּזֶה מִסַּח וְמִסוּחַ וְשֶׁאֵר מְסוּרֵי
מִקְצֵי סְפָרִים טוֹבִים עֲבָל .
וְבִישׁ נִוְסַחֵאֵת מִיֵּצֵאתִי שְׁקָרֵא
לְמִסְרַח גְּדוּלַת מִסַּח וְלְמִסְרַח קְטַנַּת
מִסַּח בְּמוֹ שְׁנִוְהֵגִין לְקָרֵא סְפָר מִיֵּצֵ
מִיֵּצוּת גְּדוּלַת סְמִיג וְחֶקְטָן סְמִיג .
יִמַּח רַח' יוֹצֵא מִן הַבֵּלֶל גוֹתָגַם לֵב
לְבִתוֹב

שברי לוחות

לכתוב זה בדיני הטעמים פ' לם
לפעמים בשנותנים כלל אחר
בטעמים ויש היוצאים מן הכלל
בוחבין עליהן כד וכן ימה כגון לם
לפני הצדקא ראוי מונה רק יג ימה
שלפניהן מירבא כמו שיתבאר בס
בספר טוב טעם בעה :

אמ' אח' רת' א' מלא' א' חסר' ונבר
הוצעתין ברבנן ראשון מלוחות
הראשונות כי מלא' וחסר' טהם לא ג
באמר רק על ויר ויור הנה' באמצע
המלה עש' וכן על מלות הנמצאות
מלאות או חסרות כג' או כג' יג
מקומות וכו' בוחבין לכתוב מן
כמ' כה' או אמ' אח' וכו' ער הי
היור אבל מן היור ואילך כתבו מ
מלא' או חסר' לבר ותיבת המנין ל
לבר והמשל' ויוצא כד' יג מלאים
יג חסרים ולא כתבו יג ויבה'
ועוד

שבתי לרחות

ועוד הדע שלא כתבו זה רק על פי
מילות שסצתו מלאים וקצתו הם
חסרים בגון והורד ג' אמ' וב"ח .
וכן פסוד ד' במ' וב"ח . אבל במילות
שלא נמנו רק המלאים לכו אז ה
החסרים לכו כתבו ג"כ המלאים
או החסרים לכו והמנין לכו . בגון
אבותי מלאים . ולא כתבו גמ'
וכן גדולה ה' חסרים ולא כתבו ה
הח' . ודע עוד בשתמצא הפירו
ותמים יחר עם ה' וקדוה למעלה
ונסמך אליהו את אחת מן האלת
על היד בגון

נמצא במב' נמצא במב' וכו' היד
זה ע"י מן אמר ע"י מן שנים ע"י
מן שלשה וכו' ופי' ע"י היד במב'
הי' מפי' הנגמור ע"י מני' . בגון
כל קריאה בעוה . נמצא ונעוה
וכן אבותי גם על אבותי הם נמצא
מלא

שְׁבוּ לַיהוָה

מֵלֵא וְכוּן עַד עֲשֶׂרֶה. אֲנִי מִן עֲשֶׂרֶה
וְאֵלֶיךָ עֲשֶׂה מִפְּנֵי ה' מִלִּין בְּגִזוֹ א
אֲנִי תִּיבֶם בְּלִי בְּהַנְחִים מֵלֵא טַם יו'
וְכוּן טַם יֵא. טַם יֵא. טַם יֵא וְכוּ'
בְּלִים רַח פֶּר מִן וְדִקִּים וְהַמְצִי ל'
לֵס' רַח לֵא קִרִי אֲנִי לֵא וְנִמְצֵא
זֶה רַק עֲסֵאָה מֵאֲחֵיךָ אֲחֵי עֲמִי
בְּגִזוֹ לֵסֵא. לֵסֵא. לֵסֵא. לֵסֵא.
עֵינֶיךָ טַמֵּה שְׁפַתְךָ עַל אֵלֶיךָ טַמֵּאָמִר
א' טַמֵּן א' וְעֵינֶיךָ אִם כֵּן פִּלְהִיזוֹר
וְאֲשֶׁרֶת טַמֵּן ט'. טַם רַח
בְּחֵיב כֵּן. אִז כֵּן בְּחֵיב. וְנִחְגִּי לְבַחֵם
כֵּן עַל מִלֵּה שְׁיִשׁ פֶּה ה' אִז א' נְחִים
קִצְחוֹ מִלֵּאִים קִצְחוֹ חֲסֵרִים פֶּאֶשֶׁר ה'
פֶּאֶרְחִי בְּלִיחֵה וְאֲשֶׁרֶת כִּדְבָרִי ה'
אִם דְּפֶרְחִי טַם בְּלִיחֵה שְׁנִיזוֹר ה'
בְּמֵאָמִר ט'. וְזַע פִּי עַל הַנְּקִדוֹרִית
וְחֲטָעִים לֵא בְּחֵה לְעוֹלָם כֵּן.
כִּי אִם בְּה' רַח כֵּן הֵיא בְּגִזוֹ וְחֵבֶשׁ
ט שְׂרָה

שכרי לוחות

שנתה בה בקמוץ . וכן פרשתי
 הארץ נשא בה במאריך וזולתו
 זה נשים . ויש בה שמורה על
 מספר עשרים וחמש בגון ויש בה
 טה . אחר בה ורחיבכם לפי מקומן .
 כל בקסודת על חלמר דל'
 פלחין בגון כל' בב' דל' פלחון בת
 התיבים בן וכן כל' חסרים או כ
 כל' מל' אבל בשיש עליהן כ' זק
 בקסודת זה רח' כל' לישנא ונתב' ע
 הארתי ענין לישנא במאמר י' די
 ניש גוסחאנת גמטר פמקודם כל'
 חל' רח' תני לישני וכן במסכת
 אגולה אלפא ניתא מן פדיו פדיו
 ופרויהון פתני לישני כמו אגור'
 איתא איתם בני אל . חשש אגור'
 כ' אגור' וכן כל' על סגור האב' ות
 זהם קצור מאה זוגות כל' פתרי
 לישני . והאמרתי יש פתו הריבית
 גראת

שְׁבוּ לַיהוָה

גִּבְעַת שְׂאֵן הַפָּרֶשׁ בְּיַיְחֹז וְהִנֵּה אֵי
אֲזַבִּיר הַחֲמוֹר שְׂבָבֶלֶן וְהִנֵּה בְּאֵרֵי
בֵּן יִשְׁבֵּר . בְּאֵרֵי יְבִי וְרָאֵלֵי וְיָמֵי
יָמֵי וְאֵבִין הַחֲפֹרֶשׁ שְׂבִינִיחוּ :

כִּסְ רֵת' בֵּל קִרְיָא . וְכִבְר פְּתֻבִי
בְּמֵאמֵר י' בֵּי קִרְיָא רֵל' בֵּל חֵע
הַעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע וְכִתְבִּי הַט
חֲטָעִים לְמִרְזֵק וְקִרְיָא בֵּן . אִם
בְּאֵרֵי שָׁם הֵי לֹא שְׂמִשְׁוֹ בֵּן כִּמְ
בְּמִסְוִרָתִי וְכִּבְר בְּמִלְוִא וְהִינֵה ש
שְׂבִינִיחוּ בֵּל קִרְיָא . וְלֹא בְרֵת'
כִּסְ אִבֵּן פְּשָׁרְוִי הַרְבֵּה מִיָּהוּ יְהוָה
וְעֲשֵׂה מִהוּ שִׁיטְרָה כְּתִבֵּה אֵאל בֵּל
אֲהַרְזֵה וְאֲחַת מִחֲמֻלֹתֵי כְּהוּ כִּסְ
רוֹק וְחֲמִיצָא

כִּסְ רֵת' פְּתַח וְסִבְרָל וְכִבְר כֵּא
פְּאֵרְוִי הֵינֵה בְּמֵאמֵר ה' . וְכִסְפִּים
מִרְוִסִּים וְכִבְר כְּהוּז כְּאֵלִיוֹן וְכֵ
וְכֵ בֵּל פְּתַח וְסִבְרָל כִּסְ לֵת
לְחֻרְוֵה

שְׁבוּ לַיהוָה

לְהוֹדוֹת שֶׁהָיָה אִמְרוּ מִן הַמִּצִּיּוֹן נִמְצָא
בְּמִסְכָּה גְדוּלָה . וְנִמְצָא אִם כֵּן :

מִן רֵל מִסְכָּא דְסִפְנָא אֲשֶׁר פְּאַרְתִּי
דִּיגוּ בְּמִאֲמֹרֵי . וְכֵן עַל טַעַם

הַיְסָכְנָא לְאַרְמִיָּה אֲשֶׁר פְּאַרְתִּי נִמְצָא
בְּמִאֲמֹרֵי . וְעוֹר יִתְבָּאר בְּסִפְנֵי

טוֹב טַעַם . כִּי מִקּוֹם שֶׁנִּמְצָא נִמְצָא
בְּסִפְנֵי לְאַרְמִיָּה בְּתַבֵּי הַגְּלִיּוֹן וְגַד :

לֵאמֹר בְּקִדְוָה אַחַת עַל הַיְסָכְנָא רֵל
לְאַרְמִיָּה וְיֵשׁ שְׂטוּעִין בּוֹ .

וְהוֹשִׁיבֵינוּ בֵּי הַמּוֹלָח הַהוּא אֲשֶׁר נִמְצָא
בְּמִסְכָּה עֲלֵיהֶם לֵאמֹר הִיא וְנִמְצָא לֵאמֹר

סַעֲמִים בְּמִסְכָּא אֲבָל לְפִי הַגְּלִיל שֶׁ
שָׁנִיתִי בְּמִתְחַלֵּת הַשָּׁעָר הַזֶּה אֵין לֵט

לְטַעוֹת בְּהַ פִּי אִם הִיָּה מִיָּרֵךְ עַל הַ
הַמִּסְכָּה הִיָּה עֲלֵיהֶם וְקוֹדֶדוֹת אִמְרוּ

עַל הַלְּמִד וְאִמְרוּ עַל הַיְסָכְנָא עֲנִשְׁנוּ
שֶׁהָיָה לְבָנָה הִיא וְסוּדָה הִיא דְ

גַּאֲוִיָּה שֶׁהִמְלִיחָ אֵינָה וְשֶׁלְּמִת וְרֵל
לְאַרְמִיָּה

שְׁבַר לַוְחֹת

לְאַרְמִיָּה וְשֹׁר אֲזַבְרָנִי בְּמִקְוֵי מַי
 בְּסֵפֶר טוֹב טַעַם : לֹא רָחַ לִי
 וְרַחֲמֵיךָ . בְּשֵׁר עֲזַבְתָּנִי מִמֵּאֲמוֹת
 וְהִצַּלְתָּנִי מִי בְּמִסְכָּה לֹא מִצַּחֲתִי לֹא
 בְּמִקְוֵי לֵיחַ וְרַחֲמֵיךָ רַק בְּסֵפֶר קִצֵּת
 הַמְּרִקִּים בְּרַחֲמֵיךָ נִעְנִי מִסִּדְּרֵי
 בְּגָזוֹן סֵפֶר סִמְרוֹ וְסֵפֶר עֵט סוֹפֵר וְ
 בְּזוֹלָתָם מְעֻשִׂים : רַחֲמֵי רַחֲמֵיךָ
 מִסִּיק וְגַם בִּזְחַל יֵשׁ מִקְוֵי לְטַעֲוֹת מִי
 יֵשׁ שְׁקִירָאִין אֹתוֹ רַחֲמֵי אֵל רַחֲמֵיךָ
 וְהַחֲפֹז שְׁפִינִיחֵן הֵנָּה בְּאִשְׁרֵי עֲלִיּוֹת
 בְּקִדְרוֹת הַנֶּאֱרָחַת רַחֲמֵי מִסִּיק נִמְנֵי
 שְׁפִינִיחֵי וְנִשְׁחָהֵנָּה בְּקִדְרוֹת אֲהַת עַל
 מִפְּאֵרֵי רַחֲמֵיךָ בְּגָזוֹן וְיִצְמֹרֵךְ ט' רַחֲמֵיךָ
 וְכֵן וְיִצְמֹרֵךְ רַחֲמֵיךָ בְּעֵבֶר עֲזַבְתָּנִי מִמֵּאֲמוֹת
 אֲלֵמָה בְּקִדְרוֹת רַחֲמֵיךָ :
 סֵפֶר רַחֲמֵיךָ מִסִּיק אֵל טַעַם מִ
 מִסִּיקֵי בְּגָזוֹן אֵלֵיךָ ט' מִסִּיקֵי
 וְיֵשׁ בְּקִדְרוֹת נִמְנֵי עַל הַלְּאֵחַ מִסִּיק
 רַחֲמֵיךָ

ר' ב' סופי פסקי'. וכן אגיה אל חיבם
ב"ב ס"פ גמסר עליהן בבס"ת ודוק ;
מ"ם ר'ת מיצע פסקי ר'ל באמצע
חפסקי . ומצע הוא לשון הרגום
ירושלמי של תוך ושל קרב כמו ב
בתורה הבר . במצע מוריגיה בקרב
אלהים במצע בייגא . אבל תוך של
חורה ונבואים מהורגמין מוציעיה
או מוציעותה או מוציעה . ולפי
שדברי בעלי המסורה רובם הם
הרגום ירושלמי לפיכך נהגה לומר
מצע פסקי בגון ובל ישראל לה'
מצע פסקי ובל ר"ם דבותריה וכן רב
ונשמע ג' הר"ם וחד ס"פ וחד מ"ם ;
דביש מסורה מצאתי במקום מצע
מיוסון ולא מצאתי לו חבר וריע ;
ג"א ר'ת נוסחא אחרונא לשון
זה ומצא הרבה ברברי חול בגון
צוטה חגט . גוסה תקרבה ודומיהם
וגל

שברי לוחות

צל שחגא ענין העתקה והסרה לשון
 וסרה מפיצה שחגא כמו ויסרה וי
 ויעתקה בן חבבוי העתקים ונסחים
 מן ספר אמר וקראים גיטסאות . וכן
 בעורה יתנסח אע"מ ביהיה . פירוש
 יועתק ויוסר . לכן אני אומר
 שגוססא וועתקה במעט אהי היא
 פאן אהנה שפירן סגור
 וקראים וקראים אג תניס ה
 גומצאים רשמיים נסחא גליונות
 של חתומים המרוקים . ורובם
 הם אשחיים ולא מאתי משה
 חתומי חתומים לא מעשים גם
 חתומים חתומים חתומים חתומים
 חתומים חתומים חתומים חתומים
 חתומים חתומים חתומים חתומים

חתומים חתומים חתומים חתומים
 חתומים חתומים חתומים חתומים
 חתומים חתומים חתומים חתומים
 חתומים חתומים חתומים חתומים
 חתומים חתומים חתומים חתומים

שכרי לוחות

אֲשֶׁר חָפַר בְּלִי הַיְקוֹר הַנְּרַפְסִים
בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבַּע הַגְּדוּל סָבִיב חַמֵּי
הַמִּסְרָה הַגְּדוּלָה שֶׁתְּחַלְתוּ אִמּוֹר חַמֵּי
הַמִּחְפָּר אֲמֹת הַבְּבַר בִּי הַנְּקוֹר גִּתָּן
מִסְנֵי וְכוּ' וְבַבְּר וְכִרְתִּיו בְּסֵפֶר מִס
מִסוּרַת הַמִּסוּרַת בְּתַקְרָמָה וְרַבִּים
הוֹשְׁבִים שֶׁהוּא סֵפֶר הַשְּׁמִשׁוֹנֵי וְט
וְטוֹעִים בִּי נִמְצָא כּוּ חֲתוּם שְׁמוֹ
מִשָּׁה בְּחֻבָּה מְקוֹמוֹרֵי כַּגִּין כַּת
בְּתַחֲלַת דְּבַרְוֹ בְּנִקְרַת הַצִּירֵי וְח
הַלִּים וְחֶסְגוּל דְּמִתְחִיל מִמְּבוֹן שְׁבַתוֹ הַ
לֵג' הַשְּׁגִיחַ צֶהַר יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר. וְכַמִּקּוֹם
אַחַר מוֹשֶׁט שְׁמוֹשׁ חֲחוּלָם וְח
וְחֲרוּמִים לֹחַ ז' וְסֵפֶר הַשְּׁמִשׁוֹנֵי
הוּא הַסֵּפֶר הַנִּקְרָא חֲפִיר הַקּוֹנִים
בְּתַחֲלִיל זַע בִּי עֶקְרֵי הַרְבָּרִים אֲשֶׁר
יִבְרָה בְּחַם הַעֲבָרִים הֵם עֲשֶׂה הַוְכָה ;
מִשׁ מִצְאָתִי בְּסֵפֶר הַגִּל שֶׁהוּא
מְבִיא נֶאֱמַר מִחֻמֶּשׁ אַחַר מוֹגֵר
וְאוֹמֵר

שברי לוחות

ואומר בן מיצאתי בחורמש של ר'
מיאיר שפירץ וזהו מש' :

יחבי רח' יקותיאל הכהן בר' יהונתן
והא בעל ספר עין הסור' ובגורו בלשון
אשכנז אלמן הנקבן ובן חתם שמו
בשיר השני של ספרו עש' וקבלתי
שהוא היה בקק' פראג שבמדינת
פיהם' ואני אמרתי על דרך הלצת
השיר שבנותלו ביהי שיריו ובר' מי
פהמי הוא . ועשה הבור' זאת מאד
בענין הנקודות והמלות שטעמן
מלעיל או מלרע . ובנין המקיפין
ובלתי מקיפין וקרא שם הספר ע
עין הקורא . ובן נמצא בקצרת
החורמשים בגליונות :

עה" דל' עין הקורא ולפעמים גרשם
יחבי שהוא שם המהבר באשר בת
בתתי :

עם' רח' עט סופר והוא שם ספר

שברי לוחות

חֲזוּן הַרְדֵּק וְהָיָא קִיצוֹר מִעֲנֻיָּי הַ
הַמְסוּרָה וְחֲטָעִים וּמִצְאָהִיו רַשׁ
בְּשֵׁם בְּגִלְיוֹתָהּ שֶׁל הַמְּוֹשֵׁי הַסְּפָרָה
וְלֹא בְּהַמְּוֹשֵׁי הָאֲשֵׁרִים :
רִין . רַח' ר' יַעֲקֹב וְקָבֵן הַבִּיאָר
הַרְבֵּה פְּעָמִים ר' שְׁמוּשׁוֹן חוֹל' בַּס
בְּסֵפֶרִי וְלֹא יִדְעֵתִי מִי הוּא :
בְּמִ' שֵׁם סֵפֶר וְקָרָא מִפְּתַח בְּגִין
וְהַעֲבִירִים בְּמִם' הַסֵּר יוֹד תְּנוּנָא וְכֵן
וַיִּחַנֵּה בְּעֵבֶר אֲרוֹנוֹן בְּמִם' מִעֵבֶר וְכֵן
בְּעֵינֵי הַסֵּר וּבִמְלֵא וּמִצְאָא בְּבִמְתָּה מִקַּ
מִקְדָּשִׁים . וְלֹא יִדְעֵתִי מִי יִלְדוּ . אֲךָ
בּוֹצֵאתִי שְׂרָאע' בְּתָם בְּהַקְדָּמָתוֹ לִס
לְסֵפֶר מִאֲוֵנוֹס וּזְל' . וְר' לֹוֹי הַסְּפָרָה
מִעֵד סְרַקוֹסְסָה הַפֶּר סֵפֶר הַמִּפְתָּח
עַל' וְאֲנֹכִי לֹא רָאִיתִיו עַד הַיּוֹר :
מִחֲזוֹתָא . שֵׁם סֵפֶר וְלֹא יִדְעֵתִי
מִי יִלְדוּ וּנְמִצְאָא בְּגִלְיוֹתָהּ הַחֲמִישִׁים
בְּגִין לְטַבּוֹת אֵת אֲרִיז אֲרוֹס הַפִּירָה
דְּגוֹשָׁתָא

שכרי לזרות

דגששה ובמחזורתא לסבוב ברפי
סיני . שם הימש מרופיק
מזכר מומחלוקת הטעמים בגון וי
וישמע יתרו בגרשים ובסיני חג
ברביע . ועוד שם אל משה אל
סמורבר בוקת ובסיני בוקת גדול .
לא ידעתי מי היא המספר .

חומש יריחו מסתמא הוא חומש
אחר מוגה בא מיריחו מזכר מענין
חסר ומל" בגון כי כל החזקות האל
בחומש יריחו חסר היו השנייה וכן
ילידו העצק ב' בענין ובחומש יריחו
הראשון מלא והשני חסר .

ספר הללי . מביאו הרדק במכלול
בשךשים וזל" בספר הללי אשר בט
בטוליטילא נמוצא אשר הדרה ליה
הזליח רפויח . עבל" ראני חשבתני כי
חספר נקרא בן על שם מחברו הנקרא
הליל אה מוצאתי בקצת נוסחאות
ע 2 בתים

שברי לוחות

כתיב הלואי כאלה בין ב' הלמדין
עיון בשרש שום גם כאתי במבול
הנרפס בקושטונינו וקרה הללי ב
בצירי ההא ולא ירעתי מה הול
ירושלמי. הוא הספר אשר סמוך
עליו רפי יונה המבדק כמו ש
שהעיר עליו הרק ואלי הול
הספר שהגיר בן אשר שהיר ב
בירושלם ימים רבים כמו שב
שבתתי בהקדמה השלושית בשם
הרמבם זל

ספר אספמיא. הוא שם כלל לספרי
ספרי בני הם מוגהים מכל שאר
הספרים באשר בתתי בהקדמה ה
החדשה. ואספמיא רל ספרי בני
בן הרגים של גלות ירושלים אשר
בספרי רבספמיא וכן וקרה כלש
אספמיא. ובלשון אשכנז שפמיא
גמלי בני בתתי בהקדמה
השלושית

שברי לוחות

השלישית המחלוקת שפין בן אשר
ובין בן נפתלי ואיך אזהנה סומכים
על קריאת בן אשר לפיכך נמצא
בקצת הספרים גרשם בחיץ בער
בן נפתלי בגזן ונחית את המלקוח
לפי קריאת בן אשר בן הנא נב' פ'
פ'שטין ולקריאת בן נפתלי הנל
נחצית בפ'שט אחר וכן גרשם נג
בגליון נב' רל' ונפתלי ונבא' נל' פ'
פירוש בן נפתלי וננוסחאות שנ
שנכתב בעת בן נפתלי בפנים ובעת בן
אשר בחיץ הנא טעיה פי העקר א
אצלנו בעת בן אשר לפיכך נאמי ל
לכתוב העקר בפנים ולא בגליון :
מדיו . רל' מדינחאי נבו בתנאי
בהקדמה הנל' החלופין שפין מז
מדינחאי ומערבאי ואיך אזהנה ס
סומכין על קריאת מערבאי לפיכך
אין צריך לרשום בחיץ נק בעת מ
ע 3 מדיונחאי

שברי לוחות

מדינחאי במור הפשטה על העיר מור
מדינחאי אל העיר ובספרים שגורשם
בחיז למערבאי על הוא הטעאה ובבר
הודעתיו גם בן בהקדמה הנל" ש
שאינ הלית בין מדינחאי למערבאי
רק פניאים וכתבי ואין גם אחר
תורה: אשלמתא בן קראי בעלי
מסורה וניאים ראשונה אשלמתא
קדמיתא . וניאים אחרונים
אשלמתא תינחא בגון כל איניתא
ראשלמתא קדמיתא שלחתי ושלחתי
בן מן אחר ושלחתי דבר בתוככם וכל
אשלמתא תוצא דקותיה שלחתי ו
ושלחתי ממך ושלחתי עיני במסורת
אזלה : ואנכי לא ידעתי למת
קראי אשלמתא

פריגמה . בן קראי התפסקר
שפאמצע הפסק בגון ויאמר קין
אל העל אחיו . ויהי בתוכם פשעה
ומסר

שפרי לוחות

צְמִסֵּר עָלָיו כַּח' פְּרִיגְמוֹת בְּמִצַּע ס'
בְּסוּק ר' מִנְחוֹן בְּתוֹרָה . וְאִינִי יוֹרֵעַ
מֵאִיזָה לְשׁוֹן הָהָא . גַּם בַּעַל הָעֶרְוָה
לֹא הֵבִיאוּ אֶךְ הַלּוֹעֲזִים קוֹרְאִים
בְּל הַפְּסָקוֹת בֵּין פְּרָשָׁה פְּתוּחָה אוֹ ס'
סְתוּמָּה פְּרִיגְמָא בְּצִירֵי הָרִישׁ וְש'
וְשִׁאלָהִי אֶת פִּי חֲבָמִית וְאִין מוֹצִיר לִי ;
וְעֵינִן פְּרָשָׁה פְּתוּחָה וְסְתוּמָּה .
מִבְּנֵי אֵת בְּפִי־סָקִים וְיֵשׁ בְּהֵן פְּלִגְתוֹת .
וְהַכֵּל שְׁפָרְשָׁה פְּתוּחָה יֵשׁ לָהּ ב'
צִירוֹת הָא בְּחֲצֵי הַשִּׁיטָה וּמִנִּיחַת
חֶלֶק בְּשִׁעוֹר ט' אוֹתוֹת ; וְחֲצִירוֹת
הַשְּׁנִיחַ מִנִּיחַ שִׁיטָה שְׁלִימָה וְחֵל
בְּשִׁיטָה הַשְּׁלִישִׁית וּפְרָשָׁה סְתוּמָּה
מִנִּיחַ חֶלֶק בְּאֲמִצַּע הַשִּׁיטָה בְּשִׁעוֹר
ג' אוֹתוֹת וְאָחַב" מוֹסִיִּים הַשִּׁיטָה וְאִם
צְמוֹר בְּסוּת הַשִּׁיטָה מוֹתְחִיל בְּאֲמִצַּע
הַשִּׁיטָה הַשְּׁנִיחַ . וְהַכֵּל הַפְּתוּחָה
תְּמִיד בְּרֵאשׁ הַשִּׁיטָה וְהַסְתוּמָּה
ע 4 המיד

שברי לוחות

תָּמִיד בְּאִמִּיצֵעַ הַשִּׁיטָה !
מִי־סוּן . בְּמוֹ אִמִּיצֵעַ וּבְבֵר זְבֻרָתוֹ
בְּמִלַּת מִפ' :
זוֹסְתָא . מִי' הַעֲתִיקָה וּבְבֵר זְבֻרָתוֹ
בְּמִלַּת נֵא' :
רַעֲפָה אֲזָאָר קֶצֶת סִימָנִי מִסֻּרְתָּ
שְׁשֶׁת־זָנָה וּבְנִי־אִים שֵׁישׁ קֶצֶת קוֹשִׁי
בְּהַבְנָתָם :

סִימָן בְּפִרְשָׁה זַח וְרִיפְתוּתוֹזְרָמָח .
כְּרִישׁ . וּבְרָה' וְרִיפְת בְּרִילָת וְסִמָּן
רֵאשִׁי שְׁמוֹת סִפְרֵיהוֹן מִי' בְּסִפְר ב'
בְּרֵאשִׁית הַנִּקְרָא רֵאשִׁית בְּרִישׁ זְבֻרָת'
וְרִיפְת בְּרִישׁ . וּבְרָה' זְבֻתְכֵי רִיפְתָּ בְּרִילָת
בְּשֵׁם הַסֵּפֶר שֶׁנִּקְרָא זְבֻרָתוֹ בְּרִילָת :
סִימָן בְּפִרְשָׁה וַיִּרְא אֲבִי אֲבָרָהָם
בְּחֵיב הַשְּׁנַי נְעָרָיו אֶתוֹ . וּבְפִרְשָׁה בְּלֶק
אֲבִי בְּלָעָם בְּחֵיב הַשְּׁנַי נְעָרָיו עִמּוֹ .
וְסִימָן אִישׁ אִישׁ בְּלִשׁוֹנֵי . מִי' אֲבִי
אֲבָרָהָם שְׁתֵּי עֲבָרֵי בְּחֵיב אֶתוֹ שְׁהוּא
לִשׁוֹ

שברי לוחות

לשון עברי. וגבי בלעם שהיה ארמי
שנאמר מן ארם ינחני בלק בתיב עמו
שהיא לשון ארמי הרגום של אהו
עמיה. וסימן אחר בשמו בן הוא.
פירוש אברהם שהיא נאלח בתיב א
אהו נאלח. בלעם שהיא בעין בתיב
עמו שהיא בעין. וסימן אחר אא' ע'
פי' אברהם אהו. בלעם עמו. וגם
הסימן על זה שמה אותות אותות
פי' האותיות הם אותות וסימנים
על זר :

סימן בפר' וישלח על דישן
ודישן כל יומי דספר דישן בקמץ
ומתחיל יום ראשון של שבוע וב
בין חכר דישון דישן דישן דישן
דישן דישן. בג' מפורשים הספרדים
אך הצרפתים חלוקי עליהם ואומרים
דישן דישן דישן דישן דישן די
דישן דישן וסימן שלהם כל יומי
ע 5 ספר

שברי לוחות

ספר דשן ומתחיל ביום השפיר :
דעה העקר וסימן מעליו בקדש
גלא מורידיו וסימן אחר עשירי
מקמציו פי' כל שחולץ עשירי בא
מאונות הוא בקמצו מל"דל" שג
שנתה ביום היא דישן . וכל דשן
בחולס אינו עשור פי' הוא חסר :
סימן פפרשת שמות ואם פת
היא וחתה . ל" . וא' שתיט הגה וחתה
וסימן מלכת שבת פירוש אפי' אם
אספר וקרי וחתה בשבת :
סימן פפרשתו נא . ונא מעם
פועה נמטה האונה . סימן מלך
אין לאונה ונא . פי' ברוב שאר
המטות נהיה ונא משה מעם פי'
פועה אצל האונה לא ונא משה
שהיא חמלה שנאמר ויהי פישתו
מלך . דעה סימן מלך אין לאונה :
סימן פפרשת פוריע ומי טחנה
הנא

שַׁרְי לוחות

הָהָא בְּמִפְיָא יָמֵי טַהֲרָה הָהָא נְהָרַ
וְסִימָן יְהוּדָה פִּירוּשׁ הָהָא שְׁאֲחַר י
יָרֵד שֶׁל יְהוּדָה הִיא זַעַת וְהָהָא ש
שְׁאֲחַר הַדְּלִת נְהָרַ . בֵּן הָא שֶׁל
טַהֲרָה שְׁסִמוֹנְךָ אֵל יָמֵי זַעַת וְחִסְמוֹנְךָ
אֵל זְמַי הִיא נְחָה . וְסִימָן אַחַר יַמֵּי
זְמַיָּה מְגוּלִים זְמַיָּה מְבוֹסִים .
וְסִימָן אַחַר וְבִסְיֹנָה אֵת זְמַי וְזַח קַל
לְחַבִּין :

סִימָן בְּפִרְשֵׁת פְּנֹחַס בְּזוֹ מַיִם בְּר
פִּירוּשׁ בַּל עֲנִינָא בְּתִיב וְנִסְבְּרַ .
בְּמִשְׁפֵּט בְּר מִן יוֹם בְּתִיב וְנִ
וְנִסְבִּיהֶם וְבִיּוֹם וְנִסְבִּינָה וְבִיּוֹם
ז' בְּמִשְׁפֵּטִים תְּרֵי בְּזוֹ מַיִם . מִפְּאֵן
זְמַי לְגִיסוֹךְ מַיִם מִן הַתּוֹרָה בְּר
בְּדֵאִיתָא בְּמִסְכַּת הָעִנִּית :

סִימָן בְּשְׁמוֹנָאֵל ב' בְּסִימָן בֵּא' . וְהָהָא
עוֹד מִלְחָמָה ב' בְּעִנִּין וְב' בְּעִנִּין ו'
נְתָתִי עוֹד הַמִּלְחָמָה וְסִימָן בְּתוֹךְ ה'
הַמִּלְחָמָה

שברי לוחות

חַמְלָחְמָה פִּי חָרָא שׁוֹן וְחַרְבִּיעֵי מוּל
מִלְחָמָה גַב אֲמִצְעוּיִם חַמְלָחְמָה :
סִימָן בְּמִלְכִים ב' סִימָן כֹּא בְּאֵמֹת
וּבְלֵבָב שְׁלָם וּבְשַׁעֲוֵרָה סִימָן ל'
לֹחַ בְּאֵמֹרָה וּבְלֵב שְׁלָם , וְסִימָן
בְּאֵשֵׁי סִפְרִיתוֹן , פִּירוּשׁ מְלָכִים
חֲמַתְחִיל וְחַפְלָה שֵׁשׁ לוֹ ה' אִו
אוֹתִיּוֹת בְּתִיב וּבְלֵבָב שְׁחֹא שֶׁל ה'
אוֹתִיּוֹרֵת . יִשְׁעִירָה חֲמַתְחִיל חֲזוֹן
שֵׁשׁ לוֹ ד' אוֹתִיּוֹת בֵּן וּבְלֵב שֶׁל ד'
אוֹתִיּוֹת :

סִימָן בְּמִלְכִי ב' סִימָן כֹּא אֵת יִתָּר
חֲחֵמוֹן וּבְיִרְמִיָּה גַב יִתָּר חֲאֵמוֹן .
וְסִימָן הֵא לָבִים זָרַע וְהַפִּי יָרֹעַ זָעוֹר
שֵׁם בְּמִלְכִים וּמְזַלְרָה וּבְיִרְמִיָּה
מְזַלְרָה . וְסִימָן עֲנִיּוֹתָא בְּחַר עֲנִיּוֹתָא
אֵלֵא . פִּי יִרְמִיָּה שְׁמַבְרָה מְעִנִּיּוֹת
חֲחִירְבָן גְּבַתְּ מְזַלְרָה לְשׁוֹן רַבִּים וּמִ
וּבְמִלְכִים שְׁחֵם עֲשִׂירִים גְּבַתְּ מְזַלְרָה
לְשׁוֹן

שברי לוחות

לשון יחיד רד"ק :

סימן בישענה סימן לה' ושיגה
זכרה יגון ואנחה חנוכה בסימן גא"י
ושיגון זכרה סימן ר"ג גון פירוש הר
הראשון בב' ריון ושיגה זכרה וחסני
בב' גנין ושיגון זכרה :

סימן ביהוקאל סימן יה"ב ענינת
אל החרי' לא אבל בלו קמץ אבל אל
גהרים אבל חציו קמץ וחציו פתח ו
זסימן גלא אבל קמץ פומיה פי' בל
אבל הסמוך ללא היא קמץ . ובב'
הנרפס פה זמסר זה בבראשית על ב
בזיעת אפיו האבל והיא טענת גמור
והמגיה לא הבין . אלה הם הסימנים
שראיתי לכתבם פרו . ובלי ספק
המחפש ימצא יותר מאלה ואני גל
גלאיתי לבקש עוד ובהזו גשלים
סספר מבבל ובל . ושחבת

אשר בל ומול :

שפירי לוחות

והיה טרם אבליה לדבר .

שינה חרשה אחר .

אמן לאלי יהי הלל והודיה

יען אשר חנה אתי בעוונתי :

הואל והורוני דעה חביבני

ער פי למסורה פיאמר חביבותי :

מה היא חננס לי גב' אני חננס

אורה לכל אדם מעוט ידיעתי :

הרתי בכל לפי למצא דבר הפז

תאמין אמת בני יאעתי ומצאתי :

מפני ספרים ספליתי ולא מפני

ספרים ולא חר חנה ספליתי :

חשבת אפלת לאור הפסוק

גיא ספליתי אנה חביבותי :

דברי ספליתי סודם והודותם

מי ימצאם אם לא יחוש בעגלותי

אמנם חשיבתי בני אין אגוש שלל

חשבת חל אפי תלין משגתי :

אפי

שברי לוחות

אחלי שגיאורה מן יבון וירעם
יהקון לפי שכלו עוות שגיאותי ;
האל אלהים הוא ירע וישראל
ירע אשר לא עשיתי בגיאותי ;
את לא להראות את יקר גדולתי
כי אם לבקשה אנשי סגולתי ;
אם בעונותי בני יצאנו
אין מן שמי יזכור עור אהרי מותי ;
כי לי אשר ספרי יחיה ולא נמור
ירביה שפתי עת אישון בקברתי ;
לכן לבח ספרי ובשוט כהוך הכל
הראה לכל מי שכל מעשה גבורתי ;
הלשואלים אותך יר מן הבינהך
תאמר ירי אליה כוננה אותי ;
כן איש אשר לרי שמו נקרא
הוא אשכנזי איש חיל ואפכתי ;
וגמר שנת יפרח' תוך פרשה קרח
בת עיר וירי סינה רבתי ושכתי ;
ושלמה השירח .
ובל מספר ער גאירתי ;

ספר טוב טעם

חברו ר' אליהו האשכנזי המדקדק
יץ' בכמר" אשר חלויזל'. בביאר דוני
הטעמים ומשפטים. בכללם ופרטם
בדברים אשר ער הנה לא נשמיעו.
ומלפנים לא נודעו. ובל הקוגר
בהם ידיעה. יבין חילוק
הטעמים בלי
ידיעה:

ונרמס פה בעיר באזיל שנת
רצט' לפרק:

הקדמות

טוב טעם ודעת למונני בני

תורתך אהבתי

אֵלֶיךָ הַאֲשֵׁרֶנִּי . אֲלֵיךָ בֵּן
בְּרַךְ אֵלֹהֵי חַבְדֵי . אַחֲרֵי
בְּלוֹתֵי . וַיְהִי בְּהֵיוֹתֵי . וְאֲנִי בְּעֵינֵי
וּרְגִיזֵינִי . אֲשֶׁר שָׁם בְּנִסְיָה . אֲדוֹלָרֵי
מִחֲבָמִים . וַיְהִי מִיָּמַיִם . אַחֲרֵי אֲשֶׁר
הָיָה יְיָ לִי . וְאֲנִי שְׁלוֹ בְּהַבְּלִי . אֲרֵי
יְיָ זָבַחֵי . וְאֵת הַזֶּבֶחַ אֲשֶׁר זָבַחֵי .
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּמִי . לְחַפְּרֵי חַבְדֵי בְּטַעֲמֵי
גִלְבָּאֵר וְרַבִּים . בְּמִשְׁפַּט הַמְּלָכִים
וּבְרִינֵי מִשְׁרֵתֵיהֶם . וְאִיזָה מְטַעֲמֵיהָ .
לְמַעַלָּה אוֹ לְמִטָּה . וְאַחֲרַי עַד עַתָּה .
וְלֹא אֲנִי עוֹד לְהַתְּעִלֵם . אֵת זָבַחֵי
אֲשֶׁלֶם . בְּרִין וּבְחֻבָּה . בְּיַד יְיָ הַטּוֹבָה .
עַלִּי הִזְקָה . אֲבָ לֹא אַעֲשֶׂה הַעֲתָקָה .
מִרֹב זָבַחֵי . אֲשֶׁר בְּבֵר זָבַחֵי .
כְּרוֹם

אקדמות

בְּרוּךְ הַמְּקוֹמֹת. וּבְהֵם כָּל רְעוּרֵי
דוּמֹת. וּפִי בְהֵם לֹא אֶפְעֵר. רַק
מֵעַט מוֹעֵד. בְּקִצְרוֹ וְלֹא בְּאֲרוּכּוֹת
בְּרַבֵּי שְׂבָהם צְרוּכּוֹת. וְחַבְלֵל
בְּתוֹךְ זֶה חֲבוּרֵי. וְהָיָה רוֹב דְּבוּרֵי.
בְּעִנְיֵי קָשִׁים. וּבְרַבֵּי חֲדָשִׁים.
שְׂאִינָם מִצְרוּרִים. וְלִחְבַּתְּבֵי רֵאשִׁיִּים.
בְּאֲשֶׁר כָּל עֵינֵי תְּחִיָּה. וְקִרְאָתִי
שֵׁם הַסֵּפֶר הַזֶּה. סֵפֶר טוֹב טַעַם
וְכִבּוֹן בּוֹאֵת הַפֶּעַם. בְּנִיחֵי שְׁלֹשָׁה
בְּתִים. וּבְרֵאשׁ הַסֵּפֶר חֲתִים. וּבְשֵׁם
הַשֵּׁם עָלַי גָּמַר אֲשׁוּרֵי וְאוֹמֵר:

זֹאת הַפֶּעַם אֲשֶׁרִי חָעַם
שְׂבָבָה לוֹ אֲמַרִי נִוְעַם:
סֵפֶר יִקְרָא טַעְמוֹ מִקְרָא
עַל בֶּן גִּקְרָא לוֹ טוֹב טַעַם:
חֲלִיבָה וְחֲרִיבָה.
אֲלִיחָה בְּחֹרֵי מַעַם:

הקדמה

הנה כבר ביארתי בספר מסורת
המסורת בראיות גמורות
וברורות כי הטעמים והנסקודות
לא היו מושגים עם האותיות עד
אחר החיבור והלמוד שקמו בעלי
המסורת אשר בטבויא המדינה
והמצאא זאת החכמה גם ישבתי
בעות האומרים כי הנסקודות וה
והטעמים נתנו מסיני ועיון שם מי
שרוצה לעמוד על אמתת הדבר
לפי דעתי . גם שם חודעתי לתכלית
מה המצאא והכלל ממה שאמרת
כי הטעמים מורים על באור הפ
הפסוקים כמו שכתב רש"י ז"ל בב
בבמות מקומות בפרשו : וזל'
אלמלא טעם זה הפסוק לא הייתי
יודע לפרשו . וכן כתב ראע"ב
פירוש שאינו על דרך הטעמים
לא האבה לו ולא השמע אליו כי
בעל

הקדמה

בעל הטעמים ירע הפירוש יותר
מופנה ע"ל" ובברר הסשיתו לשאול
עליו בספרי הנל" על שבנה בעל ה
הטעמים בלשון יחיד ותינה לו למ
לומר בעלי בלשון רבים כי רבים
היו בלי ספק באשר פארתו בספרי
הנל" :

והנה הסבמותי לחלק דברי החפז
הקטן הזה לחלקים ראשונים כו שמ
שמונת פרקים . למען ירוץ
הקורא בהם וימצא את מבוקשו
על גילה . והא לך התחלה :

הפרק הא' בבאור מספר הטעמים
ואיד גהלקו לג' חלקים ומספר ש
שמותם והועלתם :

הפרק הב' בביאור דברי הטעמים
ודינים ומעמד משרתייהם ומ
המשפטים . ובגלים טובים בבפור
דברים :

הקדמה

הפירוש הג' פניאור פי חצי מספר ח
המלכים מהרדפים סי' יטא זר
אחר זה ותחצי אינם מהרדפים וע
בפניאור פי רוב המלכים טעמים
למעלה על האות והמשרתים רובם
טעמים למטה ומה היא הספר נא
באותם משרתים שטעמים למעלה
ספר חר' פניאור הטעמים

המפסיקים יש מפסיק יותר מהגור
והמלכים הקטע' הם יותר מפסיקים
מן המלכים הגדולים ובפניאור אינה
מלבד אין לו משרת ואינה יש לו מ
משרת אחר. ופי' שיש לו מ' א' א'
משרתים או יותר. ואינה המשרת
שישרת רק למלך אחר. או למ'
מלכים או יותר :

הפירוש הח' מבאר צורות המונות
ב' שלשים טעמים וקורא ל
לב' אחר בשמו גם שמורדו הג'
העורפיו

הקדמה

הגדפין אשר יש לקצתו זכור ;
הפרק הז' בדיני המלות שטעמים
מלעיל או מלרע ;
הפרק הז' בביאור דיני המתגים
והגעירות ;

הפרק הח' בדיני המלות המוקפות
ושאינם מוקפות ;

פר **ק** א
בע לך כי לא עלתה
הסבמתי מוחלטת

בין המבקרקים במספר הטעמים
אשר הסבים עליהם מניחם או מ
מציאם והירי מי שיהיה ית
נהיר או רבים . ובבר גליתי את
דעתי בזה בהקדמותי לספר מוסורת
המוסורת ויש מוחמירים במספרם
ויש מוקילים . ואנכי המחמיר
יותר מכלם והעמותי מספרם ע
על שלשים והמוסקל יותר מכלם
העמיר מספרם על יז' ויש על יז'
יותר

פרק א

וזהר אב עד השלשים לא תא . אב
צע בי הפרש שפניהם אינו נמ
במספר הטעמים וצורתם כי הכל
מורים בהם : ועליהם אין להוסיף
במהם אין לגרוע אב הפרש שם
שפניהם אינו אלא בשני שמותם
כי יש נקצתם המתחלפים בנאותם
לפי התחלפות מצנעם . עד שטעם
פלוגי נקרא במקום אחר נכר ונ
במקום אחר נבנה באשר והבאר ע
עוד . והנה שלשים הטעמים
האלה נחלקו לג' חלקים יד' מהם ג'
נקראים מלכים . וסמנך ביד
המלך . ונקראים פו לפי שכל אחר
יעצור ויפסיק בין דבר לדבר וי
ויעמידה במלה אשר יעצור בע
בעמו ויא' מהן נקראים משרתים
בי הם באים לעבודת המלך לה
להמשיך הדבר בלי הפסק עד מ'
מקום

פרק א

מִקְדוֹם מוֹשֵׁב הַמִּלְכָּה . וְהָ מִיָּהוּ לֹא
נִקְרְאוּ מַלְכִּים וְלֹא מִשְׁרָתִים לְסִיבֹת
שִׁתְּוֵעַ אַחַב הָרִי לֶךְ שְׁלֹשִׁים הֵט
הַטְעָמִים . וְהִנֵּה אֲרִיָּא בְּמִסְפָּר
אֲבָאם לְבָלֵם בְּשֵׁם אֲקָרָא וְאֵלֵה הֵן
הִי" אֲשֶׁר מַלְכִּים וְקָרָא : שְׁנַיִם
שְׁנַיִם פָּאֵר . א" . ז" . ג" . פִּת .
ט" . ית . לת . וְנִיאֲרָם . אֲהִנֵּת .
זֶרְקָא זֶקֶת סֵטוֹ . זֶקֶת אֲדוּל . אֲרִישׁ
אֲרִישִׁים פְּלוּשָׁה . תְּבִיר . טַפְחָא .
וְנִיעַ יְתִיב . פִּשְׁטָא לְאַרְמִיָּה פִּזֹר :
וְאֵלֶךְ הֵם סְמִינִי יֵא הַמִּשְׁרָתִים
קָרָם . ים . פִּמֵּס . מַעֵס . וְזֶרְקָא
נִיאֲרָם . קִרְפָּא . וְנִגָּא מִיָּהוּ :
נִבְחָנוּ יִזְמִי . מִתְּפִיב : פִּרְסָא
מִיָּרְבָּא פִּשְׁוֹטָה מִרְבָּא בְּפִלְרִי :
מִבְּנִיל . עֲלֵי . מִאֲנִילָא וְהַחֲמִשָּׁה
שִׁאֲרֵי מַלְכֵי וְלֹא מִשְׁרָתִים סְמִינִים :
שִׁפְסֵס . פִּי שֶׁלְּעֵלִי . קִרְפָּא :
ס ס

פרק א

פניהו פסיקו סגול . סליקו ורחמי
אלה תחמשה לל נחשבו עם ה
משורתיים לפי שיש להם דין הם
תפסקה בין אחרותו יהיה ללג
נתה נשאג על המלכים באשר נא
נארתו בתוס שירה נשיר ג עשׁ :
ולא נחשבו עם המלכים כי הש
משלשלה לא נמצא במקרא רקו פ
פעמים והואיל והוא נמנו לא נתנו
עליו היו מלכות . וכן מקרי פנה
לא נמצא רקו פעמים לפיכך לא ה
הגיע למלכות כי על שאר המלכים
נמצא למאור ולאלים : וכן
הסגול לפי שלא נא רק אחר הורקא
לאלי הורקא לא נא לעולם לל
מלבן שמו נקרא והפסיק לפי שלא
נא רק אחר מהמשורתיים עמו נא
נאשר והואר נחמונתו לפיכך לא
נאשה למלבן . והסילק לפי שהיא
תורה

פרק א

הַבְּרַח לְבַא בְּבַל סֵם לְפִינֵךְ לֵאמֹר
בְּבַח לְמֶלֶךְ וְיֵאֵם הָאִמֹר לְמַה עָמ
בְּבַח הָאֲתוּנָה לְמֶלֶךְ וְהֵלֵא אֵינִי בַּא
דֵּק לְסִימֹן חֲצִי מִשְׁמַעֲנָה חֲפִסִּיק .
וְיֵשׁ לֹדְמֵר לְפִי שְׁאֵינִי מוֹבְרַח לְבַא
בְּבַל פִּסְקִי בִּי חֲרִיבָה פִּסְקִים יֵשׁ שֵׁ
שְׁאֵינִי בְּהֵם אֲתוּנָה כְּמוֹ שִׁיהֵבְאֵר בַּת
בְּתַמְוִינְתָּו . וְהֵנָּה רֹבֵב הַמְּבַרְסִיקִים
אֲרַפֵּי אֵלֶּה הַחֲמִשָּׁה טַעֲמִים עִם יֵד
הַמְּלָכִים הַגּוֹפְרִים וְיִמְנֵי מִסְפֵּר בָּלֵם
יֵט" וְסִימְנֵךְ וְרֵאָה בְּטוֹב" וְכֵן אֲנֻחַג
הָאֲשֶׁבְנֵי מוֹחֲסֵי מִן אִי הַמִּשְׁרָחִים
ג' וְהַעֲמִרְנָה מִסְפֵּרִים עַל שְׁבַעַת
זֶכֶר לָהֶם שְׁבַעַת הַסְּרִיסִי הַמִּשְׁרָחִים
פְּנֵי הַמֶּלֶךְ בִּי בֶן יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַמֶּ
הַמְּלָכִי וְלֹא לְאַחֲרֵיהֶם וְג' הַמִּשְׁרָחִי
שְׁאֵנֻחַג מוֹחֲסֵי הֵם מְאִיִּלֵּךְ
שְׁלֵחֵי מְבַרְבֵּל שְׁהַלּוֹעִים וְהַגִּים
לְקָרוֹתָו בְּג' וְנִתְמַי בְּהֵם סִימֹן מַעֲס'
לֹדְעו

פרק א

לוֹשֵׁי וְעוֹר אֲזַבֵּר בָּם בְּהַמְוִיָּה הַזֶּה
 הַמְוִיָּה . אִם הַמְוִיָּה לֹא תִּבְלֶה
 אֵינִי רָאִי לְהַפְעוֹת לְטַעַם מְוִיָּה אִ
 אֵךְ עַל שֵׁם אֱהִי הַמְוִיָּה יִקְרָא
 בְּעִבְרֵתוֹ כְּמוֹ שְׂוִתְכָאֵר בְּהַמְוִיָּה :
 רַחֲמָה יֵשׁ לָךְ לְבַעַת בֵּי שְׁלֹשִׁים הַט
 הַטְעָמִים הַנּוֹבְרִים נוֹסְרֵי רַק עַל כֵּ
 כֹּא סְפָרִים בֵּי טַעְמֵי א' הַסְפָּרִים
 שֶׁהֵם אֵיבֹב מִשְׁלֵי תִילִים יֵשׁ לָהֶם
 קִצֵּה טַעְמִים שׁוֹנִים בְּשִׁמּוֹתָם וְהַ
 הַמְוִיָּה וְנִגְנָם בְּעִבְרֵי קוֹצֵר הַט
 אִפְסוּקִים שֶׁבָּהֶם וְאִם יִרְחִיב ה' אֵב
 אֲבֹל זְמוּנֵי אֵיחָד בָּהֶם מֵאַחֵר

בסוד החפיר הזה :

פֶּרֶק ב בְּבִיאַר דְּרַבֵּי הַט
 הַטְעָמִים וְדִינָם

וְמוֹעַמֵר מִשְׁרֵתֵיהֶם וְיִשְׁפֹּטֵם אִם
 שְׁמוֹת הַטְעָמִים מִתּוֹ שֵׁשׁ בְּוִדֵי ל
 לְבִיאַר אֲבִיאַר אֵךְ כֵּלֵם לֹא אֲבִיאַר בֵּי
 בִישׁ

פֶּסֶק א

בִּיעוּן בֵּי רוּבֵם אֵינֶם לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ
אֲךָ מִלְשׁוֹן תְּרַגְמוּ יְהוֹשִׁלְמֵי שְׁחֵמָה
הַלְשׁוֹן שְׂדֵבְרוּ בּוֹ בְּעַלֵּי הַמְסֻרֶת
בְּאֲשֶׁר פִּירְשֵׁתִי בְּמִקְדָּמוֹ בְּסֵפֶר מִס
מְסֻרֶת הַמְסֻרֶת גַּם רוּבֵם שְׁמוֹת
גְּרָמִים שֶׁל ב' אִו א' מִיִּנְיוֹ וְכֵן דַּע
בִּי לְבַל הַמְשַׁרְתִּי שְׁמוֹת גְּרָמִין וְכֵן
לְמַלְבָּיִם וְק' ה' מְלָבִיִם שְׁאִין לְאַחַד
מֵהֶם שֵׁם גְּרָמָה טִימֵנֶם הַת' פֶּזֶר'
תְּלִישָׁא . תְּבִיר פֶּזֶר זְרִקָא רְבִיעַ
וְאִנִּי אֶקְרָא בְּל הַטְעָמִים בְּשֵׁם הַמ
הַמְוֶרְגֵל אֶצֶל בְּנֵי עַמִּי הָאֲשֻׁבָּנִים
וְאֶזְכֶּר אֶצֶל בְּל אַחַר הַשֵּׁם הַגְּרָמָה אֲשֶׁר
לוֹ וְתַרְבֵּה מֵהֶם שְׁשֵׁמוֹתָם מִזְרִים
עַל תְּמוֹנָתָם גַּם עַל גַּגֵּנֶם כְּגֹזֵן הַז'
הַזְרִקָא וְהַמְוֶרְגֵל וְהַמְוֶרְגֵל וְהַסְגִּיל
וְהַשְּׁלֶשֶׁת וְהַמְוֶרְגֵל אֵבֶן מִי וְאִיד ד'
לְגִי פִי שֶׁל טְפֵחָא אִו טְרַחָא וְה'
וְהִיתִיב

פרק ה

והיחיד והחלוש והמאילל
ודומיהן גם אין בני לבאר הנגון
של כל אחר ואחר כי אי אפשר ל
ללמוד זרה בשלמורו כי אם פנים
בפנים בקול היוצא מפי המנגן לא
לארון השומע והנה רבים ושאלה
מה הנה צורך לבעלי הטעמים לע
לעשו' כל כך מלבים וכל כך משרתי'
שונים אלה מאלה וכו' לא הירד מ
מספיק בכל המלור' שיש בהן ה
העבודה והפסקת ענין מין אחר ש
של הטעמים המפסיקים הנקראים
מלבים כגון אהבה או זקת או רביע
או פשטא' ודומיהן ולא ישימום
פעם זה הפעם זה וכן בטעמים שאינם
במפסיקים הנקראין משרתים ל
למה הניחה פעם מניחה פעם מהפך
פעם ברגא' ודומיהן וכו' לא הנה מ
מספיק לשום אחר מהן בכל מלה
שאת

פרק ב

שאינה מופסקת . גם הנה מספיק
לשים בכל מלה המפסקת טעם אח
אחר ובכל מלה שאינה מפסקת לא
ישומר שום טעם רק קו אחר כמו
מתג תחת האות שבו הניגון אם מ
מלעיל או מלרע ובטוב הורה מו
מיכן שבכל מורה שאין בה טעם
שחמאמר היה נמשך עד מקום
שנמצא שם טעם . עבל' שאלותם :
ויש להשיב כי הטעמים לא נעשה
להורות על התפסקה או על המ
המשבת הענין לבד כמו שהשבת
רבים . כי גם להורות על הניגון
על השיר להנעים את הקריאה ב
כי ירדע שהשיר והניגון מעוררי את
רוח השכל והעיון כמו שאמר הם
הפילוסוף הטבע ומשך אחר המלצת
השיר ומתפעל בזרותו לבן אין מ
מלה שאין לה טעם מלבד או משות
להורות

פרק א

להודות על גגנו המיוחד לו לא
לאפיק. קריאת הספרדים וחלוצים
שאינם מנגנים רק המלכים הג
הגדולים בערבין אולי בגון זרקל
פור אנשים ותלישת ורומיהו.
ותמשרתים במעט בלן הם קוראין
בנגון אחר אבל אין אנהג האשכנזי
ששים בק אר קורין אנהג כל טע
טעם בין מלך בין משרת בנגון ה
המיוחד לו. ונבר גרפסה בין
הגרים גרגני הטעמים בלם
בהבמת השיר הנקרא מוסיקרת ו
במי שירע הבמת השיר יודע לנגן
אותם כמונה בלי משגה; והנה
יש לספק אם געשה הטעמים עם
הנקירות בפעם אחת או געשה על
ידי אנשים מתחלפים נהוד או רב
בנים לא נמו אחר. ה לפי דעת
דאע' הנה איש איש יקרא אותו ב
בעל

פֶּרֶק ב

בַּעַל הַטְּעָמִים וְלַפְעָמִים קָרָא אוֹתוֹ
הַמְּטָעִים כַּאֲשֶׁר בְּתַבְתִּי בְּהַקְדָּמוֹת
הַסֵּפֶר חָגַל וְלִבִּי אָמַר לוֹ בִּי אוֹתָם
שֶׁהַמְּצִיאוֹת הַנִּקְדָּוֹת הַמְּצִיאוֹת גַּב"ה
הַטְּעָמִים וְהַשְּׂמִימִים שְׂנִיחָם עִם הָא
הָאֲדָמָה בְּזִמְנֵי אֶחָד וְהַמְּעֻשָׂוֹת שֶׁ
שָׁחִיחַ בָּהֶן הֵיחָךְ הַטְּעָמִים בְּעַלֵּי
הַמְּסֻדָּת לְחַנִּיחַ הַנִּקְדָּוֹת וְהַטְּעָמִים
בְּכָל פְּסוּקֵי הַפְּסוּקִים. הַתְּבוּנָה בְּרֵאשׁוֹנָה
בְּאִיזָה מִלֵּת רְאִי לְחַנִּיחַ כֹּחַ הַפְּסוּקִים
אֵךְ בְּתוֹרַת חֵיחַ לָהֶם בְּסִבְלַת מְמַרְעָה
בְּמִי שֶׁבְּאֲרָתִי בְּהַקְדָּמָה הַשְּׁלִישִׁית
בְּסֵפֶר מְסֻדָּת הַמְּסֻדָּת אֲבָל עָשׂוֹ שֶׁ
שָׁם ב' נִקְדָּוֹת גְּסוּת זוֹ עַל גַּב זוֹ ב'
בְּזָה : לְסִימּוֹן וְכֵן בְּכָל הַמְּקוֹרָא וְאֲחַב'
הַתְּבוּנָה בְּאִיזָה מִלֵּת רְאִי לְחַנִּיחַת
חֲצִי מִשְׂמָעֵהָ הַפְּסוּקִים וְשְׂמִיחַת
הָאֲתָנַח וְהַבְּרַח שֶׁעָשׂוֹ בַּל זֶה קוֹדֵם
שֶׁחַנִּיחַת הַנִּקְדָּוֹת. יַעַן בִּי הַרְבֵּרַת
מִהַנִּקְדָּוֹת ז

פרק ט

מִתְנַקְדִּין מִשְׁתַּנּוֹ בַעֲבוּר הָאֲתוּנָה וְסֵם
בְּמוֹ אֶרֶץ אֶרֶץ. שְׁמוֹ שְׁמוֹ. אֲבֵלֵי
אֲבֵלֵי וְדוֹמִיָּהוּ וְאַחַר שְׁמוֹ הָאֲתוּנָה
וְסֵם" נֵאֵי בְּמִתְנַקְדִּין הָאֲתוּנָה וְאֲבֵלֵי מִ
מִרְאֵשׁ הַפֶּסֶק עַד הָאֲתוּנָה. וְכֵן הָאֲתוּנָה
עַד סֵם". וְהַגִּיחַ בְּמִסְפָּרֵם מִתְמַלְכִים
הַנּוֹבְרִים עִם הַמְּשַׁרְתִּים הַשְּׂוֹנִיִּים
לָהֶם. וְעָשׂוּ הָעֵקֶר מִתְנַקְדִּין בִּי הֵיא
יִזְחַר מִפֶּסֶק מִבֵּל שְׁאֵר הַמְּלָכִים
זֵלֶת הָאֲתוּנָה וְסוֹת פֶּסֶק. וְגַם
בַּעֲבוּר וְשְׁתַּנּוֹ לְפַעְמִים הַנְּקֻדִּין
בְּמִטְיָאָר פְּרֻקְרֻק וְגַם הֵיָה נִרְאָה ל
לָהֶם שְׁלֵל הֵיָה צְרִיךְ הַפֶּסֶק וְגַם
גְּדוּלָה שְׁמוֹ שֵׁם הַמְּפִסְקִים הָאֲחֵרִים
שְׂאִינָם מִפֶּסֶקִים כֹּל כֵּן וְהַבֵּל לְפִי
אִירָךְ הַפֶּסֶק וְקֻצְרָה. וְהַמְּשַׁל
בְּאֲשֶׁר הֵיָה הַפֶּסֶק קֻצְרָה מֵאֵל לֹא ש
שְׁמוֹ כִּי הָאֲתוּנָה רַק הַטְּפִלָּה וְסוֹת
פֶּסֶק עִם מְשַׁרְתֵּיהֶם כְּמוֹ וְיִזְכָּר
ג

סוף ג

אַל מִשְׁרַח לְאֹמְרֵי הַמִּירְבָּה
 הַרְאֵנוּ מִשְׁרַח לְטַפְסָא וְהַשְׁנֵי מִ
 מִשְׁרַח לְסוּחַ פְּסוּקֵי וְהַמְקָה שְׁבַמְלֵת
 אֵל אֵינוּ מִן הַמִּנְיָן בְּאִשְׁרֵי יִתְבָּא ע
 עֵינֵי . וְאִם הַפְּסוּקֵי קִצְרֵי יִתְרֵי לֵאל
 שְׁמֵי בִּרְקֵי הַמִּירְבָּה טַפְסָא וְסוּחַ
 פְּסוּקֵי בְּמִירְבָּה בְּרֵי הַשְּׁנֵי . וְאִם הֵיא
 יִתְרֵי אֵינוּ שְׁמֵי הַתְּנֵינָה בֵּת טַפְסָא .
 הַאֲמֵר קוּרֵי הַתְּנֵינָה . וְהַאֲמֵר
 קוּרֵי הַסוּחַ פְּסוּקֵי בְּמִירְבָּה פְּרִאֲשֵׁינָה
 בְּרֵי אֵלֵהִים אֵת הַשְּׁמַיִם וְאֵת
 הָאָרֶץ : וְאִם הֵיא יִתְרֵי אֵינוּ
 בְּמִלְתֵּי אֲחֵרֵי שְׁנֵי אֵלֵי שְׁלֹשֶׁת שְׁמֵי
 בִּרְקֵי אֵת הַפְּסוּקֵי אֵת הַתְּנֵינָה
 בְּרֵי מִינֵי עִם מִשְׁרַחֵיהֶם . וְאִם הַפְּסוּקֵי
 אֵינוּ מִאֵת שְׁמֵי בִּרְקֵי אֵת אֵת אֵת
 מִהַמְלִכִּים הַגְּדוֹלִים בְּמִירְבָּה אֵת
 הַרְקָה וְהַחֲגֵי וְרֵמִינֵהוּ קִצְרֵי לְפָנֵי
 הַתְּנֵינָה וְקִצְרֵי אֲחֵרֵי הַתְּנֵינָה .
 א א ג וְהַחֲלֵל

פרק ב

והכלל כי שמו הטעמים לפי כל
 בחירתם ואין לשאול למה שמו
 לפעמים זקא ולפעמים הפור או
 הרביע ודומיתו . ואולי הם כוונו
 בזה סודות מסודות התורה כי דע
 דעתם רבה מדעתנו ואין אפוגי
 יורע מה . ובע עוד כי כל פסיק
 שאין בו אהנה אין בו אחר מה
 מהמלכים הגדולים רק אמו מא
 מאלת מצאתי כמו כל אשר נשמח
 דוח היום שאפי מעל אשר נחנה
 מהי : והכלל כי ומצאנו הרבה
 פסיקים עלי אהנה אהל עלי טפסא
 לא ומצאנו :

א

ב

ג

פרק ג
 דע כי יד המלכים
 האנים מתרדפים פי
 באים שנים או יותר זה אחר זה
 והאנים אנים מתרדפי . המתרדפים
 סימנים סת' זו' תל' . פירוש פור
 משטא

פסיק ג

פֶּשֶׁטָא זֶרְקָא זָקָה . אַרְוֵל וְקִטָּן .
תְּבִיר לְאַרְמִיָּה . וְשִׁאֲיִנָּם מִתְרַדְּפִים
סִימָנָם

גַּח . טַר . אֵס . פִּי אֶרֶשׁ וְגַנְשִׁים
חֲלִישָׁא . טַפְחָא רַבִּיעַ אַתְנָח . סוּחַ
פְּסִיק . יֵשׁ מִתּוֹן הַמִּתְרַדְּפִים הַרְבֵּה
יֵשׁ מִתּוֹן מַעַט . וְאִין בְּתָם הַמִּתְרַדְּפִים
יִזְתַּר מִן הַפּוֹר שְׁחֵוֹא מִתְרַדְּפִים מִן
ב' עַל פְּעָמִים . וּבְמִסְרֵם אֲהֵר

וּמִצָּא מִתְרַדְּפִים ה' פְּעָמִים וּבְרִינְתֵי ב'
בֵּן וַיַּעֲזִיבֵהוּ וְגוֹמֵר . וְהַזְרָקָא וְחֻזְקָה דְה' טַח
וּמִצָּאִים מִתְרַדְּפִים ב' אֵין ג' פְּעָמִים
וְהַמִּתְרַדְּפִים ב' פְּעָמִים וְלֹא יִזְתַּר
סִימָנָם הַפֶּל . פִּי תְּבִיר פֶּשֶׁטָא
לְאַרְמִיָּה וְעוֹד יִדְוֹפֵר מִכָּל אֵלֵיהּ אִי
אִישׁ אִישׁ בְּתַמְוִינְתּוֹ וְרַע פִּי הַחַ
בְּחַמִּישָׁה שִׁאֲיִנָּם מִלְכֵי וְלֹא מִשְׁרָתִים
לֹא יִתְרַדְּפִי לְעוֹלָם רַק הַפְּסִיק בְּמוֹ
שִׁיתְּבֵיבֵי בְּתַמְוִינְתּוֹ . וְחַמִּישְׁרָתִים
לֹא

לא יתְרַגְפֵי רַק הַמִּוִּנָּח וְהַמִּירְבָּא
 בְּאִשְׁרֵי יִתְבָּאֵר בְּהַמְוִנָּתָם : וְרַע
 טַי יִט' הַמְלָבִים בְּלָם טַעֲמִים עַד
 עֲזִמְדָא לְמַעְלָה עַל הָאוֹתִיּוֹת חֲרִיז מִן
 ה' שְׁטַעֲמִים לְמוֹטָה וְסִימָנִים
 אִס' : טַתִּי' : פִּי' אֲתֵנָּח סוֹת פְּסִיק :
 טַפְחָא תְבִיר יְתִיב : וְנִרְאָה לִי הַטַּעַם
 לְפִי שְׁחֲתֵנָּה וְסוֹת פְּסִיק סְבוּרָת
 הַשְׁתַּנְדֵּרִת הַנְּקִירָתָא בְּמוֹ שֶׁב
 שְׁפַתְכֵי לְעִיל לְפִיבְךָ שְׁמוֹ מִקוּמִים
 לְמוֹטָה אֲצִל הַנְּקִירָתָא . וְחֲטַפְחָא
 לְפִי שְׁהֵא הַמְלֵךְ חֲקִירָב אֵל אִסְת'
 הַמִּיר לְפִיבְךָ שְׁמוֹ גַם אוֹהוּ לְמוֹטָה .
 וְהַתְבִּיר לְפִי שְׁחֲרָא סְמוּךְ אֵל הַט
 חֲטַפְחָא וְאִין הַתְבִּיר בְּלִי טַפְחָא לְפִיבְךָ
 שְׁמוֹ מִקוּמִים יִתְר לְמוֹטָה . וְחִיתִיב
 לְפִי שְׁמִקוּמוֹ תְמִיר לְפִנֵּי הַנְּקִירָתָא
 שְׁמוֹ מִקוּמוֹ אֲצִל מִקוּמִים .
 וְחַמְשָׁוִתִים בְּלָם טַעֲמִים לְמוֹטָה חֲרִיז
 מִן

פרק ג

מִן ג' סִימוֹנִים הַקָּת' : חֲלֻשָׁת
קָרְמָא פִּשְׁטָא : טַעֲמוֹם לְמוֹעֲלָרָה
וְנִרְאָה לִי הַטַּעַם לְפִי שְׁתַּמוּנָה
חֲחֻשָׁת בְּמִן חֲחֻלִּישָׁת רַק שֶׁ
שְׁחֲחֻלִּישָׁא עֹמֵר בְּרֹאשׁ הַתִּיבֵרָה .
וְחֲחֻשָׁא בְּסוֹת הַתִּיבֵרָה . לְפִיבָה
שְׁמוֹ מִקְוִמִים בְּאֶחָד . וְחֲקָרְמָא
וְחֲפִשְׁטָא לְפִי שְׁתַּמוּנָה בְּל אֶחָד קו
אֶסֶר לְמוֹעֲלָה גֹרְטָה מִיַּמִּין לְשִׁמְאֵל
בְּחֲבֻנִית חֲטִבְחָא שְׁלִמְטָה וְאִם ה
חִיָּה מִשִּׁימִים אִם אֹהֶר לְמוֹטָה לֹא
חִיָּה אֶסֶר בִּינִיחָם . לְפִיבָה שְׁמוֹ
מִקְוִמִים לְמוֹעֲלָרָה : וְחֲפִסִּיק
וְחֲלָגְרִמִּיָּה שְׁחָם אֲחִים וְרַעִים שְׁמוֹ
טַעֲמוֹם לֹא לְמוֹעֲלָה וְלֹא לְמוֹטָה
רַק מִקָּל אֶחָד בֵּין ב' תִּיבֹת בְּאֶשֶׁר
יִתְבָּא וְנִגְיִנִים מִעִיר עַל הַיּוֹרָה מ
מִקְוִמִים בֵּין ב' תִּיבֹת בִּי אֵין לְחָם
נִגְיִן רַק נִגְיִנָה חֲפִסְקָה בֵּין ב' תִּיבֹת :

פִּרְקוֹן ד'
 חַיִּיחַ יְרוּעַ מִרְרָה ה'
 חֲדָקֵרִיק בִּי יֵט"ח
 חֲמִלְבִּים פֶּה אַחַר לָהֶם לְחַפְסִיק בִּין
 יִחְיֵא לְבַגְר' בַּפֹּת' . וְאִין חֲפֵרֶשׁ
 בִּינִיחֶם בִּי בָלֶם מִבְּטָלִים חֲדָק יִחְיֵא
 בְּשׁוּחַ אֲבֹן בְּמֹחַ שְׁחֶם מִזְרִים עַל
 חֲחַעֲמֹרֶת וְחֲחַפְסִיקָה בִּין עֵנִין לְעֵנִין
 יֵשׁ חֲפֵרֶשׁ בִּינִיחֶם בִּי חֲסוּת פִּסְיִק
 יוֹתֵר מִפְּסִיק מִחֲאֲתֵנַח וְחֲאֲתֵנַח יוֹתֵר
 מִחֲזִיקָה וְחֲזִיקָה יוֹתֵר מִחֲתִבִּיר וְחֵ
 וְחֲתִבִּיר יוֹתֵר מִחֲטַפְסָא וְחֲזִיקָא וְחֵ
 וְחֲפִיז וְחֲקֵרֵי פִרְחַ וְחֲשֶׁלֶשֶׁלֶרֶת
 וְחֲחֵלִישָׁא שְׁחֶם חֲמִלְבִּים חֲגֵרֹלִים
 אִינֶם מִפְּסִיקִין בַּל פֶּךְ בְּמוֹ חֲמִלְבִּים
 חֲקִטָּגִים חֲנֻזְבָּרִים וְחֲמִשְׁלַח חֲגֵרֶת ה'
 חֲשֶׁלֶשֶׁלֶת שְׁיֵשׁ לוֹ קוֹל יוֹתֵר אֲב
 אֲבוּת מִבַּל חֲמִלְבִּים עַד שְׁמִעֲגִיִּים
 יוֹתֵר בְּשִׁנֵּי פִזְרִים וְכִחֲלִישָׁא חֲגֵרֶת
 חֲוֵא פִחוּת מִפְּסִיק בְּעֵנִין מִבָּלֶם ו'
 וְבֹן

פרק ד

וכן חקרני פרה קולו בפוד אחר וכן
 ובשני הלישות במעט אין בו הם
 הפסקת ענין וכן חורקא והפוד כב
 בכלן הפסקת הענין היא בטעמים
 הקטנים הפאים אחריו . והמשל
 הנה חורקא שפמיר אחריו סגול ה
 החפסקה היא בטגיל ולא בזרקא ב
 כמו בשלח פרעה את העם . וכן
 הפוד עקר החפסקה באהר מהמלכה
 שאחריו כמו בל אשר נשמר
 רוח חיים באפיו החפסקה היא כד
 נרביע . וכן השלשלת נמצא
 דיאמר אל אשר אדוני החפסקת
 היא חוקת שממלה אדוני . וכן
 חקרני פרה אשר עשרת המן היא
 החפסקה היא ממלה למרנני . וכן
 נשאר דוק והמצא אבל המשוררים
 אין בשיריהן מדרגה עד שיהיה
 אמר ונתה עלת המפסיק מהנהר אמר
 א ז

שמירה א

אסיה

פרק ד

על אהרן וישרה למלכו בשנה נח
באשר יתבאר עוד . ובענין
מלך שלא יש לו משרה אחר או
זהו חזק מן שלושה מלכים שאין
להם משרת כלל סימנים ויש פירוש
זאת גדול . יתיב . שלשלת . וגם
שאר המלכים גרבים לבגל למ
לפעמים בלי משרתו מסובט בש
בשהם פראש תבטיג אי אהרן האתנה .
ובל המלכים גרבים למא ערם חזק
מן הסגול והסם שלג יבואו לע
לעולם ברם אי אהרן אתנה . אבל
לא נמצא משרה בלי מלך לעולם ו
רבו לא נמצא מלך שושחתו לה
להיות משרה אי להפך רק המונח
הוא לפני לגרמיה שם להיות מלך
באשר יתבאר בהמונת הלגרמיות
רבו נאמת" נא השלשלת לפעמים
מלך ולפעמים משרת באשר ית
יתבאר

פרק ד

ויתבאר במקומו ודע בשם שאין ה
חברה בלי גקור בק אין קול בלי ט
טעם. ושאר המלכים זולת הג שג
שזכרתי יש לכל אחד יותר ממשורת
אחד רק מלבד אחד שאין לו רק מ
משורת אחד והוא סם. וג' מלכים
לכל אחד ב' משורות וסימנם זל
זלעט. פירוש זקת. לגרמיר.
אתנה. טפחא. ומלבד אחד שיש
לו ג' משורות והוא הרביע.
וב' מלכים לכל אחד ג' משורות
והם זרקא והביר וכל מלכים
לכל אחד ה' משורות והם הלישא
וגרש. וב' מלכים לכל אחד ג'
משורות והם הפשטא והפוגה ה
הרי שמצינו הרבה משורות זה אתה
זה שאין מלה פניהם באין הלישא
סטנה וקומל. וקומא ומתנה.
גם מניח ונרצא ורומיהו. ודע כי א'
מלכים

פִּיֶּסֶד

מִלְכִים הֵם שׁוֹבְאֵי לַפְעָמַיִם שְׁנֵי
שָׁנִים עַל חִיבָה אַחַת וְסִימָנָם זֶם
זֶפֶס׳ . מִירוֹשׁ זֶרְקָא פֶּשֶׁטָא סָגוּל
זֶבֶן הַחֲלִישָׁא שְׂחָא מִשְׁרַת בָּאִים ל
לַפְעָמַיִם שָׁנִים וְזֶה לְפִי שְׁמִקוּם
מִדְשָׁבֵם פְּאוֹת אַחֲרוֹן שֶׁל תִּיבְרִי .
זֶבֶן אֲשֶׁר קְרוּיָה הַמִּיבָה מִלְעִיל הֵז
הַיְהִי הָאֶסֶר עַל הָאֲוֵרִי שְׁפָה הֵז
הַנְּגִינָה וְהָאֶסֶר בְּסוֹת הַמִּיבָה בְּרִינֵי .
וְאֵינָא רְאִיּוֹת עַל כֵּל אֵלֶּה אִישׁ אִי
אִישׁ בְּהַמְוִנָתוֹ . וְזֶע בִּי דְ מִלְכִים
הֵם שְׁחַמְיִר סְמוּךְ לְהֵם אֶסֶר מִן דְ
מִלְכִים אַחֲרֵים . וְאֵלֶּה הֵז אַחַר כֵּל
זֶרְקָא סָגוּל אַחַר כֵּל הַבִּיר טַפְחָל
זֶבֶן אַחַר כֵּל זֶקֶת גְּדוּל טַפְחָא וְאַחַר
כֵּל טַפְחָל אֲהֵנָה אִי סוֹת פֶּסִיס .
זֶבֶן יֵשׁ מִשְׁרַת שְׁלֵא יִשְׁרַת רֶקֶם
מִשְׁרַת אֶסֶר עִמּוֹ וְהִיא הַחֲלִישָׁא ס
סְטִנְרִי בְּמִן שְׂחָא וְהִיא בְּהַמְוִנָתוֹ .
אִם

סרס ו

גם המורבא בפולה לא ישרת בלי
ורגא לפניו :

ועתה אדבר מן המושרתים בע
פי נ' מושרתים הם שכל אחד לא
ישרת רק למלך אחד והם המושרת
לא ישרת רק לפשטא . והורה
ען יומיו לא ישרת רק לקרני פנה :
נב' מלכים כל אחד ישרת רק לב'
מלכים והם המורגא לא ישרת רק
להביר ולרביע . והמורבא לא ישרת
רק לטפסא ולסוה פטוס : והקורמא
ישרת לג' מלכים ולל' מושרתים
באשר יתקאר בתמונתו :

פירק ד בניאנו המושרת
וצורות כל הטעמי

מלכים ומושרתים ושאינם מלכים
ולא מושרתים ודינם ומשפטם בק
בקצור מופלג באשר יערתו בת
בהקדמת

פרק ה

בַּחֲקָרְמָה . וְאַתְחִיל בְּמִשְׁרָתִים בְּיָהִם
קֹדְמִים לְמַלְכִים כְּאֲשֶׁר כָּתַבְתִּי כְּבָרִי
הַמְּוִנָה הַמְּוִנָה הִיא בְּמִין אֲוֵרִי
חֲנֹן כֹּהֵן . וְיֵשׁ קֹרֵינִן לוֹ שׁוֹפֵר יֵשׁ
יֵשׁ אִי שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ וְזֶה הַמִּשְׁרָת
הִיא בְּהַמִּיר עֲבוֹדָתוֹ יוֹתֵר מִכָּל שֶׁ
שָׂאֵר הַמִּשְׁרָתִים וְקָרָאתִי שְׁמוֹ עֶבֶר
מוֹשְׁלִים בִּי הִיא מִשְׁרָת לְבַל הַמִּ
חַמְלָבִים חֲדָץ מִן ג' סִימָנִם סֵטֶשׁ
רֵאשִׁי תִיבּוֹת סְלוֹק בִּי סוֹת פְּסוּקֵי ט
טַפְחָל שֶׁלְשָׁלֶרֶת . אִם אֵין בְּבַל
הַמִּשְׁרָתִים מִשְׁרָת שִׁיחֲרֹזֶת חֲרִבְרִי
פְּעָמִים זֶה אַחַר זֶה כְּמוֹתֵי בִינְמִצָּאִי
ז' מִוִּנְחִים זֶה אַחַר זֶה מִשְׁרָתִים ל
לְהַלְיֵשׂא וְלִגְרֵשׁ וְנִמְצָאִים וְ מִוִּנְחִים
מִשְׁרָתִים לְפֶשֶׁטָא וְלַפִּזֵּר וְנִמְצָאִים ז'
אַחַר נִמְצָאִים וְ מִוִּנְחִים מִשְׁרָתִים
לְפֶשֶׁטָא וְנֵל אֵלֶּה תִמְצָא אִישׁ אִישׁ
בְּהַמְּוִנָה וְגַם קָרָאתִי לוֹ עֵנִי ע
עֲנִים

פרק ז

עבדים יען כי הוא משרת לכל אדם
 המשרתים הוצי מן קרמא ומירובא
 וגם לאלה יש הנאים באשר הוצא
 בהמנוחה למשרת המשרת המשרת.
 גם כפי הוצעתו כי הוצעתו כל
 חלקיה לא חלקי סיבות מעט ליעו
 פי מנוחה עליו ובהם יענה אחרים
 המנוחה העליונה הוצא המנוחה ממנו
 אז כשנתא לפני אלה או גרמל
 קראו אלם סוף אפי אפי אפי
 יצאו ושלם קראו לו כי . ואלו
 ארבע הוצא חסדים אלה כי נשים
 גם וכו' כשנתא לפני ואלו הוצא
 השני הוצא עקרי כמו סוף
 גשונים וכו' מנוחה אלה השני אלה
 הראשון קראו לו מנוחה ואלו
 אחרים

ז' ט'
 פ' י'

המנוחה המנוחה גם היא מנוחה
 ממש אז כשנתא אלה ואלו הוצא
 אלה

פרק ה

תֵּאוֹת הַרְאִשׁוֹן קִרְאָה לֹו מִבְּרֵכַל מֹ
 מִלְשׁוֹן בְּרֵכַלְתָּא דְתִרְנַגְגֹול שְׁחִיָא בְ
 רַבִּי ר' תַּנְאִשׁ . כְּמוֹ מִי־צִוִּי גְגֹול : רַגְע
 אֲבִיבִי : וְכֵן בְּשִׁיבְתָא ב' מוֹנָחִים יַחַד
 אַעֲמִי שְׂאִין הַגְּיִנָה בְרִאשׁוֹן אִי נִקְרָא
 הַרְאִשׁוֹן מִבְּרֵכַל וְחֲשִׁבִי עֲלֵי כְמוֹ
 שְׂיִתְבָּאֵר בְּתַמְנִינָה חֲזִיקָת :

תְּמִינָה תְּמַחְפֵּךְ הִיא כֵּת תְּמִינָה
 בְּזֵה בְּךָ הִיא כְּסִפְרֵי הָאֲשִׁבְנִים אֲבָל
 כְּשִׂאֵר סְפָרִים הִיא כְּמִין נִין תְּמִינָה
 בְּזֵה לְכֵן קוֹרִים לֹו שׁוֹפֵר תְּמִינָה
 וְאִינוֹ מִשְׁדֶּה רֶס לְפִשְׁטָא כְמוֹ וְי
 וְיֵאמֵר יְיָ אֵל מִשְׁחָה וְרוֹמִיָהוּ :
 דְלִפְעָמִים יִשְׁרָחֵה תְּמִינָה וְתַמְנִינָה
 יַחַד לְפִשְׁטָא וְזֵה בְּשִׁיבְתָא לְפָנֵי הַמֶּ
 תְּמַחְפֵּךְ מֵלָה וְעַכְשָׁה אִי מֵלָה מֵל
 מִלְעִיל וְנִמְצָא מִתְּפֵךְ פִּשְׁטָא כֵּת
 כְּתִיבָה אֵתָּה וְכָל זֶה יִתְבָּאֵר בְּתַמְנִינָה
 תְּפִשְׁטָא :

תְּמִינָה

פרק ח

חַמּוּנָה חֲדָרָגָא בְּשִׁמוּ כֵּן הִיא דוֹמָה
 לְמִדְרָגָה חֲסוּלָם כּוּזָה וְגַם נִיגְגוּ ד'
 דוֹמָה לְחַמּוּנָתוֹ וְיֵשׁ קוֹרִין שׁוֹפֵר
 גִּלְגַּל וְאִינוּ יוֹרֵעַ לְמָה וְחַדְלָה מִשׁ
 מִשְׁרַת לֵב מְלָכִים לְהַבִּיר וְלִרְבִּיעַ
 דֵּב מִשְׁרָתִים יִשְׁמָשׁוּ לוֹ חֲקוּמָה
 וְחַמּוּנָה . חֲקוּמָא כְּמוֹ בְּרַע שְׂבִיב
 בְּאֵרֵי . חַמּוּנָה כְּמוֹ אֶם בּוֹ וְאִם אִין
 לוֹ . וְגַם הִיא מִשְׁרַת לְמַנְחָה כְּמוֹ
 לֵא כְּסִתָּה דְּבִרְתֵי דְּבִיר מְסוּמָה
 יִשְׁרָה לְמִדְרָגָא כְּפִלְרָה בְּאִשְׁרֵי ית
 יתְבָאָר בְּחַמּוּנָתוֹ :

חַמּוּנָה הַחֲלִישָׁא קְטַנָּה וְיֵשׁ א'
 קוֹרִין לוֹ פִּלְשָׁא אִזְ תְּרִסָּא וְיֵשׁ א'
 שְׁמוֹ חֲבִירוֹ כֵּן הִיא תְּרִסָּתָהּ
 בְּרִיס שְׂרִישׁ לוֹ זֶעַב וְגַעַץ נִאֲלָה הִיא
 הַחֲבִירוֹן עַל חַמּוּנָה כּוּזָה וְאִינוּ מִשׁ
 מִשְׁרַת רַק לְטַעַם אִמּוֹ חֲקוּמָה א'
 אִזְלָא אִזְ אִרְשׁ וְאִין זֶה רַק בְּשִׁנְדָּה
 אִתְּרִי א

פרק ה

אחריו הקדמא ויהיה אז למלך החיא
 ה' משרתים וחבלל לעולם ונא אחר
 התלישא קטנה קדמא ואחר הקדמא
 נא אחר מן ג' מלכים כמו שיתבאר
 בתמונתו הפאה אחר זאת ונב' מס
 מקומות נבא אחריו קדמא ויהי א
 אולא על היבה אחת כמו ויהי ה
 כל הגופלים וכו' במסג' ויבא ה
 הלישות על היבה אחרת כמו וי
 ויקומר כל פניו ודומים ותספה ה
 בזה כתבתי בפ' ה'

יהושע
 ה'
 דא"ש
 לו

המינה הקדמא היא מקל אח
 אחר למעלה ב' מוצע החיבה גיטה
 מימין לשמאל ויש קורין לו אז
 אולא והוא חנבין פי הוא לשון הל
 הליבה ב' הטעם הזה הולך לשרת
 ואחרי האשכנזים קורין אולא המ
 המלך שקורין לו האחרים גוש אז
 טרס באשר יתבאר בתמונת הטרס
 ותנה

מִרְקָא

וְהָיָה זֶה חֲמִשָּׁרֶת יִשְׂרָאֵל לְ מִשְׁרָתוֹ
 לְמַחְפָּז לְרִגְא לְמוֹנָה לְמִירְבָּא
 סִימָן מִרְמוֹס וְיִשְׂרָאֵל לֵג מְלָכִים לֵז
 לְזִרְקָא לְאִילָא לְחִבּוּר סִימָן זֵאת אֵז
 חֲבָרִית בְּאֶשֶׁר יִתְבָּאָר בַּל אַחַד בַּת
 בְּחִמּוֹנָתוֹ . חֲמוֹנָה חֲמִירְבָּא עֵיקָר
 לְקָרָא מֵאֲרִבָּא אֵלָא שְׁחִיחָה חֲאֵלָת ב
 בְּצִירֵי לְהַקֵּל בְּאֵלָת שֶׁל שְׁקָר מִזִּין ש
 שְׁחִיחָה בְּמִירְבָּא מִזִּין וְכֵן יֵשׁ קִרְוִין לֵז
 מִזִּירֵי וְהֵיכָא שֶׁם מִשְׁוֹתָת לֵז וְלְמִתְג
 אֵז לְגַעֲוָא בְּאֶשֶׁר יִתְבָּאָר בְּמִקְוִמוֹ
 זֵהוּ מִקְלֵי חֲתָת חֲאֵרָת נִיטָה מִיִּמִּין
 לְשִׁמְאֵל בְּאֵלְבָסִין וְכִשְׁמִיר בֵּן נִגְמוֹ
 שְׁחִיחָה קִוֵּל מְשֻׁט אֲרִיבֵי וְעִיר אֵז
 אֲרִיבֵי בֵּן חֲמוֹנָתוֹ חֲסֵם . וְעִיקָר
 שְׁוֹרְתָתוֹ רִק לֵב מְלָכִי לְטַסְחָא וְלִסְס
 בְּמִירְבָּא אֵת חֲשָׁמִים זֵאת חֲאֲרִי . וְכֵי
 מִקְוִמוֹת הֵיכָא מִשְׁוֹתָת לְזִרְקָא בְּמִירְבָּא
 שְׁוֹתְבָּאָר בְּחִמּוֹנָתוֹ וְלְפַעְמֵי יִשְׂרָאֵל
 ק ג א

ז' א
 א'

פרק ה

גב' למירבא במותו דהיינו שנבא ב
מירכות זה אחר זה אשר בירת יש
ישראל יעושים פה ופעמים ישרת
לטפחא ויהוי אז ב מירכות יחד ו
זקרא לו מירבא בפלה ויש קו
קורין לו הרין חוטרין פי' שנים מ
בוסלורת ונמצא ביר' מקומות .
ותמיר בא לפניו משרת אחר והוא
הזבא כמו ונבא לו יין ונשת ו
זבלי במסרה גדולה :

תמונת חורב בן יומי בשמו בן הוא
כי צנרתו בירח בשקא בן יום אחר
והוא חצי עגיל בזה ויש קורין
לו גלגל ואינו יודע למה . ואינו
משרת רק לקרני פנה באשר ית
יתבאר בתמונתו :

תמונת המאילא הוא קו אחר
בדמות הטפחא ולא נבא יחידות
בהיבנה רק עם האתונה או עם הסם
א

פרק ה

אז עם הטפסא עם האתוח וישיר
 ביה מקומות אך פהנאי שיהיה מ
 ביו המאנילא והאתוח הנועה אהת
 פעם התיבה אהת פעם בנ היתנה
 במו ויצא נח . בשבעותיכם וכו' **לאשי**
 גנה מקומות ישרה עם חספ"ט
 במו שיתבאר בהמונת הסילוק ונ
 גנה מקומות ישרה עם הטפסא
 התיבה במו שיתבאר בהמונתו :
 גניה מקומות פא המאנילא התיבה
 ביו קרמא לורקא נאשר הראה נח
 בהמונת הורקא הנאה אחר זה נח
 הנבאן בשלם דין והוק המושרתים .
 במעפה אתחיל לבאר דוני המלבים :

תמונת

הורקא הניז נח
 במונת עגיל כל
 בלתי שלם מתחיל בסות התיבה ל
 למעלה והולך לצד ימין ומגיע ע
 עד אמצע התיבה וכל עוד שהנא
 ס : חולד

פרק ח

הַלֵּךְ הִיא יוֹתֵר גְּבוּרָה וְחַמּוּדָהּ חֲעִיר
עַל גְּבִינָתוֹ וְלֹא יָבֹא לְעוֹלָם בְּלִי מִשׁ
מִשְׁרֵת רַק בְּשָׂחָהּ בְּרַם אִו אַחַר אַח
אֲתוּחָ אוֹ אַחַר רַבִּיעַ וְיֵשׁ לוֹד מִשְׁרֵתִי
מוֹנֵחַ וְעָלָיו וְהַלְיוֹשָׁא קִטְנָה וְקָרְמָא
וְט' יוֹצֵאִים מִן הַכֹּלל שְׁמִשְׁרֵתָם מִי
מִיּוֹנָא בְּמִוּ בִּי תֵּשָׁא אֶת־רֹאשׁ פְּנֵי
וְשָׂאֵל וְגוֹמֵר בְּמִיּוֹנָא בְּמִסְוֵרָה .
בְּשִׁנְתָּא לְפָנָיו ב' מִיּוֹנָתִים הַשְּׁנִי ו
אֶקְרָא עָלָיו וְלֵיל וְנָא זֶה רַק בִּשׁ
בְּשֵׁהמִשְׁרֵת הַרְאֵשׁוֹן בְּאֹת הַרְאֵשׁוֹן
בְּמִי הֵן קִרְבֵּי יַמִּינִי לְמִינָה . מִי שֵׁם
כֵּה לְאֹרִם . וְאִם הִיא בְּאֹת הַשְּׁנִי יִהְיֶה
קִרְמָא וְהַשְּׁנִי מוֹנֵחַ בְּמִו הַעֲבוּתִי ב
בְּנִים הַיּוֹם . וְאִם יִחְיֶה לְפָנָיו שְׁלִשָׁת
מִשְׁרֵתִים הַרְאֵשׁוֹן הַלְיוֹשָׁא קִטְנָה וְה
וְהַשְּׁנִי קִרְמָא וְהַשְּׁלִישִׁי מוֹנֵחַ בְּמִו
וְאִם בְּיָוִם שְׁמוֹעַ אִישָׁהּ וְגוֹ .
וְאִם יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר מִן א' בֵּל אֲשֶׁר לְפָנָיו
חַחְלִישָׁא

בְּמִנָּה
ב

סרס א

התלשט קטנה הם מונחים כמו זה שמו
הנה עומד לפני שם יצחק ו
גורמיהו ואם נבא פסיק בין סרסא
לזרקא יהיה מירבא כמו זבדי אל
אלהים אתה בר מן ה' ויאמר אל
אלהם ואלהי הנה חנה אלינה .

גביה מקומות נבא מאילא בין א
אלא לזרקא בתורה כמו ונבא יעקב
מן השדה ונבלי במסרה גדולה וס
וקראי להו סלקין ונחתינו פי עולין
וירדיון פי כל שאר בתורה עולין ו
נלא נחתינו פי נבא המונח בין הס
אקדמא ותורקא כמו ויחבר יצחק
חרבה ורומחה ואחר כל זרקא נבא
טעם סגול באשר יתבאר בהמונתו
ונמצאים שני זרקורין זה אחר זה
כמו גם בטרם יקטרו ונבא על ה
בטרם ה' זרקורין כי הוא אחר מן
הג טעמים שבו ריגם כמו שבארתי

ואשר
ל

פרק ה

לעיל בפרק ד :

המונח הרביע נקונה אחת למ
 למועלה באמצע האות ובה הול
 זכרל מהחולם פי היא בפאת האות
 וגם הרביע היא יותר גם ועב מה
 מהחולם : ויש לו ב' משרתים
 המונח והרצא וזה בשיש לו מש
 משרת אחר הול המונח כמו וי
 ראשי ב' אמר אלהים בעשה ארם ובשיש
 א' לו ב' משרתים הראשון הרצא ור
 שני מונח כמו פסוק ופסוק אהבם
 ואם יש לו ג' משרתים מה של
 שלפני הרצא הוא מונח כמו לא
 מבני ישראל הפיה : ובה מסומות
 ישרתה המונח בתיבתו כמו אל ת
 העצב רוב במסכה גדולה : ולפעמים
 אין לו משרת וזה בשיהא בראש
 הפסוק כמו והארץ היתה תהו ויב
 ובהו . ובספר עט סופר סופר לזה
 רביע

פרק ח

זביע לגרמיה :

תמונת הפשטא הוא מוקל קטן
 למעלה באות האחרונה של היבנה
 בעלכסון מימין לשמאל בזה ויש
 לו משרתים באשר יתבאר זה
 ותעסקוים הם מהפך ומירבא חר
 בשיש בין המשרת והפשטא הנועה
 אחת או יותר היא לעלם מהפך נ
 כמו מורנע זרע ובשאינ בניניהם נ
 בקורה כלל היא מירבא כמו ירע
 שור קונה. ואם נכאנ משרתים
 לפני הפשטא והראשון בארז הו
 הראשון היא מנה והשני מירבא
 א מהפך כמו ליל שימורים הוא
 ואם היא באות השני היא קרמא
 כמו מהרי שלש סאים קמיה ואם
 נכאנ שלשה משרתים לפני הפשטא
 הראשון תלישא קטנה כמו ונבקע
 הר' חותים מהציו' ואם יהיה יותר

פרק ה

כַּל מִרְהַט שְׁלֹפְנֵי הַתְּלִישִׁתִּי הָיָא מִ
מִינָהּ כְּמוֹ וְיִשְׁלַח הַזְּקֵנִי מִלְּגֵי י
יְחַדְרֵי אֵל מִלְּגֵי אֲשֵׁר וְגִזְמֵהּ וְהָ
נְהַלְלֵל אִם פָּא מִשְׁדֵּר לִפְנֵי הַת
מַלְשָׁא הָיָא מִינָהּ וְאַחֲרֵי קִדְמֵי
וְאַחֲרֵי מִתְּסַבֵּי אִי מִינָהּ וְאַחֲרֵי מִ
פִּשְׁטֵי . וְאַחֲרֵי פִּשְׁטֵי יְהֵא זִקְתָּ
קָטָן עַל חֲדָתָה כְּמוֹ וְיִאֲמֵר אֱלֹהִים
יְהֵא אֵת . וְלִפְעָמִים יְהֵא אַחֲרֵי
רְבִיעַ . אֲבָל אַחֲרֵי לְבָא אַחֲרֵי חֲרָבִיעַ
פִּשְׁטֵי אַחֲרֵי כְּמוֹ וְתִמְנֵי וְיִפֹּל עַל
עַל הַמַּטֵּה יְהֵא מִסְּמִינָהּ יְהֵא אַחֲרֵי
פִּשְׁטֵי חֲדָתָה כְּמוֹ אֲבֵי רֵבֵר אֲדוּל הָ
בְּנֵי אֲבֵי רֵבֵר כְּמוֹ וְיִמְצָא פִּשְׁטֵי א
אַחֲרֵי פִּשְׁטֵי כְּמוֹ הֵן הָאֲדָם הֵרֵר
וְלִפְעָמִים יְהֵא עַל מִלְּתָה אַחֲרֵי מִ
פִּשְׁטֵי וְזֶה כְּשֶׁהַמִּלְּתָה כְּטַעַם מִלְּעִיל
הָאֲחֵה כְּטַעַם חֲדָתָה כְּרֵבֵר וְהַשְּׁנֵי עַל
הָאֲחֵה שְׁפָתָה הַגִּינָה כְּמוֹ עַל רֵבֵר הָ
אֲבֵר

פרק ה

עבֶּסֶת' כְּמוֹ שְׂבֵאֲרָתִי כְּפֶרֶק ר' ז'
תְּמוּנַת חֵיתִיב צִוְּהוּ כְּמוֹ חֲמוּהֶפֶק
אֵלָּא שְׂחָהָא יוֹתֵר קִטְו מִפְּוֵה וְלֹא ב
נָא רַק לְפָנֵי הַנְּקוּדוּרָא בְּמִלְוֵי זַע
זַעֲרָה אִו בְּמִלְהָ שְׂחָטַע' מִלְּעִיל ל
לְבָן יֵשׁ קוּרִין לוֹ שׁוֹפֵר מִיִּקְרָם וְנָא
בְּמִקּוּם פֶּשְׁטָא וְלָבָן יֵשׁ שְׂקוּרִין ל
לְפֶשְׁטָא יִתִּיב וְיֵשׁ קוּרִין לִיתִיב מ
מִשְׁפַּל וְכֵן קָרָא לוֹ רִשִׁי זֶל' . וְנִיָּא
מִקּוּמוֹת הֵיא מִשְׁרָת לְפֶשְׁטָא כְּמוֹ
אִו בְּנִבְלָה בְּחֵמָה טְמֵאָה וְכוּ' בְּמִסַּג'
וְקוּרִין לָחֵם טַעַם לְאַחֵר עֵשׂ .
וְכִשְׂאֵר מִקּוּמוֹת יִבְא אַחֲרֵיו זָקָה כְּמוֹ
אֵלָּה בְּנֵי בְּלָתָה וְאִין לוֹ מִשְׁרָת בְּלָל' .
תְּמוּנַת חֲזָקָה קִטְו הֵיא בְּרִמּוֹת
שׁוּא לְמַעְלָה עַל הָאוֹת וּמִשְׁרָתָהּ
מִיִּנְחָה כְּמוֹ וְיַעֲשׂ אֱלֹהִים וְלְפַעֲמוֹת
אִין לוֹ מִשְׁרָת וּבְפֶרֶט כְּשֵׁהָא בְּרַש
כְּמוֹ הַבְּמִרָא יִדְבֵּן . וְכֵן בְּשִׁנְכָלָה
אֵחָר

פירוש

אחר פשטא אין לו משרת וכן בש
 נשיבא ה' זקפיו זה אחר זה כמו
 ומשנה בן שמים שנה ואחרו ועל
 גרתי נחא תיבנהם מונח כמו ויאמר
 אליהם ישנא המים ונבר הורעתי
 המונח המונח פי מונח הזה רל
 הפא לפני חוקת אם היא נארת הש
 נשיבא היא נקרא עליה ונשיבא נא
 נארת הראשון נקרא מנרנל וכן ה
 נשיבא לפני ה' מונחם הראשון
 נקרא מנרנל והשיני עליה כמו
 אשר פטר נחם אשר יצא מפיני
 יעל הנח נחא עם מלת אשר
 לפעמים נשיבא של ג' מלכים
 נחא בו חוקת בלי משרת אבל יהיה
 א' מסל נראש המלה החיא כמו ו
 נחפיו . וחפשו ורומיהו וכן
 נשיבא שלפניו במקת כמו את
 אהני שחם ויש סוריו למסל הזה
 מזה

ואשי
 א

סוּק ה'

מִזֶּה . וְאוֹמְרִים שֶׁהֵיא בַּא בְּמִקְוֹם
מִתַּג הַכֶּאֱוִי לְבֵא בְּבַל מִלֵּה שֶׁל ג'
הַנִּיעוּזָה רְצוּפּוֹת בְּמִי שֶׁבֵּא לְפַעֲמִים
הַמִּזְנָה רְחוּקָה כְּתִיבָה אַחַה בְּמִקְוֹם
מִתַּג בְּמִי הָאֲנָשִׁים . כִּאֲשֶׁם וְבַל זֶה
יִתְבָּא לָךְ הֵיטֵב בְּשַׁעַר הַמִּתְאִים :
וְנִמְצָא בָּזֶה בְּמִלּוּרֵי שְׁאִינוֹן שֶׁל ג'
מִלְכִים בְּמִי שֶׁמֶר לָךְ . וְאַבְרָהָם .
וְאִינוֹ בְּמִקְוֹם מִתַּג וְיֵשׁ קוֹרֵי לָךְ
מִרְאֵה מִקְוֹם . וְהַמִּלְךְ אֲשֶׁר לְפָנָי
חֹקֵת הַמִּיד פִּשְׁטָא וְבַל זֶקֶת שֶׁל
שְׁלֵאֲחֵרְבֵי פִּשְׁטָא יֵבֵא אֶחָד הַפִּשְׁטָא
זֶקֶת אֶחָד בְּמִי אֵינֶם אֶמֶן יֵי רִיבֵי
אֲשֶׁל עֲלִינֵי . וְרוֹמִיחוֹ :
תְּמוּנַת חֹקֵת גְּדוּל הֵיא מִקְל
אֶחָד אֲצֵל חֹקֵת פִּצֵר שְׂמַאל פִּתָּה :
וְאִינוֹ בְּבַלל יוֹ הַמִּלְכִים רַק עַל שֶׁ
שֶׁם אֶחָד חֹקֵת קֶטַן וְקִנְיָ . וְאִינוֹ
לָךְ מְשֻׁרָה . וְיֵשׁ אוֹמְרִים הֵי הַמִּקְל
שְׂמַאל

שפתי אהא במקום משרת ולי
 יתנו פי היה צריך שיצמוד באי
 ימיו חזקה בריו כל משרת שיבא
 לפני המלך וחמיר אחריו טפחא נ
 כמו ירגעון יריעות אב לפעמים י
 נבא זקת קטן בינו ובין הטפחא נ
 כמו ואפה לא לו נתן לב ית ונמצא
 אב יתנו אחריו כמו ויאמר מי הא
 תצד לב ונמצא אב תניו פינו נ
 בעז הטפחא כמו איש אשר ונת
 אלהים פי . אבל לא נמצא תניו
 ואחריו זקת גדול לעולם ותכל א
 אחר חזקה גדול נבא לעולם אחר מ
 מה מלבים הגדולים ונמצא זקת ג
 גדול אחר זקת גדול כמו ותכל כל
 יענו לר :

תמונת חמיר הנה מקל א
 אחר עקום פחת הארת גוטה לצד
 שאל גבתובה זקובה קטנה בזה •
 ומשרתו

פרק ה

בְּמִשְׁרָתוֹ הָיָא הַבְּרָא אֵין תְּהֵי אֵין
 שִׁיחָה בְּיָדוֹ וְיָדוֹ הַבְּרָא לְקַבְּלָהּ
 כְּמִי וְיָלֵן הָעַם וְדוֹמִיָּהוּ. וְאִם אֵינִי עוֹ
 יְהִי מִשְׁרָתוֹ מִיִּרְבָּא כְּמִי וְנִשְׁאֵר
 מוֹשֶׁה. וְהוֹנֵה לִי תְהוֹנֵם וְדוֹמִיָּהוּ י
 וְטוֹ יִרְצִיִם מִן הַכֹּל שְׂאֵין פְּתִיחָם
 זֶס וְקִיָּדָה אַחַת וְהֵם תְּרִיבָא כְּמִי יֵא
 גַּאֲבָרָתָם הֵי יְהִי וְהֵי נִסְטָא אֵין
 אִם יֵשׁא תְהִיבָם פְּסִיק הָיָא תְּרִיבָא א
 אֵין אֵין תְּהִיבָו זֶס וְקִיָּדָה אַחַת ת
 כְּמִי הַמּוֹל יִמּוֹל וְכֵן תְּמַסְוִתָּהּ לְ
 זֶס מִיָּד לְאַתְרָא. פִּי כְּאֵשׁ הַשֶּׁם
 הַמְיֻבָּח הָיָא כְּהִיבִי הַמִּשְׁרָתָה שְׁלֵפְנֵי
 תְּמִיָּד תְּרִיבָא לְ אִפִּי אֵין תְּהִיבָם זֶס
 וְקִיָּדָה אַחַת כְּמִי תְהִיבָה יֵי לֵב
 וְאִם יְהִיבָה הַמִּשְׁרָתָה עִמִּי תְהִיבָה יֵי
 יְהִיבָה מִיִּרְבָּא. וְהָיָא שִׁיחָה קִיָּדָה
 הַבְּרָא אֵין זֶס וְקִיָּדָה שְׂאֵין תְּהִיבָה
 הָיָא אֵין זֶס וְקִיָּדָה שְׂאֵין תְּהִיבָה

ר' אבהו
 ר' אבהו

פרק ה

או בחולם סימן להם האפור . כמו
 יצא ויש הרג . התכוננו . אבל אם
 יש חטת פתח בין המשרת ובעין הת
 החכיר לא יהיה מירבא רק ג יר
 יוצאים מן הכלל וסימן אל הלהמו
 על הכתנים ו ותעלה על שפרו .
 ואם יהיה לחכיר ב' משרתים ות
 והראשון חחת מלה וערת או מלה
 מלעיל יהיה הראשון מונח והשני
 ברגא כמו גם מעות השמים . איל
 המים מן הצאו . ואם יהיה המשרת
 באות השני יהיה קרמא כמו ואיש
 ראש בית אבותם הוא ואם יהיה לו
 ג' משרתים מה שלפני הקרמא תל
 תלשא כמו זאת נחלת עבדי יי ואם
 יהיה לו ארבע משרתים כל מה ש
 שלפני התלשא הוא מונח כמו כל
 סבא אל המקום אשר נפל שם עש
 עשה אל . הלשלים אחר חכיר טפסא
 כמו

יחזקאל
ל

ישעיה
ג

פרק א

במו אחר הזקה גדול עשׂ :

תמונת הטפחא ויש קורין לא
טרמא ואיני יודע פירושם והוא
קו אחר למטה באות נוטה לצד ימ
ימין וסימן וימיני טפחה שמים .
ומשרתו המירבא הוי כיר מקומות
ישרתה המירבא בפולה במו ש
שבארה בתמונת המירבא . ובה
מקימות ישרת המירבא לטפחא
בתיבתו ובעלי המסורה קראו אנהו
מאילא ונתנה בהם סימן מהם .
אחלוש . פירוש מושבותיכם .
החרות . בבלוגיה . וכו' במסג'
נבשהמצא אחרים מלכו אלה הניע
פי הם מתאים ולא מירבאנת ונמצא
לרוב עלי משרת וזה ענש" או אפני
אתנה . ודע פי לא נמצא פסוק
עלי טפחא לעולם ואחר על טפחא
אתנה או סם" ונפסק שיש עי אה
אנה

פרק ה

אֲנִי יְשׁוּבָה יֵשׁ בְּנֵי טַהוֹרֹת אֲחֵרֵי ל
לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וְהִלַּחַת לִפְנֵי הַסֵּפֶת
בְּמִטְנֵי שְׂפָרָה עֵ . וְאִם יֵשׁ הָאֱלֹהִים
וְהַסֵּפֶת סְמוּכִים יְהִי וְאִין תִּינִיחַם ט
טַעַם אִין יִסְפִּיק הַטַּהוֹרֵי שְׁלִפְנֵי ה
הָאֱלֹהִים לְעַבְדֵי נְמוֹ הַאֲשֶׁר שֶׁחֲלָלֵי
וְאִיִּקֶץ : וְכֵן בְּשֵׁשׁ תִּינִיחַם מִלְּרֵי
וְאִשִּׁי הַמִּקְדָּה נְמוֹ וְיִאֲמַר אֱלֹהִים יְהִי אֲנִי
אֲנִי יְהִי אֲנִי :

הַמִּנְיָה הָאֲחֵרָה הִיא בְּדַמְיוֹת
טִיב הַפְּנִינָה בְּזֵה יֵשׁ לוֹ הַמַּשׁ
מִשְׁרָתִים הַמִּנְיָה הַזֶּה עָלַי נְמוֹ
שְׂמֵרָתִי הַמִּנְיָה הַמִּנְיָה עֵשׂ .
אִין מִינְיָהִים וְזֵה בְּשֵׁשׁ טַעַם שְׁנֵי הַזֵּה
מִלְּעִיל נְמוֹ פִּי לֹא תִפְסְרוּ וְיֵשׁ
מִקְדָּמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמִּנְיָה לְעַבְדֵי
הַאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמִּנְיָה עֵשׂ :
וְרַע פִּי הָאֲחֵרָה וְזֵה מִנְיָה הִיא הַ
הַסֵּפֶת

פרק ה

אֶפְסֹק וְלֹא רִיקָה חֲצֵי הַפְּסֹק מִ
 מִמֶּשׁ אֵלָּא בְּחֲצֵי מִשְׁמֵעֵת הַפְּסֹק
 לַפְּעָמִים קָרוֹב לְרֹאשׁוֹ וְלַפְּעָמִים קָרוֹב
 לְסוּפוֹ וְלַפְּעָמִים קָרוֹב לְמִוֵּי
 רִיטְעָה וְיֵהִי חֶפֶז הָאֱלֹהִים וְיִשׁ קָרוֹב
 לְרֹאשׁוֹ
 קוֹרֵין לְזֶרֶת סִפָּא אִי הַסְּפָא וְלֵיל
 לֵג
 יִדְעֵי פִירְוִשָׁם . וְלֹא יִקְנֵג לְעוֹלָם
 עַל אֲתִנְחֻתוֹת פְּסֹק אִמְרֵי יִבְסֻקִּים
 קִצְרִים אִין בְּהֵם אֲתִנְחֻת וְנֵא הַסְּפָא
 הַמְּוֹרְתוֹ נֶאֱשָׁר נֶאֱרַב בְּתַמְוִנְתּוֹ
 וְעֵינֵי פְּסֹק עַל :

חֲמוּנַת הַפֶּזֶר הִיא בְּדַמְנַת צְרִי
 מְשֻׁבָּה בְּזֵה וְאִין לֹא מִשְׁרַת רִיקָה
 הַמְּוֹרְתוֹ בְּמִוֵּי וְיִשְׁכּוּמוֹ בְּקֶדֶר וְלַפְּעָמִים
 לְמִוֵּי בְּמִוֵּי וְיִשְׁכּוּמוֹ אֵלֶיךָ וְיִשְׁכּוּמוֹ
 אֵם וְכֹז עַד ז' וְלֹא אֲנִי אֵלֵי מִשְׁרַת
 נֶאֱשָׁר הִיא נֶאֱשָׁר פְּסֹק אִי אִמְרֵי א
 אֲתִנְחֻת וְיִשְׁכּוּמוֹ עַל אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי
 אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי אֵלֵי

פרק ה

בפרק ג' . ויבא אחריו על הרוב
הלשם ואחר ההלשם קרמא בדרבו
במו ויהי מואו הפקיד אותו :
ולפעמים יבא אחריו הלישם גדולה
במו טי' גור שמן גם גרשים או ק
קרמא ואזלא אבל אלה על המועט :
תמינה ההלישם גדולה צורתה
בצורת ההלישם קטנה המשרת
שהיא בסות התיבה במו שבתכה
בהמורה ויה שהיא מלך היא בו
בראש התיבה וישתתה מונח אחר
או ט' או ג' ע' ו' בגון ועל הנהל
יעלה על שפתו מיהו ומזה כל עץ
פ' יבל ולא יבא בלי משרת רק בש
בשהיה בראש פסיק או אחר הא
התנה עם בשהיא בא אחר הפות ב
במו זרע וקציר ונמצא הלישם
אחר הלישם במו בא להגה זאשלב
גאין לו דומה :

ראשי
לט'

יחזק
ט'

תמונה

פרק ה

מִיָּנֶחַ יָדָה אִם הַמִּשְׁרֵת נִאֲוֶה הָרֵאשׁוֹן
הָרֵי הַיָּא מִיָּנֶחַ כְּמֹו חֹו הַנֶּחֶ . פְּחַרְרִ
הַנְּחֹוּשֶׁת וְאִם הַמִּשְׁרֵת נִאֲוֶה הַשְּׁנִי יָא
הַיָּא קְדָמָא כְּמֹו וְיִקְחָה פְּחַרְרִ וְאִם יִתְיָו
לֹו הַ מִּשְׁרֵתִים הָרֵאשׁוֹן לְעוֹלָם חַל
הַלְּשָׂא כְּמֹו וְיִקְחָה אֵלֶיךָ פְּחַרְרִ אֲרִפְתָּה .
וְפַעְמִים יִהְיֶה הַקְּדָמָא וְהָאֵלָא הַתְּיָבֶה
אֲחֵרִי כְּמֹו וְהַסִּידוֹתֵי . וְסִלְחָתֵי
בְּמַחֲוֵתֵי אֲנִל אִם אֲחֵרֵי וְנִיֵּעַ לֹא י
יִתְיָו הַמִּשְׁרֵת עִמּוֹ הַתְּיָבֶהוּ אֵלָא י
נִשְׁבֵּחַ הָאֵלֶשׁ לְהַיָּוֶה אֲרִשִׁים וְהָאֵוֶה
שְׁמֵיָה נִאֲוֶה לְקְדָמָא וְשֵׁנֶה לְהַיָּוֶה
מִתְּגַ כְּמֹו וְיִאֲמָרְהּ אִישׁ אֵל רַעְהֵי :
וְהַכֵּלֶל הַמִּשְׁרֵת הַמִּיָּנֶחַ לְאֵלָא הַ
הַיָּא הַקְּדָמָא וְאִם יִתְיָו לְפָנֵי מִשְׁרֵת
אִם הַיָּא הַמִּיָּנֶחַ כְּמֹו אֵל עֵי אֵל ג
כְּמֹו יִנְצָוֶה אֵת עֲצָמוֹת מַלְכֵי וְהַיָּוֶה
נִאֲוֶה עֲצָמוֹת שְׁנֵי וְאֵת עֲצָמוֹת הַ
הַמִּיָּנֶחַם כֵּל אֵלֶה מִשְׁרֵתִים לְאֵלָא
שֶׁעַ

פרק ה

שעל הכתבים ו

תמינות הגרשים ויש קורין לו
טרסים וצורתו ידועה שהיא שני ג
גרשין ותהפרש שבין הגרש והגרשי
היא שגרשים היא לעולם בנסקורה
אחרונה של מלה כגון נושמע יתרו
והגרש לעולם בנסקורה ראשונה ב
במו שבתבתי . והגרשים אין לו
מישרת רק בשתבא לפניו מלה זערה
או מלה שהיא מלעיל או ישרת לו
תמינה במו תן גביר . שמה סברה .
תמינות חלגרמי היא מוקל א
אחר בין ב תיבות במו הפסיק שא
שאתבאר אהל גם התפרש שביניהם
אבאר בתמינותו ודע עתה כי המוקל
שבין ב תיבות איננה טעם שחרי
איננה על שום אחת מן האותיות
אך תמינה שלפניו היא המישרת וה
והמוקל איננה אלא לסימן על זה ולבד

פרק ה

צָקְרָא לְגַרְמִיָּה רַל לְבַדּוּ בֵּי גַל שְׁאֵר
 מוֹנֵחִים חֵם מִשְׁרָחִים וְזֵה לְבַדּוּ מִ
 מֶלֶךְ : וְעַל כֵּרוֹב אֶחָד הַמּוֹקֵל מוֹנֵחַ
 רַבִּיעַ דְּהֵינֵה שְׁחַמְקֵל עוֹמֵד בֵּינָה
 מוֹנֵחִים כְּגַוּוּ וְיֵאמֵר יְיָ אֱלֹהִים אֵם
 אֲבֵל בְּשֵׁהֵנָה כָּרֵם נָא הַרְבִּיעַ בְּלִי מִ
 מוֹנֵחַ אַחֲרָיו כְּמוֹ וְיֵאמֵר אֲשֵׁיחַ וְעַ
 רְעַל יִבְדּוּ וְדוֹמִינֵהוּ וְנִיָּא מְקוֹמוֹת
 בָּא אַחֲרָיו אֲזַלָּא עִם סְקִדְמָא לְפָנָיו
 כְּמוֹ וְיִקַּח אֶת מַחְלָתָהּ בַּת וְשִׁמְעָאֵל
 שֶׁן אַבְרָהָם וְכוּ' בְּמִסְכָּה אֲדוֹלָרָה וְעַ
 וְעִמָּא אַחֲרָיו שְׁשֵׁטָא בְּג' מְקוֹמוֹת
 דְּפִזּוּר בְּב' מְקוֹמוֹת וְנִמְנִין עִם חֵם
 הַמְּסוֹכָרָה . וְהַכֹּל בֵּי לֵיל וְבֵאֵר
 אַחֲרָיו בְּק' אַרְבַּע טַעְמִים סִימָנִים ו'
 דְּאֵסָה" סִי רַבִּיעַ אֲזַלָּא שְׁשֵׁטָא פִזּוּר .
 וְיִשְׁרָחֵה לֹו שְׁנֵי מִשְׁרָחִים חֲמוּנֵה ו'
 דְּהַמִּירְבָּא וְיִשְׁרָחֵה לֹו ב' מִיִּרְבּוֹרָה
 זֶה אַחַר זֶה כְּמוֹ וְשֵׁם שְׁנֵי בְּנֵי וְיִמָּחַ
 מַחְלוֹן

ראשי
 ת"ג

פרק ה

מחלצו ובליון . אז מונה ומירבה
במר בני המלט אמלט ואל ארץ על
פלשתיים | עד הנה בארתי המונות
המלבנים ומשרתיים ועפה אמר ה
חמונה ה הטעמים שאינם מלצם
ואינם משרתיים שטימנים סקשם
במר שכתבתי בפרק א

חמונה הפסיק הוא מוסל אמר בין
ה תיבות במר הלגרמיה ונמר כתבתי
ההפרש שביניהן ועפה אמר כבלל
שהפסיק לאיבא נק בין משרח למלך
בארץ בין מהפך לפשטא וכן ורצא
להביר וכן מירבה לטפסא וכן מונה
לאחנה . וכן מונה לפוג אבל בין
מונה לרביע לא נמצא פסיק נק
במרום אחר והוא בה אמר האליה
בורא השמים ולא נמצא בו עם ה
הלגרמים לעולם נק פרט נמר ש
שכתבתי בחמונתו ונמצא פסיק א
אח

ישעיהו
מ"ח

פרק ה

אחר פסיק במו מדיע | עברתי | ל
להלחם ובעלי המסורה מנה בל הם
הפסיקין הנמצאים בכל ספר וספר
מבד | ספרים בגון בספר הראשית בט'
פסיקין בספר שמות יד | פסיקין וכן
בלם . ומה שמנה מספר הפסיקין
ולא הלגמים לפי שהפסיקין הן ה
המועטין והנה מצאתי במסורת
מן אשר פי לה סנה נא הפסיק ופי
במעתי לבתכם פי מצאתי הרבה י
והרבה שאינם נבנסי | נאמר מהמשה
בללים הם לבן אומר אני שאי א
אפשר לתת בהם בללים מספיקין ה
בשם שאי אפשר לתת בללים במ
במלבים ומשורתיהם במו שבתבתי
בפרק א :

המונה מסגול ויש קורין לו
סגולת | ותמונתו להפך מן הז
בנקודות הנקראת סגול פי היא
ב' נקודות

פרק ה

ב' בקורות זו אצל זו הנקונה אחר
 החתיה וכו' תעמוד הנקונה היא
 למעלה על ב' הנקונה כזה * ולא
 יבא כי אם אחר הזקא ואחר כל זה
 זקא סגול רק במקום אחר והוא כה
 אמר יי' למשיחו לברש אשר זה
 החוקתו בימינו ויא' כי הרביע עומד
 במקום הסגול וכן בשניבא ב' זקות
 זו אחר זו סגול אחר יספיק לשניהם
 כמו גם בטרם יקטירון את החלב ו
 ועל הרוב יבא בלי משרת . ובשמש
 לו משרת היא מונח כמו וירח יי'
 את ריח הניחוח ולפעמים ב' כמו ר'
 באיזה ב' חיה ה' עמו :

ישעיה
 מה

תמונת הקרני פנה בשמו כן ת
 תמונתו כזה ז' וביש ספרים תמו
 תמונתו כזה * שהם תלושא גדולה
 בתלושא קטנה ותרון עמהם בני ב
 כן בגיגו בשניהן ובפזר ולבד יש ק
 קורין

פירוש ה

פירוש לו פירוש גדול . ולא נמצא
רק יז במקרא ומשרתו ירה פן יומי
היא ולא אחר אבל בשיתוף מלות
לפניו פא לפני הירח פן יומי מניח
אין כמו פאה קרמת אלפים באמת
וכן בשיש לפניו ג מלות הם ב מ
מניחים לפניו כמו גם הנה העצא
אשר עשה המן ונה האסו נמצא
לפניו א א א א א א א א א
מניחים אל המון הסמוך לה
היא הירח פן יומי :

אסת

המונה השלשלת בשמו פן ה
המונה ואין לו משרת פי לא נהא
רק ברם ותמיד אחריו פסיק ולא
נמצא רק ז נהא הספרים כמו ז
נמצא נמצא : וישחט ויקח וכן
במסורת ז מרעמים הפסקין הרי
שקראי לשלשלת מרעים פי יש ל
לו קול נעם כמו שבתבתי בבר :
המונה

ראשי
לט

פרק ה

תְּמוּנַת הַסְּלִיק הַזֶּה טַם וְרַבִּים
טוֹעִים וְחוֹשְׁבִים בִּי שְׁתֵּי הַנְּקִודוֹת
שׁוֹר עַל גַּב זֶה נְסוּחַ הַפְּסִיק הֵן טַע
טַעַם הַסֵּם . וְאֵינוֹ אֵלֶּךְ לְסִימָן
וְטַעַם סֵם הַנְּקִודָה סְלִיק הַזֶּה מִקַּל
אֲחֵר פְּשׁוּט לְמִטָּה בְּאֹרַח אֲשֶׁר בָּת
הַגִּינָה בְּזֶה וְהִנֵּה הִיא וְנִל מִן הַ
הַמִּירְבָּא וְהַטְּפָחָא בִּי הַמִּירְבָּא וְנִטָּה
לְצַד שְׂמַאל וְהַטְּפָחָא וְהַמִּירְבָּא נִי
גוֹטִים לְצַד יְמִין וְהַסְּלִיק אֵינוֹ נִי
גוֹטֵר וְיְמִין וְשְׂמַאל וְכֵן הַמִּתָּה וְ
וְהַגְּעִיָּא בְּאֲשֶׁר וְתִבְאֵר בְּמִקְדוּמוֹ וְל
וְלֹא וְשִׁרְהֵחַ לְעוֹלָם וְכֵן הַמִּירְבָּא
בְּמִי אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ וְנִי
מִקְדוּמוֹת בָּא הַמִּירְבָּא עִמּוֹ בְּתִיבְהוֹ
וְנִתְּחִי בְּהֵם סִימָן הַקְּרָמָא . הַזֶּה
בְּעַל פְּעֻמוֹ לְחַלּוֹ . הַקְּרָמָא וְקִרְוֵתִי לִי
הַזֶּה לְרִירוֹתֵיכֶם וְגַפִּי שְׁמָן מִשׁ
מִשְׁחָת . קִדְשׁ הַיָּם מִמּוֹעֲצוֹתֵיהֶם
הַזֶּה

פרק ה

האלה והאשהאולי . ובעת המצא
אחי מלכו אלה הנע בני הול מ
מתג ולא מאיילת בגון כבל מו
מושבתיכם ודומיתו וכבר נתתי
סימן כי המתג הוא קו פשוט איננה
זוטה ומי ששאל והמאיילת בזמנה
טפסא ונהה הנבל להסיר אינה היא
מתג או מאיילת . ודוק . והנני
אבלול פסקנה מה שבללתי עד הו
הנה בארונה ואתחיל במשרתי .
בבר בתבתי בפרק ד' כי המונח מש
משרת לבל המלכים היו מן טפסא
זסם ושלשלה לבן אין צריה לזכור
שמושו כבל אחר ואלר הם ה
המשרתיים האחרים . לקדני פנר
ישרר הורה בן יוסו . לאילת
הלשא וקדמא . לגרמי המירנא .
לרביע . הורגל . לזרקל .
הלשא וקדמא ומירנא . למשטא
מהמו

סוף ה

מחפץ ומירבא תלשא ואילא .
לוקה העלמי . לתניו גרגא
ומירבא ותלישא ואילא . לטפא
גרגא ומירבא . לאתנה עליה
גמאילא . לסלק מירבא
גמאילא : ועפר אנדע ער
אתה המלכים מוגאם ור אה
זה . אתה וקא סגל אתה פוג אל
תלישא אתה תלישא גיש . אתה
גרישם רביע . אתה תניו טפא .
תנו אתה חוקה איל . אתה טפא
אתנה אי סם . אתה לגרמי רביע .
אתה יתנה זקת . תנו אתה פשטא .
אתה שלשלת סטיק : ואלך
גם המלכים הנמנעים לתל
זה אתה זה לעולם . מן הפור נמנע
חוקה ורביע וטפא . ואתנה נא
נאסה : מן התלישא נמנע פוג
גרישם וקא חוקה וטפא נאסה :
מן

פירק ה

מן הלארמיה : ומנע הלישא זורקא
 זוקת וטפחא ואסת' : מן האולא
 ומנע פור זורקא וטפחא ואסת' :
 מן הרביע ומנע זקה וטפחא ואסת' :
 ואסת' : מן הפשטא ומנע טפחא
 ואסת' : מן הזקה ומנע פור זורקא
 ואסת' : מן האהנה ומנע אהנה
 במהה : מן התביר ומנעם כל
 המלכים חרץ מן הטפחא : וכו' מן
 הזקה גדול :

והנה מוצאתי בתוכי פתח מספרי
 הנקדנים וזה לשוננו אין פסוק שי
 שיקרנצו בו יב' המלכים כלם
 יבו . אך ומצאתי עשרה מהם
 נפסיק אחר ההוא ויקברו את המ
 הנתינים וגומר הסרים בו היתה ו
 והתביר עד כאן לשוננו גלפי הח
 החשבון שלי שהמלכים הם יט'
 אם פן הסרים בו השלשלת והארש
 והארשים

ג' ט'
 ט' ט'

סרס ה

והגרשים והנזות צדול והחלוש
גדולת והפסיק אג מצאתי פסיק
אחר שלג הסר בו רק הפור הקטן
והצדול והשלשלת בו גמצאים בו
יל מלבים והוא זה ביאמר אליך ל
לכה שוב. גם ל המשרתים בלם
גמצאים בו חנץ מהצדול זה
ומגלגל :

ט
מ
ל
ב
מ
ל
ב
מ
ל
ב

סרס ו
בדיני המלכות שט
שטעמן מלעיל אג
מלרע . חנה אחר שהשלמה דינה
הטעמים בלם גשאר לי לבאו אנה
מקום מצנבם והחנותם אם בראש אנ
באמצע או בסוף המלה . ולבן רע
בו כל המלות גחלקי בטעמיהן ל
לב חלקים החלק הא שהם בטעם
מלעיל . וחלק הא שהם מלרע
גמי ה המלות האלה בארתי בספר
מסורת המסורת במאמר ו עש
והנה ש

פרק ו

וְחִנּוּר אִם בָּאתִי לְבַחֵיכֶם כֹּל חַמּוֹ
הַמְּלֻחָה אֵינָה מִחוּץ מִלְּעִיל אִם מִל
מִלְרַע יִרְבֶּה כְּמוֹת הַפֶּרֶק הַזֶּה עַד ל
לְמַעְלָה וְאֵשׁ . מִצִּוְתָה לְזֶרֶח בֵּי
דוֹבִים מְבִיאִים פְּסָמִים הַמְּבַקְרִים
בְּאִשׁוֹר אִם הֶלְקִי בְּאִתְּוֹ בְּסִפּוֹר הַב
הַפְּחָד אֲשֶׁר הַפְּחָד . לִבּוֹ הַסְּבִמְתִּי
שֶׁלֹּא לְזֶרֶח בֹּזֵה הַפֶּרֶק רַק מִחְמֻלּוֹת
שְׂדֵינִים בְּטַעַם מִלְרַע וְלַפְעָמִים י
נִשְׁתַּנּוּ בְּטַעַם מִלְעִיל וְאִבְיָר הַס
הַסְּפֹרָה שׁוֹבִיאַם לְזֶרֶח בְּגֵ . וְכִי אֲשׁוֹנָה
יֵשׁ לָךְ לְבַעַת בֵּי ב' מִיּוֹנֵי מִלְעִיל הֵם .
הֵא' בְּשִׁחְטָם בְּאִוֶּה הַרְאֲשׁוֹנָה מ
מִחְמֻלּוֹת . וְחֵב בְּשִׁחְטָה בְּאִמְצַע
הַמְּלָחָה . וְחִיּוֹנֵי שֶׁלֹּא בְּהַנִּיעַ אַחֲרוֹנָה
שֶׁל הַמְּלָחָה . בֵּי בְּאִשׁוֹר הַטַּעַם בְּהַנִּיעַ
הַאֲחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּלָחָה הִיא נֶקֶד
נֶקֶד אֶת מִלְרַע : וְהֵנָּה הַמִּין הַב' הַ
הֵנָּה נֶחֱלֵק לֵב הַלְּקִים . הַאֲמֵר הִיא
מִלְעִיל

פרק ו

מִלְעִיל בְּעֵצִים . וְהַשְּׁנִי הוּא מִלְעִיל
בְּמִקְרָה . וְהַיְלִי בְּעֵצִים שְׂרִיז חֲמוּלָה
בְּעֵצִים וּבְרֵאשׁוֹנָה לְחִיּוֹת מִלְעִיל .
וּבְמִקְרָה רַל שְׂרִיז חֲמוּלָה הוּא מִ
מִלְרַע וַיִּקְרַר מִקְרִיָּה שְׁלִסְכָּה מִן הַס
חֲסָבוֹת שֶׁבַּ חֲטָעִים מִלְעִיל בְּאֲשֶׁר יֵת
יִתְבָּאֵר עוֹר אֲמוֹנִים חֲמוּן חֲרָאשׁוֹן
זֶהוּא שְׁחָטָעִים בְּאוֹת חֲרָאשׁוֹנָה ל
לֹא יִחַזֵּק לְעוֹלָם מִלְעִיל רַק בְּמִקְרָה
זֶהוּא מִיְלִי בְּמַעֲלִיִּים לֹא בָּא חֲטָעִים
בְּאוֹת חֲרָאשׁוֹן רַק בְּמִקְרָה . אֲבָל
בְּשָׂמִיּוֹת נִמְצְאוּ רַבִּים שֶׁהֵם מִלְעִיל
בְּעֵצִים בְּמוֹ אֶרֶץ קוֹדֶשׁ שְׁעַר אֲוֹרָה
זְרוֹמִיָּתוֹן וְהֵם לֹא יִשׁוּבֵהוּ מִלְרַע ב
בְּמִקְרָה לְעוֹלָם בְּאֲשֶׁר יִתְבָּאֵר עוֹר .
זֶהוּא חֲסָבוֹת חֲמוּבְטָלִים חֲטָעִים שֶׁ
שָׁחִיחַ מִלְרַע שׁוֹשׁוֹב מִלְעִיל הֵם
ג' סִימָנִים קָפָה פִי קִירוּב . פִּיסוּק .
אִיפּוּי . וְעִתְרוּ אֲבָאֵר אֲמַר אֲמַר .
ש ג קִירוּב

פרק ו

קירוב . פי קרוב הטעמים . דהיינו
בשמהיה מלה שטעמה מלרע וי
ויסמוך אליה מלה שטעמה מלעיל
תחפך המלה הראשונה להיות גם
היא מלעיל מופני שני הטעמים ש
שנעשה דברים וקרובים זה לזה .
לכן נסוג הטעם הראשון אחר במור
קרא לילה . ושאל לו . אבב בלה
ודמיהם והנה על הראשונים אנני
מוצטער על שכן בתבי בלם ונדאה
לפי דבריהם אלה שקירוב הטעמים
לא נאמר רק על פעל עבר לנסמוך
היחיד . ואני באתי להוסיף עליהן
דברים רבים בהנהגה . ואומר כי
אמת הוא כי קירוב הנגינות אחר
מן המבטלים המלרע . אך צריך
לסתנות ג' הנאים הא' שהמלה הש
השניה שטעמה מלעיל צריך שי
שיהיה באות הראשונה ולא באות
השנית

פרק ו

חֲשִׁינָה . וְחַמְשָׁל הֵנָּה מִלַּח וְקָרוֹם
 טַעְמוֹה מִלְרַע וְכֵּן בִּי בְּאִשׁוֹ וְקָרוֹם
 אִישׁ . מִלְעִיל בְּעֵבֶר מִלַּח אִישׁ .
 אֲבָל עַל מִי לֹא וְקָרוֹם אֲוֵרָהּ : אִינוֹ
 אַעֲפִי שְׂמִלָּה אֲוֵרָהּ מִלְעִיל בְּמִי בֵּן
 שְׂבִאֲרָתִי לְמַעַלָּה . מִמִּי מִלַּח וְקָרוֹם
 גְּשָׂאֲרָה מִלְרַע לְפִי שְׂחַטְעַם חֲחֵרָה
 הָרִישׁ וְלֹא חֲחֵת חֲאֵלֶת וְחֲחֵנָּאִי חֲבִי
 אֲרִיךְ שִׁיחִיָּה חֲטַעַם שְׂבִמְלָרָה
 אֲרִאֲשׁוֹנָה מִשְׂרָרָה וְלֹא מִלְרָה .
 וְחַמְשָׁל וְחִיךְ יוֹבֵל עֵבֶר אֲדִנִּי זֶה ל
 לִרְבֵּן עִם אֲדִנִּי זֶה . הָרִאֲשׁוֹן מִלְרַע
 לְפִי שְׂחֵרָה בְּמִלְרָה דְחִינִיָּה בִּפִי
 בְּחֲשִׁטָּא . וְחֲשִׁנִּי מִלְעִיל לְפִי שְׂחֵרָה
 בְּמִשְׂרָרָה דְחִינִיָּה בְּמִינִיָּה . וְכֵּן בְּאִשׁוֹ
 שְׂמַע עֵבֶר אֲבִרְחָם אַעֲפִי שְׂמִלָּרָה
 עֵבֶר מִלְעִיל לֹא וְשׁוֹב טַעַם שֶׁל ש
 שְׂמַע מִלְעִיל בִּי הוּא בְּחֵבֶר : חֲחֵנָּאִי
 חֲגִי שְׂלֹא תִּהְיֶה חֲמִלָּה חֲרִאֲשׁוֹנָה
 שֶׁל דְּגוֹשָׁה

דניאל

פרק ו

דגושה ברגש חוס כמו בפר לחם .
כפיר קח ורומיהן . אעפי שלחם
ובח הם מלעיל לא נסוג טעם של
בפר ובפיר לאחד . בעבור שהם
רגישים והכלל כי עקר קירוב הט
הטעמים לא נאמר רק על מלות
של שתי הפרות בין שיהיה מן א
השלמים או הכלתי שלמים כמו
מצחי פא יוד . לא נוצר אל . בנר
הנולד . אני קרוב לה . כמו בשלמים
למועד שמור לב . ויש מן השלמי
הפאים מלעיל בלי קירוב הטעמים
כמו שאול שאל חאיש . הנה שבר
עליה . גם נמצאים הפאים מלרע
עם קירוב הטעמים כמו כל למך
צדק . לא נשק לו . ורומיהן ורע עור
כי קירוב הטעמים נאמר גם על מי
מלות בינוניים בלשון רבים הפאים
בסמיכות . כמו אבלי לחם . בוכבי
אור . יורדי בור . וכן בפעולים

בְּלִשְׁוֹן וְקִבְיָה חֲפָאִים בְּסַמְיִנְהֵרָה ב
בְּמִי תְּמוּנָה בָּל . וְעֲצִיבְרָה רִיח .
אֲחֵבָה דִּיע . אֲבִי קִשָּׁה לִי עַל בְּחִבָּתָה
אֲבִי וּבְחִבָּתָהּ יִקַּב שְׁחָם מִלְרַע .
יִבְנוּ אֲתֵהִיל בְּרִינֵי הַפִּיטְקִי :

פִּיטְקִי הַמְּבֹטֵל הַשְּׁנִי הוּא פִּיטְקִי ח
אֲטַעַם וְהַמְּבֹקְדִים קָבֵא לִי הֵם
הַפִּטְקִי . הַטְּחָם הַפִּטְקִי נֶאֱמַר עַל
בְּאֲתֵנָה וְטַם' וְלַפְעָמִים הוּא בּוֹלֵל
אִם שְׂאֵר טַעְמִים הַמְּבֹטְקִים ב
בְּאֲזִין זָקֵחַ וְרַבִּיעַ וְהַבִּיר וְטַפְּהֵל ב
בִּי אִם לֵהֵם לַפְעָמִים דִּין הַפִּטְקִי ל
לְחֵפֶךְ הַתְּנוּעוֹת וְלַחֲשִׁיב הַטְּעָם
שֶׁהוּא מִלְעִיל לְמִלְרַע בְּאֲשֶׁר יִחְבָּא
וְהַבִּיר יִרְוַע מִדְּרֵךְ הַקְּדוּקִי בִּי ל
לֹא יִבָּא טַעַם בְּאִוָּה וְקִוְיָה בְּשׁוֹךְ
לְעוֹלָם אֵה בְּשִׁתְּנָה הַמִּלְהָה הַחֵיז
בְּהַפְּטִיק וְשׁוֹב הַשְּׁוֹא לְקַמֵּץ אִי לֹא
לְצַרֵּי אִי לְחֵזְלִים סִימָן לֵהֵם חֲאֲפִיר
וְהַטְּעָם 4 ש

פירוש ו

וְחִטָּעִים שְׁחִיָּה מִלְרַע נַעֲשֶׂה בּוֹל
מִלְעֵיִל בְּמוֹד מִן שְׁמֹרֶה שְׁמֹרֶה וּמִן
יִשְׁמֹרֶה וְשְׁמֹרֶה וּמִן דְּבָרֵי דְבָרֵי וְכֵל
זֶה מְבִיאָר בְּדִקְדוּסָא. וְלִבְנֵי אֶקְצֹר בְּהֵם:
הַיּוֹמָה הַמְּבִטֵל הַשְּׁלִישִׁי הוּא וְיִו
הַחִיּוֹבֵךְ רוֹצֵחַ לֹמֵד וְיִו פְּתוּסָה ת
הַמְּחַפֵּכֶת עֵתִיר לְעֵבֵר וְהִיא סִפָּה ש
שְׁחִטָּעִים שְׁהוּא מִלְרַע וְשׁוֹב מִל
מִלְעֵיִל וְזֶה דְּוִקָא בְּעֵתִירִים נְחִי פֵא
אַלֶּה וְיִוֵד וְנְחִי עֵינֵי וְיִו וְנְחִי לְמִר
הֵא וְגַם בְּנִפְלִיִם אֲבָל בְּשִׁלְמִיִם
לֹא יִמְצֵא זֶה לְעוֹלָם וְזֶה בְּעֵבֵר ת
הַשְּׁוֹא הַנָּח שְׁפָהֶם. וְהַנָּח אֲתֵן לְךָ
כֹּלֵל גְּדוֹל כּוֹחַ. זֶע בִּי כֵל הַעֲתִירִים
שְׁנִמְצֵאֵה בְּהֵם בַּ תְּנוּעוֹת רְצוּפּוֹת
בְּסוּפֵן בְּלִי שְׁוֹא וְרַגֵּשׁ בִּינִיחָם וְאַחַר
הַתְּנוּעָה הַתְּרוּנָה נַח גְּרָאָה אִו גְּסִמֵר
רַל" אִוֵת בְּלִי נִיקוֹד וְנִבְאָה עִם וְיִו ה
הַחִיּוֹבֵךְ אִו הַמְּלִיחַ הַחִיָּה מִלְעֵיִל.
עַל פִּן עֲתִירֵי הַקָּל לֹא יִשׁוּבֵה לְעֵיִל

פרק ו

פִּי יֵשׁ שְׂוֹא בֵּין ב' הַחֲגִיעוֹת וּבְחֲסֵרֵי
פִּי גֵרֵן יֵשׁ דָּגֵשׁ לְפִינֵהּ לֹא יִשְׁתַּבֵּחַ מִ
מִלְעִיל אֲבָל פְּבִלְתִּי שְׁלֵמִים לֹא
שִׁיבֵה דָּגֵשׁ אִזְּ שְׂוֹא לְפִינֵהּ וְשִׁבְתֵּה
לְעִיל . וְחֲמִשָּׁל מִן יֵאָבֵל הָאֲבָל וְכֹל
שֵׁהֶם מִלְרַע וַיֹּאמֶר וַיֵּאָבֵל וְהָאֲבָל מִ
מִלְעִיל וְכֵן מִן יֵאָמֵר הָאֲמֵר הֵא יֵ
וַיֵּאָמֵר וְהָאֲמֵר מִלְעִיל וְחֲמִשׁ הֵם
פְּסִגוֹל לְסִפְהָ שְׁתִּבֵּעַ אֲהֵב אֲבָל כֵּשׁ
כִּשְׁבִּנְאֵי כְּהַפְסִק הֵם כְּפִתָּה וּמִלְרַע
כְּהִרְאִשׁוּבָה כְּמוֹ וַיְבַרְכֵהוּ וַיֵּאָמֵר ו
וְהֵם אֵל בְּמִסְפֹּר . וְכֵל וַיֵּעַן וַיִּזְכֹּר
וַאֲיִזֵּב הֵם אֵל מִלְעִיל כְּמוֹ וַיֵּעַן א
אִיזֵב וַיֵּאָמֵר . וְכֵן כֵּל עֲתִידֵי וְהֵי ס
פֵּא יִזְרַע עֵם וַיִּזְרַע הַחֲפִיזָה הֵם מִלְעִיל
כְּמוֹ מִן יִזְרַע וְשֵׁב יִזְרַע וְדוּמִיזֵן וְא
וַיֵּאָמֵר וַיִּזְרַע וַיֵּשֶׁב וַיִּזְרַע וְכֵן כְּהַפְעִיל
וַיִּזְרַע וַיֵּשֶׁב וַיִּזְרַע כָּלֵן מִלְעִיל ו
וְכִלְתֵּה וַיֵּצֵא וַיִּזְצֵא וַיִּצְאִים מִן הַכֵּלֵל
ש ש 5 שש

פרק ו

שָׁחַם תְּמִיד מִלְרַע וְזָח בְּעֵבֹר זְחִית
הָאֵלֶּה וְכֵן בְּנִחֵי הָעֵינַן מִן יָקוּם וְשׁוּב
וְאִמֹר וַיִּקָּם וַיִּשָׁב וַיִּבְחַפְּעוּל וַיִּקָּם
וַיִּשָׁב וְכֵן בְּכַסּוּלִים מִיּוֹן גָּלִל וַיִּגְלֵם
סָבַד וַיִּסָּד וְרוּמִיתוֹ אִין הַפְּרֵשׁ בִּזְחֵם
בִּין זְחֵי הָעֵינַן וְכֵן הַכַּסּוּלִים בְּאֲשֶׁר מֵ
נֶאֱרָתִי בְּסֶסֶר חֲבַחֹר. וְכֵן זְחֵי לְמִדָּה הֵא
וְכֵן נִיפֹן וַיִּצַר. וְזֶאת בְּלִי וְיִי הַחֲפִיב
בְּמִן אֵל תִּפְּן אֵל קָשִׁי וְכֵן יַעֲשֶׂה וַיִּעַ
עַמְכֶם חֶסֶד בְּפֶתַח בְּעֵבֹר אֹת חֲרוֹץ
וְחַבְלֵל בְּל עֲתִידִים שֶׁל בְּ תְנוּעוֹת
וְהָאֲחֻרֹנָה נְקֻדָּה בְּסֶגוּל אוֹר בְּפֶתַח א
מְסֻבָּה אַחֶעֱהָ הֵם מִלְעִיד. וְכֵן הִי
בְּסֶגוּל יוֹתֵר מִבְּשֵׁאֵר תְּנוּעוֹת הַקְּטָנוֹת
לְפִי שֶׁהַחֲבִירָה שְׁלוֹ יוֹתֵר קְצֵרָה מִבְּלֵם
נְחֻרָאִיָּה בְּל מִלָּה שֶׁנְּקֻדָּה הָאֲחֻרֹנָה
בְּצִדֵי וּבְאֵה מוֹקְפֶת אֵל מִלָּה זְעֵרָה
שׁוּב לְסֶגוּל. בְּמִן הִנָּה-נָא. אֵלֶּה
כִּי נְתַשְׁבֵּר-בִּי וְרוּמִיתוֹ נְבִיִם ו
וְזֶה

פרק ז

והנה יש מלות אחרות ושובה לעיל
בספר המקות ובפרק המקפין א
אמר גם בעה :

הנה אחרי שהשלמותי **פרק ז**

דיני המלות אינה מ
מחו מלעיל אי מלרע נשא לי לב
לכא המונה אתה שהיא דומה לת
לחמונה טעם אבל אינה טעם והוא
קו אחד פשוט שלל יטרד ימו
נשמאל התר אור ארת אז
שפים שבהינת זלרת הטעם
של אורת התינת . ויש קורין
לו מאריך והוא שם משותפת לו
בלמיונת כמו שבהבתי בהמונתו
ויש קורין לו געיל ואינו נכון
בי הגעיל הוא שם מיוחד למין א
אחד מהמחגים באשר והבאר בסות
ספרק . ויש קורין לו מתג וכן
אקראתו גם אני והלקתו לשעור
מיני

פרק ז

מִיָּצִין וְנִחְתִּי בַּם סִימָנִים
צֹחַג וְרֶסֶן בִּי מְלָבִים . תְּגוּעוֹרֵת
גְּרוּגִיזוֹת . רֵאשִׁיּוֹם . סְמוּבִיּוֹם . זְבָרִים .
וְעַל זֶה אִמְרָתִי בְּשִׁירִי :

פְּרָק רַב טוֹבֵבֵב גַּם וּפְיוֹ
אֲבִתוֹב עַל הַסֵּפֶר בְּרִיּוֹ :
בּוֹ יִמְצָא הָאָדָם דִּיּוֹ
בְּמִתָּג וְרֶסֶן עֲדִיּוֹ :

וְהַנֵּחַ מִתָּג וְרֶסֶן הֵם בְּ עֲנִינִים זַע
זַעֲשִׁים לְחֹשִׁיר בַּם הַלִּיבֵת חֶסֶד וְ
זַחֲמִוֹר . וְרַבּוֹתֵי פֶרֶשֶׁה לִי שְׂמִתָּג
הִיא הַנִּקְרָא בְּלִשׁוֹן אֲשַׁבְּנוּ גִיבִים .
וּבְלִעַז מוֹרְסוֹ וְרֶסֶן הִיא בְּלִשׁוֹן א
אֲשַׁבְּנוּ צִאוּיִם . וּבְלִעַז בְּרִילִיּוֹ :
אִם בֵּן שְׁנֵיחֵם עֲנִין אַחַד אֵבֶה הַמִּתָּג
הִיא הַעֶקֶר שְׂמִשׁוּמִין אֹתוֹ בְּפִי ה
חֶסֶד וְרֶסֶן הִיא טַפֵּל לוֹ לְפִי שְׂהֵם
תְּרִצוּעוֹת אֲשֶׁר מִמִּתָּג זְקֶשֶׁר בְּהֵם
וּבְגִיעִין עַל לְסִי חֶסֶד וְעַל אֲזִיּוֹ

לְהוֹשִׁיר בָּם הַלֵּיבָה חֲסִיד בֶּן חֲסִיד
 הַזֶּה נִקְרָא מֵתָג אוֹ רֶסֶן לְהוֹשִׁיר בֶּן
 בָּם הַקְרִיאתָ וְלַחֲנוּעִימוֹת בְּטַעֲמִים ע
 נִמְצָאֲתָיִם אֵת נְגִיזוֹת הַטַּעֲמִים
 שֶׁלֹּא יִתָּאֵן מִהֲרָה וְיִהְרָסֵהּ מִקּוֹם
 מִצָּנָם עַל בֶּן הֵם בָּאִים חֲמוּר קו
 קוֹרֵם הַטַּעֲמִים כִּתְנוּעָה אֲשֶׁר כִּרְאֵשׁ
 הַתִּיבָה אִי נִאֲמָצֵעַ אֲבֵל כִּתְנוּעָה הִיא
 בְּאֲחֻרְיָהּ לֹא יִתָּאֵן מֵתָג לְעוֹלָם וְעוֹד
 סְגוּלָה לְמֵתָג שֶׁהִיא מִבְּדִיל לְפַעֲמֵי
 עֵינַי לְשׁוֹן לְשׁוֹן נֶגֶד לֹא וְשֶׁנֶּה אִם
 לֹא יִרְעֶה הַיּוֹד מֵמֵתָג לְחֻדוֹת עַל
 יוֹד הַשָּׂרֵשׁ שֶׁשָּׂרֵשׁוֹ יִשָּׁן וְאֲחֵרֵי דָם
 גְּבֵרֵי לֹא יִשְׁנֶה וְשֶׁאֵין כֵּן מֵתָג הַיּוֹד
 לְעֵתֵי שָׂרֵשׁוֹ שְׁנֵה . וְכֵן וַיִּירָא
 שֶׁהִיא לְשׁוֹן מוֹרָא נִמְצָאִים חֲסִידִים
 יוֹד הַשָּׂרֵשׁ וְהַמֵּתָג מוֹרָה עָלָיו כְּמוֹ
 וַיִּירָא פְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת יְיָ לְגִלְיָהּ
 כִּמְתָג חֵינָה לְשׁוֹן נֶאֱמָר . כְּמוֹ וַיִּירָא
 הַאֲשֵׁרִים

סדר ז

הַאֲנָשִׁים בֵּי הַיָּבָא. וְהַבֵּל מִי שְׂאֵינֶה
קוֹרֵא תְּמִתָּגִים בְּמִשְׁפָּטוֹ אֵינֶה בְּטוֹת
מִן הַמְּבֻשָׁל וְיִשְׁגָּח בְּמִבְטָא וּבְבוֹרָה
לִבֵּן רֵאזִי לְבַל קוֹרֵא שְׂנֵשִׁים עֵינָיו ע
עֲלֵיהֶם וְיִרְגִיל אֵת עֲצָמוֹ בְּהֶם כֵּן
בְּנִעְרוֹתָו וְיִזְכְּרֶם בְּזִקְנֹתָו. וְטוֹב לוֹ
בַּל יָמִי חַיִּיו :

ועל זה אנבי האשכנזי

אמרתני בהפוי :

הַלְמִיָּה תֵּנָה מִתְּגִי בְּשׁוֹפְחוֹתֶיךָ
דְּקָרָא וְשׁוֹם דְּסִנִּי עֲלֵי לְחַיִּיךָ :
וְלַמּוֹד חֲבִי גִירָסָא דִּינְקִוְתִיךָ
תְּבוֹרָה וְתַדַּע בַּל יָמִי חַיִּיךָ :
דְּקוֹדֵם שְׂאֵתְחִיל לְבָאֵר צְרִיךְ לְחַקְדוּם
לְךָ הַקְּבִימָה קְטִיבָה וְזוֹ הִיא . יִרְדַּע
בֵּי חַבּוּרָעוֹרָתִי חֵן ה' גְּדוּלְוֹתִי וְה'
קְטִיבֹרָתִי וְסִימָן חַבּוּרָעוֹרָתִי אֵלַי :
יְהִי סִיב וְסִימָן חַבּוּרָעוֹת בַּל בְּפִיךָ
טַחֵשׁ מִי רֵשׁוֹן וְשֵׁאוֹן . וְהִנֵּה תִּקְבְּנִי ס
גם

פזק ז

גם המלשוררים הוסיפו על הגדלות
 עור ב' הנועור קטגוריה והם
 הפתח והסגול וקראי לבלו ז' מל
 מלבים ואני נתתי בתן סימן ויאמור
 אליהם ותנה במור שהמותג היא הע
 העקר בהנהגתו חסיד והחמור זה
 ותרסן היא טפל לו באשר פתחתי ל
 לעיל בן המתגים שסמנים מהג' ה
 העקר ואשר סמנים רסן הם טפלים
 להם ובבן אהחיל לבאר

מיתג המלכים פי' כל היכרות
 שיש בה ג' מלכים רל'

וקודרת וצופות וטעם התיבה במלך
 השלישי ומשך המלך הראשון במתג
 אך בהנאי שלא יהיה אחר המלך הר
 הראשון לא שנא ולא נגש במור אנבי
 אליה מושבי ראשונה בירושלים ו
 ודומיה ובעבור זה לא יבא מתג הזה
 הנגשה קטגוריה לפי שהמניח צריך להיות
 אחריות

פרק י

אחריתם שוא או דגש ואת' וכלא
במצאים מתגים תחת סגול או פהח
לרוב דיש לומר שלא יבא זה רק
בשאתריתן אהח מאותיות אחעה' ל
לפי שאינו מקבלין דגש ובשנת
אחר המלך הראשון שוא או דגש
או יבטל המתג כמו אברהם יש
ישראל זכרון ודומיתן אבל השוא
אחר המלך השני לא יבטל המתג
כמו דברשם וקסרה ושאלה . יע
יעמדי . יחררה וכן אם יהיה עוד
מלך אחר אחר הטעם שבמלך הג'
ל' יבטל המתג כמו תרסיע .
בבבתי פטיפרע יחרגוני וישכרני
וכן אם לפני ג המלכים יבא איות
תנועה שאינו ראיות למתג לא יב
יבטל המתג במלך הג' שלפני הט
טעם כמו והתנחלתם משבעתי
והמי שיתי וכן אם יבא לפניו ת
תנועה

סוף ז

הנקעה הראייה למהג ויהיה אם כן
 ארבע הנקעות ער הטעם לא יבוטל
 המהג מחמלק הא ברנו ויהיה ה
 חמלק הראשון שהיה הרביעי לט
 לטעם בלי מהג כמו האובי מהערי
 אבל אם יהיה נגש או שגא אחר ה
 חמלק השלישי או יבא המהג הח
 החת חמלק הרביעי כמו הרמונים
 וכן העמונים ואתר החרטמים
 ורומיחו ולפעמים יהפך מהג לט
 לטעם משרת ויהיה חמלק זה
 והמשרת פתינה אחת אבל אין זה
 רק כשיהיה חמלק וקה קטן או יב
 יבא המנוח במקום מהג כמו הא
 האש והעצים . לא יאכל בהטאר
 האשם ושמה . ורחיה . העול .
 וכן האש יבא קדמא אלא פתינה
 אחת יבוטל מהג כמו החביאותים
 ויצא משה ואלעזר . והכל ה
 ת לא

37

פדק י

לא יבא משרת במקום מותג רק ת
חמוינח עם חזקה והקדמא עם האולא
מתגי התנועות הנה ידוע מדרך
הדקדוק שכל שוא שאחר תנוע גדלה
היא נע לפיכך נבא תמיר מתג תחת
התנועה הגדולה שלפניו כמו אמרה
וישבה שופטים ושופרים פונחס י
ימינו יבולך וכן בשחור שרשית ב
כמו ער שובך . ואפילו אם יחכרו
הירדיו או חרוץ על פי המסורה
לא יפגע המתג מולבד כמו יש
ושמן אלהים . בכל אגלך ודומיתן
וגם מתגי התנועות האלה ת
תחלפנה לפעמים למשרתים
ודוקא למינח עם חזקה ול
הלקדמא עם האולא כמו שפתבתי
מתגי המולכים כמו שלח יבך .
ראשי יתרה ונבלה . כל זכורך ודומיתם
מתגי גרוניות ידוע פי אותיות
יא
הציון

חֲזָרוּן שֶׁהֵם אֵחָדָה הֵם שְׁנֵי אֵי שְׁנֵי
 וְלֹא יִקְבְּלוּהוּ כִּי אִם פֶּגַע אֲפֵי נֶאֱשַׁר
 בְּאֶרְצוֹ הַיֵּטֵב בְּפֶדֶק שִׁירָה וְנִבֵּל שֶׁאֵר
 מִקְדֻמוֹת בַּל תִּהְיֶינּוּ אֶתְּךָ מִן ג
 חֲטָפִין שֶׁהֵם חֶסֶת קִמֵּץ וְחֶסֶת פֶּת
 פֶּתַח וְחֶסֶת סָגוּל וְחֵנֶה בַּל תִּנְעָרֵת
 הֵן גְּדוּלָה הֵן קִטְנָה הַבָּאָה לִפְנֵי אֶתְּךָ
 מִן חֲטָפִין חֲאֵלָה הִיא מִתְיַגָּה בְּמ
 כְּמוֹ וְשֶׁאֵלָה אֲשֶׁה : יַעֲבֹד וְעַל :
 מֵאֵנִי לְשִׁמוּעַ : תִּזְעַק מֵאֲנִים :
 יֵאָסֶה אֹהֶוּ יַעֲמֹד הֵן וְנִשְׁתַּבַּח אֵל
 אֹהֶוּ וְקִוְיָרֵת בְּפֶתַח לִפְנֵי הָאֵלֶּה הֵם
 הַמְתַּיַּגָּה תִּהְיֶה הָאֵלֶּה הַמְתַּיַּגָּרֵת וְג
 וְגִישָׁה וְיִתְיַח אֵב מִתַּג חֶסֶת הָאֵלֶּה
 הַפְתִּיחָה וְתִתְיַח אֵב חֲפִיבָה הֵינִי וְעַל
 כְּשֵׁנִי מִתְּגִים וְיֵה וְתִתְיַח לֵךְ הַיֵּטֵב
 בְּמִתְּגֵי חֲרָשִׁים חֲפִאִים אֶתְּךָ זֶה וְז
 וְחֶלֶל הֶתֶה בַּל תִּזְעַק שְׁלִפְנֵי הַח
 חֲטָפִין בַּא מִתְּגֵי וְאֵפִילֵךְ שְׁלֵלֵךְ ה
 ת 2 תִּתְיַח

פרק ז

באותיות גדולות בגוף כל תיבה ש
שיש בה כ' אותיות דומות וה
והראשונה בשוא והרבה מהן יה
יחפך השוא לחטת פתח ומהג למ
לפניו כמו רבבות אלפי ושנאל .
אלה בעופרת בתנ"ך שער .
בעני עז . וכן בשמכא ויו שדוקה
בראש התיבה הנקובה בשוא והתנועה
אחת אחריה שהמשוורים קראו לה
נתב . יחפך השוא לחטת פתח והני
היא מתנגה כמו יזהב הארץ וקרב
לבו . וישבה שקיך ודומיהו ויש
הפאים בחטת פתח ואינם מתגיים
כמו אז בשתי . כיתרון האר וכו
לשון ברבך הלשון אבילה כמו שם
שפירשתי בפרק שינה ואין באן מ
מקומים . ויש מתגי הגדולות
האלה שונא משרת במקום המתג
כמו ויאספו . ויעבדני שעטנו ויש
מליגין

פליגין עליהו :

מתגי הראשיים הם המתגים
 הפאים פראשי התיבות בהוצ קורם
 הנקודות שבראש התיבה ובאין פג'
 דרכים או על שוא דגוש או על ב'
 שבאם באמצע או על אהע"ה באשר
 אהא . כל תיבה שבר תנועה
 נאחיה בסמוך שבא ותנועה נאהב'
 אהת מן ג דרכים שאמרת ואהב'
 סמיך התנועה אשר בת הוצין ה
 התנועה הסמוכה לפני השוא או ל
 לפני הדגש הוצ בכותג אך בת
 התנאי שהיה מיטעמת במלך .
 בגון וישלח את התינת הפסים וי
 גזברג אל אנשי עירם ונעלה את
 מצרים ונבנהו וי . ותחלקת
 ובשיתיה ב שבאים באמצע במור
 נישמע . את קול וי ונפתחה איש
 אפתחתו : ותטמנו ודומיהם
 ת 5 ובשיתיה

פרק י

וְבַשְּׁנֵיהֶם בְּרֹאשׁ הַמִּינָה אֵת הַמְּרֻגְשָׁת
 מִה שְׂאֲחָרֶיהָ וְאַחַר הַגִּישָׁה אַחַת מִן
 בֹּאֲחֵעָה הַנִּקְוֶה בָּחֶם אֲיֵהִי בְּהִיבְרָתָהּ
 הַהִיא שְׁנֵי מִתְּגִים הַאֵת בְּאֵזֶר הַיָּד
 הַרְאשׁוֹנָה בְּמִתְּג רְאשִׁים וְהַשְּׁנִי ת
 חַחַת הַתְּנוּעָה שֶׁלְּפָנֵי אַחֲרֶיהָ כְּדִינוֹ
 אֵג פְּתוּאֵי שְׂהַחֲרִי הַמִּיבְרָת בְּמִ
 בְּמִלְךָ בְּמִו וְנִעְבֹּר אֶרֶץ מִעֲבֹר
 יַבֹּק וְנִעְמֹד הַשָּׁמֶן . חֲבֻעֵנִי
 הַמְּחַלָּה . הַנְּעֻזָּה שִׁיר הַמְּעַלּוֹת וְיֵשׁ
 יִמָּה הַבְּחִינִים הַשְּׂוֹאֲבוֹת שְׂאִין בַּח
 בְּחֵן רַק מִתְּג אֶחָד וְיֵשׁ רַבִּים בָּמֶם
 חֲרִיקָרִי וְאַחֲרָיו דָּגֵשׁ בְּמִו וְיִרְדֵּי מִן
 בְּנִיעֵקֶב . מִמְּעֵשִׂיו מִסְּפָרֹד . מִסְּבִיב
 וְדוּמִיחֵן רַבִּים . וְנִמְצָא בָּמֶם חֲרִיקָת
 בְּלִי דָּגֵשׁ אַחֲרֵיהֶם וְקִרְאוּ לָהֶן מִן
 מִתְּגִים מִתְּנוּבְרִים וְאַפְרִם בְּמִתְּגֵי הַ
 תְּנוּבְרִים וְיֵשׁ מִלּוֹרֵת מִתְּנוּבְרִי
 בְּמִתְּג רְאִשִׁים לְפָנֵי וְיִו שְׂרוּקָרֵה בְּ
 בְּשִׂאֲחָרֶיהָ

חֲבֻעֵנִי
 בְּג

סוּד ז

בְּשֵׁי אַחֲרֵיהֶן שָׁרָא וּמִוִּטְעָמָה בְּמִלָּה
בְּמוֹ וּבְקִצְרֵכֶם. וּבְשִׁבְכֶךָ. וְלִמְוִעָתִי
וּבְעֵמֻךְ. וְכֵן הָלִישׁ מִוִּטְעָל. וּבְמוֹ עֲרֵכֶם
וְרוֹמִיתֶן מְעֵטִים חֲפָאִים מִן נ
בְּמַלְכִים הַגְּדוֹלִים. וְיֵשׁ חֲפָאִים
עִם וַיִּי שְׁרוּקָרָה וְחֻטָּה פִּתְחָה אַח
אַחֲרֵיהֶן בְּמוֹ וְזָחַב וְרוֹמִיתֶה נְכֹר ב
בְּחֲבָתִים בְּמַתְגֵי הַגְּרוֹנוֹתֵי עֵינַי ש
שֵׁם וְכֵל לְשׁוֹן הַחֲפָעֵל כֵּא כְּמוֹג
בְּחֲנִיעָה שְׁלִפְנֵי הַשָּׂרָא הָרֵאשׁוֹן כֵּשׁ
בְּשֵׁי הָרֵא מִוִּטְעָם בְּמִלָּה בְּמוֹ מִשְׁחָתִי
לִי. וְיִתְוַצְבֶּה מִתְוַחֲדִים חֲמוֹתְוֹכִים
וְרוֹמִיתֶן. וְיֵשׁ מִאֵלֶּה חֲמוֹתְוֹכִים
הָרֵאשׁוֹנִים שְׁחֲמוֹתֵי הַשְּׁנִי יִתְפַּד לְמִ
לְמוֹשֶׁרֶת בְּמוֹ וְיִבְרַכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה.
וְיֵשׁ מִלֹּרֶת שׁוֹבְאֵי בְּחָם אֲמַתְגִים ב
בְּמוֹ מִמְוִעֲצוֹתֵיהֶם. הָרֵאשׁוֹן הוּא
בְּמוֹתְגֵי חֲרָאשׁוֹנִים וְחֲשֵׁנִי מִמְוַתְגֵי א
גְּרוֹנוֹתֵה וְחֲשֵׁנִי מִמְוַתְגֵי חֲמוֹלְכִים
וְחֲרָבִיעֵי 4 ת

פרק ז

וְחִרְבֵי עַי שְׁחַחַת תְּהֵא הִנֵּה חֲסוּת מִס
בְּסוּק :

מִהַגֵּי הַסְּמוּכִים בְּל תִּיבַח שֶׁל ב' ה
הַנִּיעוּת בְּלִי שְׁוֹא וְרָגַשׁ שְׁהִינָה מ
מִלְרַע וְהִיא סְמוּכָה בְּמִקַּת אֵל תִּי
תִּיבַח שְׁטַעֲמוֹת בְּאוֹת הַשְּׁנִי וְנֵא מ
מִתַּג תַּחַת הַתְּנוּעָה חֲרָשׁוּנָה שֶׁל
הַמִּלְרָה הַמִּוּקְפָּרוֹ . בְּמִו קִבְּוֹת
צִחַל . תֵּאבֵּל-עֲלֶיךָ מִצִּוֹת . מִעֵס-
מִרְעָה וְנִשְׁל-גִּיּוֹם רַבִּים . אֵלֶּהִי
זֶבֶר-הָאָרֶץ וְרוֹמִיָּהוּ רַבִּים :

מִתַּגֵּי זִבְרִים יֵשׁ תִּיבּוֹת שְׁחַחַת מ
מִתְּוֹגִים וְאִין לָחֵם אַחַד מִן הַבְּלָלִים
הַנִּזְבָּרִים עַד הַגָּח וְהַגָּאֵן רַבִּינֵה סַע
סַעֲרִיָּה קִרְלִי לְקִצְתֶּם מִתְּוֹגִים מ
מִהַנְּבָרִים וְאִנִּי אֲבִיא קִצְח מִאוֹתָם
הַנִּזְבָּרִים בְּעֵינֵי זִבְרִי . בְּגוֹן מִתַּג
חֲבֵא לְפָנַי שְׁוֹא פְּשׁוּט וְחַמְלָה בִּט
בְּטַעַם מִלְּבֵן אוֹ מִשְׁרַת בְּמִו תִּרְשָׂא
הָאָרֶץ

פרק ז

הארץ ושלל . חסדי יי אביר .
 ערבות מוצא . שנתה זרע . קצפת
 בהט יש מהן כחם ונדאה לי שממין
 זה מן שנה וקח . קרא צום : ודור
 ושלמו . ואמרום שבאים בן
 לתקין הקריאה . וכן כל ויהי אל
 ויהי בפשטא חייג במתג . וכן
 בשתא במסקה במור ויהי אור וכן
 ויהי למור וכן כל לשון חונה וחיות
 יחיה ויהי לחיות בחיות מהחיות .
 יחיה ויהי במתג וכן כל מקרא ס
 סודש בפשטא חיים במתג וכן כל
 בום שבאית שאינה שרשית בשתא
 עליה הא חידועה או הא השאלת
 היא פתיחה ומתארת אבל יש גם
 הפרש ביניהן כי המתג של הא היא
 חידועה היא בעצ שאל של הפתח
 במור המבטת את הקרב . המלמד
 ירי . המטבן פרימה . המיעושקה .
 המעוגה

המַעֲזָה וְרוֹמִיָּהוּ בְּיָמָיו מֵאֵל אֵל
אֵל הַמֵּתָג שֶׁל הַלַּי הַחֲמִינִי אֵל
הַשְּׂאֵלָה הִיא בְּצֵד יָמִין הַפֶּתַח נִמְנָה
בְּיָמֵי הַמְּבַסָּה אֲנִי הַמַּעֲזָה פְּרִיָּזִים .
הַמַּעֲזָה מִכֶּסֶם וְרוֹמִיָּהוּ . הִיא הַמֵּתָג
שֶׁל הָא הַיְדִיעָה עֹמֵד סְמוּךְ אֵלֶּי
הַמֶּסֶם הַרְאֵנִי לְהִיּוֹת דְּגִישָׁה וְנָתַתְּ
הַמֵּתָג אֵצְלֵךְ הַמִּזְרָחִים וְהַמֵּתָג שֶׁל
הֵא הַשְּׂאֵלָה עֹמֵד בְּצֵד יָמִין הַמֶּסֶם
הַפֶּתַח בְּמִקְוֶם שְׂנָא בִּי הִיָּה רֵאֵנִי הֵא
הֵא לְהִיּוֹת בְּהֶם בְּרִין כֵּל הַלַּי הַשֶּׁ
הַשְּׂאֵלָה וְהַחֲמִינִי וְנָתַתְּ הַמֵּתָג הֵא
הַחֲמִינִי בְּמִקְוֶם שְׂנָא רֵאֵנִי לְעִמְרִי
הַשְּׂנָא כֵּן סִפְרִי מִפִּי אֵל הַשְּׂאֵלָה .
וְנָתַתְּ הֵא הַמֵּתָג הֵא הֵא הַשְּׂאֵלָה
שֶׁל שְׂנָא אֲנִי הַחֲמִינִי וְנָתַתְּ הֵא
הַחֲמִינִי הֵא הֵא . הַחֲמִינִי לְעִמְרִי
הַחֲמִינִי הַחֲמִינִי . הַחֲמִינִי וְנָתַתְּ
הַחֲמִינִי עִם הַחֲמִינִי וְנָתַתְּ הֵא

פרק ז

בְּמִי לְאַחַד . פְּרוּעַד לְמִנְחָה
 וְדוּמִיָּהוּ . אִם פֶּעַר ב' שְׂנָאִים בְּמִי
 וְלִבְהִמְתָּן . פִּי אֲנִי וְנִתְּמִנְתָּם .
 וְיֵשׁ מֵאֵלֵי הַשָּׂאִים וְגַשְׁיִים אֵי
 אֲחֵר הַזָּרִק בְּמִי מִסְפָּרָן וְיֵבֶר נֵת
 בְּתַבְתִּים פִּמְתָּגִי הַזָּאשְׁיִים . וְיֵשׁ
 מִלֹּחַ זְעֵרוֹת מִן אַחַעֲת בְּשִׁפְאִים
 לְפִנְיָהוֹן אֲוִחִיוֹת בְּכֵלִים אִי הֵא הֵם מִ
 מִתְּגִיֹת בְּשִׁחְמֻלָה בְּטַעַם מִלְּךָ ב'
 בְּמִי בְּעַם . בְּעַם . לְעַם . מִעַם . וְכֵן
 מִעַל מֵאֵת וְדוּמִיָּהוֹן וְיֵשׁ עוֹד מִלֹּחַ
 הַזָּבֵה שֶׁהֵם מִהֲוִיִּים בְּעֵבוֹר הַמִּקְחָ .
 וְאַחַר כֵּן בְּפִרְס הַמִּסְמִין הַכֵּל
 אֲחֵר זָרִי :

דְּעִיָּה

אֲבִיר מִן הַגְּעִיָּה הַזֵּה
 בְּתַבְתִּי בְּתַחֲלִילֵי זָרִי
 הַפִּרְס בִּי יֵשׁ שְׂקוֹרִיו לְבַל מִתְּגִי גְעִיָּה
 וְטַעֲנָתָהּ הֵיא בְּיָבֵם . בִּי גְעִיָּה הֵיא שֵׁם
 מִיָּהוּ

פרק ז

מִיָּדְחָר לַמִּתְחַיִּים הַפְּאִים עִם הַשְּׂוֹאִים
וְהָיָה לְשׁוֹן צְעָקָה מִן אִם יִגְעָה שׁוֹ
שׁוֹר . כִּי בְּכַל מְקוֹם שִׁימְיָא זָרִי
צְרִיךְ הַסּוֹרָא לְמִשׁוֹךְ בְּקוֹל אַרְוֹךְ וְ
וְהַמְוַנְתּוֹ סוֹ אַרְוֹךְ פְּשֻׁט בְּהַמְוַנְתּוֹ
הַמְוַנְתּוֹ כְּמוֹ שֶׁפְּאִרְתּוֹ לְעוֹל וְהַיָּד
הֵם נְפִישׁ מְאֹד עַל פְּנֵי הַמְקַרְבָּא וְלֹא
נִשְׂא בְּקִי אֵיזֵל אִתּוֹ שְׂוֹאִית שְׂבֻרָא שֶׁ
הַמְלִיחָה לִימִין הַשְּׂוֹא וְנִכְבֵּד פְּתֻכְתּוֹ
נִשְׂא שִׁינָה בְּשִׁינֵי כִּי קְרִיאתָ הַשְּׂוֹא
שֶׁאֵיזֵל הַגְּעִיָּא קְרִיאתָ עַל ג' אֲוִפְתִּים
הֵאָּ בְּשֶׁאֲחֻבֵי אַחַת מֵאוֹתֵיזוֹת אַחַת
קְרִיאתָ בְּקְרִיאת אִתּוֹ אַחַת שֶׁאֲחֻבֵי
כְּמוֹ הַחֵי נִפְשֵׁי . דַּעֲבֵי אֵתָּה קְרִינֵי
אִתְּם בְּאֵלֵי נְקִיר הַחֵי דַּעֲבֵי וְאִם
נִשְׂא לְפָנֵי הַיָּד קְרִיאתָ הַיָּד מִמִּשְׁ
כְּמוֹ וְיִדְעֵי כִּי אֵלֵיזֵי בְּיָד מִשְׁרָן
נִשְׂמֵר קְרִינֵי אִתְּם פִּיר וְיִדְעֵי וְאִם
נִשְׂא

תלמי
סיט

פרק ז

וְהָיָה לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ קְרִיאתוֹ בְּסֵפֶר
 הַקְּרִיאתוֹ בְּכָל מַעֲשֵׂי נַפְשׁוֹ שְׁלֵמִים
 בָּם . לֵבָב אֲבוֹשׁ . אֵלֶיךָ וְנִשְׁתַּבַּח .
 קִרְיַת אֲבוֹת שְׁלֵמִים . לֵבָב . וְנִשְׁתַּבַּח .
 גְּבוּרַת לֵב שֶׁאֵין אֲבוֹת שְׁבַח הַמִּקְרָא
 גִּבּוֹרֵי אֲבוֹת הַיָּד הַשְּׂמֵנָה אֲבוֹתֵינוּ אֵין
 אֲבוֹת מִלְּפָנֶיךָ אֲבוֹתֵינוּ אֵין יְיָ אֵין
 הַשְּׂמֵנָה קְרִיאתוֹ בְּכָל מַעֲשֵׂי נַפְשׁוֹ שְׁלֵמִים לְ
 לֵבָב . גְּבוּרַת לֵב שֶׁאֵין שְׂמֵנָה וְנִשְׁתַּבַּח
 יֵשׁ בְּכָל אֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ אֵין יְיָ הַיָּד הַיָּד מִן
 לְ פִּנְיֵינוּ שֶׁאֵין בְּכָל אֲבוֹתֵינוּ . וְאֵלֶיךָ
 בּוֹ . לֵבָב לֵבָב . הַיָּד . הַלְלוּ . וְנִשְׁתַּבַּח .
 גִּבּוֹרֵי . וְאֵלֶיךָ . מִשְׁפָּטִים . הַשְּׂמֵנָה .
 גִּבּוֹרֵי . מִלְּפָנֶיךָ . אֲבוֹתֵינוּ . קְרִיאתוֹ שְׁלֵמִים .
 אֲבוֹתֵינוּ . הַלֵּל . וְאֵלֶיךָ . בְּכָל
 לֵב שֶׁאֵין יֵשׁ בְּכָל אֲבוֹתֵינוּ וְנִשְׁתַּבַּח
 הַמִּסְפֵּר . סֵפֶר לֵבָב אֲבוֹתֵינוּ וְהַיָּד מִן
 שְׂמֵנָה לֵבָב בְּכָל מַעֲשֵׂי נַפְשׁוֹ . וְעַתָּה
 אֲבוֹתֵינוּ בְּכָל מַעֲשֵׂי נַפְשׁוֹ :

פרק ח בדיני המוקפת והגול

קו שטח אחד בקו
 גמישג למעלה בין היבנה לתיבה ומ
 במחברו יחד ואינו בכלל הטעמי לא
 מהמלבים ולא מןמשרתים ונקרא
 מוקפת לשון סבוב שהיא מסבב ה
 היבנה יחד כדי שיהיה נקראת באלה
 הן תיבה אחת ולכן יש קורין לו סמיו
 שהיא מסמיו ה תיבות יחד והם ל
 דבים מאר על פני המקרא ובמעט
 אין קו להם גם רוב הספרים אינם
 מסבימים יחד על כל אחד ואחד מ
 מצורה לזה בי המוצדקים לא גפרה
 בדיני המוקפת רק מעט מועט . ומי
 שהאריך בהם יותר מבלם הוא
 ר' יהבי בעל ספר עין הקודא ונבנה
 זכרתיו בשער שברי ליהות עש' ו
 ראוי מספרו אלקט מה שגראת לי
 טוב והנחתי לבעתו גם במסומות
 אוסיות

פרק ה

אֹסִיף עַל דְּבָרָיו מִה שֶׁחָשׂוּ וְשׂוּם
בְּלִבִּי וּמִמֶּנּוּ אֲשַׁאל הָעוֹר :
זַע בִּי עֲקָרֵי הַמִּוֹקֵפִין חֵם בָּאִים עִם
מִלַּת חֲרִיבִק שָׁחוּן שֶׁל תְּנוּעַת אֵת
אֲחַת הַמִּוֹקֵאוֹת מִלֹּחַ וְעֵרֹתָ כְּמוֹ גִ
אִם אַךְ רַק אִם עַל אֵל וְדוֹמִיחוֹן י
יִסְמְנוּ בְּמִקְחָ אֵל מִלֵּה שִׁטְעֵמָה ל
לְעִיל אִז לְרַע . כְּמוֹ גַם אִישׁה עִמָּה .
אֲבָ הַפַּעַם רַק טוֹב עִם אֱלֹהִים אֵל
לוֹט . עַל הַשָּׁמַיִם וְדוֹמִיחוֹם
רַבִּים כִּנְל מִקְוֹם שְׂאִין לָחֵם טַעַם
מִלֵּב הֵם בְּמִקְחָ זוֹלָרַת מְעֵטִים
הַבָּאִים בְּמִשְׁרָחִים עַל פִּי חַמְסוּרַת
וּמִלַּת אֵת עַל חֲרוֹב הַיּוֹא בְּמִקְחָ ו
הַמִּוֹקֵאוֹת בְּסִגּוֹל וּבְאֲשֶׁר הַיּוֹא בְּטַעַם
הַיּוֹא בְּצִרִי וּבֶן חֲדִין בְּמִלַּת יֵשׁ וּבֶן
וּבְקִצָּה שְׁמִיָּה כְּמוֹ בֶן שֵׁם לֵב בֶּשׁ
בְּשֵׁהֶם בְּטַעַם הֵן בְּצִרִי וּבְשָׁחוּן בְּמִקְחָ
הֵם סִגּוֹלִים וּבֶן חֲדִין כֵּל הַמִּלּוֹרַת ש
שְׁטוֹמֵן

פרק ה

שְׁסוּפֵן אֲרֵי בְּשִׁיבָא בְּמִקְהָם בְּס
בְּסִגּוּל וְעוֹר אֲבִיר בָּם . וּמִלְרַת
עַל כַּאֲשֶׁר הוּא בְּטַעַם הוּא כְּחוּלָם
וּבְאֲשֶׁר הוּא בְּקִמְצַ סְטִיחַ הוּא מִס
מִיִּקְפֵת לְעוֹלָם וְכֵל הַמְּלוּחַ זְעֵרוֹת
שְׁבִסוּפֵן אַחַת מֵאֲחֵרוֹת יִהְיֶה בְּמִו
אִי מִי בִי לֹא זֶה בְּשִׁיִּסְמִיכָה לְחִיבָה
מִלְעִיל הֵם בְּמִקְהָ עַל חֲרוֹב בְּמִו
בִּי־נֶפֶשׁ : וְלֹא בָּאָה מִי־זֶה וְכֵל
מִקּוֹם שְׁיִבָא לְפָנַי וְהוּעַ וְכֵטֵל חֲמ
הַמִּקְהָ בְּמִו אִי נֶפֶשׁ אֲשֶׁר הֵאֵעַ וְה
וְדוּמִיָּהוּ . וְכַהֲסִמְכֵם לְפָנַי הַפֶּשֶׁטָא
הֵם בְּמִקְהָ בְּמִו בִּי־חַיִּל וְכֵרֵךְ הוּ
סוּבָה . אַחַר אֵלֶּה חֲרַע בִּי רוֹב שְׂאֵר
הַמִּקְפִּין סוּמְצֵאִים בְּמִקְרָא הֵם בִּין
כִּי מְלוּחַ רַעֲפוֹת וְשִׁתִּיחוֹן שְׂמוּחַ :
אִי חֲרָאֲשׁוֹן שֵׁם וְחֲשִׁנִּי פֶּעַל אִי־ח
חֲרָאֲשׁוֹן פֶּעַל וְחֲשִׁנִּי שֵׁם אֲבֵל כִּי־ס
פֶּעַלִים רַעֲפִין וְהַמִּקְהָ בִּיִּנְיָהֵם לֹא
גְמִיָּא

פרק ח

נמצאי לעולם ועל הרוב המולדת
הראשונה מלרע והשניה מלעיל
נתם של ב' מינין הא' שהמולדת ה
הראשונה סופה נח גספר . והפיון
השני סופה נח גראח ופיל נח גספר
שא' מאותיות יהוא נחיה בסורה עם
אחת מן ה' התנועות הגדולות שסמנים
אליהם טוב השנים מוחן שהם חצרי
והחירק על הרוב לא יבא במיקח
זה בששם הראשון בא בסמיכות
ענין אל השש השני רל" בא ל"ה
חסר פיניחן מלת של איהו שהם
בצרי סופן יור נחת המורה על ל
לשון רבים בסמיכות כמו בצרי
סודש : אנשי שם : מעצמי מלך :
צר הנה ורומיחן וכן נמצאים סמ
סמוכים בלשון נחיר עם הא בסורה
כמו יפה הוצר : בוקנה צאן .
ר מנחה

מִקֵּץ ה'

מִחֲנֻחַ-בֶּן וְדוֹמִיתָן שְׁבִלֵי מִקֵּץ דְיוֹם
בְּסִגְרֹל וּבְעֵבֹר חֲמִיקָה גִשְׁתָּנָה חֲצֵרֵי
וּבְזֹרֵחַ הֵם וּפְרָדִים מִשְׁאֵר חַמְלוֹת
שְׁסוּפֵן גַּח גִּרְאָה בְּשֵׁהֶם מוֹקְפִין מִ
מִשְׁתַּנִּין מִצֵּרֵי לְסִגְרֹל בְּאֲשֶׁר יִתְבַּאֵר
עוֹר. אֲבֵל עֲשֵׂה לָךְ. גִּטָּה לָךְ וְיוֹבֵם
בְּלֵי מִקֵּץ : וְאוֹתָם שְׁמוֹקְפִים בְּחִירָק
סוּפֵן יוֹר גִּתָּה כְּמוֹ פְרֵי בֶטֶן : בְּלֵי
בְּסֵת וְדוֹמִיתָן וְגִמְצָאִים מוֹקְפִין בְּ
בְּלֵי סְמִיכוֹת כְּמוֹ בְּבֵלֵי דַעַת. וְיִהְיֶה
עָרֵב וְיִהְיֶה בְּקֹר. אֵל תִּפְגְּעֵי בִי :
עֲפוּי-אֶפֶת : וְגַ' שְׁאֵר חֲתוּעוֹרֵי
חֲגִרְזֵלוֹת שְׁחֵם חֲקִמֹץ וְחֲחֹלֶם וְחֵ
וְחֵשׁוֹרֵק וְבֹאֵי בְּמִקֵּץ בְּלֵי סְמִיכוֹת
עֵינֵן בְּגִזֵּן חֲקִמֹץ בְּשֵׁא אֲחֵרֵי אֵלֵת
אֵר חֵא גִתָּה. כְּמוֹ וְנִשְׂאָה בָּם. מִצָּא
בֶּן. מִקְרָא-קֹרֵשׁ. הֵהָא. כְּמוֹ
גִשְׁתָּה

פרק ה

גַּשְׁחָה נֶאֱדָרְשָׁה לִי וְדוֹמִיתָן : וְאֲשֶׁר
הֵם מוֹקְפִין בְּחוֹלָם הֵם עִם רִיז אִרְא
אֵלֶּה נִחָה בְּטוֹת בְּיָדוֹ בְּמוֹ זֶרְעוֹ בְּיָדוֹ .
וְשִׁמּוֹ שִׁנֵּע . בְּבִגְדוֹ בְּיָדוֹ וְעִם הָאֵלֶּה
בְּמוֹ לְקֹרֵא לּוֹ . לְמִצָּא חוֹ . גַּם בְּלֹא
זַעַת וְדוֹמִיתָן . וְאֲשֶׁר הֵם מוֹקְפִין
בְּשִׁרְדָּק בְּמוֹ יִרְחֲצוּ מַיִם . יִסְלַח שֵׁם
הַגְּמִלָּה זֹאת . וְשִׁמּוֹרֵה זַעַת . אֵלֶּה
הֵם הַמוֹקְפִין בְּנֵה נִסְמָר בְּטוֹת .
וּמַעֲטִים מֵהֶם הַמוֹקְפִין עִם זֶה זֶה
זֶרְאָה רִק עִם הַחֹלָם נְמִצָּאִים מִקַּ
מוֹקְפִין בְּאֲשֶׁר אֲבָאָר . אַחַב מְדִינָה
אֲחִיטָה קְמוֹץ : וְהִנֵּה בְּבֵר הַזֶּרְעִיתִי
בְּפִי שְׁחִיבִים בְּלֹא הַפֶּתַח וְהַסְּגוֹל
עִם ה' הַתְּנוּעוֹת הַגְּדוֹלוֹת וְקֹדָאָה ל
לְחַן ז' פְּלִבִים . גַּם בְּבֵר הַזֶּרְעִיתִי
בְּפִרְק שִׁיבָה בְּשִׁיר ב' בִּי אַחַר הַת
ד ג 2 הַתְּנוּעוֹת

פירק ח

כבר זכרתי מהם המלות הזעורות
שהם מלות חרבק ונמצאים מוקפים
אחרים ופתוחים והם של ב' מוינים .
האחר בשיתהיה ב' שמות רצופים
סמיכים סמיכת עגון הראשון מל
מלרע והשני מלעיל כמו משפט
צדק כבדת ארץ ודומיהם והמין ה
הו' הם פעלים הפתוחים ומוקפים
למלה או לשם מלעיל כמו למד
דעת ו יגל מים . ונמבר לג .
נישכב שמח וכו קח לג . שמע
גא . סלח גא ודומיהו ונמצאים
מוקפין . בחטת קמיז רל מה שאני
קראתי קמיז חטות כמו שלש אלה :
וישמור אלה . זכר גא . ושמור
דעת כלם תיה דינים בחולם ובענין
המקח נשתנה לקח יעב' לא נמצא
מקח במלה שסופה חולם עם גה
ג ד ג גראת

פרק ה

גִּרְאָה כְּמוֹ זְבוּר־שְׁמוֹר וְדוּמִיָּהֶם אֵל
אֵלָא יִשְׁוֹבֵה לְקָה וְאֵעַם שְׁמִיָּצָאֵנִי ל
לְעִשׂוֹת לּוֹ : לְבָנוֹת לֵה בִירַת וְכֵן
בָּנוֹת לוֹט וְדוּמִיָּהֶן שְׁהֶם בְּמִקְתָּהּ
וְלֹא נִשְׁתַּנָּח חֲחוּלִים לְחֶסֶק וְזֶה לֵב
סְבוּת הַאֲחָת בְּעֵבוֹר שְׁחִמִּי אִינָה ש
שְׂרָשִׁיָּה . וְחֲשֵׁנִי שְׂרוּבִים מְלֵאִים
וְיִי . וְכֵן דִּין הַהִירֶק הַפְּתוּב עִם יוֹד
שְׂאֲחָרִיז נַח גִּרְאָה כְּמוֹ שׁוּמְרִים ה
הַפְּקִיד וְדוּמִיָּהֶן לֹא יִבֵּא עֲלֵיהֶם .
מִקְתָּהּ בֵּין בְּמִלּוֹת זְעֵרוֹת בֵּין שְׂאִינֵן
זְעֵרוֹת לְפִי שְׁהֶם מְלֵאִים יוֹד בְּךָ גַל
וְכֵן אַחַר הַשְׁהִירֶק לֹא יִבֵּא נַח גִּרְאָה
בְּמִקְתָּהּ מִפְּנֵי טַעַם זֶה אֲבָל זְמִירָה
בְּקִבּוּז כְּמוֹ זֶה יִי קֶלֶן מִיִּקְפִּין ה
הֵינָה כֵּל מִיָּנִי מִקְפִּין אֲשֶׁר זְכָרְתִּי ע
עַד הֵנָּה חֲפָאִים בֵּין בְּ הַיּוֹבוֹרֵת רַצ
רַצִּיפוֹת בְּכֵלִים הַמִּיבֵּת הַרְאִשׁוֹנָה ב
בְּטַעַם

פרק ה

בְּטַעַם מִלְרַע וְהַשְׁנִירֵי בְּטַעַם מִל
מִלְעִיל . וְנִמְצְאִים מִעֵטִי הַיּוֹצְאִים
מִן הַכֶּלֶל וְבָאִים מִיִּקְפִים עַל הַיּוֹבוֹת
שֶׁטַעֲמוֹן מִלְרַע כְּמוֹ מִלַּת יוֹ-הֵם
הַתְּהוֹמָה הִיא תְּמִיד בְּמִקְסָה אֵת עַל
הַיּוֹבָה שְׂאִינָה מִלְעִיל כְּמוֹ הַגֵּרֵי יוֹ
יֹ-הֵם : בְּיֹד-מִשָּׁה וְכֵן כֵּל יוֹ-הַפֶּלֶל
בְּסְמִיכוֹת . אֲבָל בְּשְׂאִינָה סְמוּךְ
חֵיבָא בְּקִמְדֵי כְּלוּ מִקְסָה כְּמוֹ בְּיֹד וְ
כְּמוֹ : בְּיֹד חֻזְקָה וְכֵן דִּין מִלַּת פֶּתַח
בְּשָׂהִיא בְּסְמִיכוֹת הִיא פְּתוּחָה וְכֵן
וּבְמִקְסָה וְכֵן מִלַּת בֵּת אֲבָל לֹא תִבְאֵ
סְמוּיָה לְעוֹלָם . וְכֵן נִמְצְאוּ מִלּוֹת
בְּחֶסֶד הַמִּיִּקְפּוֹת לְמִלּוֹת שְׂאִין טַעַם
טַעֲמוֹן לְעִיל כְּמוֹ חֶסֶד-עוֹלָם בְּחֶסֶד-
לְבָבִי וְדוֹמִיחוֹ :

וְהַיָּה כֵּל אֵלֶּה הַכְּלָלִים שְׂזוֹכְרֵהוּ וְעַ
וְעוֹד אַחֲרָיִם מִלְּבַד אֵלֶּה גְּחוּגִים בְּ

פירק ה

ברוב המקומות לכלם נמצאים מ
מבטלים ויוצאים מן הכלל ויש ב
בסצתם מחלוקת לפי בקרני הם
הספרים והצופתים והאשכנזים
נאני לא אנוס נאני בן נאני ה
נאנשים האלה אך מל שבתבת
היא העקר ולהיגדים התורה

אנרתי ונקר
סליק

וחכל כל המלאכה . בשעה טובה
וברכה . פה רויניצווה המחוללת .
היא העיר הגדולה , בבית אשר דניאל
בומבירגרי איש המודות . המרפוס
ספרי העודות . על יד אומנים
מומחי וטובים . פרשת ימי בסורי
ענבים . גם אל הפרט
השבון מכוון . יום
היא בת סיון

בגלגל

BASILEAE PER HENRICVM
PETRVM. MENSE
AVGVSTO
ANNO M. D. XXXIX.

